FHS
A I 5

År 1802 den 15 November
sammanträdde Kongl. Finska
Hushållnings Sällskapet.

§ 1.

Herr Kammar Rådet och Lands Kamerera-
ren Arnold Johan Winter, som den 1 i denne
månad till Sällskapets Ordförande för ingång-
ne halfva år blifvit kallad, ingaf och upplä-
ste Dictamen till Protokollet, hvarutinnan Herr Kam-
mar Rådet, under åberopande af de trägna gö-
romål som dess embete åtföljа, begärde att och
andra konsideration, förenadat och begärt, att
Sällskapet, utan misshag öfver Herr Kammarrå-
dets tvungna vägran att presidium affaga,
torde behaga utse en annan Ordförande: emed-
på Sällskapets enhälliga anhållan, och så vida
Herr Kammar Rådet i sitt Dictamen redan för-
klarat, att Han icke med annat villkor ville
undandraga sig fullgörandet af Sällskapets
önskan, än i fall Han dertill kunde vinna
dess frivilliga samtycke, åtog sig likväl Herr
Kammar Rådet den honom uppdragna befatt-
ning; likvärdt endast med det förbehåll, hvilket
äfven i Herr Kammar Rådets Dictamen blifvit
yttradt, att då Herr Kammar Rådet förefåg
sig omöjligen kunna öfvervara alla de sam-
manträden, som i anseende till Sällskapets
mångfaldiga göromål blifva nödvändiga,
och Sällskapet derigenom ofta torde komma
blifva nödsakadt att för dagen välja Ord-
förande, det icke måtte räknas Herr Kammar-
Rådet till last, om ärendernas fortgång der-
genom uppehålles; hvarefter Herr Kammarrå-
det intog Ordförande-säte.

§ 2.

Protokollerne för den 15 sistl. Oktober och 1 i
denne månad upplästes och justerades.

1.

§ 3.

Sedan Sällskapet den 1 i denne månad (Prot. § 3) tillagt Socknen Adjunkten i K. Maria Herr Matthias Mendelin, för hvilken begärande vid Vaccinationens utbredande ibland Socknens Allmoge ett exemplar af Belönings medaljen i Silfver, och Herr Socknen Adjunkten nu tillställdes, kommit; så förenämnades åt honom, af Sällskapets Ordförande, med ett hort Tal, samma medalj: hvarjemte han uppmuntrades, att i sitt lofvärda företag än vidare outtröttligen fortfara.

§ 4.

Derefter föredrogs 2 § af Ekonomi Utskottets Protokoll för den ~~11 i denne månad~~ 9, och 2 § af samma Utskotts Protokoll för den 11 i denne månad: Och emedan Consistorium Academicum härstädes, för ett åstundadt Lån af 2000 Riksdaler, utöfver pantträttighet i den Akademien genom Kongl. Brefven af den 20 Juni 1801 och 19 Juni innevarande år, allernådigst förunda fullafgift på Ved, Bräder, Bark och Hjärad, som ifrån Finland utföras, utfäst sig, att desutom lemna Sällskapet, såsom hypotek, en intecknad Skuldsedel på lika summa, så jemväl, genom ballottering, att Consistorium Academicum, skulle, emot oförannämnde vilkor, under så ~~att ta~~ till Låns den begärde Summan, två Tusende Riksdaler, att efter Sex månaders uppsägning återbetala; Och skulle Reversen denne dag dateras, samt af samtelige Consistorii Academici i Staden vistande Ledamöter underskrifvas: och vore härvid

Hvarefter Herr Kapitenen Bernh. Otto Ammorin skriftelige anhållan om undfående af ett Lån på lika summa, eller två Tusende Rikdaler, emot lega ränta och intecknings säkerhet uti hälften af Pojo Socken och Nylands Län, jemte derunder

Lån till Akademien emot lega ränta

* och 6 procents årlig ränta

\# utom Professorerne 30 Ledamöter närvarande.

Ammorin om Lån

lydande hälfva Kensbergs hemman, samt hälften uti en Såg och Hjölqvarn, af sinlika Egendomar, som enligt Domhafvandens i orten den 4 innevarande November utgifne bevis, i afgående Herr Kapitenens Fru Christina Elisabeth Häggelko, Herr Kapitenen genom gifte blifvit ~~i gjort~~ innehafvare i hvilkom dessa fastigheter, som i orten allmänneligen skola skattas till ett värde af 4000 Rdr, för närvarande ärd intecknings fria.

Den 15 November 1802.

Hartvall om Lån

Uti emedan härvid anmäldes, att Herr Grosshandlaren Eric Johan Hartvall, uti Memorial af detta dato, emot intecknings i Mätzämäki Storgärds Skattehemman af K. Maria Socken, hvarat Herr Grosshandlaren genom fastebref af den 28 April innevarande år blifvit ägare, och å hvilket Skattehemman, som enligt den 20 Juni utfärdadt bevis af häravarande Domhafvanden i orten är intecknings fritt, åbyggnaden är brandförsäkrad till 1500 Rdr Banko, likaledes gjort anhållan om ett Lån emot radta på 2000 Rdr, och af Allmänna Gerichtens tillgångar, icke förr än i slutet af denne månad, då Herr Häradshöfdingen Brotherus lofvat inbetala 798 Rdr 16 Sk. någon utlåning blifver möjlig; Så uppsköt Sällskapet till den 1 näsikommande December att härom någon författning vidtaga, helst Herr Kapitenen Ammorin dessförinnan, genom Bouppteknings- och Arfskifts-Instrumentet efter sin Frus Föräldrar, förmodades än närmare komma bestyrka hennes och sin ägande rätt till de Egendomar, hvarmed han erbudit intecknings: Och blef Ekonomi Utskottet anmodadt, att likaledes innan den 1 December, utan hinder af sitt förra utlåtande, afgifva sitt yttrande öfver så väl Herr Kapitenen Ammorins äldre som Herr Grosshandlaren Hartvalls i dag inkomne anhållningar.

§ 5.

Underteckned Sekreterare anmälde, att Herr Professoren och Riddaren Forthan tid efter annan ökat Sällskapets Boksamling med följande böcker och afhandlingar, nemligen:

1:o Ett botemedel för den nu gångbara häftesjuken. Stockholm 1752. 4:o.

2:o Wlichers Förslag till det Danske Landsbye Skolevæsens Forbedring. Aarhuus 1801. 8:o.

3:o Pihls Anvisning til paa en ny og forbedret Maade at anlegge och drive Tegelverk. Kjöbenh. 1802. 8:o.

4:o Denso Oekonomiske Beyträge zur Verbesserung der Landwirthschaft in Niedersachsen. Lübeck und Leipzig. 1793 und 1797. 8:o.

och Herr Magister Carl Reinhold Sahlberg Sällskapets Örtsamling med 200 Species på hvitt papper uppklistrade, dels inländska dels utländska örter, dem Sällskapet förut icke ägt: och hvilkas namn Sekreteraren tillkännagaf, sig hafva infört uti förteckningen, utom tillökning ifrån de förut förr befintliga dem Herr Rektoren Stjernelius gifvit, utmärkt de sednare tillkomne med bokstafven S.

Herr Professoren och Riddaren Forthan, nu närvarande, emottog igenom Ordföranden, Sällskapets välmenta tacksägelse för detta nya vedermäle af Herr Professorens och Riddarens förkofliga tillgifvenhet: och Sekreteraren anmodades, att för Herr Magister Sahlberg förklara Sällskapets billiga och uppriktiga erkänsla.

§ 6.

Redogörelsen m.fl.

Den af Sekreteraren, efter vanligheten, upprättade Redogörelsen för Sällskapets Femte År, som af i Berednings Utskottets Protokoll för den 29 sistl. Oktober § 3, och Sällskapets Protokoll för den 1 i denne månad § 16 förut omförmälde

5.

orsaker icke hunnat till sistnämnde dag kompletteras, uppvisades nu färdig, med tillkännagifvande att det afgångna Beredningsutskottet, den samma intill pag. 22 öfversett och gillat; men innan Sällskapet, enligt 47 § i Stadgarna hinde låta samma Redogörelse för sig upläsas, ville Sällskapet hafva den samma till nu varande Beredningsutskott remitterad. 15 Nov

Ledamots-förteckning.

Beträffande dernäst Förteckningen öfver Ledamöterne, hvilken efter vanligheten kommer att tryckas framför Årsberättelsen, och hvarifrån Beredningsutskottet den 29 sistl. Oktober (Prot. § 2), med anledning af 47 § i Sällskapets Stadgar, afförde inalles 95 af de i sednaste årets Förteckning upptagne Ledamöter; så beslöts, genom lottkastning, att samma Förteckning för nyss ingångne år skulle blifva i så måtto oförändrad, att af alle nu lefvande Sällskapets Medlemmar, för denna gång ingen skulle uteslutas. Deremot skulle till hvar och en af de Ledamöter, som för ett eller flere år hafva sin årsafgift obetald, ett tryckt bref afgå med uppgift af det debet, för hvilket hvar och en han hafstw, jemte anmaning att det samma ju förr desto heldre inbetala, till hvilket brefs Expedierings Utskottet anmodades att upprätta ett utkast och borde för tryck af Årsberättelsen och Förteckningen öfver Ledamöterne, lika som de förra åren, göras Sjuhundrade Exemplars upplaga.

§ 7.

I anledning af Sällskapets den 2 sistl. Augusti (Prot. § 4) vidtagne beslut, hade Styrelsen och Ledamöterne undertecknad Sekreterare förslag, och upprättat en underdånig expedition till

Kongl. Maj:t angående nya utvägar till afskaffande af de dryga och betungande fyskningar, som afgående hemmans åboer af sine efterträdare plaga förbehålla, ock om hemmansklyfningars befordran genom efterskift för de nya husbållen på alla rotebefrifter, till större del än förr det oklufna hemmanet förut utgått. Men emedan Hallskapet ansåg nödigt att sig härutinnan ytterligare besinna, så blef expeditionen den Hallskapets Ordförande lofvade närmare genomse och granska, tills vidare hvilande.

§ 8.

Undertecknad Sekreterare inlemnade i enlighet med Transsumt ett bref från Herr Probsten Magnaden Castrén i Kemi till dess bröder Studiosus Zacharias Castrén, och dateradt den 12 sistl. Oktober, hvarigenom Herr Probsten rättat sine uppgifter uti sitt förut infunde Beskrifning öfver Kemi Socken: Och skulle, enligt Herr Prostens begäran, dessa rättelser i skolan Socknebeskrifningen införas.

§ 9.

Jemte Memorial af den 22 sistledne Oktober, hade Herr Vice Häradshöfdingen Gustaf Svinhufvud till Hallskapet insändt de uti bristen med Expeditions-Kvarn-Befallningsmannen Hillebrand angående Ahlmanska gården N:o 77 i Sammerfors Stad förda Protokoller, samt alla öfriga till berörde trist hörande handlingar hvaraf inhämtades, att Herr Vice Häradshöfdingen, å Hallskapets vägnar, erlagt vad emot Härads Rätten den 15 sistl. September fälda utslag hvarigenom bemälde gård blifvit Hallskapet afhänd, och Expeditions-Kvarnbefallningsmannen Hillebrand tilldömd, samt undfått den anvisning, att samma vad borde vid instundande 1803 års Lagmans Ting i Björneborg fullföljas.

Rättelser i kemi soc. beskrifning

Gården i Sammerfors

15 nov.

Dessa Handlingar öfverlemnades till Ekonomi Utskottets pröfning och utlåtande, huruvida Hallskapet med Underrättens åtgärd borde eller icke borde åtnöjas, och hvad för öfrigt i afseende på Sakens fortgång eller nedläggande kunde vara att iakttaga.

§ 10.

Till Berednings Utskottets yttrande afkommo följande inkomne Skrifter:

1:o Herr Öfverstelöjtnanten och Riddaren Wetterhoffs Memorial af den 6 innevarande November om Hamnordlingens upptjelgande och förbättring;

2:o Herr Professoren Doktor Tengström Memorial af detta dato om befrämjande af Landets hännedom, genom skickliga resande utländske på Hallskapets bekostnad instundande Sommar, och om en lämplig Instruktion för dem;

3:o En Promemoria af Herr Lagmannen och Riddaren Wibelius, om husbållningens förbättring i Karchu, om Lethusbyggnaders uppförande vid allmänna vägarne nära Åbo, och om de hela Socknarnes inviid denna Stad beklagande ned läggande;

4:o Ett Syne Instrument af d. 16 Augusti och Socknestämmo Protokoll af den 26 September om Frälsetorparen Matts Jacobsson Pohtios under Korsnäs i Wehmo Socken byggnader och uppodlingar;

5:o Herr Probsten Castréns Korrespondentberättelse från Kemi för Fredje Qvartalet af innevarande år;

6:o Herr Kommissions Landtmätaren Nauckléns Korrespondentberättelse från Lochteå för Månaderne Maj, Juni, Juli, Augusti och September af innevarande år 1802; samt

7:o En igenom Herr Probsten Castréns i Kemi Kyrkoherden Joh. Wegelius insänd afskrift af Böje Folk Tabellen för år 1750, och Utajoki samt Enare Församlingar.

§ 11.

Potätes plantering.

Med anledning af Sällskapets under den 15 förlidne Maj utfärdade Cirkulär-bref, hade Herr Majoren A. J. Häffeskö och Herr Lagmannen von Schoultz under den 13, Herr Kapitenen Wronikowsky under den 26, Enke-Fru A. M. Sterner och Herr Kyrkoherden Appelgren under den 28, Herr Lektoren Borgström, som tillika inkommit med beskrifning på en Stadkällare till Potatens förvaring, samt Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Wetterhoff, under den 30 Oktober, Herr Majoren de la Motte under den 4, samt Herr Majoren och Riddaren Rothkirch under den 5 November, och Adjunctus Pastoris Herr Anders Gunneruus, utan tidsangifvelse, inkommit med underrättelser om Potatoës-planteringens tillstånd och fortgång i Loimijoki, Rautalampi, Kyrkslätt, Kemi, Muhos, Borgå, Hollola, Kiiskö och Kihala samt Österbottens Församlingar: hvilka Skrifter, så vidt de tillhöra ämnet till Utskottets ~~åtgärd förevarit~~ för Potatoës-odlens förvaltning förevarit, till samma Utskotts handläggning remitterades.

§ 12.

Af Berednings-Utskottets Protokoll för den 12 förlidne Oktober upplästes nu för första gången § 1, och af Ekonomi-Utskottets Protokoll § 2 för den 7 Oktober och § 5 för den 11 i denna månad.

§ 13.

Till Ledamöter föreslogos: af Herr Professoren Doktor Sengström, Assessoren och Chronofallsmannen Herr Gabriel Bergbom i Brahestad, samt Architekten Herr Carl Brasi; och af Herr Professoren och Riddaren Porthan: Lektoren vid Hernösands Gymnasium samt Riddaren af Kongl. Wasa Orden, Herr Peter Helzén.

Här och dag som ofvan

J. J. Wallenius.

Åren 1802. den 1 December sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet.

§ 1.

Genom anslåten biljett till undertecknad Sekreterare, hade Sällskapets Ordförande Herr Kammarrådet Winter tillkännagifvit sig af Embets ärender vara hindrad att i dag till Sällskapet uppkomma: och Sällskapet utsåg derföre en Ordförande för dagen, som efter första rösternes hallelse, blef Herr Öfversten och Riddaren af Kongl. Svärds Orden Baron Herman Fleming.

§ 2.

Protokollet för den 15 i föregående månad upplästes och justerades.

§ 3.

Undertecknad Sekreterare anmälte, att Herr Kongl. Sekreterarens Gunnar, uti skrifvelse af den 9 förlidne November, meddelat den underrättelse, att de af Sällskapet requirerade Fem Tunnor Vicker icke kunna erhållas förr än nästa Vår, då Herr Kongl. Sekreterarens lofvat söga anstalt om deras tidiga hitsändande. Af detta i anseende till kristande tillgång nödvändiga dröjsmål, ansåg Sällskapet sig tillsvidare icke hindrad, att om hösten förskrifningen af nämnde Fem Tunnor Vicker och dess ändamål, enligt bestämmelsen af den 1 November (Prot. § 12), i Sin Årsberättelse och Dagbok kunngöra; men på denna ställen af Berednings-Utskottets Ordförande Herr Hofrådet Wallerian, enligt hvars tillkännagifvande Utskottet befarat, att Sällskapet, genom uppgifvande af vilkoren för utdelningen af utsädes-Vickern, sådana som Protokollet för nästnämnde dag dem innehåller, kunde blottställa sig för förbråelse af obilligt ocker på medborgares bekost-

Tricken till utsäde.

nad, blef beslutit, att samma villkor, dem Sällskapet förbehöll sig att längre fram närmare undersöka och bestämma, skulle i Sällskapets utgående tryckta skrifter förtiga och utelemnas; helst Sällskapet, i fall det någon gång kunde så sitt förfarande utfade dubbelt ersatt, och dengenom komma i tillfälle att det samma åt så mycket flera håll utspridda dervid allenast kunnat afse något tvång, utan blott den enskilda patriotismens frivilliga begifvande.

§ 4.

Pris-fråga af Gadolin.

Sedan Sällskapet den 1 sistl. Oktober (Prot. § 5) tillagt Författaren af Svaret på Prisfrågan om finska städernes slöjder och manufakturer, med valspråk: Till idoghet förenom då Nationens spridda styrka, Stora Priset eller Guld Medaljen, men den vid hans skrift så bifogade halfva Namnsedeln, i stället för namn, funnits innehålla endast ett antagit tecken af halfva och otydligt uttryckta karakteren, och författaren af sådan anledning i N:r 93 och 94 af Åbo Tidning blifvit uppmanad att sig tillförlåteligen upptäcka, både, enligt undertecknad Sekreterares tillkännagifvande, den 25 sistl. November, Herr Professoren Johan Gadolin, genom uppvisande af den andra hälften utaf namnsedeln, som sammanpassad med den förra hälften, med fulla bokstäfver innehåll Herr Professorens namn, bestyrkt sig vara författare till den belönade skriften, hvarvid Sällskapet nu äfven sjelf på anskaffade sätt blef öfvertygadt.

Och emedan Sällskapet, för närvarande icke hade någon Belönings medalj i Guld att tillgå, så beslöts, att igenom afgående Skrifvelse, Herr Kongl. Sekreteraren Gummerus skulle anmodas, att i Stockholm beställa och

Den 1 Dec. 1802.

Medaljen bör gråvl.

gå för dess bättre hitsända 3ne Exemplar i Guld af samma Medalj, utaf hvilka Sällskapet förmenade wille tillställa ett åt Herr Professoren Johan Gadolin, och de öfriga 2ne till framtida behof förvara.

Å anledning häraf erinrades af undertecknad Sekreterare, att enligt Nu Skattmästarens förslag för sednaste Qvartal, Hvehållningen utaf Medaljerne i Silfver, den 1 November varit endast sjuttio åtta, hvaraf 21 med Svensk och 7 med Finsk påskrift, samt att Sällskapet af denna Hvehållning disponerat sex Exemplar som belöning dels för Svar på Prisfrågor, dels för Kopparstickning och Vaccination, hvilka sex Medaljer, i fall de till hälften med Svensk, och till hälften med Finsk påskrift utgöras, lemna ett behållit antal af blott 18 med ~~Svensk~~ den förra och 4 med den sednare påskriften; och Sällskapet beslöt för denskull, att nu med ens, då förseglingen å Medalj-Stämplarne ändock kommer att lossas, äfven låta prägla 32 Exemplar med Svensk, och 46 med Finsk påskrift, alla dessa i Silfver: hvarom Herr Kongl. Sekreteraren Gummerus tillkalades skulle anmodas.

§ 5.

Kand utlemnat åt Adj: Bonsdorff

Herr Theologiæ Licentiaten och Adjunkten Bonsdorff, ~~Samm den 1 sistl. Oktober~~ hvars Svar på Prisfrågan om Åbo-Svenska Socknes Skolarnes förmånligaste och bästa inrättning, med valspråk: Ubi consulueris, mature facto opus est; Sallustius — den 1 sistl. Oktober (Prot. § 6) blifvit ansedt värdigt att belönas med det mindre Priset eller Accessit af 2ne Medaljer i Silfver, emottog nu, sjelf närvarande, af Sällskapets Ordförande, åtföljt ett förklarande af Sällskapets aktning och erkänsla, samma belöning. Och emedan Herr Theologiæ Adjunkten dervid anhöll, att innan hans afhandling till tryckt befordras, så derutaf

göra några mindre ändringar och tillägg, så beslöts, att han i sådant ändamål, skulle äga den samma på någon tid återstå.

§ 6.

Sedan Ekonomi Utskottets Protokoller för den 2 (Prot. § 2.) och 11 ~~sistl. November~~ (Prot. § 2.) # blifvit å nyo föredragne, företog Sällskapet till utlåtande de ansökningar om penningelån, hvarmed Herr Grofshandlaren Eric Johan Hartwall och Herr Kapitenen Bernh. Otto Annorin den 30 Oktober och 15 November till Sällskapet inkommit: hvarvid af undertecknad Sekreterare tillkännagafs, att den sednare, eller Herr Kapitenen Annorin, sedermera hitsändt en bevittnad afskrift af det Skiftes Instrument som den 8 Juni 1796 upprättades emellan arfsvingarne efter Herr Kapitenens aflidne Swärföräldrar, hvaraf inhämtades, att Herr Kapitenens Son på sin lott, utan någon gravation eller afkortning, bekommit halfva Vesterby Rusthåll med hälften af derunder lydande Såg- och Mjölqvarn, samt halfva Renbergs Skattehemman, eller alldeles samma fasta Egendomar uti hvilka Herr Kapitenen och dess Syne, till Säkerhet för det åstundade Lånet erbudit Sällskapet intechning.

Såsom utvägen till lånets beviljande, hade Ekonomi Utskottet, utom den i Ahlmanska Fordrans besinteliga tillgång, påräknat en af Herr Landshöfdingen Borttens utfäst afbetalning på sin skuld till samma Fond, hvilken afbetalning, enligt Herr Häradshöfdingens löfte, skulle inom nästledne November månads utgång, med 798 Rdr 16 Sk. erläggas; Och anmältes nu af Skattmästaren Herr Professoren Doktor Pipping, genom inlemnadt Memorial, att Åttahundrade Rdr förleden gårdag blifvit af Herr Häradshöfdingen, genom Guld- och Silfverarbetaren Borgström, inbetalte, hvarigenom Ahlmanska

samt 30 sistl. November (Prot. § 1)

Hartvalls lån - ansökning tifallet; nämn. Annorins afsöndrade Rosenqvists afstående. -

Fondens nu varande kontanta behållning uppgafs utgöra något öfver Femtonhundra de Riksdaler; till följe hvaraf för denna gång icke var tillfälle att fulla lånsumman, 2000 de Riksdaler, till någon af de lånsökande utgifva; dock skulle den, hvars ansökning Sällskapet tifaller, erhålla först 1500 Riksdaler, och de öfriga Femhundrade Riksdalerne, enär de framdeles finna till Fonden influta, och för dess behof kunna anlitas: hvarföre innan Juledagen icke heller räcka å hela lånsumman kunde beräknas. 1 Dec.

Och emedan Ekonomi Utskottet vid den af Herr Grofshandlaren Hartwall erbudna Säkerhet icke haft något att påminna, utan anser den för både antaglig och tillräcklig, samt egenom den till intechning ämnade Egendomens närmare belägenhet, för Sällskapet och dess rätts bevarande i alla afseenden begrämare, att den uti Herr Kapitenen Annorins på fjermare afstånd i Nyland belägna fastigheter, så gjordes af Författaren propositionen till bifall på Herr Grofshandlaren Hartvalls ansökning genom hvita, eller afslag genom svarta Skulors inläggande i den hvita ballotterings dosan. Härvid förbehölls likväl å Sällskapets sida: att Skuldebrefvet, som bör dateras denna dag, underskrifves både af Herr Grofshandlaren och dess Syne, så vida Egendomen är under ägtenskapet för varandra; att intechningen, om hvars utverkande Herr Grofshandlaren äger besörja, bör meddelas både i jordeboken och i den brandförsäkrade Egendomen; att Herr Grofshandlaren upplåter Sällskapet rättigheten att i händelse af timande eldskada, anmäla sig hos Brand-

försäkrings Kassa Direktionen ow utbekommande af Brandförsäkrings Summan; och att Brandförsäkrings brefvet följaktligen i Sällskapets värjo öfverlemnas.

Derefter anställdes ballotteringen, och Herr Grefskapsdaren Karlvalls lånansökning blef, på nyssnämnde villkor, med 36 hvita emot 13 svarta stulor bifallen; hvarigenom följde, Herr Kapitenen Ammorins och dess målsmän Enkan Maria Rosengrifts anlopp för det närvarande ringar komma att förfalla.

§ 7.

Vidare föredrogs 2 § af Herr Öfverste Löjtnantens och Riddaren Baron Carpelans Ekonomi Utskottets Protokoll förd den 7 sistlidne Oktober som innehöll Utskottets betänkande öfver Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Baron C.C. Carpelans den 15 sistl. September inkomne ansökning, att få vida Herr Baron och Öfverste Löjtnanten, förr ett i Kongl. Arméens Pensions Kassa direktion erhållit lån ow 4000 Rdr R.G.D. skulle vara tvungen, att enligt Reglementet, lemna Direktionen första interkning uti Parkinais Säteri i Kimito Socken, Sällskapet, som den 15 sistl. Juni lemnat Herr Baron och Öfverste Löjtnanten ett lån af två tusende Riksdaler lika mynt, i stället för första, ville åtnöjas med den andra interkningen, eller näst efter Arméens Pensions Kassa, uti nämnde Parkinais Egendom.

Härvid anmäldes af undertecknad Sekreterare, att utj enlighet nyssnämdt Syne- och Värderings Instrument af den 1 sistl. Oktober, Parkinais Sätergård blifvit värderad till 13600 Riksdaler Banko mynt; samt att Herr Baron och Öfverste Löjtnanten, till Säll-

Ow till intäkning av Carpelans Packinais antagit.

skapets ju mycket större säkerhet, anskaffat och i dag ingifvit en borgen, utgifven den 31 Aug i sistnämnde månad, af Herr General Majoren, Landshöfdingen, Kommendoren och Riddaren Ernst Gustaf von Willebrand, och Herr Majoren Baron Carl Rehbinder hvarigenom de förbunde sig, att derest med Sällskapets bifall, dess den 10 sistl. September i Parkinais Säteri erhållne interkning för 2000 Rdr R.G.D. finge gälla näst efter Kongl. Arméens Pensions Kassas på 4000 Riksdaler dito mynt, de begge för en och en för begge, vilja ersätta all den förlust som vid Egendomens försäljning uppkomma kunde.

Sedan Sällskapet förfarande i dag prop. tion till bifall eller afslag på Herr Barons och Öfverste Löjtnantens anskrifning, genom vanlig ballottering, ballottering, blifvit anställd huruvida de hvita kulorne i den hvita dosan skulle gälla för bifall, och de svarta i samma dosa för afslag, blifvit anställd, befanns Herr Barons och Öfverste Löjtnantens anskrifning med 26 hvita emot 11 svarta stulor vara bifallen; och skulle följaktligen, emot den af Herr Baron och Öfverste Löjtnanten i dag inlemnade borgen, Sällskapets den 10 sistl. September i Parkinais Säteri uppbära interkning gälla näst efter Kongl. Arméens Pensions Kassas, samt Herr Baron och Öfverste Löjtnanten, på begäran genom utdrag af detta Protokoll, härom erhålla underrättelse.

13 Hvita

§ 8.

Uti 1 § af sist Protokoll förd den 11 sistlidne September, hade Ekonomi Utskottet tillstyrkt, att de åne Löftesskrifter som blifvit utgifne, för Herr Majoren och Riddaren Carl Gustaf von Knorrings skuld till Wiborgska Länsarkivets fonden, af Herr Hofrätten Baron B.J. Mellin, Tillskapsare af Wiborgs Skatte Rusthåll; Aktier, och för Herr

Summa subscription för Knorrings och Silfverbrons skuld.

* den 9 sistl. Juli på 1200 Rdr R.G.D.

Löjtnanten Adolph Johan Lilljebenum, skuld till
samma Fond, af Herr F. H. Gyldenår
Innehafvare af Kangaspää 1/3 Skatte Nusthåll
jemte 1/3; Marbla Skattehöjda Augments hem-
man, och Herr Löjtnanten Daniel Bosin, Inne-
hafvare af Kurkjärvi benämde Säteri med
derunder lydande Skatte Augment på 1000 R:G:
R:G:d. måtte återsändas till Herr Majoren och
Riddaren von Knorring samt Herr Löjtnanten
Lilljebenum, som hvar för sig ägde beförja
derom, att inför Domstolen, uti den löpternä-
mnde måtte erkänna att de egenhändigt
undertecknat sina namn, och Domhafvan-
den afgifva sin Embetes intygan derom att
de äro vederhäftige för hvad de borgat före,
hvilket allt borde teknas å sjelfva löftesskrif-
ferne: Och emedan Sällskapet fann denna
hemställan väl grundad, så skulle till Herr
Majoren och Riddaren von Knorring samt Herr
Löjtnanten Lilljebenum bref; detta ämne af-
gå, med föreslagd termin af en månad efter
instundande Vinterlings slut, att löftesskrifter-
ne vederbörligen påtecknade, å nyo blir insända.

§ 9.

Med anledning af 4 §; Ekonomii Utskot-
tets Protokoll för den 7 sistl. Oktober, anmodades
Liquid emd fru Ahl-man.- Fru Assessorskan Ahlmans Ombud Herr Vice
Häradshöfdingen Svendorff, Sällskapets Ombuds-
man för Ahlmanska ärenderne Herr Assessor
Wonsdorff, och undertecknad Sekreterare,
att emellan Fru Assessorskan Ahlman och
Sällskapet upprätta en liquid öfver ömsesi-
diga fordringar och skulder, samt denna
liquid sedermera till nämnde Utskotts pröf-
ning öfverlemna: men öfver Fru Assessorskans
uti Memorial af d. 8 sistl. Juli gjorda påstäen-
de om del till hälften uti dess afledne Mans

utestående fordringar, ville Sällskapet fram-
deles utlåta sig. Ders.

§ 10.

Att enligt Nadgarnes 55 § öfverse och granska Revisorer.
Jemte Årets Räkenskaper för Sällskapets enskilda
samt Ahlmanska, Wilmarkska och Potatoes-
medeln, utsågos, genom val med slutna sedlar,
Herr Assessoren Björkbom, Herr Kamereraren
Westdahl, Herr Vice Häradshöfdingen Svendorff,
Herr Professoren Hällström, Herr Magister Docen
Tolpo, och Herr Handelsmannen Roos.

§ 11.

Till Berednings Utskottets utlåtande remitterade:

1:o Prostens och Kyrkoherdens i Tavastehus Herr
Zach. Cygnæi Memorial af d. 1 sistl. Nov. an-
gående Potatoes plantering, bosskapsråd, Ren- och
örtvärt, Potatoes plantering, bosskapsråd, Ren- och
Ödlands mossas användande till föda, Tavastlands
upphjelpande genom fabriker och fri handel,
Tobaks plantering, Marknader, 4de Söndagens slutn-
ning, utrotande af möss och råttor, Vaccinatio-
nen; jemte Vederlika Observationer för Maj, Juni,
Juli, Augusti, September och Oktober månader;

2:o Korresponderande Ledamoten Herr Thommis-
sions Landmätaren Heinricii Vederlika observatio-
ner från St. Michel för Maj, Juni, Juli och Augu-
sti månader;

3:o Korresponderande Ledamoten Herr Vice-
Pastoren Grahns Berättelse om väderlek, års-
mört m. m.: Hanko för Juli, Augusti, Septem-
ber och Oktober månader; dateradd den 1 sistl.
November;

4:o Skattebonden i Yli Ista Kapell af Hor-
Kyro Socken Thomas Höychas Memorial af d.
4 nästlidne November om belöning för dess
förvärfvade och utöfvade kunskap att bota
Boskapens Sjukdomar, som bestyrkes med Härads-
Rättens Protokoll för den 10 Oktober 1798, och
ett Presttebetyg;

5:o Herr Rektoren Rimelii Memorial
af den 11 November om nödvändigheten deraf,

att Allmogen genom Sällskapets utgående Hushålls underrättelser handledes till drickha- de menniskors förnuftiga och sthickliga be- handling;

6:o och 7:o Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Möllers Korrespondent berättelser af d. 28 Oktober och 10 November från Jervis för Tjerde Qvartalet af år 1801 och de 3ne första Qvartalerne af innevarande år;

8:o Kyrkoherden i Mouhijärvi Herr Elias Lagi Memorial af den 12 Sthl. November om- anstaltens vidtagande till Saltpeter tillverkn- ings befordran: med en afhandling på finska och svenska om sättet att denna tillverkning idka;

9:o Herr Kyrkoherden Mollins Memorial af den 27 November om den som i Karcku Socken nyttjat Oxar vid jordbruket, med hem- ställan om belöning för dem, enligt bifogadt Sockneståmmo protokoll af d. 31 Oktober;

10:o Herr Probsten Rings Memorial om Kärr och Ängarne i Karis, med anhållan om 100 Rdr understöd dertill, af Sällskapets medel; och

11:o Ett Anonymt Memorial af den 24 November, hvars författare, som tekknat sig Landtman, föreslagit Sällskapet att hos Kongl. Maj:t göra underdånig anhållan om Straffets skärpande för åverkan i ång och skog.

Och jemte det här blef anmärkt, att Herr Probsten Cygnæus tillika med öfvanberörde sitt Memorial, äfven insändt ett års Ledamots afgift med 5:te Riksdaler, skulle samma Memorial, ej mindre än Herr Kyrkoherden Mollins, i anseende till hvad uti dem åsyftas för kommer om Potatoës plantéringens till- stånd häring Nykyrka Tavastehus Län och Karcku, samt erhållit tillräckliga premier jemväl en hemställan om belö- ning åt dem af Allmogen som hafst större mängar af dem Potatoës uttade och afhafning, till Utskottet för Potatoës fondens förvaltning jedermera öfverlemnig.

11:o Herr Professoren och Probsten Strömg korrespondent be- rättelse från Ny- kyrka af den 22. November; och

Herr Professoren Ströms och

§ 12.

Utom det Kommungens Thefallningshafvande i Tavastehus, uti Memorial af den 6 Sthl. Novem- ber, meddelat underrättelse om de för hvarje Socken af Länet utsedde personer, åt hvilka det blifvit uppdragit att bevaka Potatoës plantérin- gens framgång, och tillika insändt Magistratens i Helsingfors berättelser af den 15 Oktober och 5 November, om innevarande års afhafning derstädes, hade från flere orter inkommit upp- gifter om samma Plantérings nu varande till- stånd, nemligen: för Kosthis Kapell af St. Mär- tens Socken, från Herr Gustaf Armfeldt, för Mouhi- järvi från Herr Kyrkoherden Lagus, för Nuvesi från Herr Fändriken Rudstrell, för Ulfkila från Herr Probsten Mallén, för Hjerno från Herr Vice Pastoren Forsman; för Tavasthyro från Herr Vice Pastoren Rönnbäck; för Messuby från Herr Kyrkoherden Lilius, för Orivesi från Herr Probsten Doctor Leucqvist, för Jahalax från Herr Kyrko- herden Federley, för Pelkane från Herr Probsten Idman, för Hauho från Herr Vice Pastoren Grahn för Lampis från Herr Vice Pastoren Åkerman, för Sammela från Herr Sochne Adjienkten Magister Nordgren, för Wichtis från Herr Lagmannen Linder och Herr Kyrkoherden Tudeer, för Sibbo Pojo från Herr Direktören Dreilich, för Sibbo från Herr Direktören Smaræus; för St. Michel från Herr Kommissions Landtmätaren Heinri- cius; för Idensalmi från Herrar Löjtnanterne Engdahl och Sahlstein, för Kuopio från Herr Landsfiskalen Grönlund, för Kides från Herr Häradshöfdingen Aspegren, för Södra Karelen från Herr Häradshöfdingen Hanelius; för Kuusamo från Herr Löjtnanten Stjernecreutz, för Kemi från Kronolänsmannen Nordberg, för Sala härad af Uleåborgs Län från Herr Assessoren Gabriel Bergbom; för Gamla Carleby från Herr Probsten och Ledamoten af Kongl. Nordstjerne-

1 Barrätt- hafvan om Potäten.

1 Dec:r

Adjunkten Doktor Chydenius, för Nedervetil från Herr Kommunisten Aitlachius, för Kelviä från Herr Kyrkoherden Alcenius, för Nyslott-leby från Herr Kyrkoherden Mathesius, för Vörå från Herr Öfversten och Riddaren von Numers, för Laihela från Herr Kommunisten Forsman, för Storkyro från Herr Rektoren Nimelow, för Ilmola från Herr Landtfiskalen Schöning, och för Lappo från Herr Kyrkoherden Gummerus: hvilka Skrifter, hvarifrån Herr Gustaf Armfeldt, Herr Vice Pastoren Forsmans, Herr Kyrkoherden Federleys, Herr Assessoren Bergboms och Herr Kommunisten Forsmans likaledes innehöllo hemställanden om belöningar för några driftigare och förtjenstfullare Potatisodlare, hvilka Utskottet för Potatisens medelst förvaltning remitterades; hvarjemte han anmärkte, att med Herr Häradshöfdingen Hanelles's Memorial följt Enskild med Herr Kommunisten Forsmans ett års Tedamot afgift, med inalles 11 Rdr, hvilka af Skattmästaren redan emottagne blifvit.

§ 13.

Statsregen föredrogs och till Ekonomi-Utskottets utlåtande remitterades en anhållan af Herr Regements-Skrifvaren Fredric Rabbe, att af Ahlmanska Boets tillgångar utbekomma en räntarest för Mattila och Walleri hemman i Hyttby by, med 11 Rdr 35 Skk. 4 rst. Banko, samt laga ränta derå.

Är och dag som ofvan

J. J. Wallenius.

År 1802 den 15 December Sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings-Sällskapets Förordande och Tedamöter. —

Ahlmanska Sammanträdes

§ 1.

Sessionen började, efter vanligheten, med justering af Protokollet för Sällskapets sednaste sammankomst: och jemte det Sekreteraren anmälde, att Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren von Baron Carpelan begärt del deraf, så vidt det honom rörde, eller af § 7, gjordes äfven af Herr Vice Häradshöfdingen Svendorff vid samma anmärkning, att Herr Vice Häradshöfdingen, som både då och nu afsåg ballottering öfver en fråga, huruvida Herr Barons och Öfverste Löjtnantens anförande, direkte stridde emot § 49 §; Sällskapets fråga vore Sällskapet tillständig; hvarföre Herr Vice Häradshöfdingen äfven förbehöll, att denna dess mening, reservations-vis måtte i Protokollet införas.

15 Dec.

Protest mot Carpelans anförande angående Ahlmanska intekn. i Pachinäs

Till Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Baron Carpelan Thulle, på begäran, ett så lydande Protokolls-utdrag expedieras:

Prot. utdrag till Carpelan

S. D. Jemte det Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren af Kongl. Svärds Orden Baron Carl Ephraim Carpelan, uti anförande af den 15 sidstl. September begärt, att Sällskapet, som den 15 förestående Julii lemnat Herr Baron och Öfverste-Löjtnanten ett lån af två tusende Riksdaler Riksgälds mynt, emot vilkor af första intecknningen uti Pachinäs säteri af Kimito socken, måtte, så vida Herr Baron och Öfverste Löjtnanten för ett i Kongl. Arméens Pensions Kassa Direktion erhållet lån om tyratusende Riksdaler lika mynt skall vara tvungen att, enligt Reglementet, lemna Direktionen förstа intecknningen uti samma Egendom, tillåta, att Sällskapets intecknning finge gälla näst efter Kongl. Arméens Pensions Kassas, hade Herr Baron och Öfverste Löjtnanten förevunnen, genom

uppl. Lefk. Syne- och Värderings Instrument af den 1 nästkomne Oktober, utredt, att meranämnda Pachinais Säteri blifvit värderadt till 13600 Rdr Bankomynt, och till Sällskapets så mycket större säkerhet, anskaffat och i dag inlemnat en borgen, utgifven den 31 i sistnämnde Månad af Herr General Majoren Landshöfdingen, Kommendoren och Riddaren Ernst Gustaf von Willebrand, och Herr Majoren Baron Carl Rehbinder, hvarigenom de förbundit sig, att deraf, med Sällskapets bifall, Dess den 10 sistkomne September i Pachinais Säteri erhållne Intechning för 2000 Riksdaler R. G. S. finge gälla näst efter Kongl. Arméens Pensions Kassas, på 4000 Rdr dito mynt, de, hvar för sig och en för begge vilja ersätta Sällskapet all den förlust, som vid Egendomens försäljning uppkomma kunde. Och emedan Sällskapet, på sådan grund, härtill bifall lemnade, så skulle, enligt den af Herr Baron och Öfverste Löjtnanten i dag inlemnade borgen, Sällskapets den 10 September; Pachinais Säteri vidare intechning blifva gällande näst efter Kongl. Arméens Pensions Kassas, samt Herr Baron och Öfverste Löjtnanten, på begäran, genom utdrag af detta Protokoll, härom erhålla underrättelse.

§ 2.

Öfver-tilredning.

Sedan de ifrån Kongl. Kommerse Kollegium, på nådig befallning, till remitterade Handlingar om en bättre och skicklig are Smör tillredning, tillika med Beredning s-Utskottets; dess Protokoll för den 12 sistlidne Oktober § 1 deröfver afgifne yttrande, blifvit föredragne, vid hvilket tillfälle nu sednast an-

märktes, att smörets olika beskaffenhet på olika orter, ofta tillredningssättet, förorsakar mycken olikhet i smörets godhet; att de Engelska Smörfjärnorne ej kunna nyttjas med förmån annorstädes än der stora Lacrigårdar finnas; och att vrånningen af smöret, som efter Sällskapets tanka, ej borde ega rum på andra orter än i Stockholm, äfven der borde inskränkas till de större Smörpartier, som ifrån Städerne under tillförpassning dit ankomma: Så beslöt att projekt till underdånig expedition skulle till Sällskapets nästa sammankomst upsättas, och då till justering förelägga. 15 Dec.

§ 3.

Gratifikation till vaktmästaren m.m.

Med anledning af de skäl som finnas anförde uti Vaktmästaren Ericsons Memorial af den 1 sistl. November och Ekonomi Utskottets Protokoll för den 11 i samma månad § 5, blef beslutit att bemälde Vaktmästare, oberäknad sin lön, som vidare förblifver oförändrad, får för det uti ingångna sjette året, eller till den 1 November innevarande år 1803, uppbära en gratification af tjugufem Riksdaler R. G. S. som qvartaliter med sex Riksd. 12 skill. utbetalas; och emedan Vaktmästarens förrådde göromål till stor del härleda sig ifrån Athmanska Testaments Fondens förvaltning, så skulle denna gratification af den tagas af sistnämnde eller Athmanska fonden

§ 4.

Anonyma Memorialer.

Jemte Herr Professoren Doktor Tengströms Memorial af den 14 sistl. April om anonyma Memorialer, och Herr Professoren Johan Gadolins den 1 sistl. Maj inlemnade Memorial; samma dag, förelades nu 1 § af Berednings Utskottets Protokoll för den 30 i förstnämnde Månad; hvarvid Sällskapet, efter öfvervägande af de

Skål, som tala för eller emot de anonyma Memorialerne, förklarade sig för deras tillbehål lande äfven i framtiden, men med villkor

1:o att intet under påstående Jammyantråd inkommande ~~Memorial~~ anonymt Memorial samma dag får Sällskapet föredragas; utan

2:o Lika med alla andra före sessionens början inlemnade anonyma Memorialer, först genomläses af Sällskapets Sekreterare och Ordförande, eller i denne sednares frånvaro, af Ordföranden i Föredrages Utskottet och Sekreteraren, hvilka äga att pröfva, huruvida Memorialet är så beskaffadt, att det utan kränkning af Sällskapets värdighet, eller af den aktning dess Ledamöter äro dagarne, förtjenten, hvarandra, och alla öfriga Medborgare skyldiga, kan läggas för Sällskapets ögon.

3:o att då ett sådant anonymt Memorial, efter Ordförandens och Sekreterarens, eller denne sednares och Ordförandens i Beredning Utskottet tagna, är i en eller annan måtto ofullständigt eller förgripligt, och följaktligen otjenligt att Sällskapet föreläsas, härom af Ordföranden, i Sällskapets näst förestående sammankomst anmäles, med tillkännagifvande af det Anonyma Memorialets öde: hvarefter på Sällskapet må ankomma, huru vida samma Memorial må antingen helt och hållit nedläggas, eller öfverläggnings ämnet, hvarom Memorialet handlar, tills vidare hvila, och Memorialet emellertid, i afseende på de af Författaren nyttjade skäl, hvilka ogillade otjenligheten af hans skrifsätt, någon gång kunde förtjena att komma under pröfning, till Beredningens Utskottets handläggning och urskiljande förvisas.

Anmäning af Salberg.

15 Dec.

§ 5.

Undertecknad Sekreterare föredrog en den 9 innevarande December af Kämnern Rätten härstädes utfärdad och samma dag Sällskapet tillställd Stämning, hvarigenom Sällskapet tillförsäkrad blifvit hallad, att nästa Måndag eller den 20 dennes, inför vederbörande Rätt, stånda Herr Landssekreteraren och Thronföljdsfullmäktigemannen Salberg till svar och genmäle angående ränta och agio, samt innehållen Bevillnings- och Realisations afgift af det Herr Landssekreterarens hustru, genom Ahlmanska Testamentet, tillagde legat af 1666 Rdr. 32 Sk. Och anmodades Sällskapets Ordförande, att till bevakande af Sällskapets rätt och talan utse någon tjenlig, fullmägtig, samt honom, under Sekreterarens kontrasignation, med behörig fullmagt förse.

§ 6.

Sjöstedts lån utan fondmäs.

Skattmästaren anmälte, att Hr Handlanden Carl Johan Sjöstedt, som den 15 Juni sistl. år, emot sin faders Handelsmannen Johan Sjöstedts proprie borgen, och löfte om första intechning och pantträttighet uti sin här i staden ägande gård, af Sällskapets enskilda medel erhållit ett penningelån på trehundrade Riksdaler, oaktadt flere erhållne påminnelser, ännu till dato hvarken inbetalt någon ränta, eller besörjt om intechnings tagande för Sällskapets räkning; i anseende hvartill Skattmästaren hemställde om icke lånet måtte uppsägas. Och som Sällskapet vid en sådan beskaffenhet kan ingeläget, att detta lån utan förtumlande indrifves, så skulle den fullmägtig, hvilken emot Herr Landssekreteraren Salberg, enligt föregående, bevakar Sällskapets rätt och talan, äfven anmodas att med lagsökningen emot Wethalie Handlande Sjöstedt ~~den yngre~~ Sällskapet tillhandagå.

§ 7.

Belöning ant. utd. ritning.

Herr Professoren Doktor Tengström tillkännagaf sig hafva, enligt Sällskapets anmodan, Söndagen den 12. i denne månad, hafva i St. Maria Sockens Kyrka, uti allmän Socknemöte, tillfälle att Rusthållare hustrun Lisa Matts dotter Pirkila, Skattehemmans åbo hustru Brita Jöransdotter Lillmoisio, Landbondehustru Caisa Johansdotter Takala och Eva Stina Dahlström, samt Skattehemmans åbo enkan Lena Henriesdotter Stormoisio, hafva ett prof af Sällskapets nöje och välbehag öfver deras villighet att låta Vaccinationen å sina barn anställas, hvardera en Silfverhalsked med vidhängande medaljon, och dervid i ett för tillfället lämpadt Tal både undanröjt de betänkligheter och fördomar, som hos en stor del af Allmogen äro hindra Vaccinationens framgång, och uppmuntrat den talrikt församlade Menigheten, att igenom antagande af detta beprösvade förvaringsmedel, rädda sina barn ifrån död och lyten. Härom yttrade i Åbo Stadning Tungorag

§ 8.

Ritningar till modeller.

Jemte ett den 12. i denna månad ingifvit Memorial, hade Herr Professoren Johan Gadolin till Sällskapet öfverlemnat Ritningar på 75 uti Kongl: Modellkammaren i Stockholm befintliga enklare häftyg och modeller att åstadkomma rörelser, och på 6 st. mera sammansatta verktyg, med anhållan, att Sällskapet derefter matte låta tillverka: sådana Modeller, som ännu saknas i dess samling. Emot denna gåfva ville Sällskapet, då Herr Professoren en annan dag till dess sammanträde upphemmer, förklara Herr Professoren Sin erkänsla och förbindelse: och beslöt emellertid, att efter dessa ritningar, småningom, och

15 Dec.

likt hvarje år, låta förfärdiga Modeller för Sin samling, hvarom Herr Professoren Hällström, på anmodan, åtog sig att söga anstalt, i hvilket ändamål Herr Professoren nu äfven tog Ritningarne till närmare påseende.

§ 9.

Circulations trink.

Till Herr Majoren Adelgth Fredric Troij, som uti Skrifvelse af den 3. i denne Månad, jemte antagande af Sällskapets hallelse att vara dess Ledamot, i egenskap hvaraf, Herr Majoren äfven insändt Sre Kgl:r Intrades afgift, med delat åtskilliga upplysningar om dess Cirkulationsbruk, om Ängars snara förbättrande genom Potatoës plantering, om förmånerne af Troskverk med stoppta Packhjerns hjul m. m. skulle, i afgående bref, anmodas, att enligt sitt benägna anbud, de samma närmare och fullständigt detaljera.

§ 10.

Linnell om lån—

Uti ankommit Memorial af den 22 sistl. November, hade Herr Assessoren Linnell, emot förstå inteckning uti dess andel i Degerö Säteri af Kellinge Socken, och bilagd borgen af Herr Vice Amiralen, Kommendören och Riddaren Cronstedt samt Herr Majoren och Riddaren Sjöman, anhållit om undfående af ett lån på 1623 Rdr. R. G. S. Men emedan Sällskapets Skattmästare, Herr Professoren Doktor Pipping, uti Memorial af denne dag, tillkännagaf, att Herr Lagmannen Olivecrentz, vid slutet af löpande månad, åtlofvade till Sällskapet inbetala de Ottahundrade Riksdaler Herr Lagmannen är Wilmarstka Fonden skyldig, hvarvid intet var att påminna, ägde Sällskapet likväl för närvarande icke i sina Fonder, eller kunde särdeles sedan Herr Grosshandlaren Hartwall den 1. i denne månad undfått Sällskapets Capital på till Athlmanska Fonden först inflytande Femhundrade

Rikesdaler, så hastigt som Herr Assessorens be-
hof det fordrade, förvanta sig utväg
till beviljande af det lån Herr Assessoren de-
gark, hvarom Herr Assessoren allså skall
underrättas och Handlingarne återsås.

§ 11.

Uti skrifvelse till undertecknad Sekrete-
re af den 10 i denne månad, hade Kongl. Sven-
Vetenskaps Akademiens Sekreterare Herr Kong
Sekreteraren Nicander tillkännagifvit be-
mälde Kongl. Akademiens önskan, att till infö-
rande i de finska Almanackorne erhålla
sådana afhandlingar, som äro lämpade efter
finska allmogens upplysning och behof, och
dertill påhållat Sällskapets åtgärd och bitrade
Och emedan ett dylikt förslag redan inom
Sällskapet, nyligt den 19 sistl. Juli, af Herr Professoren
och Riddaren Porthan blifvit väckt, och Be-
rednings Utskottet den 3 derpåföljande Septem
ber (Prot. § 9) sig deröfver uttalat, så uppfat-
tes nu det dervid hos Samma Utskott fallne
Protokoll, hvarföfver Sällskapet framdeles vil-
le ~~meddela utlå~~ sig yttra: men dessförinnan,
och med anledning af den nu inkomna
ytterligare reklamation i detta ämne, för-
fogades saken å nyo till mera mogne Bered-
nings Utskott, att utan hinder af sitt förra
bestånkande, ~~och~~ å nyo, och i ett sammanhang
med Herr Prof. Sekreterarens Nicanders
skrifvelse, utlåtande deröfver afgifva.

Lufthandlingar till finska Almanackor.

§ 12.

Likaledes remitterades till Beredningens Ut-
skott, Herr Kommunisterna Baron Wegelii un-
der den 1 sistl. Oktober meddelade uppgiften om
Bönderne Wijtaneus och Ojalas i Pyhäjoki Haa-
pajärvi uppodlingar, om Pyhäjärvi och Kojärvi
Fiskares förening, om frostnätter m. m. hvilka

15 Dec.

uppgifter, så vidt de för närvarande rörde Potatoës
plantéringens tillstånd i Haapajärvi, tillvägs-
porde skulle komma till pröfning hos det för
Potatoës medels förvaltning tillsatte Utskott, och

2½ Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren
Wetterhoffs Memorial af den 13 sistl. Novem-
ber om en af Herr Vice Auditören Geitel i
Lyssmä anställd Vaccination på ett barn hos
Torparen Anders Johansson Keuru, hvars hustru
derför till belönings erhållande anmäles.

§ 13.

Angående Potatoesplantéringens tillstånd
i flere trakter af Finland, hade sedan Sällskapets
sammanträde den 10 i denne månad bevittel-
der inkommit: för Kimito Socken, från Herr
Probsten Wenau och Herr Expeditions Thrane-
Befallningsmannen Sandström; för Hitis Kapell,
från Herr Kommunisten Dickman; för Åland
från Herr Thrones Befallningsmannen Sarell;
från Herr Thrones Befallningsmannen Lundell
för Korpo med Houtskärs Kapell, från Herr Sekre-
teraren Nyodh och Herr Kyrkoherden Bergman,
hemte ett betyg af Adjunctus Pastoris Thrones
Länsmannen Sundman; för Kimito och Meri-
mask, från H. Kyrkoherden Kylén; för Masko,
från Herr Kyrkoherden Arenander; för Urdiala,
från Herr Kapitenen Furuhjelm; för Kalvola,
från Herr Thrones Rådet Ägnelodh; för Hauho, från
Herr Probsten Doktor Wansdorff; för Lengelmä-
från Herr Kyrkoherden Ulfer; för Padasjoki, från
Herr Vice Pastoren Arvidsson; för Mouzelä, från
Herr Landshöfdingen och Riddaren Möllerswärd
samt Herr Direktoren Hedberg; för Jenala, från
Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Jägerhorn;
för Karis, från Herr Majoren och Riddaren
Aminoff; för Orimattila, från Herr Majoren
och Riddaren Löwing; för Ithis, från Herr Kyr-
koherden Ståhlberg; för Syssmä, från Herr Kyrko-
herden Streng; för Sulkava, från Herr Probsten

Hvarehandlingar om Potatoës.

Stenius; för Idensalmi, Kräs Herr Probsten och Ledamoten af Nordstjerne Orden, Doktor Lagus; för Kondiolax och Kihtelisvaara, Kräs Herr Direktören Gyösling; för Paldamo, Kräs Herr Majoren von Essen och Herr Expeditions-Chefen Hofintendenten Elfving; för Pyhäjoki, Kräs Tullinspektören Peuron; för Kalajoki, Kräs Herr Direktören Sinneman; för Brahestad och Jacobstad, Kräs Herr Tullförvaltaren Lenström; för Wöra, Kräs Herr Kommissionären Granlund; för Keuru, Kräs Herr Kyrkoherden Hausstadius; för Saarijärvi, Kräs Herr Prosten Rosenier; och för Wijtasaari Kräs Herr Kyrkoherden Borgström: hvilka Skrifter, jemte ett Kommungens Befallningshafvandes i Tavastehus Bref af den 6 i denne månad, med ytterligare upplysningar om Potatoësplanteringen i Mouzela, dels redan hos Utskottet för Potatoës medlens förvaltning förevarit, dels nu till dess granskning remitterades.

§ 14.

Till Ledamot af Sällskapet, föreslogs Hans Magnificus Herr Professoren Doktor Hellenius, Herr Landshöfdingen och Riddaren af Kongl. Svärds Orden, Carl Adolph Mörnerheim, af Herr Professoren Johan Gadolin, Vetenskapsgöromålen och Herr Pastoren Herr Pehr Pastorin.

Å rön och dag som ofvan. J. J. Hellenius

Sekr.

År 1803 den 3 Januari sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Direktörer och Ledamöter.

§ 1.

Protokollet för den 15 December förlidet år upplästes och justerades.

1803.
Den 3 Januari

§ 2.

Emot Herr Professorn Johan Gadolin, som nu var närvarande, och enligt § 5 af Protokollet för sednaste Session, till Sällskapet förärad en samling rötningar af åtskilliga dels enkla dels mera sammansatta häftyg och modeller, förklarade, å Sällskapets vägnar, dess Direktörer, Ledamöter och Förbindelse.

§ 3.

Projekt till Lag angående utlåtande, som af Kommungen i Nåder blifvit infordrad rörande förbättrade anstalter vid finska mynt i synnerhet Österbottniska Smörets tillredning, var i likhet med Sällskapets Skrifvelse den 15 sistl. December vidlagne beslut, upprättat af Sekreteraren, som det samma nu inlemnade och upplästes: Och emedan Sällskapet derwid icke hade något att påminna, så skulle samma expedition renskrifvas, och med relationem till Kongl. Kommerse Kollegium afsändas, samt de deraf hitremitterade Handlingar tillika enligt Kollegii begäran återsöljas.

§ 4.

Med anledning af underdånigt Sekreterares den 15 sistl. Juli i denne måned Memorial och Direktionens Utskottets derpå den 30 i samma månad gifne utlåtande, blef beslutit

1:o att till Korrespondenter skulle kallas: för Åland Herr Kontrakts Probsten Doktor Hambraeus, för Padasjoki Herr Vice Pastoren och Kapellanen Arwidsson, för Mulos Herr Kyrkoherden Appelgren, och för Letala samt Hennerjoki Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Liljenberg.

2:o att Korresponderande Ledamöterne Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Möller,

Ömön tillvänding.

korrespondenter. så jämte ers—

Herr Professoren Ström, Herrar Directörerne Hall och Demoën, Herr Lektoren Borgström, Herrar Probstarne Zach. Cygnæus, Ring och Castrén, Herrar Kyrkoherdarne Boxström, Ahlin och Appelgren, Herr Ordinarie Landtmätaren Borggren, Herr Kommissions Landtmätaren Hillberg, Herr Vice Pastoren Gråhn och Herr Kandidaten Haneller, hvilka alla med nyttiga och upplysande underrättelser, och de flesta hvarje Qvartal, till Sällskapet inkommit, skulle hvardera undfå, jemte ett Tackskrifvelsebref, ett exemplar af Ahlmanska Jettonen i Silfver.

§ 5.

Gården i Tammerfors.

Emedan Ekonomi Utskottet uti 1 § af sitt Protokoll förd den 20 sistl. December af anledning tillstyrkt Sällskapet, att vid innevarande Lagmans Ting med Åbo och Björneborgs Lagsaga, i laga ordning fullfölja sitt emot Härads Rättens i Messuby Utslag af den 15 September 1802 fagne vad, rörande ägo och besittnings rätten till gården N:o 7 i Tammerfors Stad, med dertill hörande Skattage mark, hvilka Expeditions Kronofiskalen Hillebrand å sin hustrus vägnar söker Sällskapet afvinna, och till målets bevakande Ordinarie Notarien i Kongl. Åbo Hofrätt Herr Baron Gustaf von Rothen blifvit föreslagen, samt Sig dem till* enligt Utskottets Anförande Herr Hofrättsrådet Sylvii tillkännagifvande, villig förklarat, så skulle Herr Baron, som till Staden snart förväntas, vid sin hitkomst föras med behörig Fullmakt, och tillika erhålla del af mindre af Härads Rättens i målet

* detta fullmäktigskapet

förda Protokoller, samt af de punkter Ekonomi Utskottet ansett nödiga att under rättegången fortgå, så Sällskapets sida yrka. Men som sagde, enligt redan bemälde Lagmans Rätte Uppskofs utslag af den 9 Febr. sistledit år, i Swistet emellan Herr Lands Sekreteraren Dahlberg och Enkefru Assessorskan Ahlman om Ahlmanska Testamentets häfvande i afseende på denne m. m. uti hvilken Qwist Sällskapet äfven genom Under Domstolens beslut heisarit indragit, Sällskapet är ålagdt, att å förste Tingsdagen sig inställa, och då tillika förete Ahlmanska Testamentet in Originali; så skulle i den Fullmagt, som för Herr Baron von Rothen utfärdas skall, jemväl intagas, att han af sagden i detta sednare mål är Sällskapets Ombud, och Herr Baron för att vara fullständigt dokumenterad, utom Original Testamentet, att, inför Lagmans Rätten uppvisas för Herr Lands Sekreteraren Dahlberg.

Dahlbergs process om Testamentet.

7 Jan.

§ 6.

Grefna Löcken af Hermelin

Herr Bergs Rådet Baron Hermelin, som förut riktat Sällskapets Vedersamling med 3:ne Häften af Lunds Nordiska Landtväsens og Landthushållnings Magazin för Månaderne Januari, Februari och Mars 1802, hade nu låtit en fortsättning deraf, genom Herr Professoren Ståhlström låtit inlemna fyra Hefter uti samma Journal för månaderne April, Maj, Juni och Juli samma år: Och emedan Sällskapet genom Skrifvelse af den 1 sistl. Juli redan förklarat sin erkänsla emot Förslagen af dessa gåfvor, så åtog sig, på Sällskapets anmodan, Herr Professorn att underrätta Herr Baron och Bergs Rådet, att jemväl fort-

fattningen deraf blifvit till Sällskapet anmäld, och af Sällskapet med fortfarande kännedom och välbehag emottagen.

§ 7.

Undertecknad Sekreterare anmälde, Öfriga uträttningar. — att Herr Professoren Gustaf Gadolin till Sällskapet förärat

1:o Fem blad ritningar på en Holländsk Oljegvarn i stort;

2:o Fyra stycken modeller, nemligen en Svarrpump till vattens utpumpning, en Hackelse-Märings maskin, och ene häftyg af Polhems inventions, dels ena åstadkommande att genom en kraft som röres horizontelt, åstadkommas en vertical rörelse, och det andra en vals som röres horizontelt emellan ene skrufspetsar; och

3:o Ett parti på papperesblad in 4:o uppklistrade örter, dels Svenska dels Utländska, af hvilka en del genom mal och andra missöden blifvit så illa skadade, att de nu mera icke tjena till något, men en annan del, hvaribland äfven några sällsynta äre finnas, ännu är förvarligen conserverad.

Emot dessa gåfvor wille Sällskapet, då Herr Professorn härnäst till Sällskapet uppkommer, betyga Herr Professorn sin erkänsla äfven som Sällskapet nu med tacksamhet erkände Herr Professorens Johan Gadolins anbud, att med ett antal torra oklistrade örter, ~~av vidare~~ hvaribland möjligen kunde finnas någon den Sällskapet förut icke ägde, än vidare öka Sällskapets samling; Men Ritningarne på Oljegvarnen remitterades till Berednings Utskottet, att öfver deras användande sig utlåta.

§ 8.

Till svar på Sällskapets skrifvelser af den 14 Maj förledit år, med anhållan om underrättelse angående antalet af Sjöfolk, som under de sidsta tio åren af det Aderton-tal af ~~der~~ dene dag, med bifogad uppgift öfver kostnaden af en förledne år på Storgårds Säteri i Pitis Socken uppförd derhus-byggnad; och

3:o Herr Kongl. Hof-Predikanten och Kyrkoherden Ehrenmalms Memorial om den Vaccination han anställd i Wehmo, Lohalax och Töfsala, med anhållan om belöning åt Trosse Knutsen Palmgrens hustru, som latit vaccinera sitt barn, och ene betyger af Kapitenen Thauvon, Löjtnanten Wilhelms och Kapellanen Mag. Lencquist.

§ 10.

Till Ekonomi Utskottets handläggning och yttrande förvisades

1:o Herr Kyrkoherden Lilii Memorial af den 30 sistl. December med ytterligare underrättelser om Spannmåls utdelningen bland Hattanpää nödställde undersåtare; och

2:o Herr Lars Gustaf Lefrens Memorial af denna dag, med anhållan att få på sin Broder Herr Öfverstes och Riddaren Gustaf Adolph Leijonankar, hvars försäljda accept af Köpe-vilkoren medföljer, transportera Köpekontraktet om Hattanpää Egendom.

§ 11.

Potäter.

Jemte af Konungens Befallningshafvande i Uleåborg under den 14 sistl. December afslätt Memorial om Potatois plantering i Länet, med utdelningslistor för Paltamo, Kemi, Tervola, Simo, Rovaniemi, Kemitrask, Pudasjärvi och Pyhäjoki församlingar; — af Konungens Befallningshafvande i Wasa under den 6 December meddelad föreskrift för Saarijärvi Socken till erhållande af Potatois utsäde; — och af Konungens Befallningshafvande i Heinola under den 13 December lämnad underrättelse om Potatois plantering och tillstånd i Länet; — hade uppgifter i förenämnde ämne för försäljda församlingar blifvit infunde: från Hyrkoherden Forsström, — från Tyrvis af Herr Vice Pastoren Rosendahl, — från Wesilax, af Brodern Emanuel Rosenius, — från Jämsä af Herr Kommissionen Landtmätaren Jäck, — från Pielisjärvi af Herr Kyrkoherden Mustelin, — från Kajana Härad af Herr Kronobefallningsmannen Daniel Elfving, — från Mukos, af Herr Kommissarien Levander, — från Kärsämäki Kapell af Pyhäjoki Socken, af Herr Kommissionen Laurin, — från Rovaniemi, af Herr Kyrkoherden Tellman, — samt från Kronoby och Seirijärvi, af Herr Kyrkoherden Aulin: hvilka Skrifter alla remitterades till åtgärd af Utskottet för Potatoës plantorings Fondens förvaltning.

§ 12.

Till Ledamöter blefvo kallade: Assessoren och Kronobefallningsmannen Salorden af Uleåborgs Län Herr Gabriel Bergbom, Arkitekten Herr Carl Bassi; Mathesos Lektorn vid Gymnasium i Hernösand och Riddaren af Kongl. Wasa Orden, Herr Pehr Hellzén; Kyrkoherden i Halikko, Herr Kongl. Jacob Ignatius; och Philosophie Magistern Herr Carl Reinh. Sahlberg.

§ 13.

Till Ledamöter föreslogos: Lands Kamereraren, Landtmätaren i Åbo och Björneborgs Län, Herr Michaël Wacklin, af Herr Hofrådhofdingens Collegium; — Kyrkoherden i Malax, Herr Laurin, af Herr Regements Pastoren Hegelius, genom undertecknad Sekreterare; — och Handlanden i London Herr Carl Johan Gerts, af Herr Professoren Franzén.

Å r och dag som ofvan

J. Wallenius.

Å r 1803 den 15 Januari Jan-manträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ordförande och Ledamoter.

§ 1.

Protokollet förd den 3 i denne månad upplästes och justerades.

4.

§ 2.

Den 15 December sistlidit år hade Sällskapet, enligt 6 § af sitt Protokoll för Januarii dag beslutit, att hos Victualie handlaren Carl Johan Sjöstedt, som den 15 Juni 1801, emot sin faders Handelsmannen Johan Sjöstedt proprie borgen, och sitt eget jemte sin hustrus löfte om första intechning och pantträtt uti deras här i Staden ägande gård af Sällskapets enskilda medel erhållit ett penningelån på Trehundrade Riksdaler, men sedermera, oaktadt flere erhållne påminnelser, hvarken besörjt om intechningen tillhörande för Sällskapets räkning, eller inbetalt någon ränta, utbetala och indrifva lånet med deras upplupet interesse. Hvarom underrättad, hade Handelsmannen Johan Sjöstedt, uti Memorial af den 4 i denne månad tillkännagifvit, det han numera vore ägare af sin fons gård, och i följe deraf rätta gäldenären, samt anhållit att lånet widare skulde få innestå, emot det han genast betalade den förfallna räntan, och med första på sin bekostnad anskaffade Sällskapet första intechningen uti omnämnde gård. Och emedan Sällskapets Skattmästare Herr Professoren Doktor Pfaffing nu anmälte, att ett års ränta af Handelsmannen Sjöstedt nyligen blifvit erlagd, så blef beslöts att lånet, emot de af honom erbjudne wilkor, än ytterligare skulle få innestå. Dock borde derå gifvas en ny Revers, och den nya Skuldsedeln dateras den 15 Juni 1802, samt Handelsmannen Sjöstedt icke allenast på egen kostnad utverka Sällskapet första intechningen uti gården N:r 49 belägen i

§ 8. Sjöstedts lån får stå, emot wilkor—

† att emot den förra utbytas

Wrake mellan Twärgatan uti Norra qvarteret af denne Stad, utan och till Sällskapets ytterligare säkerhet, låta samma gård med möjligaste första brandförsäkras, och intill dess sådant kan ske, ställa för lånets och räntans återbetalning 2ne wederhäftige Män uti propria borgen.

§ 3.

Uti bref till undertecknad Sekreterare af den 28 sistl. December, hade Herr Kongl. Sekreterarens Gunnier tillkännagifvit att Stämplarne till Sällskapets Medalj redan blifvit, enligt Sällskapets begäran uti skrifvelse af den 1 i Januarii månad, afslemnade till Kongl. Myntet, som till bestridande af kostnaden för Guld, Silfver och Prägling behöfde ett ungefärligt förskott af Trehundrade Fyratio tu Riksdaler R. G. S. Och beslöts, att dessa 327 Rdr. skulle af Sällskapets enskilda medel utanordnas, och till Herr Kongl. Sekreteraren affärdas.

§ 4.

Sällskapets Ordförande anmälte, att Utskottet för Potatoës plantering medelst förvaltning, genom skrifvelse af den 8 innevarande Januarii anmodat Konungens Befallningshafvande härstädes, att i fall Kongl. Hofs Kontoret ännu icke hitsändt anordning på den för det nyss ingångna året af Kongl. Maj:t i Nåder anslagne Potatoës plantering fond Ettusende Riksdaler, deraf göra hos behörde Kongl. Hofs Kontor kjendt på minnelse, och medan, så fort de stunna utfalla, till Sällskapets disposition afsemna. Men emedan oviss wore, huru wida dessa medel i år nyttjade anwänder antingen på härwarande eller något annat Finska Landthushållen, och det desutom

18. Jan.

± Men derest Handelsmannen Sjöstedt alla detta år icke inom instående April månads utgång fullgör, skulle Lånet hos honom utsökas: om hwilket Sällskapets beslut han genom del af detta Protokoll emot qvitto skulle erhålla behörlig underrättelse.

Medalj-prägling—

Förmaning om Potatoës uptagande anbefallen.

anfåge mindre tjenligt, att Konungens Hestaningshafvande i Åbo skulle göra erinran om utbekommande af medel, som voro destinerade icke blott för detta Land, utan för hela Finland, och med hvilkas disposition Landshöfdingen, egentligen, icke hade att skaffa, förslöts, att Sällskapet sjelf skulle genom afgående skrifvelse, hos Kongl. Statskontoret göra påminnelse härom.

§ 5.

Lån inbetaldt —

Att åttahundrade Riksdaler R. G. S. som af Herr Lagmannen Olivecrantz nyligen blefvit till Wilmarkska Fonden inbetalta, emot vanliga vilkor äro att utlånas, den om skulle i Åbo Tidning kungöras.

§ 6.

Merkgångs-Taxan på Räntepersedlarne uti Wiborgs Län för år 1802 var af Konungen fastställningspåfvande derstädes inkommen, och lades till Handlingarne.

§ 7.

Balönings-ärende m. m.

Uti skrifvelser af den 2 och 7 i innevarande månad hade Herr Kyrkoherden Appelgren Mehos, samt Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Baron Carpelan inberättat, den förre att Mybyggaren Jacob Jurcka eller Lusichaki uti allmän Socknestämma sistledne Nyårsdag fått emottaga sin wundra hedersbelöning, en silfverbägare af 24 lods vigt: och den sednare, eller Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Baron Carpelan, att han, enär sedne Trettondedag, uti Nousis Sockens Kyrka tillstadde Smedshustrun Lisa Johansdotter ifrån Alahyla by de tio Ref:r, hvarmed Sällskapet velat uppmuntra och belöna hennes villighet och omtanka att till föda använda den nyttiga Islan-

± likaledes vid allmän Socknestämma

monsan: Och skulle om dessa utdelningar i Åbo Tidning efter vanligheten kungöras.

§ 8.

Till Berednings-Utskottets utlåtande remitterades

1:o Ett Syne-Instrument af den 15 Nov. och Socknestämmo-Protokoll af den 19 December sistl. år, om Hemmansbonden Johan Jacobs i och ifrån Kåningsbäcka i Ilmola Socken; å sitt innehafvande hemman gjorda uppodlingar, och dess Sons Jacob Johansson grofva och finare Manufaktur-Smeden samt Urmakare arbeten: med hvilka handlingar äfven följde ett betyg af Herr Kommerserådet och Riddaren Falander, angående sistnämnde Jacob Johansson;

2:o Ett Socknestämmo-Protokoll från Lappfjerd af den 29 Aug. sistlidne år 1802, jemte ett betyg af den 16 Febr. innevarande år utaf Herr Assessoren och Provincial-Medicus Doktor Haft om Nämndemannen Nordbacks hustru Greta Henricsdotter, som inom 20 år gifvit kopporne på 200 barn; och

3:o Ett Socknestämmo-Protokoll från Saarijärvi af den 14 Juni sistl. år angående Drängen Michel Johansson Mienchinen, som hos Bonden Matts Eskilsson Pajusalmi i Kuusjärvi tjenat i 29 års tid, och derföre på Husbondens kostnad till någon belöningens erhållande anmäldes; samt

4:o Ett Socknestämmo-Protokoll från Lojo af den 30 Maj 1802 ± om Drängfogden Johan Henricsson, och dess Hustru Sonna Hedvigan Elfa Michelsdotter, af hvilka den förre 16 och den sednare 8 år, varit oförvitligen tjenat Socknens Prestegård, och derföre till belöningens undfående föreslås.

± och Härads-Rätts Protokoll af den 4 Oktober f. å.

Brunkullsom om Potatoes-

§ 9.

Om Potatoës plantering ens förhållande till vård och afhaftning, hade sedan Sällskapet sednaste sammanträde ytterligare berattelser inkommit, dels för Skalis Socken från Herr Kyrkoherden Bergroth, för Storå och Karvia Kapeller från Herr Kapellanen Rothovius, för Keuru Socken från Expeditions-Kronobefallningsmannen Bergström, för Stats Hartola Socken från Herr Borgmästaren Gadd och Herr Kronobefallningsmannen Limatius, för Kuopio från Herr Directören Hall, för trakten omkring Strakestad från Herr Rådmannen Isaac Fellman, och för Pyhäjoki från Herr Kommissions Landtmätaren Gefflair, af hvilka Skrifter, de som hittills icke hos Utskottet för Potatoës plantering medlens förvaltning kommit till åtgärd förekomma, nu blefvo till Samma Utskott remitterade.

§ 10.

Potatoes gifna af Pipping-

Enligt föregående Utskotts Protokoll för den 7 i denne månad § 11, hade Herr Professoren Doktor Pipping utfäst sig att instundande vår göra Sällskapet en gåfva af Samnor Socker-potatoes, dem Utskottet för att bland Allmogen utspirda ett battre och mera förädladt slag än de vanliga Engelska Potaterne, då ville till utsådd på tjenligt antal hander utdela. Och emedan Sällskapet detta Herr Professorens anbud med nöje och anmärkning antog, så förklarade Sällskapets Ordförande deremot dess billiga tacksamhet.

§ 11.

Vidare upplästes af Utskottets för Potatoës-plantering medlens förvaltning Protokoller för den 11 sistl. December §§ 2, 3, 8, 9 och 13 samt för den 7 innevarande Januari §§ 5, 11 och 14, i anledning hvaraf frågan om belöning för Trybyggaren Johan Samuelsson Walkerjemmäki i Keuru remitterades till Berednings Utskottet: och af föregående Utskotts Protokoller för den 10 September § 2, den 24 i samma månad § 4, den 12 November § 1 och den 26 i samma månad §§ 3, 4, 5 och 6: och blefvo enligt Utskottets gjorda förslag, Herr Lagmannen och Riddaren Wibelii projekt om understöd för Karstu Socken Allmoge till inrättning af ett förbättrad jordbruk och Herr Professoren Doktor Tengströms hemställan om skickelige Befallningsmän på Sällskapet, bekostnad för att inhämta närmare kännedom om, när finska hushållning, remitterade till Ekonomi- men frågan om belöning för Torparen Matts Jacobsson Pohtio till Potatoës förvaltnings Utskottet.

År och dag som ofvan

J. J. Wallenius.

Den 1 Februari 1803 sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings-Sällskapets Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Om Sjöstedts lån-

Protokollet för den 15 i förregående månad upplästes och justerades: då angående Fiskalie handlaren Carl Johan Sjöstedts skuld till Sällskapets enskilda Fond blef beslutet, att derest samme Fader Handelsmannen Sjöstedt icke innom instundande April månads utgång fullgjorde de af Sällskapet förbehållna villkor, skulle

15 Jan.

lånet hos honom utfått har, och han om det Sällskapets beslut, genom utdrag af Protokollet, emot afgifvande recepisse, erhålla underrättelse.

§ 2.

Datum för inbetalning af förmögenhetsafgift.

Sedan Kongl. Maj:t genom Nådig kungörelse af den 4 November förlidet år om Riksgäldsmyntets realisation förordnat att halfva uppskattningssumman, som enligt 1800 års Riksdags beslut borde af behållen förmögenhet utgöras, skulle till dem, som den samma till fullo, eller för begge åren, erlagt, återbetalas, så tillkännagafs af Sällskapets Ordförande Kammarrådet Winter, att Sällskapet, den 15 Febr. 1802 för sin enskilda Kassa samma afgift med 50 Rdr Rgs. afbördat, nu hade att återfå 25 Rdr hälften deraf eller 25 Riksdaler: hvarom Herr Ordföranden tjenligen föranstaltade.

§ 3.

Till Ledamöter blefvo kallade: Herr Landshöfdingen och Riddaren af Kongl. Svärds Orden Carl Adolph Mollerswärd; Herr Bergsfogden och Bruks Patronen Pehr Lagerin, Landskamreraren och Landt Räntmästaren; Åbo Herr Michaël Wacklin Kyrkoherden; Malax Herr Laurin och Handelsmannen; London Herr Carl Johan Gerfo.

§ 4.

Hartvalls län.

Enligt af Skattmästaren Herr Professoren Doktor Pipping inlemnad Memorial af den 1 dato, hade Herr Häradshöfdingen Carl Brotherus å sin skuld till Athlmanska Fonden ytterligare

1803
Den 1 Februarii.

inbetalt 200 Riksdaler, hvarefter Herr Professorn låtit tillsäga Herr Grofshandlaren Hartwall, som enligt Sällskapets beslut af den 1 December sistlidet år, har att emot sin då utgifna Skuldsedel ännu vidare utbekomma 500 Rdr, att efter anmärkande 200 Rdr af honom när som helst hvarde lyftas: men emedan Herr Grofshandlaren förklarat, att han önskade utfå de 500 Riksdalerne icke efter hand utan på en gång, så ansåg Sällskapet sig böra låta blifva dervid berörande.

§ 5.

Kvartals förslag.

Vidare inlemnades af Skattmästaren de vanliga Kvartals förslagerna, hvaraf inhämtades, att Sällskapets enskilda Fond, som vid femte årets slut haft en behållning af 2943 Riksd. 47 Sk. 7 rst. tillförd under sjette årets förste Kvartal ökad med 322 Rdr, tillsammans 3265 Rdr 47 Sk. 7 rst; att Utgiften under samma tid utgjort 72 Rdr 10 Sk; och att den nu varande Behållningen 3193 Rdr 37 Sk. 7 rst, hvaraf dock 107 Rdr. 8 Sk. 9 rst. torde anticiperade, som ännu består af 2370 Rdr i utestående fordringar, och 716 Rdr. 28 Sk. 10 rst. i Kontant.

Af Athlmanska Testamentsfonden utgjorde Behållningen vid femte årets slut 18 Rdr. 29 Sk. 7 rst. i Banko samt 14,278 Rdr 40 Sk. 8 rst. i Riksgäldsmynt, hvarefter ytterligare influtit: den sednare Myntsorten 9 Rdr, och blifvit utgifne: samma mynt 186 Rdr 12 Sk. så att Behållningen nu ~~utgjorde~~ var: i Banko 18 Rdr 29 Sk. 7 rst. och: i Riksgäldssedlar 14,101 Rdr 28 Sk. 8 rst. hvaraf ärd utlånte i Riksgäldsmynt 13898 Rdr. 16 Sk. och i Plantar 8 Rdr. 12 Sk. samt 10 Rdr. 17 Sk. 7 rst.: i Banko och 203 Rdr 2 Sk. 8 rst.: i Riksgäldsmynt, uti Kassan innestående.

Till Wiborgska Donations-Fonden, som den 31 Oktober 1802 utgjorde 5307 Rdr. 18 fk. 1 öre. hade under Första Qvartalet genom inkalde interessen influtit 88 Rdr. 32 fk. så att den samma nu besteg sig till 5396 Rdr. 2 fk. 1 öre. hvaraf 4507 Rdr. 37 fk. 4 öre. emot ränta utlånte, och 888 Rdr. 12 fk. 9 öre. Kontant i Kassan befintelige.

å för

Med Potatois-plantenings-fonden, hvars den 31 Oktober 1802 voro i behåll 369 Rdr. 4 fk. 6 öre. hade ingen annan förändring gått, än att 100 Rdr. under nu till ända gångne Qvartal blifvit utanordnade, så att Behållningen nu var 269 Rdr. 44 fk. 6 öre.

§ 6.

Om saknad skjöld-

Till svar å Sällskapets under den 15 Maji sistl. år till Magistraterne i Finlands Sjö- och Stapelstäder aflåtne Cirkulär-bref, hade Magistraterne i Gamla Carleby under den 17 och Magistraten i Jacobstad under den 20 nästlidne Januari, meddelat underdånigst förslag om antalet af det Sjöfolk, som under de fyra 10 åren af det framförda Seklet från nämnde Städer utgått och borta blifvit. Dessa bref lades till vidare till Handlingarna.

§ 7.

Till Berednings-Utskottets utlåtande och åtgärd remitterades

1:o Herr Professen Rings Memorial af den 26 sistl. Januari om Vaccinationens uppkommande och fortgång i Paris, med hemställan om belöning för Extra Bataljons Predikanten Magisten Grevillius, som den förrättat, och åt Hofflagaren Michel Murberg, som först iblandallmogen den samma antagit;

2:o Herr Kommissions-Landtmätaren Fredr. Hestairs Memorial af den 11 Januari om Hushållningen hinder i Pyhäjoki Socken af Uleåborgs Län;

3:o Korresponderande Ledamoten, Herr Professoren och Probsten Doktor Pihlmans Observationer om väderleken och årsväxten i Euramäminne Socken för alla fyra Qvartalerne af år 1802; 1 Febr.

4:o Korresponderande Ledamoten Herr Archiatren Halls Memorial af den 28 December sistl. år, med underrättelser om Väderlek och Hushållning i Kuopio under förra hälften af samma år;

5:o Korresponderande Ledamoten Herr Kommissions-Landtmätaren Heinricii Observationer öfver Väderlek m. m. i St. Michel under de 4 förraste månaderne af år 1802;

6:o Korresponderande Ledamoten Herr Landtmätaren Hanelles Observationer i lika ämne från Ilmola för 3dje Qvartalet af nästledne år.

7:o och 8:o Korresponderande Ledamöterne Herr Probsten Castréns och Herr Kommissions-Landtmätaren Nauklérs Qvartals-berättelser i samma ämne från Kemi och Lochtea för sednare Qvartalet af år 1802.

§ 8.

Om erhållande af det lån på 800 Rdr. R. G. S. hvarom Sällskapet i N:o 5 af innevarande år Åbo Tidning intimerat, men hvilket lån-summa nu mera kan ökas till 888 Rdr. 12 fk. 9 öre. hade sig skriftteligen anmäld:

Ansökningar om lån

1:o Herr Assessoren och Sekreteraren vid Aurskeins Flotta Carl Linnell, emot förut erbuden och i Protokollet för den 15 December sistl. år § 10 omförmäld säkerhet; och

2:o Knappsmakaren i Åbo Johan Almstedt, emot inteckning i dess halfva Stadsgård N:o 42, dess åker vid Ruppis och ena Sju Tunneland, och dette Augments hemmanet Ullais i Paattis.

Hvarutom 3:o Herr Kapitenen Bernh. Otto Ehrnroth, muntligen genom undertecknad Sekreterare anhållit, att emot förut erbuden säkerhet, enligt Sällskapets Protokoll för den 1 sistl. Nov. § 19, till lån erhålla 1000 Riksdaler.

Öfver dessa ansökningar anmodades Ekonomi-Utskottet att sig utlåta.

§ 9.

Vidare remitterades till Ekonomi Utskottets pröfning och utlåtande:

1:o Herr Apothekaren Långhjelms Stadgelige Rapport af den 22 sistl. Januari om utdelningen af det Spannmåls understöd Sällskapet år 1802 anslog åt Hattanpää Egendoms fattige underhafvande: af hvilken Rapport, vid granskningen af den emellan Sällskapet och Herr Lefrén upprättade Lägriden om inbetald Kapitalisering, borde göras bruk;

2:o Skattmästaren Herr Professoren Doktor Pippings Memorial af detta Dato om nödvändigheten af sparsam hushållning med Sällskapets enskilda Kassa, och om des förskonande från dryga utgifter till des den hinnen uppstiga åtminstone till 7000 Riksdaler: och emedan i detta Memorial äfven förekom något om Herr Lagmannen och Riddaren Wibelii förslag af ett penningelotteri till Hushållningens förbättrande; Karcku, och Herr Professoren Doktor Sengströms erinran om Skicket med dessa af Sällskapet den 14 sistl. Januari (Prot. § 11) utskottet remitterade ärenden, på en gång till pröfning företagas; och

3:o Herr Professoren Doktor Pippings Memorial af detta dato om en diskretion af Ahlmanska Fonden för Sällskapets Sekreterare; samt i anledning deraf, huru vida icke den föreslagna diskretionen kunde till förbättrande af Sekreterarens lön, förvandlas till någon årlig douceur.

§ 10.

Herr Professoren Gabr. Bergborn hade uti Memorial af den 17 sistl. Januari insändt ett Socknestämmo-Protokoll från Salo af d. 17 dec. 1802 angående Bonden Anders Heikilas förfrågan om Potatois planteringen; och emedan Utskottet för förvaltningen af de till samma plantering anslagne medel, den 11 Dec. (Prot. § 14) förbehållit sig framdeles utlåtande om hans rättighet till belöning, så blefvo dessa Handlingar nu till Utskottet remitterade.

§ 11.

Sällskapet var nu mera icke fullstutik, och kunde således icke något vidare till åtgärd företaga: men förelades Sedamoter föreslogos Hr. Kapitenen Steph. Brancl af [illegible] och dag som ofvan

apoth. Långhjelm, genom Memorial af d. 22 sistl. Jan.

Wallenius.

* samt Hr. Kgl. Hofpred. och Kyrkoh. Fenander, Hr. Secr. Ehrenmalm, af Hr. Professoren Doktor Pipping.

år 1803 den 15 Februari samman trädde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Protokollet för den 1 i denne månad upplästes och justerades.

§ 2.

Genom Stämnings Memorial af den 9 i denne månad, hade Sällskapet blifvit kallad, att den 14 innevarande, inför Kongl. Kämners Rätten härstädes, svända Bokhållaren Jonas Ahlman till svar uti ett genmäle angående det legat af 3333 Rd. 32 sk. som honom uti Ahlmanska Testamentets 5te punkt blifvit tillagdt, och hvilket Bokhållaren påstått borde utgå till hälften: Bankoräntan, samt Sällskapet tillerkänt, utom ränta så hela summan ifrån den 4 Augusti 1801 till den 3 Januari 1802, ersatta honom differencen emellan gängbart agio, emellan 1666 Rd. 32 sk. Bankon och lika summa Riks gäldenytt, hvarutom han yrkat att blifva befriad från utgående af den Bevillnings- och Realisations afgift, hvilken Sällskapet, efter hans tanka på orätt grund, å Legatet vid utbetalningen uppdragit. Och emedan Herr Häradshöfdingen Ahlman, som ett dylikt mål emellan Herr Landssekreteraren Sahlberg och Sällskapet, nu som bäst å Sällskapets vägnar i nämnde ting bevakar, på anmodan förklarade sig obenägen att åtfölja i den af Bokhållaren Ahlman sedermera anhängig gjorda tvist Sällskapet att handla och talan i akttaga, så skulle Fullmagt å sådant afseende för Herr Häradshöfdingen utfärdas; Och blef Stämnings Memorialet Herr Häradshöfdingen nu genast tillställd.

Stämning af Bokhållaren Ahlman.

5.

§ 3.

Slutbetalning till Abl. mans legatarier af ½ förmögenhets-afgiften.

Emedan Kongl. Maj:t, uti Nådig förordning af den 4 November sistledne år, angående realisationen af Riks-gäldssedlarne, samt hvad dervid iakttagas bör, täcktes förklara, att de som på andra eller sednare hälften af förmögenhets afgiften något mer eller mindre afbetalt, äga rättighet att sådant återfå, så ville Sällskapet, som vid utbetalningen af de legater, hvilka framledne Assessoren Ahlman genom Testamentarisk författning af den 2 Juli 1798 bortgifvit, jemlikt 1 och 2 mom. i 19 § af Kongl. Maj:ts Nådiga Påbud af den 15 Juni 1809, till fulla innehållit, genom kungörelse i Åbo Tidning underrätta vederbörande legatarier, att de på derom hos Sällskapet skriftligen gjord anmälan, äga att återbekomma hälften af hvad å hvarderas andel, under rubrik af förmögenhets afgift, afkortadt blifvit: hvarunder lyder det af de härmed gemenskap ägande tvister, som nu emellan Sällskapet å ena, samt Herr Landssekreteraren Sahlberg och Bokhållaren Ahlman hvar för sig å andra sidan, äro anhängige, Sällskapets Ombud Herr Hofrådshöfdingen Collan borde tillhörande afstå Sällskapets vederparter, att de nämnde hela äga lyfta lagde andra hälft af den ~~af~~ å deras Legater afkortade förmögenhets afgift, eller ¼ procent å de summor dem i Testamentet tillagde blifvit.

§ 4.

Enligt Herr Kongl. Sekreterarens Gunnerus uti Skrifvelse af den 28 sistl. December gjorde begäran, hade Sällskapet den 8 nästkommande Januari beslutit, att till bestridande af kostnaden för de Guld- och Silfver-me-

daljer Sällskapet nyligen beställt, 327 Riksdaler Specie skulle utanordnas och till Herr Kongl. Sekreteraren per posto afsändas: Men emedan, sedt jedermera ankommit bref till undertecknad Sekreterare, Herr Kongl. Sekreterare, förmäldt, att kostnaden för samma medaljer rättelagen komme att utgöra 405 Rdr 43 Sk. 10 rst. hvilket belopp åfven med följande räkningar samma vara styrkt, så fulle, sedan expeditionen af Sällskapets förra slut, för hinder i Postgången hittills kommit att hvila, sistnämnde Summa eller 405 Rdr 43 Sk. 10 rst. af Sällskapets egna medel, med nästa post till Herr Kongl. Sekreteraren öfverremitteras.

Betalning för Medaljer. 1809 Den 15 Februarii

§ 5.

Anmodet om lån 800 Rdr Rgs.

Uppå de anhållningar om lån, hvarmed Herr Assessoren Linnell, Herr Kapitenen Ammonin, och Knappmakaren här i Åbo Johan Almstedt, emot hvar för sig erbuden säkerhet till Sällskapet inkommit, hade på undfången remiss, Ekonomi Utskottet den 9 i denne månad sig utlåtit: och sedan Protokollet härom sistlidet upplåst, blef igenom anställd ballottering, som utföll med mera än två tredjedelars pluralité hvita kulor, bifallit, att den sistnämnde Knappmakaren Almstedt skulle undfå ett lån af 800 Rdr R. G. S. emot en af honom och sin hustru Catharina Elisabeth Borgman gemensamt under denne dag utgifven Skuldsedel, att efter sex månaders uppsägning återbetala samma summa och årligen sex procents ränta, samt inteckning uti halfva gården N:o 42 i Kyrkogatan af denne Stad, halfva åkern vid Kuppis i Sjö Gunneland samt Skatte Augmentationsmanet Ullais om ½ mantal, belägen uti Catharis Kapell af St. Maria Socken, om hvil-

ka fastigheter af Rådhus Rätten härstäde och Härads Rätten i Pöytis Socken; Förslag intygas borde, att den inbetalning Allmänheten derut på egen kostnad kommer att för Sällskapets räkning utverka, att den förra Men emedan i sistnämnde Ullais hemman någon inbetalning icke förr än vid instundande Höstting kan beviljas, så borde Sällskapets sida gjorda förbehållen, ställa för hela summan ja", kapital som rätta ägare bosatte och vederhäftige Männ borgen, som blifver gällande till dess den fordrade inbetalningen i Ullais hemman kan hinna anskaffas.

§ 6.

~~Jämkning~~ Under den 16 Augusti sist är hade Sällskapet, i anledning af hvad förut ogifs förut vid åtte på hvarandra följande Sammanträdens handl, att till afgörande af en betydligare penningefråga, som enligt 24 §; i Stadgarne fordrade 31 Ledamöters när vare, oaktadt föregången kungörelse derom i tidningarne, ännå icke fullt antal Ledamöter kunnat sammanbringas, anmodat Berednings Utskottet att föreslå en Lag, hvarigenom Sällskapet i dylik händelse må äga fria händer, att äfven med ett mindre antal Ledamöter taken företaga och den sammas efter omständigheterna med flit afhjelpa Men på de af Utskottet, i 10 § af dess Protokoll sist den 3 September sistl. år, anförda skäl, fann Sällskapet godt att låta förslaget om den nya Lagen förfalla.

Byte av förslag om ledamotstal antal

§ 7.

I likhet med Berednings Utskottets hvilket utdrag uti dess Protokoll sist den 30 Mars och 12 November sistl. år, blef beslutet, att

Medaljer tek Cassiren och Holmbom

15 Febr.

Herr Probsten Cajsten och Herr Häradshöfdingen Holmbom, som till Sällskapet inkommit Beskrifningar den förre öfver Kemi och den senare öfver Limingo Socken, ehuru icke med all önskad fullständighet, som enligt den af trycket utgifne Planen för Sockenbeskrifningar kunnat önskas, medelst Sällskapet både många och värdefulla upplysningar om dessa sina vidsträckta Socknars hushållning, näringar och naturliga beskaffenhet, skulle till ett vedermäle af Sällskapets erkänsla, undfå, jemte ett därtill gifvet bref hvardera ett Exemplar af Belönings medaljen i Silfver. Men angående Utskottets förslag, att i Sällskapets Handlingar trycka Beskrifningen öfver Kemi Socken, ville Sällskapet sig en annan gång utlåta.

Minders Memorial af sml. Maj 1800

§ 8.

Om de uti Herr Kammarrådet Wenterz och Herr Professorens Doktors Tengströms Memorialer af den 1 Maj och 15 December 1800 förekommande ämnen och förslag företogs nu på nyo öfverläggning, hvarvid, enligt den ordning som Beredningens Utskottets Protokoll för den 21 Febr. samt den 5, 11 och 21 Mars 1801 innehålla, nu förekom den hemställan, som af Herr Professoren Doktor Tengström vid sistnämnde tillfälle gjord, att till befordran af Storskiftens Lyndsammare fullbordan, den än hos Kongl. Maj:t anhållning i underdånighet måtte göras om den ändring i 1683 och 1699 års Landtmätare Taxor, hvarigenom mätnings arfvodet för Landtmätare antingen måtte nedsättas till samma belopp som år 1683, eller i dess ställe betalningen för skiftes arbetet än dare förhöjas. Detta förslag hade af Utskottet fört understöd, som tillika tillstyrkt, att

en ohad Charte-löfen, genom Sällskapets för-
ord, äfvenledes måtte hos Konungen ut-
verkas.

Härvid föredrogs en af Herr Öfverdirek-
toren Alfving den 5 Mars 1801 ingifven
Pro Memoria, innehållande utdrag af dess be-
tänkande i begge dessa punkter ämnad 6 an-
dra momenter och förslag i anledning af
Landtmätare taxorne: hvilka förslag Herr
Öfverdirektoren, i handelse Sällskapet skulle
bifalla Herr Doktor Tengströms och Bered-
ningens projekt, det Herr Öfverdirektoren
likväl i Sakens närvarande skick ansett ic-
ke tjenligen lämna mödan, förmodade för-
sta att på en gång hos Kongl. Majts
Nådiga pröfning öfverlemnas.

Hvad derföre först beträffade förslaget
om jemkningen emellan mätnings- och
delnings arfvodet för Landtmätare, så ehu-
ru, enligt hvad Herr Öfverdirektoren
Alfving anfört, nästan alla mätningarne i
Finland, med undantag blott af Karelen,
redan skola vara i det mesta afslutade:
anser dock Sällskapet för befarade och hit-
tills ofta inträffade återmätningar skull
både nyttigt och tjenligt att hos Kongl. Maj:t
göra underdånig proposition derom, att
hvad mätnings arfvodet angår, det finge
förblifva vid 1783 års taxa, men Landtmä-
taren deremot för delnings arbete så åt-
njuta det större arfvode som Kongl. Kamm.
Kollegii Kungörelse af den 30 Maj 1799 un-
säger: äfven som Sällskapet vid den dem
ifrågavarande Charte löfen fann sig befogadt till
den underdåniga påminnelse, att den sam-
ma, enligt Herr Öfverdirektoren Alfvings
derom i 7de punkten af dess Pro Memoria gj-

15 Febr.

a erinran, lämpeligare och med mera
illighet borde utgöras efter ägornas vidd
efter mantalen. Men de öfriga af Herr
Öfverdirektoren gjorda + upphäftade refle-
ioner angående bröderne i Landtmätare
axorne, voro, efter Sällskapets omdöme,
dels mindre vigtiga, dels så speciela, att
Sällskapet med anmälande deraf inför
Kronen icke hunde taga någon befattning.

Vidare följde i Memorialerne och
Beredningens Utskottets Protokoll en i sig
sjelf ganska väl grundad, och förut ofta
både i skrift och tryck yrkad anmärkning
om förmånligheten af Landt Tullarnes
upphäfvande, emot en i dess ställe på
samtelige Rikets inbyggare reparterad
afgift. Men utom det att frågan härom
egentligen synes vara ett Riks Dags ärende,
anser Sällskapet äfven för betänkligt, att
i en tidpunkt, då Kongl. Maj:t nyligen in-
rätt en längre tid Arrende om Inkom-
sterne af så väl Sjö- som Landt Tullarne,
proponera en författning, hvarigenom sam-
ma Arrende helt och hållet blefve rubbad:
och skulle således detta förslag både komma
att förfalla.

Ytterligare hade Herr Kammarrådet
Winter, och jedermera äfven Herr Professorn
Doktor Tengström, uti Andra Artikeln af
sine Memorialer, som handlar om Folkets
upplysning, föreslagit åtskilliga förbätt-
ringar och tillökningar vid så väl de
högre som lägre undervisnings verken, i
hvilken Beredningens Utskottet en del af dessa
förslag med sitt förord tillstyrkt: hvaru-
uti Herr Professorn, nu mera Kansli Rå-
det och Riddaren Porthan, sina tankar i
detta ämne skriftligen afgifvit, samt

+ och finkt kost

i afseende på den Ekonomiska upp-
lysningen,

Herrar Professorerne Johan Gadolin, Mekt. och Hällström, uti på utskottets anmodan inflemnade Memorialer, uppgifvit de Hrr hufvudgrenen af Chemi, Mathematik och Physik, som i anseende till sin allmänna och redbara nytta, samt lätta fattlighet, jemväl i Trivialskolorne ansetts både bör och kunna, jemväl i Trivial Skolarne, ungdomen bibringas.

Sedan Kongl. Majt, uti dess förr Kansler Gillet den 27 Oktober 1801 i nåder utfärdade Instruktion, anbefallt samma Gille att uppgifva förnyadt projekt ej mindre till Kongl. stiftelsen för Rikets Akademier, än till anmärkningar för bättrad Skoleordning, och dessutom till Kongl. Majt. nådiga prövning hemställa de ändringar, jemkningar eller åtgärder af hvad slag som helst, som vid de större eller mindre Läroverken kunna lända till vetenskapernas och undervisningens befrämjande, samt Gillet i anledning häraf anmodat flere skicklige och väl sinnade medborgare, att med sina tankar och förslag i dessa vigtiga och angelägna ämnen till Gillet inkomma, så samt Sällskapet det äfven vara både enligt med allmänhetens behof, och för sig en plikt, att icke låta ett sådant tillfälle gå oanvändt ur händerna, Men och beslöt för den skull att äfven för sin del, bekanthande i denna del, så vidt den Sällskapets ändamål ovanständighet rer, bekanthande afgifva. Men emedan Handlingarne i dag icke kunna läsas till slut, så ville Sällskapet den till närmare öfverläggning, vid nästa sammanträde företaga.

§ 9.

Uti Memorial af den 13 sistlidne januari, hade Herr Professorn Gadolin inbetalat, att dess Silfver hade blifvit Sällskapet den 1 November 1802 tillagt. Drängen Michel Mattsson för 28 års trogen och flitig tjenst hos Mullila hemman i Iurfamjerva by af Wörmo Socken, bifallit till honom, i närvande Socknes Kyrka, vid offentlig Socknestämma, påföljande andra dag Jul den 26 December, med vanlig högtidlighet af Herr Probsten förrättad. Och skulle härom, efter vanligheten, i Åbo Tidning kungöras.

Åtskilt tillägg. 15 Febr.

§ 10.

Herr Kapitenen Grefve Johan Adolph Creutz, hade genom skrifvelse* till Sällskapet underdånigst anförande under sednast utgångna helfva år, Herr Professoren Doktor Lengstrom, förklarat sig med tacksamhet antaga Sällskapets kallelse till ett rum bland dess Ledamöter, och lofvat att genom framdeles inkommande Rön och anmärkningar bidraga till upplysning af Finlands hushållning och till sjelfva landets närmare kännedom. Hvarjemte nagon Entrades afgift till Sällskapet lemnagaf, ville hafva skrifvelsen ödmjukast.

* af den 27 sistl. Januari

§ 11.

Till Utskottet för Potatöesplanterings-medlens förvaltning remitterades

1:o Herr Directoren Gjöslings Memorial af den 9 Januari med anbud af Femton tunnor Potater à 4 Rdr. för Karelska allmogens räkning; och

2:o Kapellanen i Kangasala Herr Stenmans Memorial af den 12 Januari om framgången af Potatöesplanteringen derstädes, och om användandet af de Femton tunnor Sällskapet förledit år lemnade Carpellets Allmoge till utsäde.

§ 12.

Ekonomi Utskottets Ordförande Herr Hof-

Rätts Rådet Sylvius föredrog 4 innevarande sid. af Utskottets Protokoll för den 9 förra Februari och 13 Januari § 4

Den förra af dessa öfverläggningsämnen skulle enligt 34 §: Stadgarne hinna sin vanliga tid; men det sednare tillika med det dertill hörande Memorial, vid föreslående af Sällskapets Stat för Sjette året, hos Utskottet till pröfning förekomma.

§ 13.

Till Ledamot föreslogs af Herr Assessoren Björkbom: Ländriken och Kopparverken Kapitenen Herr Gottlob Richter.

År och dag som ofvan

J. J. Wallenius

År 1803 den 1 Mars samman trädde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Protokollet för den 15 i förra månad upplästes och justerades.

§ 2.

Underteknad Sekreterare föredrog ett Memorial af den 26 sidstl. Februari, hvarigenom Herr Häradshöfdingen Collan, hvilken i egenskap af Fullmägtig bevakat den, enligt Herr Lands Sekreterarens och Tronofallningsmannen Sahlberg # å ena sidan Sällskapet å andra sidan, vid Löfl. Hofrätten här i Staden anhängige angående rättad och uppgäld samt innehafvande Tvecillnings- och Förmogenhets afgift å [illegible] Rätt, genom samma dag afkunnad

Sahlbergs process-

ej mindre an Bokhållaren Jonas Ahlman

Ψ de Legater Grafvel. Assessoren Ahlman uti Testamentarisk Författning af den 2 Juli 1798 tillagde desse sine Slägtingar,

Den 1 Maj.

Utslag, förklarade Sahlberg och Ahlman berättigade att samma Legater till hälften i Kronko och till hälften i Riksgäldsmynt uttagas, samt befriade den från berättigades förbunna att göra större eller mindre del af Legaternes Summa: hvarjemte Herr Häradshöfdingen anmärkte, att han emot detta Hofrättens utslag vad erlagt, och att samma vid, enligt meddelad anvisning, kommer att fullföljas; i denne Stads Rådstufvore Rätt den förstkommande i denna månad. Och emedan Herr Häradshöfdingen, i anseende till föreliggande förhinder, icke, vore i tillfälle att dessa mål vidare bevaka, så hade Herr Häradshöfdingen af sådan anledning anmärkt om nödvändigheten deraf, att Sällskapet till Rättegångens fullföljande, antoge någon annan fullmägtig.

Härom öfverlades, och beslöts: att Notarien i Kongl. Åbo Hofrätt Herr Baron Gustaf von Rothen, som förut vid Lagmansrätten i Åbo och Björneborgs Lagsaga Sällskapet med fullmägtighet till handa gått, skulle anmodas att i Sällskapet åfven nu på dess vägnar bitträda, och i sådant ändamål vederbörig fullmägt förses; men i fall Herr Baron icke egde tid och ledighet att Sällskapets ombud i denna del efterkomma, skulle i hans ställe någon annan fullmägtig af Sällskapets Ordförande utses och behöriga, samt fullmägt till målens bevakande för honom utfärdas.

§ 3.

Vid are anmälte Sekreteraren, att Kongl. Hofrätts Notarien Herr Baron Gustaf von

Dito.

Rotheu, som vid Lagmans Rätten i Åbo och
Björneborgs Lagsaga å Sällskapets vägnar
bevakat ej mindre den tvist emellan Herr
Landssekreteraren Sahlberg å ena och Enkefru
Assessorskan Ahlman å andra sidan angående
de häfvandet af Ahlmanska Testamentet i
den del det henne rörer, uti hvilken tvist
Sällskapet genom Häradsrättens åtgärd för
lenka blifvit indragit, än målet emellan Säll
skapet å ena, Handl. och Expeditions-Chefen
Assessorskan Ahlman å andra sidan angående
Hillebrand Jafsons
Svaraude, om ägo- och besittnings rättig
ten till Stadsgården N:o 77, i Jammerfors
med dertill hörande Rantage-mark, nyligen
inlemnat Lagmans Rättens Dom af den 3
Februari, och dess Protokoll för den 27 och
28 Januari samt 2 Februari innevarande
år; Varande af den förra att inhämta, att
Lagmans Rätten, så vida den omtvistade
gården redan vore försåld till tredje man,
men denne, hvars rätt måtte hufvudsaklig
gen röras, ännu icke blifvit hörd, uppskaf
Häradsrättens af Sällskapet öfverklagade
Utslag och förfarit saken i det skick den vid
innan Häradsrätten pågick; och af Protokollerne med det förstnämnde
dag afhunnade Utslag, att målet emellan
Herr Lands-Sekreteraren Sahlberg och Enke
Assessorskan Ahlman blifvit uppskjutet
till nästkommande års Lagmans Ting, och
Herr Lands-Sekreteraren Sahlberg borde för
te alla åberopade Handlingar samt
ännu saknade Handlingar, samt huruvida
Sällskapet och Enkefru Assessorskan Ahlman
så framt de åstunda att i saken vidare

borde, är obetagit att tillståndes
samma.

Jemte det, att hvad Lagmans Rätten 1 Marz.
således i dessa delar förordnat, till Pro-
tokoll anteckna der, hvad äfven af under-
tecknad Sekreterare tillkännagifvits, att
Ahlmanska Testamentet in Originali, hvil-
ket Herr Baron von Rothen å Sällskapets
vägnar, inför Lagmans Rätten för Herr
Lands-Sekreteraren Sahlberg uppvisadt,
åter af Herr Baron återställdt, och i sitt
rätteliga förvarings rum, Sällskapets
Arkiv-kista, åter nedlagt.

§ 4.

För den framlidne Assessoren Ahlman Egändan: Jam-
under lifstiden tillhöriga gård N:o 77 i Jam- merfors-
merfors stad, hade Sällskapet, enligt af
Herr Assessoren och Kronofogden uti
Björneborg under den 29 sistl. Februari ut-
färdad debetsedel, blifvit jemte Realisations-
afgift påförd en Summa af 4 Rub. 33 Kk.
Silfver gångbart mynt. Och emedan Sällskapet den 15
Juli 1861 i skrifvelse till Enke Fru Assessorskan
Ahlman, ej mindre än den 2 Januari 1862, i
de punkter af Köpe-kontrakten emellan sig
och Herr Lefrén, åtagit sig att för nämnde
Realisations- eller Förmögenhets afgift sjelfst
svara, dock med förbehåll, att den samma till
och, eller efter sednare författningar endast
af Fru Ahlman komme att Sällskapet
åttar, så skulle detta 4 Rub. 33 Kk. utaf
Ahlmanska medlen utanordras, och en tjugu-
del deraf, 11 Skill. 3 Rst. Fru Ahlman och
Liquiden till ersättning påföras, hvilket
Protokollet till vederbörande förord-
ades.

Sjöstedt Lotteri Lån

§5.

Uti Memorial af detta dato hade Sällskapets Skattmästare Herr Professoren Doktor Pipping tillkännagifvit, att Handelsmannen Johan Sjöstedt, som för modigenom icke funnit sig vid att ingå i de villkor Sällskapet enligt 2 § af dess Protokolle för den 15 sistl. Januari af honom förut behållit i handelse han önskade behålla det lån han som Diktholie handlaren Carl Johan Sjöstedt den 15 Juni 1801 undfått, till Sällskapets Kassa inbetalt ej mindre Kapitalet 300 Rdr R. G. S. än det deraf uppkomna och hittills evigt derade Interesset, hvarigenom följder, att härtill leder den i Sällskapets Kassa förut befintliga Behållning, den vore i tillfälle att å nyo utlåna 5 à 600 Rdr: Och skulle i anledning häraf att Hr Pipping hemgöras, att Sexhundrade Riksdalers lån i R. G. S. hos Sällskapet, emot vanlig Säkerhet, är at erhålla.

§6.

Dikhaledes hade uti Memorial af dennadag Sällskapets Skattmästare Herr Professor Doktor Pipping anmält, att af de Sju Bikupor, som från Stockholm förra Hösten genom Sällskapets föranstaltande hitkommo, ännu Tvenne, den Subskribenterne, oaktadt derom i tidningarne kungjordt blifvit, hittills icke afhämtat, hos Skattmästaren qvarstå: i anseende hvartill hemställt blifvit, om icke bäst vore att förnyad dem till hvar hugad afnämare som helst, antingen han för öfrigt subskriberat eller icke subskriberat. Och emedan Sällskapet, som ofvan i 4 mån

Bikupor.

1 Mars.

för hållit Subskribenterne sine kupor uthanda, icke längre ville eller kunde vara i fakhnad af de dertill förbjudne medlen, så öfverlemnades till Skattmästaren, att om de annu oförsyttrade Bikuporner förvärfvning till det pris Sällskapet för dem erlagt, gå i författning.

§7.

Winters Memorial.

Vidare, och under författad öfverläggning anledning af Herr Hammarrådet Winters och Herr Professoren Doktor Tengströms den 1 Maj och 15 December 1800 daterade Memorialer, föredrog undertecknad Sekreterare, frågan om Undervisnings verkens förbättring i Finland, att utdrag af alla de särskilda ideer och förslag, som dels i nyssnämnde Memorialer dels och i Herr Kanslirådet och Riddaren Forthans den 22 Augusti 1800 inlemnade förhandlingar, så väl som i Beredningsutskottets Protokoll förd den 23 September samma år, i detta ämne förekommna, hvarjemte samma Utskotts Protokoller förd den 5 (§3) och 21 Mars 1801 (§1) tillika å nyo upplästes. Och för att ibland mängden af de uppkastade projekterne kunna träffa nederbörligt val, och tillika gifva det hela ett fullständigare och systematiskt sammanhang, förbehöll sig Herr Kanslirådet och Riddaren Forthan, att ännu en gång få närmare genomläsa alla hit hörande Handlingar, hvarefter Herr Kanslirådet ville till Sällskapets granskning och åtgärd öfverlemna en Plan för den hemställan, som enligt Sällskapets vid sednaste sammanträde tagna beslut, till

handlers Gillen i Stockholm, detta ämne rörande kommer att afgå: och skulle Sällskapets skuteliga uttalande härom ännu tills vidare anstå.

Nu förekom i ordning den Tredje Artikeln af Memorialerne, som handlade om ännu allmogens fördomar. Med ganska många grundliga och sanna reflexioner, om vår Menighets overksamhet och trögthet, om dess ~~olust för~~ vedervilja för nyheter, om dess öfverdrifna hog för Svedjebruk, och om bristen på Slöjd- och Manufakthor-inrättningar dels i de mindre städerne dels och vid de större gästgifvaregårdarne, m.m. innehöll doch denna artikeln icke egentligen något af den beskaffenhet, att Sällskapet dermed, åtminstone för närvarande, skulle taga någon närmare befattning. Hvad Memorialernes författare, och efter dess Vereds-nings Utskottets Prot. den 11 Mars 1801 tillkyrkt om utverkande af en Regerings författning, som skulle förpliktha Fästhyon, att vid tio Daler Silfvermynts vite, utan genfägelse till arbete använda de indragna Helgedagarne, och som flyttade Söndagarne på Söndagar, skulle Sällskapet, ur flera och till en del allmänt hända skäl, icke bifalla.

I anledning af Memorialernes Tjende Artikel om trög afsättning, hade Vereds-nings Utskottet, som påminner sig, huru redan i 20 år och deröfver varit fråga om öppnande af kommunikation emellan Aurajoki å Tyrvis sjön, samt om möjlighet vore, längre upp åt Landet, och flere undersökningar derom äfven anställda, fö-

kommunikation emellan Aurajoki- och Tyrvissjön —

rekt, att Sällskapet, från de flere Vederkommande som vid undersökningarne lagt sig ut, måtte förskaffa sig del af alla Charter och Handlingar, som saken röra, hvarigenom icke allenast en intressant Memoir-e kunde vinnas för Handlingarne, utan ock till åtventyrs några förmögne och patriotiske Medborgare förmås, att i bolag draga försorg om verkställigheten. Och emedan Sällskapet denna henställan bifoll, så skulle till Sällskapets ledamot, Herr Premier Ingenieuren Hallstrom bref afgå, med begäran att undå del af de Handlingar, som rörande denna sak i Kongl. Landtmäteri Kontoret kunna finnas förvarade.

Det öfriga af Memorialerne bestod des till en annan gång.

§ 8.

Genom Herr Kansli Rådet och Riddaren Borthan, inlemnades af Kyrkoherden i Reval Herr Magister Reinhold Johan Böring, Sjom en gåfva till Sällskapets Bibliothek, en af Kyrkoherden i Nissi uti Estland Thomas Hiärnius år 1798 i 2ne delar utgifven Bok, under titel af Wünsche und Vorschläge in Absicht auf die Abschaffung der Bracke und Einführung der Wechselwirthschaft mit besonderer Rücksicht auf die Ökonomien Est- Liefs- und Curlands, nebst Bekanntmachung des zuverlässigsten Mittels, die zerstörenden Wirkungen des Kornwurms zu heben: Och ätog sig, på Sällskapets anmodan, Herr Kansli Rådet och Riddaren, att deremot förklara Gifvarens Sällskapets erkänsla.

Böring skänkt en bok —

1 mars.

§ 9.

Proposition om ansvarden Sekreterare

Herr Kanslirådet och Riddaren Porthan ingaf och uppläste, under detta Sekreterarens ensamtid dagen afträde, ett Memorial af detta dato, dem anförtrodt af Herr Professoren Doktor Pipping förestagna och af Ekonomi Utskottet tillstyrkta tillökning i Sekreterare lönen utaf Athlinnska Testamentsfonden, dels innehöll ett nytt förslag om antagande af en Vice- eller Andre Sekreterare till biträde vid göromålen, med lön ifrån Sällskapets enskilda Kassa. Detta Memorial lades på bordet, att den 15 innevarande Mars, på en gång med förstnämnde fråga, till pröfning och afgörande förekomma.

§ 10.

Blomstrom om uppodlingen.

Sekreteraren återträdde till Protokollet och föredrog ett Memorial af den 24 sistlidne Februari utaf Byggmästaren Johan Blomström om nödvändigheten att genom exempel och understöd af eller förskotter befordra Trädgårds eller mindre inhjärdars samt vattusjuka ängars och mossars uttappning, med berättelse om beskaffenheten af de arbeten Herr Probsten Ring vid Högben i Karis Socken i denna väg påbörjat, och om de hinder som möta uppodlingens fortgång. Och emedan ett i Memorial, till större delen i lika ämne, redan förut är af Herr Probsten till Sällskapet ingifvit, samt till Berednings Utskottets utlåtande remitterad, så skulle Herr Blomströms Skrift, på en gång med Herr Probstens, till slutligt afgörande företagas.

§ 11.

Jemte förklarande af sin tackförgätenhet förhållen tacklöse att vara Sällskapets Medlem,

Ansvarden vid Johan Långfors tjenstman—

1 Mars.

de Fronden Johan Henriksson å Långfors i Skrifvelse af den 12 sistl. Februari, till Sällskapets Kassa inlemnat Tvenne års sedamots afgift med Sex Riksdaler; och tillika inlemnat en af Herr Kommissionären Hällfors uppsatt beskrifning om sättet att bränna sten, bryta åker och uppföra stengårdar i Lappmola, hvilken sednare Skrift till Berednings Utskottets utlåtande hänvisades.

§ 12.

Observationer i Nyl. Lappska Skärgården

En Anonym, som underskrifvit sig —l, hade i ett Memorial, som den 23 sistl. Februari till Sällskapet inkommit, meddelat anteckningar för år 1802 öfver väderlek och andra märkvärdigare händelser i Nyland uti Skärgården af Raseborgs Vestra Härad, med löfte att, i fall hans förslag i ämnet måtte svarade emot Sällskapets önskan, quartaliter fortsätta och infärda samma, quartaliter fortsätta och infärda samma Anmärkningar. Sällskapet emottog detta Anonymens bemödande med erkänsla och löfte, samt hoppades att han under uppfyllandet deraf, åtminstone borde behålla namngifva sig, och öfverlemnade emellertid till Berednings Utskottet hans anteckningar, att på vanligt sätt för Sällskapets Dagbok användas.

§ 13.

Dito i Nagu Socken—

Herr Kapitenen Gustaf Adolph Finckenberg, som den 16 November 1801 till Sällskapets Korrespondent för Nagu Socken blifvit antagen, hade i dag låtit inlemna ej mindre anteckningar rörande Landshushållningen, författade under sednare hälften af år 1802, än Observationer på Väderlek och Vattulag de fyra sista månaderne af samma år, men tillika

tillkänna gifvit, att Herr Kapitenen
anseende till sin snart förestående af
flyttning från Socknen, icke vidare å
i tillfälle att Sällskapet framdeles m
dylika upplysningar bevrå. Hvem ve
hans lediga rum framdeles kunde elle
~~bo de fy~~ behöfde fyllas, derom ville Sä
skapet en annan gång vara betänkt
men de infande anteckningarne blef
emellertid med Vederbörlig Utskottet
vanlig åtgärd communicerade.

§ 14.

Till aleder öfverlemnades till Verc
nings Utskottet

1:o Korresponderande Ledamoten Her
Prosten Zach. Cygnæi Memorial af den
i sistlidne Februari, med Vederlags Dagb
för Javastehus under
för November, December och Januari nä
nader, Marknads Taxor för Nyland. oc
Javastehus Län, underrättelse om Varup
ser, erinringar om Dinbervägarnes un
derhållande på lämpligaste sätt, och an
märkning vid upphandlingen af Kr
borst; Landsorterne m. m.

2:o Herr Löjtnanten Fredric Liljenber
Anteckningar om Vederlek och Naturfö
mener m. m. i Kinnerjoki, under Febru
hälften af år 1802;

3:o Herr Kapitenen Krabbes Memorial
af den 18 sistl. December, med Socknestäm
mans och Häradsrättens i Lojo Socken
Protokoller af den 30 Maj och 4 Oktober
1802, om gamle drängen Johan Mattsson
Stenströms och Ladugårds pigan Krista
Anders dotters långvariga trogna tjenst i
Palvoniemi gård, i anseende hvartill Her
Kapitenen, på egen bekostnad, önskar f
dem utverka någon belöning;

4:o och 5:o Tvenne Memorialer af den
sistl. Februari från Konungens Befall
ningshafvande i Åbo, som derutinnan medde
Handlingar om Bönderne Anders Anders
Embolax och Michel Johansson Hjulax i Rau
no landsförsamling anställda uttappning
af Myllyjärvi tråsk; samt om hemmanets
Afflyttning ur By af Bonden Johan
Mattsson i Norrboda af denlands Socken,
och hemställan, huruvida dessa 3ne jordbru
kare derföre må kunna hugnas med
någon tjenlig belöning.

§ 15.

Till Ledamot ~~blefvo~~ valdes Kongl. Hof-Predi
kanten och Kyrkoherden i Tenala, Herr
Magister Fredric Ehrenmalm.

§ 16.

Till Ledamöter föreslogos: af underteck
nad Sekreterare, Prosten och Kyrkoherden i
Pumlinge Herr Magister Isaac Hoecker;
af Herr Lagmannen och Riddaren
och af Herr Lagmannen och Riddaren
Hebelius, Assessoren och Kronobefallnings
mannen i Östra Savolax Härad af Kuopio
Län, Herr Gustaf Ernst Forsten.

År och dag som ofvan

J. J. Wallenius.

1:sta mars.

År 1803 den 1:sta Mars samman
trädde Kongl. Finska Hushåll
nings Sällskapets Ordförande och
Ledamöter.

§ 1.

kommunication anmäles Aurajoki å och Gyrsio fjord.

Protokollet för den 1 i denna månad upp
lästes till justering: hvarunder, i anledning af
§ 7:de, och så vida Sällskapet beslutit, att
till Herr Premier Ingenieuren Hällström bref skulle
gå med anhållan om del af alla de Handlin
ar, som rörande den för omkring 20 år sedan
företagna öppning af kommunikation emellan

Aurajoki å och Tyrvis Sjön, uti Landtmä-
Kontoret i Stockholm kunna fås förvar-
de, Ordföranden Herr Kammarrådet Wim-
ter emellertid löfvade att desse förinnan ut-
Lands Kontoret kärstades efterse, huruvida
icke här på ställe samma Handlingar me-
ra eller mindre fullständiga kunde vara
att tillgå. Och skulle emellertid med expe-
dition af brefvet till Herr Premier Inge-
nieur Hällström anstå.

§ 2.

Underteknad Sekreterare inlemnade
Dankomen Medaljer.
ne förseglade ifrån Stockholm med Herr
Professoren Wennerdorff hitkomne Fakedter,
som upplefvöts och funnos innehålla de
3 Exemplar i Guld och 78 Exemplar i Silfver
af Sällskapets Belönings Medalj, hvilka Ko-
nyk. Sekreteraren Gummer, till följe af
Sällskapets under den 1 sistl. December
afgångne requisition beställt och hitsändt
hvilket här skulle anteckna, med tillägg hu-
ru illet här skulle antecknas, med tillägg hu-
att af Medaljerne i Silfver, 46 enligt Säll-
skapets förbehåll, voro med finsk och 32
med Svensk inskription. Och blefvo samma
Medaljer nu af Skattmästaren Herr Profes-
ren Doktor Pipping ~~em~~ i förvar lagne.
Men emedan Herr Professoren Johan Gadolin
som
som först sitt den 1 November förlecdt år med Hon-
Priset belönade Svar på Sällskapets Prisfråga
om finska Städernes Näringar, hade att em-
få en af Guldmedaljerne, den samma hittills
icke bekommit, och Herr Professoren jemväl
nu var närvarande, så blef samma Guld-
Medalj af Ordföranden, som dervid för Her-

Professoren förklarade Sällskapets både nöje,
tning och erkänsla, Herr Professoren ge- 15 Mars.
nast tillställd.

§ 3.

Ombudsmannen för Ahlmanska ären- Ahlmanska ärenden.
Herr Herr Assessoren Wennerdorff erinrade
derom, att Sällskapet för i dag jemnt ett år
dan, eller den 15 Mars 1802, utgifvit för
Ahlmanska Testaments fondens vedkning, 3ne
Skuldsedlar, den första på 166 Rdr 32 Sk. den
andra på 150 Rdr och den 3dje på 250 Rdr allt
Bankomynt, eller sammanlagdt 566 Rdr 32
ye. och att icke allenast räntan derå 42 Rdr nu
rade, enligt Sällskapets förbindelse, i lika
mynt erläggas, utan och att sjelfva Skuld-
dlarne, ~~till följe af 1798 års Ex~~ Sasom ställde
å Sedelhafvaren, bekräfte till följe af 1798 års
stitutions Stadga förnyas. I anledning häraf
lef beslutit, att samma Skuldsedlar skulle
återsvaras och på ett år prolongeras, samt
t räntan skulle, så länge tillgången af
Bankomynt i Ahlmanska Fonden dertill
förslog, derutöfver afskrifvas
förslog, och bristen fyllas genom uppköp af
Banko efter 50 procent för meranämnde
mds räkning, hvarom Skattmästaren
log sig att besörja.

§ 4.

Dito.
Med anledning af uppkommen fråga emel-
len Ombudsmannen för Ahlmanske ärendene
Herr Assessoren Wennerdorff, som på Sällskapets,
ch Herr Vice Häradshöfdingen Wennerdorff, som
å Enke Fru Assessorskan Ahlmans vägnar
rit anmodade, att emellan Sällskapet och
nämnde Enke Fru uppgörelse Liquid öfver om-
ldes fordringar och skulder, hvarvida icke
nligare vore, att samma Liquid upprättes

: Herr Assessorens Ställe af någon annan g
man, utom Sällskapet, som förty kunde a
ser mera ojäfvig, förklarade Sällskapet
att så vida fråga här icke vore om någon
åtgärd af laglig förbindande kraft, utan
blott om upptagande af ömse sidors fram
och ostridiga pretentioner, behöfde till
Ligvidens uppröstande någon förrättning
så mycket mindre tillhållas, som Sällskap
på all händelse redan den 1 sistl. December
förbehåller, att Ligvid samma Ligvid, först
Ekonomi Utskottet, och sedermera till Sällskap
egen närmare pröfning skulle förekomma

§ 5.

Sedan Sällskapet nu för andra gången
låtit sig föredragas Utskottets för Potatoës p
terings medlens förvaltning Protokoll af den
11 December 1802 §§ 2, 4, 8, 9 och 13 samt af
7 Januari innevarande år § 14, blef beslu
att Rusthållaren; Björno Elias Michelsson
Laucka, som framför andre sine grannar
och Socknemän af Allmogen utmärkt sig
vid Potatoës odlingen genom större både
säde och afhastning för bättrade inrättn
gar till rensningens lättande, samt dessu
om satteds att kultivera denna rotfrukt,
meddelat sine medbröder af Menige Man
nyttiga råd och anvisningar, om huruvida
Herr Vice Pastoren Magister Carl Henric Jo
mans Memorial af den 12 sistl. November
Socknestämmo Protokollet från Björno af den
Oktober samma år, ej mindre än 3ne af Her
Häradshöfdingen Ahlmans, Kronolänsmann
Lindberg och åtskillige Socknens inväna
ne betygar vittna, skulle derföre [illegible] erhål

Potåter.

för gyld Svedinvins kappe af silfver om 7
88 lods vigt; — att Spannmåls komparen un
r Korpo gård i Korpo Socken, Abraham Leijon,
ver enligt ett af Adjunctus Pastoris Lundell och
kronolänsmannen Sundman den 27 sistl.
Oktober utgifvit bevis, i Maj månad år 1802
uppodlat ett potatoës land af 3½ geome
triskt kappeland vid, uti en ytterst stenbun
den backe, der icke någon enda liten fläck
kunnit, som skunnat med spade omvändas,
och hvarifrån stenen blifvit upptagen i den
vungd att icke allenast en kjöck och fast
ränsgård af ¼4 spannars längd deraf
kunnat upprättas, utan och en stor del
af stenarne utom gärdet mäst utslapas
och undanskaffas, skulle derföre undfå
belöning af sjuu Riksdaler kontant; —
Kronu-
Svenske Bonden Emanuel Gyöthilä i Hola by
af Sahalax Socken, [illegible],
som, enligt Syne Instrumento af den 11
och Socknestämmo Protokoll af den 24
Oktober sistl. år, af ganska stenig mark,
upptagit ett Potatoës land af 8 geome triska
kappeland, och det samma med 69 spannars
vid stengård hägnat, samt deraf nu i 3 års
vid årligen inbergat emellan 20 och 30 tunnor
potatoës, skulle derföre hugnas med en
förgyld Silfverbägare om [illegible] lod; —
Enke
och Skattebonden å Nojola hemman i Mella
by af Paldamo Socken, som enligt
Herr Majoren Georg Aug. von Essens och
nederhörs Krono-Befallningsmannens Elfvings
upgifter i Memorialer af den 15 och 16
November sistl. år, lange idkat Potatoës-

15 mart.

med sjöd och bomar

7 kr.

plantering med en årlig intägt af mera
an 10 Tunnor, samt deraf årligen något ha
sine Sockneman afstått, hvarigenom ej min
dre än genom de goda råd och anvisninga
sin kulturens drifvande han dem tillika
medelt, Planteringens framsteg och utbre
dande befinit i Socknen mårkeligen be
fordrade, skulle [illegible] med en förgylld silf
verbägare om 7 à 8 lods vigt ihog komman
— att Bonden Johan Thomasson Caaja, Bonden
Michel Michelsson Mäkelä i Mäenkylä,
Enkan Maja Michelsdotter från Parsi aka
demi hemman i Karchu by, Bonden Jacob
Henricsson Hotalo i Mäenkylä, och Bonden
Jacob Henricsson Loijsko i Karimäki by, alla
från Karchu Socken, af hvilka, enligt
Socknestämmans Protokoll af den 31 sistl.
Oktober, den förstn och andra inbergah
ledit år hvardera 20, den 3dje 17 och
den 4de 15, samt den 5te eller sista väl
icke mera an 8 Tunnor Potäter, men på
ett jordstycke af blott ½ geometrisk kapp
land, skulle hvardera undfå 3 Rdr 16 sk.
kontant; — och att Skattebonden Johan
Eskilsson Tuppuri uti Virvihara by af Meu
zelä Socken, som närmare 20 års tid med flit
drifvit Potatesplanteringen i stort, så att han
deraf årligen kunnat försälja icke obetydliga
qvantiteter, och hvars intägt sistl. år utgjor
ifven 8 Tunnors utsäde 100 Tunnor, samt
hvilken för sådan, enligt Socknestämmans
protokoll från Meuzelä af den 28 Novem
ber 1802, uti oförtruten flit, omtanka och
dugelighet, så vid Potatesskötseln som sitt öf
riga jordbruk, knappast inom Socknen äg

lika, skulle derföre, i anseende till sin
förtjenst och uti årsrätta förtjenst, hedra
med Sällskapets Belönings medalj i silfver
att bära i knapphålet, och det på Sällska
pets egen bekostnad, hvaremot alla de öf
riga belöningarne borde af Potatevis förden
tagå: Och skulle utom Medaljen, alla silfver
diplomerne efter vanligheten förses med tjenli
ga påskrifter.

§ 6.

Materialier för sin.
ste Tekommakornet.

Dernäst föredrogs af undertecknad
Sekreterare 6 § af Berednings Utskottets
Protokoll för den 17 sistl. December tillika med
§ och 5 § af samma Utskotts Protokoll för
den 28 Januari innevarande år samt der
till hörande Skrifter: Och blef i anledning
häraf beslutet, att på den af Kongl. Svenska
Vetenskaps Akademien i Stockholm derom
gjorda begäran, Sällskapet skulle medela samma Akademi
den skulle meddela samma Akademi sådana
de till införande i de finska Allmanackor
ne, sådana som på finska språket författade
afhandlingar och bidrag, som för Allmogen i
dess närvarande behof och uppmuntrande
mere tjenliga eller nödiga, och derefter, enligt
Utskottets förslag, i framtiden för det mesta
anskaffa utgifvandet af de Hushålls under
rättelser för Menige Man Sällskapet redan
några år med dryg kostnad låtit af trycket
utgå, hvilka desse sednare, oaktadt den betyd
liga utgift de förorsaka Sällskapets Kassa,
dock aldrig hvarken hittills skunnat eller
derefter skunna utspridas på alla de
länder och ställen, som deraf skunna vara i

behof. Utan att derföre helt och hållet af-
bryta författningen af nyssnämnde Ju-
Hushålls underrättelser, ville dock Sällska-
pet, sedan den nya af Kongl. Vetenskaps-
Akademien föreslagna och af Sällskapet
nu accepterade utvägen en gång vore
vidtagen, inskränka deras utgifvande
endast till de tillfällen, då någon genom
inträffande särskilda omständigheter, nå-
nyttig erinran eller uppgift i hushåll-
gen, kunde tarfva att hastigare och i o-
brutit sammanhang meddelas finska
Allmänheten. Och emedan enligt Herr Kongl.
Sekreterarens Nicanders officiela tillkän-
nagifvande, Almanachen för år 1804 kom-
mer i nästförstundande April månad at
läggas under pressen, ansåg Sällskapet sig
nu genast böra vara betänkt på en sådan
afhandling, som tjenligen dertill kunde
användas, samt antog i sådant ändamål
Berednings Utskottets förslag att för denna
gång befrena sig af Herr Kyrkoherden Lag-
Upplysningar och Handledning till allmän-
nare Saltpetter tillverkning, sedan den sam-
ma, förut såsom Skrift utgifven i Sällskapets namn
till finska Allmänheten, förut till formen
och stilen undergått någon ändring, samt
de af Herr Professoren Johan Gadolin derpå i afse-
ende på sjelfva ämnet gjorda anmärkning-
gar blifvit på sina vederbörliga ställen
iakttagna och nyttjade. Men betraffan-
Berednings Utskottets hemställan, om icke-
den af Herr Kyrkoherden Mollin meddelade
Uppgift om Westerbottniska Saltets att bå-

* hvilket nu mera icke vore tillämpligt,

Beredning af finska Kyrkoherden Mollins Upplysningar om Saltpetter-tillverkning.

15 Mars.

i allmänhet sker, berörda Författare till
Skrifter, Tidskrifter m. m. äfven skulle nu ge-
nast till Kongl. Vetenskaps Akademien af-
sändas, att tillhandla för innevarande år
Almanach blefve nyttjad använd, så ville
Sällskapet, för att emellertid så närmare
komma samma beskrifning med den som
om Karelska och flere andra Landsorters
Skiftberedningssätt kunna vara att till-
lämpa, dermed till en annan gång uppskjuta.
Så, dermed till en annan gång uppskjuta.
och lofvade Herr Kanslirådet och Redaktören
Forthan, att Kyrkoherden Mollins beskrif-
ning i sådant ändamål vidare öfverse.

§ 7.

Dessång på Sjömän i Lovisa —

Uti Memorial af den 28 sistl. Februari
hade Magistraten uti Lovisa, till följe af
Sällskapets den 15 Maj 1802 afgångne Cirkulär
bref, meddelat ett utdrag af Lovisa Stads
Consumtions förslager för åren 1794, 1795,
1796, 1797, 1798, 1799, 1800 och 1801, hvar-
af som utvisar afgången af det derstädes
anstrefne Sjömanskap. Detta Memorial,
med dervid följande bilaga, lades tills
vidare till Handlingarne.

§ 8.

Holmberg tillämpad —

Häradshöfdingen i Kemi Härad af
Kuopio Län, Herr Johan Henric Holmberg,
som den 15 sistl. Oktober till Ledamot af
Sällskapet blifvit kallad, hade uti ankom-
met Svarsbref af den 18 Februari detta år,
förklarat sig med nöje och erkänsla anta-
ga denna kallelse, och tillika insändt sin
Ledamots afgift för förra sjette året med
tio Riksdaler, som till Skattmästaren Herr
Professoren Doktor Pipping afsemnade blifvit.

§ 9.

Till Berednings Utskottets utlåtande öfverlemnades

1:o Kyrkoherden i Sodankylä Herr Nils Enckells observationer derifrån öfver vädertek, Hushållning och Naturfenomener m. m. insände igenom Herr Prosten Pastrew;

2:o Landbonden å Heickels Regemente Fältskärs kostalle i Åkerla by af Kaukokylä Socken Johan Andersons Memorial med anhållning om belönings undfående, för det han enligt Sockne-stämmo Protokoll Syne Instrument af den 1 Juli och Socknestämmo Protokoll af den 18 September 1796, fått ett Hus af Sten.

§ 10.

Till Ekonomi Utskottet remitterades 2:ne anhållningar om penninge lån, den ena af Musices Direktorn Johan Thorenberg, som begärt att emot inteckning i gården N:o 152 af Kyrkoqvarteret, för hvilken enligt bilagt bevis af Herr Lagmannen och Riddaren Tynnerberg, brandförsäkrings afgiften redan är till fulle erlagd, undfå till lån 200 Rdr. Rdg:s. och den andra af Studiosen Adolph Fredric Rangell med dess Hustru Helena Rangell, som åstunda att emot första inteckningen i halfva Jägeln Skattehemman af Ingis by, Rasko Kapell och Masko Socken, åstunda ett lån af 222 Rdr: 10 Sk. 8 rst:. Åbo mynt.

§ 11.

Wärdering af potatoes i Åbo län.

Jemte 13 Lärftskilde bref, Skrifter, Socknestämmo-Protokoller och Handlingar, som [illegible] till förstå delen ifrån Åbo och

Björneborgs Län, till Herr Lagmannen och Riddaren Wibelius, under den tid han i samma Län förestod Landshöfdinge Embetet, 15 mars.
sedan Hand anhommit, och nu mera i Utskapets Diario antecknades finnas, att Herr Lagmannen och Riddaren den 8:de innevarande månad inlemnat ett Memorial af den 7 sistledne Januari, med dertill hörande verifikationer, som utvisa att förledne år inalles Syrahe en Tunnor 29 Tappar afsades-Potäter, som i enkop kostat 30 Rdr. 26 Sk. 8 rst:. blifvit i nämnde Län uti Wirmo, Karcku, Kimito, Nousis, Pjerno och Tunlinge Socknar samt Wahto Kapell delte, och hvarigenom således Herr Lagmannen och Riddaren icke allenast redovisat för de 100 Rdr:* Hushapet den 1 April sistl. år till Potatoes plantseringens befrämjande i Höfdinge-Domet förskotterats af Herr Lagmannen och Riddaren bekostade, utan ock styrkt sig hafva öfverbetalt 26 Sk. 8 rst:. hvilka Sedlare böra skulle, efter gifvande anordning, Herr Lagmannen och Riddaren ersättas. Och blefvo slutligen alla dessa Räkningar och Skriften ofvanmäld till underteknad Sekreterare, att deraf göra vederbörligt bruk för den underdåniga Relation och Redogörelse för förvaltningen af sistledne års Potatoes plantserings medel, som nu är under arbete att med första till Konungen afgå.

* af Potatoes Fonden

§ 12.

Gratifikation åt Sekreterarens af Allmänna underh:s —

Klarpå afträdde Sekreteraren Hr Ehrenström Dess allenast som jäfvig att bivista Hushapets öfverläggning i nedan nämnde mål, och underskrefven Ordförande i Oeconomiae Utskottet vid Protokollet, hvarefter föredrogs Hr Professor Dr

Pippings d. 1 sistl:ne Febr. ingifna Memorial, hv
föreslås en belöning ifrån 200 Rdr. utaf Alfm
ska testamentsmedlen åt Sällskapets Se
rare, Hr:n Adj:t Wallenius för dess hafda be
utaf de från Alfmanska Testamentet hä
rande mål, jemte Oeconomiae Utskottets
och 14 i samma Månad rörande detta
ne förda Protocoll, hvari tillstyrkes ej a
nast bifall till Hr:n Prof:s Pippings ofvan
nämnda förslag, utan och, at Hr:n Adj:t
Wallenius skulle utaf samma med
rendsfå 83 Rdr. 16 sk. årligen, så länge d
trägnare arbetet med Alfmanska m
len varar, hvilka handlingar vid Säl
skapets Sammankomst d. 15 sistledne Se
blifvit lagda på bordet.

Jemte för nämnde Memorial
Protocoll uplästes äfven Herr Cancell
rådet och Riddaren Borgenhans d. 1 i denn
Nr ingifna Memorial i detta ämne
hvari Hr:n Prof:n Pippings förslag och O
Utskottets ofvan berörde, betänkande
upstagne skäl bestrides.

I anledning af det, som vid slutet a
detta Memorial förmäles om den tillstyr
da förökningen i den tid ved och ljus fo
Secreteraren anslagna summa, erindrade
underskrefven, at den af Hr:n Adj:t Wallenius
begärda tillökningen på dess ved- och lju
penningar icke blifvit af Oecon. Utskottet
tillstyrkt, så vida Utskottets öfverläggn
i detta ämne d. 19 i denne Månad ske
nat uti en ballottering, hvilken gifvit
ha många nekande som jakande röster
hvarföre Utskottet sedt sig föranlåtet a
handlingen till Sällskapet inberätta och
dess förordnande afbida.

Ordföranden i Beredningen Utskottet
Hr:n Hofrättsrådet Wallerian upläs
och ingaf ett Memorial hvarmedelst H

Pippings förslag underskrifves, och
dall dertill yrkas

Herr Professoren Doctor Tengström
yttrade, jemväl och ingaf ett Memori
hvari Hr:n Professoren af anförda
skäl förenar sig med Hr:n Cancellerå
det Borgenhan.

Herr Lagmannen och Riddaren Wibeling
anförde, at Hr:n Lagmannen för orsaker,
dem redan nästledit är bekant, blifvit till Säll
skapets Protocoll anmälte, aldrig deltager
någon ballottering om penningar utgif
ter och begärte, at sådant äfven i föreva
rande fråga måtte i Protocollet antek
nas till dess säkerhet, och jemte det Hr:n Lagm
mynnade, at de till den nu förevarande frå
gan upsatte ingifna Memorialer mät
te, ord ifrån ord i Protocollet införda och
Hr:n Lagmannen emot läsen bevittnas del
af Protocollet emot läsen, förenade sig
Hr:n Lagmannen i alla delar med Hr:n
Cancellierådet Borgenhan och Hr:n Professoren
Tengström.

Härefter upsteg underskrefven och
anförde ungefärligen, som följer.

Såsom Ledamot i Oeconomiae Utsk
hottet har jag väl bidragit till det
betänkande som dess nyligen upsatta
Protocoll innehåller, men vid närma
re efterfinnande har jag funnit, at
jag misstagit mig, då jag trott och till
tyrkt, at den löneförbättring, som
blifvit föreslagen för Sällskapets Se
creterare, kunde och borde tagas ut
af Alfmanska testamentsmedlen. Jag
finner nu mera det icke vara Säll
skapet tillständigt at gifva Adjesoren
Alfmans Testamente, en vidsträcktare
förklaring eller tillvägabringa sig rättig

het till annan förvaltning, öfver d
testamenterade medlen än den, so
omedelbarligen följer af sjelfva ex
lydelsen i Testamentet, det Sällsk
utan förbehåll af sådan fo
klaringsrätt åtagit sig att verkställa
Att Sällskapet af dessa medel be
Tullnägtigs- och Förrättningsena
na arfvoden vid rättegånger och a
dra förrättningar som af Testam
tet härröra, deraf kan efter min
ka ej dragas någon följd för den
gift som nu är i fråga och hvilken h
ochen lärer finna vara af annan
skaffenhet. Ej heller bör den obetyd
ga gratification af 25 RD, som S
skapet tilkagt sin Vaktmästare
af dessa medel, kunna härvid a
gas till praejudicat. Jag förena
mig således i denna omständighe
med Herr Cancellierådet och Rid
ren Porthan samt Herr Bref
Fengström.

Sedan åtskillige af Sällsk
Ledamöter i detta ämne disco
rat mot och med samt Sällska
ville skrida till Cathederering ha
bestämmos icke så stort antal af
Ledamöter närvarande, at nå
beslut i detta ämne enligt Säll
pets Stadgar kunde vidtagas, f
före Sällskapets Ledamöter för
dag åtskildes.

In fidem Prot.

G. Hyltén

Åren 1803 den 1 April samman-
trädde Kongl. Finska
Hushållnings Sällskapets
Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Anmäles att inga handlingar om kommunikation emellan Tyrwis sjön och Aurajoki finnas på Landskontoret i Åbo.

Protokollet för den 15 sistlidne Mars upplästes och justerades, hvarunder anmäldes
1:o af Ordföranden Herr Kammarrådet Hjelt att vid § 1, att af de Handlingar som rö-
rande den för omkring 20 år sedan föreslagna öppning af kommunikation emellan Aura-
joki å och Tyrwis sjön, ett Landt Kontoret förefinnes nu mera ingen sådan Ting skall finnas,
utan att de, tillika med sjelfva koncept-pro-
tocollerne, skola lämnas till detta vara
tillhörande till Öfver Directoren för Landtbru-
ket, Herr Landshöfdingen och Kommendö-
ren af Wetterstedt: Och Sällskapet beslöt
derpå enhälligt, att bref om deras utbekommande
skulle afgå till Herr Premier-Ingenieuren
Hällström;

2:o af Skattmästaren Herr Professoren
Doctor Pipping vid § 3, att han med Riks-
Ständernes Lotsedlar, för Athlmanska Fondens räkning,
upphandlat så mycket Bankhongrk, som
behöfdes, att dermed afligvidera räntan å de
ne Skuld, som Sällskapet den 15 Mars 1802
anslagen på 566 RD 32 Sk. Bankg. retirerat, och att
sedan Intresse medel när som helst skola att
Långifvaren lyftas;

3:o af Herr Kanslirådet och Riddaren
Porthan vid § 6, att den Finska öfversättningen
af Herr Myrhoferden Lagi Uppmuntran och
Handledning till Allmännare Saltpetter Till-
verkning, vore under arbete och skulle blifva

Skrifkommission.

färdig att med nästa post till Kongl: V
skaps Akademien afgå; men att den s
införande i instundande års Julÿ ma
månad tillhandes föreslagna uppgifter
att efter vesterbottniska Jakten bered
Järnhiun till Selsar och Fällar m. m.
vit af Herr Kansli Råd et och Riddaren
jemförd med de handskrefna Upplysnin
om Karelska och Kyska Skeinberedn
Jakten, som finnas förvarade å Akade
Bibliotheket Härstädes, hvarvid Herr
Rådet och Riddaren funnit en betyd
lika vara föreskrefven, som vid den
bottniska uppgiften fathnades, och hvi
må hända betydligen bidrog till Skei
rorner godtet: Och Sällskapet ville
jande härtill ännu låta försöka unde
gift blifva tillfälle, till dess närmar
kunskap i detta ämne må kunna er

§ 2.

Ekonomi Utskottets betänkande och Thorenberg tillerkänd 600 Rdr Rgsdr.

Ekonomi Utskottet hade den 29 nä
vehne Mars till pröfning förekaft d
förhningar om penningelån, hvarme
Musices Direktorn Johan Thorenberg oc
Studiosus Adolph Fredric Rangell med d
Kustru, enligt 10 § af Sällskapets Protok
för den 15 i Januarii månad till Säll
inkommit, och tillstyrkt, att den för
~~som begärt, att~~ eller Direktoren Thoren
som begärt, att emot interkning i gård
~~f~~ N:o 152 af Kyrkogvarderet, för hvilk
enligt bilagdt bevis af Herr Lagmannen
Riddaren Lynnerberg, brandförsäkrin
afgiften redan är till fullo erlagd, und
till Läns 600 Rdr R. G. S. matte, emot fö
interkning i Samma gård, om hvilken

interkningens Protokollet tillika intygas
borde, att interkning deri skiftlig hvarken
var begärd eller beviljad, och att ingen
större eller mindre del af Köpeskillingen
uti Samma gård innestår, erhålla det
begärda Lånet af 600 Rdr; men af Studiosus
Rangell, som begärt 222 Rdr 10 Sk. 8 rfk.
och deremot erbudit Sällskapet interkning
uti halfva Jakola Skattehemman af Ingis by
Rusko Kapell och Masko Socken, hade Utskot
ock, så vida utöfver de 600 Rdr Direktoren
Thorenberg borde komma att undfå, någon
vidare tillgång till utlåning i Sällskapets
medel Kassa icke var befintelig, icke kun
nat lemna någon föreskrift.

1 April.

Lån anhållanden—

Uti Utskottets Protokoll anmältes tillika,
att utom ofvanämnde tre Lånesökan
gar, Herr Kapitenen Wernek Otto Ammorin,
emot förut erbuden interkning uti Halfva
Skatte Rusthållet Ytter Vesterby med derunder
lydande halfva Såg och Mjölqvarn jemte
halfva hemmanet Revsberg i Pojo Socken, begärt att
undfå 1000 Rdr Lån på det Sätt, att Herr
Kapitenen till en början icke emottaga
så mycket som Sällskapet nu kan umbära,
och fyllnaden i Sammans framdeles; att
Herr Majoren ~~du Pont~~ Jacob Wilhelm du
Pont, emot förstå interkningen uti Strömma
Säteri af Pöfjala Socken, anhållit om ett
Lån af 2000 Rdr, hvaraf nu genast skulle
erhållas 600 Rdr, och det öfriga emår medel
derstädes anskaffa; och att Hofrätts Advokaten,
Kronobefallningsmannen i Remar Andersson
Svenmarck, emot interkning uti Rå
dela Frälsehemman anhållit om ett Lån af
133 Rdr 16 Sk. men att Utskottet, så vi

8.

de dessa anförhningar, hvilka sedan den 15 Mars ~~inkom~~ blifvit inkommit, icke kunnat till dess handläggning remitteras, ej heller dem till pröfning föreläga: hvarföre likväl nu erinrades, att Utskottet redan den 11 November sistlidet år, emot samma tid det som nu erbuden blifvit, tillstyrkt, att Herr Kapitenen Amnorin måtte till lönsundfå två tusende Riksdaler.

Thorenborgs och Amnorins lön afslås.—

Efter det Herr Lagmannen och Riddaren Lynnerberg inlemnat Postkontorets här i Åbo betygd af den 17 sistl. Mars deröfver, att Landthushållnings utgifne deputations berts af den 11 i samma månad som utvisade att Musices Direktorn Thelenberg för de återstående elfva årens och således till fulla, erlagt Brandförsäkringsafgiften för sin till inteckning erbudne gård, ~~gjordes propositionen~~ för hvarom de dag afgått häri från med Posten till Allmänna Brandförsäkringsverket i Stockholm, gjordes proposition om bifall till Herr Direktorens Thorenbergs anförhning med de vilkor Ekonomi Utskottets Protokoll innehåller; men emedan vid ballottering emot 26 jakande stemmor 18 nekande hvita och anförhningen i följe deraf blifvit afslagen, så gjordes för andra gången proposition till förnyad för Herr Kapitenen Amnorin i likhet med de af samma Utskott i dess Protokoll för den 11 November 1802 förbållna vilkor, dock utföll äfven denna ballottering nekande genom 17 svarta emot 29 hvita thalor. I anledning häraf, som så vida ingendera af ~~de sökande~~ dessa

1 Apr.

skande nu mera kunde komma i fråga, anmodades Ekonomi Utskottet, att till Sällskapets näststående sammanträde utlåta sig icke allenast öfver de öfriga anförhningarne, utan ock öfver den som ännu kunde till Sällskapet inkomma.

§3.

Barnafallspotäten.—

Undertecknad Sekreterare anmälde, att den underdåniga berättelse om förvaltningen af förledne års Potatoes plantenings fond, som till följe af Kongl. Majts Nådiga Bref under den 2 December 1801, kommer att af Sällskapet afgifvas, nu vore färdig och af vederbörande justerad, samt att Utskottets ledamot Herr Öfverdirektören Alfving vore tillfrågad med uppskjutande af den Räkning som Berättelsen åtföljа bör. Den förra, eller Berättelsen, som nu äfven ingafs, ville Sällskapet vid annan gång låta för sig upplåsa, och anmälande Räkningen påminnades, att den så vidt möjligt vore, borde bestyrkas med alla dit hörande Originale verifikationer och qvittenser, samt der dessa saknas, enligt hvad derom nu tillkännagifvit blef, hvarvid Sinnas inblandade uti Skriften och Memorialer af vidlöftigare eller alldeles främmande innehåll, med Transsumter deraf, hvilket här till efterrättelse anteckнades: Och skulle Berättelsen, sedan den justerad reaskrifvas, afgå med Sällskapets varande Ordförandes underskrift, och under vanlig kontrasignation.

§4.

Wärdelös taloäringar.

Uti Memorial af den 15 sistl. Mars hade Herr Kyrkoherden Tuderus inberättat, att

de belöningar, bestående uti 2ne förgyllda Silfverbägare, hvardera om 16 lod, dem Sällskapet under den 1 November nästledne år tillagt Torparne Johan Simonsson Sandbacka och Johan Jacobsson Jansas under Wanjärvi gård; Wichtis Socken, blefvit af Herr Myrhoferden Söndagen den 13 Mars, i allmän Socknestämma, med vanlig högtlighet tillkännade åt nämnde Torpare: Hvilka hvarom i Åbo Tidning kungöras.

§ 5.

Herr Direktoren Dreilich, hvars afhandling om Kakelugnars inrättning, med tillökade rön Sällskapet förut till tryckning i sina Handlingar gillat, hade derjemte fogat en skriftelig tillläggning, med uppgift af en på samma grunder stadd, men i några delar förändrad eller förbättrad inrättning af tackjerns rören. Och öfverlemnades denna tillläggning till Beredningens Utskott, att efter föregången pröfning myndja den för Handlingarne, såsom ett bihang till Herr Direktorens förut ingifna Afhandling.

§ 6.

Uti vidare remitterades till Beredningens Utskotts utlåtande och åtgärd:

1:o Korresponderande Ledamoten Herr Lektoren Borgströms Memorial af den 1 Sistl. Mars med anmärkningar om vädret, luftförhållning och Naturfenomener m.m. i och omkring Borgå Stad för hela året 1802, uppgift om Stadens näringar och Handelsrörelse samma år, och en Promemoria af Herr Assessoren Jais Enerroth, med skrifning om afledne Fabrikören Strålenheim vid Strömsbergs Bruk i Borgå Socken inrättade Spinneri- och Kalkbyggnad;

Lektor Borgström —

2:o Kapellanen i Kimola Herr Johan Gabr. Cajanus Memorial af den 11 Sistl. Mars om sin vaccination derstädes på 400 mest af Kimoqvars barn; och

3:o Ett Socknestämmo Protokoll från Pyhäjoki af den 28 Mars 1802, om Drottningen Christina Kammerers från Tyngå by, Jyväskylä Härad, för skoppympning af 75 barn m. m. till belönings erhållande anmäles.

89.

1 Apr.

§ 7.

För första gången upplästes af Beredningens Utskottets Protokoller, för den 17 Sistl. December, den 28 Januari §§ 3, 7, 8, den 4 Februari §§ 4 och 7, för den 28 Januari §§ 3, 7, 8, den 4 Februari §§ 4 och 7, för den 18 Mars §§ 1, 2, 3, 9, 10 och 11, samt för den 18 Mars §§ 1, 2, 3, 9, 10 och 11, samt för den 25 Mars §§ 5 och 11 samt af Utskottets för Potatoes planterings Förvaltning Protokoll för den 9 Mars §§ 3 och 7. Härunder anmäldes, att Vaccination —

Vaccination —

Herr Bataljons Predikanten Magister Grevillius anställda Vaccination, i enlighet med den af honom till Sällskapets Directorium, d. 22 Mars från Herr Probsten Pastorat, att enligt inkommit Memorial, de vaccinerades antal, sedan förra förrättelsen afgafs, förökat sig ända till 430, att af dem hälften eller 100 blifvit vaccinerade af nyss nämnde Herr Bataljons Predikant, och att af de öfriga 100, 60 igenom Jämma biträdde af Klockaren Björkman vid Moderkyrko församlingen, samt 40 af Klockaren Wikström i Snappertuna, hvilka begge Klockare blifvit af Herr Magister Grevillius uti vaccinations metoden undervisade; ~~och emedan de samma emedan~~ Och blef detta allt här anteknadt, med förbehåll, att om för nämnde Klockare skulle erhållen belöning skulle yrkas, deras Herrskap borde på vanligt sätt med Socknestämmo Protokoll bestyrkas.

Sin fundne Königsbäck. —

Likaledes anteckanades här, att i anledning af 8 §, Berednings-Utskottets Protokoll förd den 28 nästledne Januari, att ordföranden Jacob Johansson Königsbäck ifrågasatt utmärkta skicklighet uti finola förfinsta utmärkta skicklighet uti finna Stålarbeten förfärdigande, att af Herr Lagmannen och Riddaren Wibelius nu väckt förslag, att Königsbäck, utöfver den af Utskottet proponerade belöning, åfven måtte förjänas om ett premium af, t. ex. tio Riksdaler, för hvarje eller som han sin konst, hvilken förgripligt borde vårdas, han till lika eller åtminstone skicklighet inöfva. Öfver hvilken kunskap Sällskapet förbehöll sig uttalande, emedan Berednings Utskottets tillstyrkande till slutligt afgörande förekommer.

§ 8.

Diskretion tilde Sekreteraren.

Härpå afträdde Sekreteraren och Assessoren Dr Wallenius [illegible] vig och underteknad Oeconomiae Skottets Ordförande vidtog Protokollet hvarpå Sällskapet företog sig till vidare handläggning det mål som den 15 sistledne Martii för den i Protocollet antecknade ordning blifvit afgjordt angående anslagen discretion för Hr Assessor Wallenius i anseende till dess de besvär med Ofvanmanska Testamentsärenderna, och yttrade sig hvarpå öfver Hr Bang, Rådet och Riddaren Portman, Lagm:n och Riddaren Wibelius, Hr Historiographen Tyrenmalm samt Hr Adj. Fisc. von Glan hvar för sig hvarpå sig [illegible] Protokollet afgifne och här intagna anförandena lyder

§. 12.

1 Apr.

När nu Sällskapet ville skrida till balottering öfver detta ämne. Kom först öfvervägande, hvilket Ballotterings sätt dervid skulle anses gällande ingen det vanliga, efter hvilket de lesse jakande eller nekande röster a stadga decisionen, eller det sätt som Sällskapets Stadgar föreskrifva till åtlydnad vid frågor om Sällskapets penninge utgifter hvarvid till bifall fordras dubbelt antal jakande röster emot nekande och fann Sällskapet nödigt att först öfver denna väckta fråga om Ballotteringssätt vid hufvudfrågans afgörande anställa ballottering, hvarvid enhällig öfverenskommelse skedde at vid denna praeliminaire ballottering skulle enkel pluralité vara gällande, hvarpå Hr Kammarrådet och Ordföranden gaf Propositionen [illegible] decision öfver bifall till hufvudfrågan genom det ballotterings sätt som i Stadgarna för frågor om Penninge utgifter föreskrifver, agde lägga hvit kula, men den som ansåg vanlig pluralité göra tillfyllest til decision hade att lägga en svart. Vid ballotteringen, blef det förra af dessa alternativer bifallit, med hvilket en hvita emot fjorton svarta kulor.

Härpå skreds till Ballottering
öfver sjelfva Enskrifvandet och
Propositionen om Sällskapet
kunde anse sig äga rättighet
att disponera något af Ahlma
ska Testaments medlen, till det
af Herr Professoren Dr Sjöstrand
föreslagna Bruk, uti en Dispara
tion för Sällskapets Secretera
re, eller till Belöning för någ
ot dess Betjening. Sjelfva
fråga vid Ballotteringen ut
des medelst Sjuguson svarta
emot sjuguton hvita Kulor.

I anseende härtill Beslöts att
Economie Utskottet äger tillse
och utlåta sig, om, och huru vi
Hr Dess må kunna utaf Säll
skapets enskilda medel tilldel
las någon discretion. Likaledes
förvisades till Bered
nings Utskottets yttrande den
under dessa öfverläggningar
uppkomna fråga om en vice
eller Andre Secreterares anta
gande hos Sällskapet och till
Economie Utskottet att under
söka och meddela Sällskapet de
tanka om och huad tillgång
en vice Secreterares aflönan
kan tvara att tillgå.

År 1803 den 14 April
sammanträdde Kongl
Finska Hushållning
Sällskapet.

§ 1.

I anseende till Ordinarie Ordföranden
Hrr Kammarrådet Winters frånvaro på
sadet, kallades till Ordförande Hrr dagen,
nom val med slutna sedlar, Herr Biskopen
& Pro Kanslern Doktor Tengström, hvarefter Pro
tokollet för den 1 i denne månad upplästes och justerades.

Underskrifvad Sekreterare föredrog Kongl
ings Kammar Collegii Utslag af den 10 sistl
innari i frågan om Beviljnings procentens
tgörande af Ahlmanska Testamentet, hvari
nom Konungens Befallningshafvandes i
vasthus den 27 Mars 1802 widtagne och af
Sällskapet öfverklagade Författning till alla
ler blifvit gillad och fastställd, men Sälls
et öppet lemnadt, att till följe af Kongl För
dningen den 10 Januari 1789 inom sex måna
r efter der af Utslaget erhållen del, hvarje
månad till 30 dagar räknad, derföfver till
ings Maj:t ingifva sina underdånig a
hvarvid Sällskapet tillika bönder
besvär, samt tillika ej allenast stalla Borgen
för kostnad och skada, samt dödesskriften
derom bilägga, underteckna af ene veder
häftige man, hvem borga en för begge och
egge för en, utaw och bifoga behörigen
ygt bevis vid hvad tid Sällskapet del af detta Utslag
l undfått. Och blef här anmärkt, att å
Sällskapets vägnar, dess Ledamot Herr Kam
erråd och Riddaren Wanberg, jemwäl
tslag den 21 sistl Mars emottagit, och att
sedermera i går den 14 April till Sälls
et inkommit.

I anledning af allt detta öfverlades, och

Examinering af Ahl
mans testamente

Beslöts, att Sällskapet skulle, i den ordn
Kongl. Kammar Kollegium förskrifven
jaka uti Dess Utslag ändring hos Kong
Maj:t, till hvars nådiga pröfning och
förmådande Sällskapet, som hvarken v
betaga Kronan någon del af Dess tillfö
diga rätt, eller anslag sig utan förebråe
kunna lemna någon laglig utväg öfver
då det gälde att rädda en ädel pios esus
anslagen och dess förvaltning oinbetro
fond från, efter Sällskapets öfvertygelse
otillåtliga afkortningar, ville blott med ån
rapande af de syften Dess till Kongl. Kam
Kollegium afgångna Besvär ånyo hålla
öfvertemna, hvarvid dock, enligt Säll
pets tanka, Bevillnings förordningen af
1789, och det i Bouppteckning Instrum
tet af år 1800 stadgade tillräckligt fasta
löse Egendomen uti Riksgälds sedlar åsatte
värde må utgöra de rätta och egentlige
grunderne, hvarefter den Bevillning, som
af Testamentet utgå bör, skall bestämmas
Och skulle en sådan Sällskapets underdå
kenställan, ~~ju förr dess bättre~~, utan afse
de på sjelfva den förestående fatalie tid
jemförd dess bättre till Kongl. Maj:t afgå.

§ 3.

Utdrag på Valentin brev — Uti skrifvelser af den 24 Mars och 2 A
hade Lektoren i Hernösand och Riddaren
Kongl. Wasa Orden Herr Pehr Hellzén, Jam
Kyrkoherden i Waliko Herr Georg Jako
Ignatius förklarat sin tacksamhet för
fångne hallelser att vara Sällskapets del
möter; äfven som den förre eller Herr Lek
Hellzéns bref åtföljt Dess inträdes afgif
Tre Riksdaler, hvilka penningar nu af
Skattmästaren emottogos.

§ 4.

Utdelad belöning — Uti Memorial af den 30 sistlidne Mars
berättade Herr Probsten Mallén i Ulfsbo,
det Silfverskattband Sällskapet den 1
vember nästledne år tillagt Drängen
Simonsson för 25 års trogen och berömlig
rust å Ämmune Säteegård i Haliko Socken,
vit af Herr Probsten den 25 Mars eller
varda Bebodelse dag, uti förstnämnde Soc
nes Kyrka, vid allmän Socknestämma,
le med vanlig högtidlighet sin ägare
tställdt: hvarom uti Åbo Tidning
ungöras skulle.

15 Apr.

§ 5.

Tryckt an af mikrofolium — Och Kyrkoherden i Probsten i Almunge af Stockholms
d Herr Johan Rumbom, som nyligen uti
37 af Upsala Tidning förd den 4 sistl
ers, och jemvälmera äfven uti Inrikes Tid
ingen N:o förd den
vit införd en Beskrifning om Mikrofoli
nyare lätta oinskaffande samt flera nytta
åtskilliga bredskapligheters Snara, säkra
minst kostsamma hushållande, hade jemte
skrifvelse af den 14 Mars, till Sällskapet
sändt ett exemplar af förstnämnde Tid
ning; Och skulle detta läggas till Sällskapets
boksamling. Men emedan Herr Probsten i så
måtto redan gifvit sin uppgift all nödig
publicitet, så var för Sällskapet dervid
det vidare att tillgöra.

Tvenne dok Stålst
graverade, och af de
samma afsnämnde —

§ 6.

Botanices Demonstrator vid Lund Herr
arl Fredric Fallén, som nyligen på Sven
öfversatt, tillökat och på eget förlag
gifvit en af Kongl. Danska Landthushåll
ags Sällskapet i Köpenhamn med dess hög
pris belönad Skrift, under titel af Den
rdiga Bondhustrun, som egentligen äfvy
att uppmuntra till gudsfruktan, flit, reu-

ligket, omtanke och flitighet hushållning
hade, uti inkommit Memorial af den 6 fe
Mars, anhållit dels om Sällskapets förord
befordrande af dess affattning, dels att Sä
skapet ville i sina skrifter göra den kan
allmännare händ, med underrättelse, a
Boken kom går nära 10 ark, säljes inbun
för 16 Skillingar. Och ehuru Sällskapet
säg, att samma Skrift, såsom författad
Svenska, icke kunde vinna mycken afg
hos vår finska Allmoge, anmodades like
undertecknad Sekreterare att åtaga sig om
gen med dess förfärdigande, och i sådant ä
mål till en början deraf hit requirera
Exemplar, dem Sällskapets Ledamöter fö
mera ville afnämna.

§ 7.

Till Utskottet remitterades
1:o Herr Probsten Doctor Hambræi M
rial af den 30 sistl. Mars om tiggerier
fattig anstalter i allmänhet, men särde
Åland och i Jomala Socken;

2:o Herr löjtnanten Liljenbergs Na
Natur- och Hushållnings observationer
Himmerjoki för innevarande års förs
Qvartal.

§ 8.

Till Utskottet för Potatoes plantering
lens förvaltning hänvisades Probsten och
Kofferden i Saarijärvi Herr E. J. Rosenius
Memorial af den 28 sistl. Mars med anh
om 20 Tunnor Potater till utsäde för
nens räkning innevarande år, jemte
hos följande skrifvelse af den 16 i samm
månad från Herr Kapellanen Ristlachius
i Nedervetil, om upphandlingen af fö
utsädes qvantum.

§ 9.

Emedan Sällskapet i dag icke var
sutit, kunde något vidare icke till
görande företagas.

Är och dag som ofvan

F. F. Wallenius

År 1803 den 2 Maj sam-
manträdde Kongl: Finska
Hushållnings Sällskapet.

§ 1.

I stället för Herr Kammarrådet
Winter, som för angelägna göromål i dag
var på Landet frånvarande, hallades ge-
som val med slutna sedlar, till Ordförande
för dagen Herr Kanslirådet och Riddaren
Porthan.

§ 2.

Protokollet för den 15 sistledne April
upläses och justerades; och emedan, enligt
§ 2, Sällskapet ärnade hos Kongl: Maj:t
göra underdånig ansökning om ändring
i Kongl: Kammar-Collegii Utslag af den 10
Januari innevarande år angående Veril-
lags-procentens utgörande af Ahlmanska
Testaments medlen, men Kongl: Collegium,
finner anvisning till besvärs anförande, för-
ordnade Sällskapet, att tillika ställa bor-
gen för kostnad och skada, samt löftes skrif-
ter derom bilägga, underteckned af två
tillräckliga Män, som borga en för begge
och begge för en, så utsåg sig nu Herr
Hofrätts Rådet Wallerian och Herr Profes-
sorn Doktor Pipping att i sådant afse-
ende blifva Sällskapets löftesmän. Men
i vida ändrings ansökningen, som anmäl-
ning redan vara i koncept uppsatt, ofelbart
kunner till Kongl: Maj:t inkomma innan
Italie-tiden af sex månader, som den ock
skulle räknades från sjelfva Utslagets datum, till
den då går, trodde Sällskapet sig icke skola
vidare att förse sig med bevis om tiden, enär
samma Utslag Sällskapet till handa kommit.

Beslutet angående ändringsansökningen af Ahlmanska testamentet

§ 3.

Med underdånig djup vördnad upp-
läster följande Kongl. Majts Nådiga
Skrifvelse:

Gustaf Adolph med Guds Nå-
Sverges, Götters och Wändes Konung
e. p. p. Arfvinge till Danmark o.
Norrige, Hertig till Slesvig Hol-
stein e. p.

Om Klockares och Kopp ympning

Vår ynnest och Nådiga benägenhet med
Gud allsmägtig, Tro Man, Tjenare och Un-
säter, Ordförande, Jäl och Samtliga Leda-
ter uti Vårt Finska Kurhållnings Sälls
Hos Oss har Vår Befallningshafvande
Cuopio Län i underdånighet anmält,
sedan I till honom uppgifvit, hvad be-
delig förlust för Statens Folkmängd Kop-
mer obehindrade framgång förorsaka
hvilket onda icke annorlunda än gen
Koppympningen verksamma använ
de vore att afböja, har han, dels med
utfärdad Kungörelse, dels genom Circu
till Prästerskapet i Länet, sökt väcka
boendes omtanka, att vid anställan
Socknestämmor öfverens komma på
sätt Koppympningens allmänna an
gande nå lämpeligast befrämjas, Sam
sådan afsigt bland annat förslagit, a
Församlingarne ville Sig förena, att
välja eller antaga någon Kyrkobetjen
i synnerhet Klockare, som icke vore
mycket inkommen i Läkare vetenskap
att han kunde öppna åder, ympa ko
läka ett huggsår, med mera dylikt,
allmännast å Landsbygden förefalle
som slike föreningar merendels öfve
das, och dessutom, vid Klockares tillsät
fäga urval af skickelige ämnen sko
iakttagas; har bemälte Vår Befallni

2 maj.

fvande i underdånighet hemställt, om
de allmänneligen kunde förordnas, att nå-
on till Klockare sådanefter ej finge anta-
s, som icke utom de erforderlige kunskaper
Theologien och Sångkonsten, kunde tilli-
uppte Medicinska Facultetens vid något
Rikets Lärowerk, eller Lazaretts- Jamt
rovincial-Medici bevis om nödig och på-
delig kunskap i sättet att ympa Kappor
och skjuta de Kopsjuke, åtskilja Mässling
från andre Utslags febrar, känna de tillför-
teligaste Läkemedel deremot, samt kunna
erlåta, veta i hwilka fall sådant nå
ttjas, läka huggsår, inrätta Krenbrott och
vridningar, med mera dylikt, som van-
ligt å Landsbygden ibland allmogen och
ras barn inträffar. Sedan Consistorium
borgo häröfver, på Vår Nådiga befallning,
de underdåniga utlåtande afgifvit, haf-
n I, efter ack dessa handlingar undfångnes
örig del, till Oss, under den 1 Febr. sistledit
i detta ämne inkommit med underdå-
ch yttrande, hvarutinnan I väl med-
lewen, det allmogen oftast, och på de flesta
ällen, saknar bistånd af kunnige och er-
ne Läkare, men anser likväl derjemte,
i med Consistorium, betänkeligt, att af
församlingarnes i Lag och Författningar
helt andra ändamål bestående Klockare
dra en Läkare befattning så utsträckt,
Vår Befallningshafvande i förenämn-
nälte föreslagit, hvarföre I och, på an-
gne skäl, i underdånighet hällen före,
hvarken närvarande eller tillkommande
Klockare böra någonsin tillåtas, än
dre uppmuntras och anbefallas, att
den egentligen så kallade Medicinen,
r inverter sjukdomars botande sig
etta. Deremot och då ett helt annat

förhållande sig visar med vissa allmänna re och lätt lärde Chirurgiska handgrepp, dem åfven oftuderade personer, och följ tseligen jemväl Klockare, skulle på kort sed, och utan egentlig underbyggnad vetenskaperne, kunna under en skicklig Fältskärs handledning inhämta, tron Eder bord med Vår Vresallningsthafvand införmina i den ordhan, det blifvande Klockare måtte åläggas, att lärd sig ym Koppor, såsom ew i sig sjelf enkel konst, hvars utöfning icke är oförenlig af nå got färdeles äfventyr. Och som Provin cial Medici och Landets få öfrige Läkare omöjeligen kunna medhinna, att sam Koppympning besjena ew talrik och vida kringspridd menighet, hemställer I i underdånighet, om icke Ofs i Nåd skulle täckas stadga, det bör hvar och ew, som vill erhålla wittnesbörd till ett Klockare förslag, desförinnan antin å Lazarettet eller hos Provincial Medi i Länet förskaffa sig kunskap och fär dighet icke blott i åderlåtningens konst med underrättelse, när och vid hvilka tillfallen i synnerhet, detta hjelpmede bör nyttjas, utan ock i handlaget at ympa och sköta Koppor, äfvensom i fa tet, huru de någon gång dervid inträ fande svårare tillfälligheter böra be las och afhjelpas, hvilken undervisnin alla sig dertill anmälande Klockare didater borde äga att af vederbörande Läkare gratis emottå. Härjemte, och sådane Klockare åtnjuta, under det de re veckor eller månaden skola vistas tingen vid Län-Lazaretterne eller hos Provincial-Medici till nyssberörde ändamåls erhållande, synas lämpeligen kun tillika inhämta några de nödigaste

2 maj.

digter och handlag vid flere andra lika li. ett svåra och grandlaga Chirurgiska för. ättningar, såsom att läka sårska sår, förbinda de allmännaste benbrott, ställa förblödningar, bota orenbett och applica ra lavemenger; tron I Eder jemväl böra i underdånighet hemställa, om icke af dem, som sig till Klockare beställningar i Finland framdeles anmäla, äfven någon sådanedem i desse sistnämnde ämnen må vilkorligen åtnjuta, och att de, som derutin nan, enligt förberörde Läkare-Brevis, nå on färdeles färdighet och kunskap ådaga egt, måga, då de för öfrigt innehafva lla till Klockare tjensten nödiga egenskaper, ser, framför andra mindre skickelige ugnetiborer, till Klockare förslag herätti de: hållande I tillika i underdånighet ire, att deraf Ofs i Nåder täcker, i enlighet ed Kongl. Resolutionen på Prästerskapet underdåniga Besvär af den 17 Augusti 1762, nya den deruti gifna nådiga befallning ew Höstställens anordnande åt Klockare inland, der utrymme dertill finnes, vilka Höställen dem borde åläggas att be gga, odla och sköta efter de af Eder; så ent afseende dem förestrifvande anvis ingar, skulle denna nödiga förbättring deras utkomst, sätta dem i tillfälle, att ed ökad hog och omtanka ej allenast llgöra de åhade plikter deras Embeten följa, utan ock gifva Socknarnes All ge underwisning, råd och efterdomen i förståndigare Landthushållning.

Detta Edert underdåniga Betänkande, likväl ew af Edre Ledamöter, Cantzli det och Riddaren af Vår Nordstjerne den Porthan, uti afgifvet särskildt rande, förklarat sig så vida vara af

2 Maj.

...yhiljaktig tanke, att då han väl fulleli-
...gen inställer i Edert tillstyrkande, de-
...alla blifvande Klockare böra förpliktas
...att lära sig ympa Koppor, så som en lät-
...förvärfvad skicklighet, tillbror han sig
...likväl icke för dess del gifva anledning
...att derutöfver sträcka Klockares skyldig-
...het åfven till inhämtande af de öfrige
...i Edert tillstyrkande innefattade theori-
...giska förrättningar, helst sådant skull-
...dels betaga dess bebjente både rådrum
...och böjelse att vederbörligen fullgöra den
...enligt Kyrkolagen, dem, ibland annat,
...ålagde angelägne skyldighet, att besörja
...barna undervisningen, och dels möjli-
...gen leda till mer skada än gagn, då
...utan ordentlig underbyggnad, icke äro
...skickelige att pröfva, i hvilka fall den
...ena eller andra af dessa handläggninge-
...rättsligen bör nyttjas, i synnerhet som
...dessa Klockare-Lägenheters ringa löning
...vilkor icke gifva hopp, att åtminne af
...bättre uppfostran och odladt förstånd
...vilja sätta sig vid en befattning, der de
...hvarken till utkomst eller sysslans an-
...stunna vinna fördelen tillfredsställelse.
...Vidare hafven Ni, uti en förnyare under-då-
...Skrifvelse af den 1 nästlidne November,
...förlige uppgifvit och förestält den fa-
...ödelse bland finska Allmogens barn, so-
...Kopporne under de förflutne åren åst-
...kommit. Ni anmärken dervid, att ehuru
...Koppympningen väl på de orter, der den
...blifvit använd, förminskat dödligheten
...har denna lyckliga verkan likväl ännu
...icke stunnat hos Allmogen vackta en
...stadgad böjelse, att af berörde förvarings-
...del sig bebjena, i synnerhet som den he-
...tinnan fattade fördom hämtat vidare sty-
...af de understundom hos de ympade int-

...ande utslags feber, hjertsprång, yrsel
...h flere, åtminstone vid första påfallendet,
...etänkeliga och förfärande tillfälligheter.
...åremot förmenen Ni, att den slags ympning,
...som nu mera blifvit hand under namn
...d vaccination, bör genom dess lindrighet
...Symptomerne, vinna lättare och hastiga-
...framgång, så framt någon verksam
...uttalt till dess befrämjande han blifva
...att vidtaga. I alla fall anser Ni ympning
...af Koppor, af hvad slag som helst, icke
...kunna vinna någon allmän och tillbör-
...igen gagnande framgång, derest icke
...något särskildt understöd dertill af Stats-
...medlen beströs. I hemställen derföre i un-
...dånighet, om icke i likhet med hvad
...för detta varit vidtagit till Koppympn-
...ingens befordran i Österbotten, Ofs i
...åder skulle täckas bevilja och anslå nå-
...gon för hvarje lyckligen verkställd ymp-
...ning bestämd penninge belöning, den Ni
...menen kunna utfattas till dylik skil-
...ingar, utaf åtskillnad om ympningen
...ett genom vaccination eller på det förra
...ckliga sätt, hvilka begge slag af ympning
...hållen före anses böra tills vidare bibe-
...hållas. Men som läkarnes antal i Finnland
...allt för ringa för att kunna befrija en
...innan och till hela Finnland utspridd
...ympning eller vaccination, och Ni af sådan
...sak, redan i ofvanför måtte måtto före-
...sit, det alla Klockare borde åläggas
...lära sig ympa Koppor; troon Ni den til-
...ympning deruti blifva nödig, det böra
...ckarne jemväl förpliktas, att inhämta
...nskap och färdighet uti sättet att
...ställa vaccinationen, samt att medborgare
...alla stånd, så mark de bevist sig äga
...ägt och skicklighet i utöfningen af nå-
...dera, måga anses lika berättigade, som

3 maj.

hjelfva Läkaren, till Belöningens eller
arfvodets erhållande: och förmenen Vi
fråga varande nyttiga ändamål väl
hunna allrabäst och snarast vinnas, de
ett Statsverkets tillgångar medgåfve, a
utan gräns af ett visst och för året fi
detta behof bestämdt Capital, belöna så
många lyckade ympningar, som af b
medborgerliga nitets eller egna bätnad
flit möjeligen hunna medhinnas: me
derest Vi icke skulle finna skäl, att en
så oinskränkt belönings fond bevilja
hemställen I tillväl i underdånighet a
icke, till en början, åtminstone en vi
årlig och för behofvet afpassad Summ
kunde dertill af Statsmedlen anslås.

Hvad nu således befinnes i förem
de ämne så i det ena som andra i un
dåtighet andragit och hemställt, ha
Vi låtit hos Oss komma i nådigt öfv
vägande: och som Folkmängdens til
ning är af hufvudsakeligaste vigt f
Landets uppodling, styrka och väl
men den vådliga Koppsjukans fo
dande framfart derutinnan verkar
beklagansvärdt hinder; anse Vi Eder
tanka till denna Landsplågas hämm
och afböjande vara för Riket lika n
som den för mensklighetten är välgör
Till befrämjande af detta ändamål f
Vi, lika med Eder, något säkrare me
icke gifvas, än ympning så väl me
vanliga menniskokoppor, som me
så kallade Skyddskoppor, hvaraf ny
nu mera befinnes af erfarenheten fa
utom all fråga, och vele Vi derför
der hafva gillat Edert i förenämn
måtto gifne Förslag, det böra alla hä

vi sig anmälande Sökande till Klockare
ställen i Finnland vara förbundne,
att uti begge desse ympningens sätt verk
ställande och vederbörliga skicklighet för
da sig erforderlig och af Promovera d
Klockare behörigen erhand kunskap och
färdighet, innan de till Klockaresysslor
må antagas; äfvensom Vi billika anse
lidigt, det Klockare, så vidt ske kan, fö
re förvärfva sig skicklighet i de all
nännaste delar af Jordbrukets konsten, och
ver, på en sådan bepröfvad och af någon
Chirurgia Magister godkänd skicklighet i
Chirurgien, ett synnerligt afseende vid
Klockare sysslors tillsättande lemnas,
när Personen tillika finnes äga de öf
ige af Klockare, enligt Kyrkolagen, erfor
derlige egenskaper, och hvilka användan
till de Klockaresysslars egentligen
följande plikter honom icke må til
tas, att vid Sysslans utöfvande sig un
draga eller försumma. Och på det,
vid dessa skyldigheters fullgörande, bri
ande uthomsk icke mätte vid de svaga
Klockare lägenheter i vägen ligga; ve
Vi; Nåder vara bekänkte att ersätta
re Befallningshafvande i Finnland
till verkställighet befordra hvad den
Eder åberopade 1762 års Resolution på
der, rörande Klockares förseende med
ställen, emedan utrymme på Kronans ut
verk dertill gifves, dock med det villkor
Klockarne, att vid sådane boställens
byggande och skötsel ställa sig till efter
lefve de anvisningar, Vi, i sådant affe
de ägen att dem föreskrifva. Genom
enämnde så medelst vidtagande ut
bleifver väl tillfället för Finska All
men lättadt, att för deras barn afvända

sådan af Koppsarsotens härjande förö-
delse: men Vi hafve dock, lika med Eder
insett, att denna anstalt, lemnad endast
till dess egen verksamhet, skulle föga upp-
fylla den afsedda ändamålet, deröfver ick-
derjemte, medelst utfästa belöningar
omtanklan hos vederbörande uppmun-
des, att med det allmännas nytta åfve-
förena enskild förmån. Alltid forgfäl-
ligt att omfatta alla tillfällen till be-
jande af Vårt Rikes välgång och Vare
trogne Undersåtares bästa, hafve Vi hän-
mindre fästat Oss vid Statsverkets för
mångfaldiga behof knappa tillgångar,
vid angelägenheten, att i möjeligaste m
to påskynda de lyckliga följder, som
i fråga varande anstalt böra blifva
påräkna, i synnerhet som den kostn
dervid kan komma att användas, är
teligen att anse såsom ett förskott, hv
mångdubbla ersättande, genom flere
jende räddade lif och arbetande hän
Vi förmode icke länge böra utebli
Vi hafve förden skull funnit i Nåde
godt, att till sådane belöningar för
ligen förrättad koppympning och
cination, som I i ofvanförmälte m
föreslagit, anordna tills vidare en s
af två tusende Rikesdaler årligen
jemte det Vi tillika vele hafva Eder
Nåder anbefallt, att, till verkställig
och utförande af Edert härutinn
uppgifne förslag, inkomma med en u
betad fullständig plan, hvilken tillika
resattar den controll och de säkerhet
som kunna vidtagas, till vinnande
af, att medlen blifva för deras rätta
damål använde. Hvilket allt Vi Eder
med till svar och efterrättelse vele i N
hafva tillkännagifvit. Och Vi befalle E
Gud Allmägtig Nådeligen. Stockholms Slott
10 Mars 1803. Gustaf Adolph.
M. Rosenb

2 maj.

I den djupa underdåtliga erkänsla,
vartill, emot Sällskapets Höge Beskyddares
förestående Nådiga Skrifvelse åt Finland
tlofvade nya Kongl. välgerning, Sällska-
pet lifligen hände sig förpliktadt, ville
Sällskapet ju förr dess heldre låta äfven
dine Landsmän delhaga, och beslöt derföre,
att samma Nådiga Bref skulle, efter van-
ligheten tryckas ej mindre i Åbo Tidning
ar, i Sällskapets Dagbok. Men emedan
dessutom Sällskapet befunnit i Nåder anbe-
falt, att till verkställighet och utförande
af dess förut uppgifna förslag, inkomma
med en utarbetad fullständig plan, hvilken
lika innefattade den controll och de sä-
kerhets mått, som kunna vidtagas till vin-
nande deraf, att Koppympnings och Vac-
inations medlen blifva för deras rätta
ändamål använde, så anmodades Bered-
nings Utskottet att härom öfverlägga om
sådan plan öfverlägga, och den samma
hvarmera till Sällskapets vidare pröfning
anmäla.

§ 4.

Till Sällskapets Kassa ~~inlevererade~~ löfvade Herr Löftn om 33⅓ Rdr tlr
Majoren Bernhr Wilhelm Fock en Summa till
5 Trettio Ore Rikrd. ~~R:g:s.~~ 16 Skill. R:G:S. Sällk:s kassa.—
Sällskapets Ledamot Herr Bruks Patronen
Forkman, som redan för 4 år tillbaka
till förärat Femtio Rikesdaler, nu å nyo
i enhande af Sällskapets Tjenster uppläfvit.
Och utom det Herr Majoren Fock, som till
Stockholm i dessa dagar åter afreser, löfva-
dt för Herr Bruks Patronen muntligen
klara Sällskapets billiga erkänsla, ville
Sällskapet äfven, genom afgående Särskildt
tigelse bref, derutl för egen del ytter-
re inflytanna.

Liquid om Ahlmanska mantel.

§5.

Den Liqvid, som till följe af Sällska-
pets den 1 December sidstledne och 15 Mar-
innevarande år, likvid skulle emel-
Enke Fru Assessorskan Ahlman och Säl-
skapet, af Herr Vice Häradshöfdingen Fron-
dorff på den förras och af Herr Asses-
Frondorffs på det sednares vägnar u-
rättas, hade väl i anseende till Herr
soren Frondorffs utkommendering
Åbo Läns Regemente, hvarvid han är
tjenstgörande Auditör, ännu icke hu-
nat bringas till fullkomligt slut. Och
ehuru Herr Assessoren, sedan Regemente
nyligen blifvit hemförlofvadt, gua
vore att återförvänta, då vid Liqvi
sista hand äfven snart skulle läggas
likväl, och emedan Sällskapet förbeh
sig, att först igenom Ekonomi Utskottet,
sedermera sjelft taga samma Liqvid u
pröfning, hvarigenom således Fru A
blefve tvungen, att ännu någon tid af
da slut i denna sin angelägenhet, emed
det vore enligt både med lag och Säll
pets egen säkerhet, att det ostridiga ic
måtte uppchållas för det stridiga, samt u
den redan förslagsvis och nära fullst
dige uppgjorda Liqviden 299 Riksd. 39
1 r. synnes vara Fru Assessorskan till
förmån uti den ostridiga Columnen
tagne, så anhöll Herr Vice Häradshöf
Frondorff, att af denna Summa 250
måtte nu genast till Fru Assessorskan
skottsvis utanordnas. Härofver anmä
der Ekonomie Utskottet att sig uttåta: D
skulle i händelse af dess bifall till dertill
Tvåhundrade femtio Riksdaler genast ut
vidare omgång, efter anordning (åtkomna

§6.

Fast stats belönad.

Sedan Sällskapet om det år 1801 inkom-
e förslag till Lärobok för Finska Folket
de vigtigaste delar af hans hushållning, jem-
knadt med N:o 1, hade till valspråk: Patria
rva carissima, den 2 November samma
r afhunnat det omdöme, att dess förfat-
ere deruti meddelat många goda och
erbara underrättelser, ehuru stundom
tgådda med för mycken, icke alltid nog
lattlig eller ens säker theori, och att Säll-
skapet, under förbehåll af fri dispositions-
att öfver hans arbete, hvarafs det tjenliga
h nyttiga skulle till framdeles gagneligt
nyttjande användas, ville, såsom ett bevis af
in aktning, lemna honom ett exemplar
s sin Belönings-medalj i silfver, så hade
u nyligen Collegan vid Katedral Skolen för
Åbo, Herr Magister Johan Selander an-
sökt sig vara författare dertill, och anhål-
t att medaljen, på de af Sällskapet utgifne
kor, undfå. Och emedan namnsedeln,
som ett annat valspråk: Natura, ars & exer-
cium faciunt artificem, äfven samma inne-
slöt Herr Collegans namn, så skulle Medal-
jen, genom underskrifvad skrifvelse
re öfverlemnas.

§7.

Belöning åt Königs bärkarna m. m. få

I anseende till de förtjenster ej mindre
uppodling, än i synnerhet om förfär-
ande af sågblad till finbladiga Sågverk,
d flere grofre och finare Jern- och Stål-
samt Urmakare arbeten, hvarföre, enligt
ne Instrument af den 15 November sidstl.
som den 19 derpå följande December
erit vid allmän Socknestämma upp-
och verificerad, samt enligt § 3 af Re-
sings Utskotts Protokoll för den 28 Ja-
er innevarande år, Bonden Johan

2 maj.

Jacobsson Könings bäck i Peldonieemi by
af Ilmola Socken, men Jägardelen dess Son
Jacob Johansson Königsbäck Hig redo
längre tid berömligen utmärkt, och Jem
ett bref ~~från~~ af den 1 förstkomne April,
hvaruti Sällskapets Ledamot Herr Kand
Hanelius till Herr Professoren Hällström
inberättat, huru, ~~Fadren Johan Jacob~~
Kandidatens närvaro, Fadren Johan Jac
son, gemensamt med sin Son, inom 4
mar, ~~förfärdigat~~ af vanligt järn för
digat ett Sågblad, och Sonen Jacob Joh
son, inom 5 timmar, af vanligt Stål
Verkjäder af till alla delar lika god
skaffenhet med den, som förut blifver
införd Sällskapet uppvisit, hvarn Säll
ket godt att tillägga dem hvardera
exemplar af Belöningens medaljen i Sil
hvilken de, Johan Jacobsson och Jac
Johansson komma att äga en vidhä
gande Silfverked. bära uti knappha
Hvarjemte Sällskapet, med anledning
Herr Lagmannen och Riddaren Wibel
till Sällskapets Protokoll förd den 1 förs
April ~~nästl~~ (87) väckta förslag, ville
låta förd ~~Sonen Jacob Johansson Köni~~
~~bäcka~~ ~~låta~~ förklara, att i fall de till
bibehållande och utbredande af sin
liga konst, vilja antaga och underv
några dertill lugade och fallna elev
skola de, för hvarje af de sem förs
ha af dem till lika färdighet uppnå
så snart dessa elever, i närvaro af
gon Sällskapets Ledamot, på egen
aflagt ett sådant prof, som det Kand
sen Hanelius nyligen öfvervarit, und
af Sällskapet Tjugo Riksdaler

* den 25 nästvekne Mars,

Belöning som tänkt af egare i Karkku

2 maj.

Till någon uppmuntran för Allmogen i
Karkku, att vid sitt jordbruk nyttja Oxar
i stället för Hästar, hade Sällskapet den 1
Juni 1801 utlofvat en belöning af Tre Riksd.
för den dräng, som bevisar sig i ett år, och
för den Husbonde, som bevisar sig i dne år
hafva kört sin jord med Oxar: Och emedan
vederbörligt Socknestämmo Protokoll derifrån
förd den 31 Oktober samt Beredningens Utlåt
ande Protokoll förd den 17 December sistlidit år,
förmälte drängarne å Prestegården Carl Mattsson och
Mårten Mårtensson hela vintern samma år
nyttjat alla gårdens hästar med Oxar, samt
den Sommaren och höstren nyttjat dem för
harf; Reserven Thomas Huck, dräng på Haro
stället, ett helt år dagligen kört både i
skog och åker med en dertill inköpt Oxe;
bonden Anders Johansson Jakola i Raipio
i par år tid kört med ett par Oxar;
bonden Jacob Henricsson Loiskko i Karimäki
flere år både vid åker och skogs körslor
begagnat sig af Oxar; Soldaten Johan Wilskell
Heinois och Enbyggingen Jacob Jacobsson un-
i Mäkelä i Mäenkylä inköpt hvar sin
Oxe, och förledne Vintern med förtjenlig är med
den bestridt alla sina körslor; Prestegårds
Drängen Matts Mattsson på 13de
året gammal, ~~hela del~~ ett helt år, med en
inköpt Stut hemkört ej mindre all den ved
som i hushållet åtgått, än en ansenlig hop
med gödsel och grannis, samt på åkern utsla
hela all den gödsel som af kreaturen fallit;
samt Prestegårds drängarne Matts Johansson
och Anders Simonsson, så väl som dräng
Karimäki Hatta Anders Henricsson, hvar-
dera ungefär ½ år kört med Oxar; samt
Backstugusittaren Mäkipää, Johan Ja-
sson, på 14de året gammal, inköpt en ung

Belöningar —

stub, den han tillvål hittills vederlagen en-
dast till lek nyttjat: Så beslöt, att Carl
Mathsson, Mårten Mårtenssen, Thomas
Stub, Anders Johansson och Jacob Henrics-
son hvardera skulle undfå en belöning
af Tre Riksdaler; Johan Willstedt, Jacob
Jacobsson och Matts Mattsson hvardera
En Riksd. 24 Skill. samt Matts Johansson,
Anders Simonsson, Anders Henricsson och
Johan Jacobsson den försäkran, att om
i sina nyttiga företag gerd fara, skulden
blifva efter sin förtjenst ihogkomne.

§ 9.

Bonden Anders Andersson Imbola och
Svågen Michel Johansson Ujula i Antila by
af Rauma Pastorat, som enligt i Socknestu-
ma den 16 Januari innevarande år verifi-
sine Instrument af den 27 Oktober 1803, med
kostnad af 625 Riksdaler utbrukat Myllbyjär-
Trask, och derutinnan upprodlat Åker, den förre
Tunne-5 kappreland, och den sednare jemväl
Tunneland, utom Ett Tunne-5 kappreland för-
varandera af den mark, som medelst dess
ledning genom en blöt och sandig äng bl
vid till börlig åkerjord förvandlad, med
Anders Imbola ytterligare sårskildt af
berörde Stenbunden mark upptagit 4 kapp
Åker, samt af den derutöver upprotna Sten
uppfört en hägnad af 40 famnars längd
2 alnars högd, skulle, enligt Beredningens
Utskottets tillstyrkan i 38 af dess Proto-
kord den 18 sistl. Mars, hvardera undfå en
förgylld Silfverbägare om tio lods vigt,
tjenlig påskrift.

§ 10.

Dito —

Emedan, enligt Syne Instrumentet af den
Juli 1796 och Socknestämmo Protokoll af
18 Sept. samma år, landbonden å Heich
Regements Fältskärs boställe i Åkerla by
Hauho Socken, Johan Andersson, af gräs
uppfört en Fähusbyggnad af 4 alnars hög

2 maj.

10½ aln i qvadrat utvändigt, med 1½ alns
sten mur, den han sedermera öfver allt rap-
pat och hvitlimmat, samt derofvanpå inrät-
tat ett redskapshus för Stockwarf högt, hvil-
ken byggnad, hvartill all stenen blifvit på
mils afstånd upphemtad och tillslagad,
nemannen värderat till minst 70 Riksdaler,
samt Beredningens Utskottet i 15 af sitt Protokoll
den 13 sistl. April honom härför till
belönings undfående anmält, så skulle han,
Johan Andersson på Sällskapets bekostnad
hägnas med en förgylld Silfverbägare om
tre lods vigt, försedd med tjenlig påskrift.

§ 11.

Dito —

Åt Skattebonden Anders Petersson Heic-
hilä i Ochijoki by af Salo Socken, som en-
ligt Herr Assessoren och Arvnotbefallnings-
mannen Gabr. Bergboms Memorial af den 15
November, och Socknestämmo Protokollet af
den 17 December sistlidne år, [illegible] ibland Allmo-
gen i nämnde Salo Socken framför andra
utmärkt sig uti Potatoës plantering, så
att han [illegible] årligen utsatt 6 à 7
Tunnor, och
som derföre af Utskottet för förvaltningen
af Potatoës plantering medlen under den
nästkomne Mars (Prot. § 3) blifvit till be-
lönings erhållande rekommenderas, tillade
Sällskapet, på Potatoës plantering fondens
bekostnad, en förgylld Silfver kappe om 7
à 8 lods vigt; men åt Trälse Torparen under
Hvasnäs i Wehmo Socken, Matts Jacobsson
Lehto, hvilken Sällskapet lika med förut-
nämnde Utskott, som Syne Instrumentet af
den 16 Augusti och Socknestämmo Protokollet
af den 26 September nästlidne år, till prof-
vad den 29 sistl. förflutne Mars (Prot. § 7)
befunnit, någon belöning icke tilldela; innan
det blifver, att han, utom den [illegible] af sig

inrättade Källaren till utsädes-Potatens förvarande åt andre af Allmogen, tjelf i de tydligare mån och på större jordvidd idkat Potatoës-plantering.

§ 12.

Dito som Koppympning

Nämndemannen Henric Norrbacks i Lappfjerd hustru Greta Henricsdotter, jemlikt Herr Assessorens Doktor Hasts Brev af den 16 Febr. och Sockne-stämmo-Protokollet af den 29 Aug. sistlidne år, både tillräcklig och nöjaktig insigt så väl uti Koppympningens förträffande, som uti annat hvad under Kopptjukdomens förlopp och vid dess särskilda tillfällen är att taga, och som inom en tid af 30 år, lyckligen ympat omkring 200 af Allmogens barn, skulle på Berednings-Utskottets tillhande i 9 § af dess Protokoll förd den 18 Januari, tedras med en förgylld halvtheds Silfver jemte vidhängande förgylld medalj.

§ 13.

Dito — Dito —

Enligt Herr Probsten Rings 2ne Memorialer af den 26 Januari och 22 Mars nevarande år, och 15 § af Beredningens Utskotts Protokoll förd den 18 Mars samt 7 § af Sällskapets Protokoll förd den 1 April, har Extra ordinarie Bataillons Predikant, Magister C. J. Grevillius, efter vederbörlig inhämtad kunskap om sättet att med förgång anställa Vaccinationen, icke allenast lyckligen ympat 100 barn, i Kaxholms Socken med Vaccin, utan ock i denna Konst anvisat Socknens och Snappertuna Kapell-Församlings Klockare Björkman och Wikström, af hvilka den förre redan ympat 60 och den sednare 40 barn: Och Sällskapet ville derföre, jemte ett tacksägelse-bref, sända Herr Magister Grevillius ett exemplar af sin Belönings-medalj i Silfver. — Samt likaledes en Memorial af Kyrkoherden i Kumo skärgård, inom Karis Socken, Hofslagaren vid Svartå Bruk Michaël Murberg, under det allmänt genom några misslyckade exempel af vanlig Koppympning uppkommit misstroende till alla försök af sylik beskaffenhet, varit den första, som tillbrott sig att tillåta vaccinationen å sina barn användas, hvilket likväl Sällskapet, på de af Berednings-Utskottet anförda skäl, icke utfäst sitt vanliga eller säsom motsvarigt ansedda, redan åt Vaccinatoren gifna premium, tillägga Murberg någon ytterligare belöning.

2 Maj.

§ 14.

Dito — Dito —

Kommunisten i Kumo Socken Herr Johan Gabriel Topphelius, som enligt dess under den 5 sistl. Mars till Sällskapet afslutne Skriftliga Berättelse, sedan den 30 September förlidit år, med omgång vaccinerat 400 barn, samt väl icke hafva gjort anspråk på någon belöning derföre, men Sällskapet ville likväl, genom afgående bref, emot ett sådant hans nyttiga bemödande förklara sinom Sin aktning och tillbredvillighet, hvarjemte Sällskapet beslöt att låta hans Memorial i detta ämne genom Dagboken komma till allmänhetens kännedom, sedan Herr Kommisionären likväl förut närmare utredt Angelägenheten och sammanhanget af den första dervid togade vaccinations-åtgärd.

* samt tillika öfverlemna honom ett exemplar af sin Belönings medalj i Silfver,

§ 15.

Dito — Dito —

Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Cederhoff, som i Memorial af den 13 Nov. sistlidet år inberättat om en af Herr Fänrik-Auditören Geitell i Syssmä Socken förrättad vaccination, hvarvid i anseende till derstädes mötande hinder af Allmogens motviljiga fördomar, endast Torparen under Wapala Nr:i Anders Henricsson och dess hustru Brita Henricsdotter kunnat förmås att låta

denna operation på ett litet barn anställda
ouv hvars ordentligen genomgångna
dom och lyckliga tillfrisknande betyg af
föräldrarne och af flere trovärdige Stånds
personer åtföljt, hade i anseende
härtill hemställt, om icke barnets Moder
kunde af Sällskapet tilldelas någon
hederstecken, hvilket Beredningens Utskotts
i 38 af sitt Protokoll förd den 28 Sistl.
Januari på anförde skäl afstyrkt. Men
vid härom anställd ballottering bifölls så
skapet med 20 hvita emot 3 svarta kulor
att Hrita Henriksdotter, som i en af Lands
till lyckning och förnuftsadling hittills
framskridna Socknar, först vågat trotsa
den allmänna fördomen, skulle till ett
dermåle af Sällskapets nöje belönas, hvil
med en halsked af silfver, jemte vidhäng
gande medaljon, dock utan att detta ex
förskilda orsaker föranledda exempel, hvar
genom Sällskapet ingått i en belöning
vida utöfver dess i allmänhet gifna lof
må för någon annan ort i Finland så
gas till prejudikat.

§ 16.

Beredningens Utskottets tillstyrkande i
af dess Protokoll förd den 28 Sistl. Januari
om belöning för Församlingen Johan Palmg
hustru Sara Johansdotter, som under en
Herr Kongl. Hof-Predikanten och Kyrkh
Ehrenmalm i Wehmo, Lokalar och Soffala
ställd vaccination, varit den första af
mogen att den samma för sitt barn an
ga, skulle tills vidare bliffva hvilande,
den hittills saknade underrättelsen o
kommer framför dessförinnan inhämtas.

§ 17.

Med anledning af Beredningens Utsko
Protokoller för den 28 Januari §§ 10 och
samt för den 18 Mars § 2, # att Drängen
Johansson Minchinen, som enligt Socknes

beslöts,

2 maj.

Protokoll från Saarijärvi af den 14 Juni
02, i 29 års tid troget och väl tjent Honde
atts Eskilsson Pajusaloni uti Kuukajärvi by,
ängen Johan Matsson Steenström, som en
t Socknestämmans Protokoll från Lojo af
30 Maj 1802, i 25 år med berömlig flit
h trohet tjent Herr Kapitenen Reinhold
rabbe å Palonieni gård, och Drängfogden
han Henriksson, som enligt sjelfs åberopade
otokoll, i 16 års tid, med utmärkt skicklig-
t, nit och trohet tjent å Lojo Socknens
esgård, skulle hvardera belönas med ett
fverhattband, samt Ladugårds Pigan Hrita
dersdotter, som i 21 år lika berömligen
ut å Palonieni i Lojo, med en halsked af
ver gemte vidhängande medaljon: på
Kostnad, Minchinen af Matts Pajusaloni,
nstrom och Hrita Andersdotter af Herr
pitenen Krabbe, samt Johan Henriksson af
r Probsten Anders Collin; men åt Johan
enriksons hustru, för detta Hurspigan å Lojo
kens Prestegård, som ej längre än 8
ehurs åtnjutit med erkand loflig flit
nit derstädes i tjenst, skulle Sällskapet,
nande till denna kommes första tjenste-
, någon belöning icke tillägga.

Elsa Michelsdotter, som 8 tjenstår, förmiljad utan belöning.

§ 18.

Hvad Beredningens Utskottet under den
stlidne December (Prot. § 4) tillstyrkt, i af-
ende på den af Skattebonden Thomas Koye-
i Soppiarla by af Ylistaro Kapell och
rkyro Socken sökte belöning, för det han
framgång utöfvat sin åtgående konstkap
färdighet att bota och förekomma
Mops- och i synnerhet Hundsjukdomen eller
ken, tilldelades Sällskapet till alla delar; och
elle förordenstadt Herr Kapellanen i Vik
anelaus uti afgående bref anmodas
förständiga Koyeka, det han äger ju
för dess bättre hit inlemna en fullständig
gift af sin Kur-method, hvarefter Sällskapet,
ll den befinnes tillförlitelig, icke vill

Hufslakarns —

lemna Allmänheten del, utan att tillika
gifva honom någon lämplig belöning.

§ 19.

Jemte de af Berednings Utskottet i Protokollet för den 18 Mars §§ 4 och 5, anförde skäl, jemte de Sällskapet icke tillagda Grunder, Johan Mattsson å Hemmanet N:o 3 i Norboda by, Lemlands Socken, eller Nybyggaren Johan Samuelsson Walkeisenmäki i Keuru Socken någon belöning; äfven som Sällskapet i likhet med Berednings-Utskottet i Protokoll för den 13 April § 2, utstålld fråga om belöning för Grundehustrun Christina Kammonen, intill dess om fjerde af kennes linnetspånad, genom anställd Herr Öfverdirektören Ahlqvists underrättelse må kunnat vinnas.

anförde skäl, — inväntades —

§ 20.

Om ville Sällskapet företaga frågan om utlåning af de 600 Riksdaler, som vore N:o 19 af innevarande års Åbo Tidning till lagade och fakire låntagares tjenst bjudne; Men emedan nu, lika som vid sammanträdet den 15 April, icke så stort antal Ledamöter var närvarande, som Sällskapets den 7 Juni 1802 vidtagna beslut fordrar på det Sällskapets medel icke genom en sen hids utdrägt måtte än vidare komma att stå fruktlösa, öfverlemnade Sällskapet till Berednings Utskott, som redan den 3 September samma år på öfver en dylik remiss utlåtande, att utan hinder af detta fatt förra yttrandet nyo öfverlägga om och föreslå en Lagförändring, hvarigenom, Sällskapet så vida det nu mera ganska fallen kan göra, ning på Trettio en Ledamöters närvaro någon inskränkning i detta antal vid frågors, och i det mindre antalet af fyra Ledamöter (Stadg. § 24) vid andra frågors raude, såsom nödvändig både för ärendenas och Sällskapets framtida bestånd, må kunna vinnas.

Remiss till Beredn: Utskottet om tid anordnande af antal vid Sessionerna —

§ 21.

Undertecknad Sekreterare anmälte, att 2 maj.
emot: Stats Kontoret under den 5 sistl. April
hade en Anordning på Land-Räntefot i
Åbo, att af Stats medlen utbetala innevarande år Potatoës plantenings fond med 1000 Rdr; och att samma Anordning, efter omständigheten, tillförsäkrades Sällskapets Thesaurerare till lyftande och redovisning disponerad.

§ 22.

Thesaurerens ingifne Qvartals förslag er utvisade, att Sällskapets enskilda fond, som vid förra Qvartalets slut haft en Behållning af 3193 Rdr 7 sk. 7 rst. och tillkommera under andra Qvartalet bleifvit ökad med 374 Rdr 12 sk. samt under samma tid utgifvit 574 Rdr 47 sk. 6 r. nu hade Behållning 2993 Rdr 2 sk. 1 r. hvaraf dock 107 Rdr 8 sk. 9 r. äro anticiperade, men 2070 Rdr emot lånta utlånte, och 815 Rdr 41 sk. 4 r. kontant i förslaget innestående; — att Ahlmanska Testamentets fonden, som den 1 Mars 1802 utgjorde i Banko 18 Rdr 29 sk. 7 r. och i Riksgäldssedlar 101 Rdr 28 sk. 8 r. under andra Qvartalet fått tillökning af 279 Rdr 8 sk. och utgifvit under samma tid 77 Rdr 4 sk. 1 r. nu hade i behåll Banko 18 Rdr 29 sk. 7 rst. och i Riksgäldsmynt 14,303 Rdr 32 sk. 7 r. hvaraf voro utlåte i Riksgäldsmynt 14,200 Rdr och i Hamburg 8 Rdr 12 sk. samt 10 Rdr 47 sk. 7 r. Banko och 32 Rdr 32 sk. 7 rst. Riksgälds qvar i Kassan; och att Wilmarkska Fondens behållning vid förra Qvartalets slut, ökad under andra Qvartalet med 72 Riksdaler, nu utgjorde 5468 Rdr 2 sk. 1 r. hvaraf 5307 Rdr 37 sk. 4 r. äro emot ränta utlånte, 160 Rdr 12 sk. 9 r. i Kassan befintelige. quartals förslag. — # 5396 Rdr 2 sk. 1 r.

§ 23.

Herr Professoren Hällströms, å Revisorernes och Räkenskapernes vägnar, i dag inlemnade Memorial af gårdagen, emottogs af undertecknad Sekreterare till förklaring och bemärkande.

§ 24.

Under antagit valspråk: Gack och gör du Samma — Anm på principfrågan
eder hade på Prisfrågan om Spannmålens förgrönning, torkning och tröskning med minsta tillkommelse af fäd, tid och kostnad, ett enda Svar inkommit, hvilket jemte följande Skrifter:

1:o Konungens Befallningshafvandes i Kuopio Memorial af den 12 Apr. om belöning för dräng Olof Räsänen, som i 20 år tjent på Hemmana N:r 2 i Putuesfalmi by af Kuopio Socken;

2:o Herr Öfverste Löjtnanten och Ridd. Wetterhoff Memorial af den 16 Apr. om vaccinationen i Kuopio la, med förslag till några belöningar;

3:o Herr Majoren Boijs Memorial af den 7 med åtföljande uppgifter om Dess Cirkulation bruk, tröskverk med tarkjerns hjul m. m.

4:o, 5:o, 6:o, 7:o och 8:o Korrespionderande Herrar, Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Bergs, Herr Probsten Castrens, Herr Kyrkoh Appelgrens, Herr Kandidaten Hanelles och Kommissions Landtmätaren Nauklers Berättelser till Beredningens Utskottet remitterades.

§ 25.

Konungens Befallningshafvandes i Heinola Tavastehus Memorialer af den 30 Mars, Jan och 25 Apr. om Potatoesplanteringen i deras ej mindre än Herr Kommissions Landtmätaren Heinricii Jamma ämne rörande Memorial af 7 i pr. Herr Majoren von Essens bref till Herr och Ridd. Wibelius af den 11 Januari, och Herr Lefrens Promemoria af den 31 Mars, anmälte vara till vederbörande Utskotts Ordförande

Potäter —

remnade.

§ 26.

Ekonomi Utskottets Ordförande upplåste till öfning 8 § af Sällsk apets Protokoll för den 1 Apr till framdeles afgörande Ekonomi Utskottets Pro för den 28 Apr. §§ 3 och 4, samt Beredningens till sist Ordförande förestående Utskotts Protokoll den 22 Apr. § 6.

§ 27.

Enligt den för ett år sedan antagna Instruc vidare för det till Potatoes plantering medels för tillsatta Utskott och dess 13, utgingo denuti gen Löttning Hr. Lagmannen och Riddaren Wibelius Herr Öfverdirektoren Aflving, och innalles i Herr Assessoren Ponwell och Herr Rektoren

§ 28.

Att till den 1 Nov. utgöra Beredningens Utsk kallades: Herrar Professorerne Hällström, Jot och Franzén, Herr Biskopen Doktor Tengström, H ren och Riddaren Reuterskjöld, Hr. Öfverdirektö Aflving, Herr Rektoren Wack, Hr. Kommerse Jeudahl, Hr. Öfver Inspektoren Thuring, Hr. Finck torerner, Hr. Löjtnant Rivevercutz, och Hr. Hand. Chrifs.

§ 29.

I Ekonomi Utskottet blefvo ledamöter: Hr. Ha Hamus, Hr. Assessorer Gyldenstolpe, Hrr. Handelsma Gestrin och Roos, Hr. Hofrätts R. och Ridd. Sam Hr. Radman Lofman, Hr. Assessoren Ranckey, H ren Arvellan, Hr. Sekreterarен Borgström, Hr. Kam Tronsdorff, Hr. Öfver Insp. Dahlbeck och Hr. Apoth.

§ 30.

Till Ordförande för ingångna halfva år hade Öfversten och Riddaren Baron Herman Fleming

Som nu förnimmande, om detta val genom underskrifna Sekreterare i underrättas skulle. Är och dag som ofvan

Wallenius

År 1803 den 16 Maji
Jämnanträdde Kongl. Sällskapets Hushållnings Sällskaps Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Med förklarande af Sin Tacksägelse
af Sällskapet nyligen yttrade förtro-
de, inbog Herr Öfversten och Riddaren
von Herman Fleming, som den 2 i den-
innevarande Månad till Ordförande vald och hade
förrätt, i sådan egenskap sitt num: hvarefter
protokollet för Jämna dag upplästes och ju-
terades: #

§ 2.

Att utdela de belöningar, dem Sällskapet
den 15 sistl. Mars och 2 i denne månad tecknade, jämt hvilka för sistnämnde dag, bora Kungöras efter vanlig och i 41 § af Stadgarne grundad praxis, bora Kungöras, utlagos:

Herr Kommerse Rådet och Riddaren
Flander att tillställa belöningarne åt
Mathias Jacobsson Koningsbacka och dess Son
Johan Johansson Koningsbacka i Ylmola;

Herr Professoren Doktor Pihlman, att
tillställa belöningarne åt Anders Andersson
Kubola och Michel Johansson Ujula i Rauma
Socknar;

Herr Kapitenen Schildt, att tillställa
belöningen åt Landbonden Johan Andersson
Kerla by af Pauko Socken;

Herr Probsten Ehrlander, att tillställa be-
löningen åt Greta Henricsdotter Norrback;
Ypsjärvi Socken;

Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren
Wetterhoff, att tillställa belöningen åt Torpa-
hustrun Brita Henricsdotter i Syssmä;

och anmältes tillika, att Herr Biskopen Doktor Tengström blifvit vald till Ordförande i Beredningen samt Herr Hofrätts Rådet och Riddaren Ehrenmalm till Ordförande i Ekonomi-Utskottet.

Herr Kyrkoherden Mollin, att till-
la belöningarne åt Drängarne Carl Mo-
och Mårten Mårtenſson, Reſerven Thom-
Slut, bönderne Anders Johanſson Jakot-
Jacob Henricſson Loiſko, Soldaten Joha-
Willſtedt, Inhyſingen Jacob Jacobſon, S-
Karelonen Matts Mattſson, Bönderne Jo-
Thomaſson Kaaju, Michel Michelſson
Held och Jacob Henricſson Hotalo, Jam-
Hondeenkan Maja Michelsdotter Pasji-
i Karchu;

Herr Landshöfdingen och Riddar
Möllerſvärd, att tillſtalla belöningen å
han Eſkilsſon Seppuri i Mentelä;

Herr Kyrkoherden Sederberg, att till-
la belöningen åt Emanuel Gyöttilä
Sahalax;

Herr Häradshöfdingen Ahlmaeus
tillſtalla belöningen åt Elias Michelsſo
Lauska i Pjerno;

Herr Kronobefallningsmannen
Elfving, att tillſtalla belöningen åt
Leinonen i Paldamo;

Herr Aſſeſſoren Gabriel Bergbom,
tillſtalla belöningen åt Anders Peters-
Heichilä i Salo;

Herr Sekreteraren Mjödh, att till-
belöningen åt Abraham Leijon i Korp-

Herr Bergmäſtaren Gadd, att til-
belöningen åt Michel Johanſson Mi-
nen i Saarijärvi; och

Herr Kapitenen Wernſt Jonas Ar-
att tillſtälla belöningarne åt Johan M-
Steenſtröm, Johan Henricſson och Berit-
ders dotter i Lojo.

Hvarom de fördenskull, emedan belöning-
ſinna bliſva färdige, Skola genom afgå-
bref anmodas.

§ 3.

Af Herr Bergs Rådet Baron Hermelins
lemnar inlemnades, genom Herr Profeſſoren
Hällſtröm, ytterligare 2ne häften af Lunds
Nordiſke Landtvæſens og Landhuusholdnings-
Magazin för November och December måna-
der ſiſtl. år 1802, hvarigenom denna årgång
nu mera är ſlutad. Och emedan denna
nyttiga Janit åfven för Svenſke Hushållare
mera delar enskilda Journal än vidare
förhöfter, ſå wille Sällſkapet den ſamma
ock framtiden till ſin Bokſamling förſkrifva.
Hvarjemte Herr Profeſſoren Hällſtröm anmo-
der, att underrätta Herr Bergsrådet Barn
Hermelin om de ofvannämnde 2ne häf-
ten härmed, och att Sällſkapet den med
förnöjd erkänsla emottagit.

16 maj.

§ 4.

Underſekreteraren anmälte, att
Herr Magiſter Sahlberg, uppå Sällſkapets
anmodan, nu mera i ordning ſtält och
förſeknat åfven deſs Inſekt-ſamling: hvar-
uti, ſå vida Herr Magiſtern nu var
närvarande, det uppdrogs Sekreteraren
att förklara Herr Magiſtern Sällſkapets
förbindliga förbindelſe.

§ 5.

Likaledes erinrades af Sekreteraren, att
Herr Choralis Hancken, ſom förledit år bidrad
Sällſkapet med ſinſka öfverſättningen ej min-
re af deſs Hushålls underrättelſer för Menige
man Andra Häftet, än af Konungens Nådiga
Kungörelſe af den 22 December 1801 om Potatöſ-
planteringens uppmuntrande och utvidgande:
Land, ~~derföre icke ännu njutit~~ för en
han deſs nedlagda möda hittills icke njutit
någon erſättning: Och jemte det har bleſ an-
märkt, att Sällſkapet den 15 Januari 1802
(§ 8) för ett dylikt arbete tillagt Herr

Choralis Textor Riksd. 32 sthill. öfverlem
Sällskapet till Sitt Ekonomi Utskott, at
afsven för denna gång föreslå till han
skaderlöshållande något tjenligt arfvo

§ 6.

Uti ankommen Skrifvelse af den 1
denne månad till undertecknad Sekrete
hade Herr Kongl. Sekreteraren Gummer,
ingen Medlem anmäld till Stockholm inko
och att Herr Kongl. Sekreteraren Sjöleder
hittills kunnat uppfylla Sällskapets beg
uti bref af den 1 sistlidne November
att Herr Presidenten m. m. Grefve a
Uggla lämnat till Sällskapets Skatta afleem
den vanliga afgiften Fre Rdr, den Her
Sekreteraren, under förmodan, att Säll
ännu i år lärer få utgifter i Stockholm, ic
anses nödigt att öfverremittera, utan Sä
pet derföre krediterat; — och att Herr
Sekreteraren Rosenblad yttrat sin önsk
vara att erhålla 2ne Exemplar af alla
tryckta Skrifter Sällskapet sedan sin
utgifvit, Dagboken demnder jemväl inb
för kostnaden Svarade Herr Kongl. Sekr
rären wille anhvara. Men emedan
pet, då fråga var om Herr Stats Sekrete
Rosenblad, icke tyckte sig böra derföre f
någon ersättning, så beslöt, att icke
af Sällskapets öfrige Skrifter, utaw och
Dagboken för åren 1800, 1801 och 1802,
Exemplar skulle, utan betalning, till Her
Stats Sekreteraren och Kommendören,
Herr Kongl. Sekreteraren Gummer, öfve
lemnas.

§ 7.

Sällskapets Vaktmästare Carl Ericsson
anhöll om permission för tre veckor,
derunder göra en resa till Stockholm,
lofvade att emellertid om göromålens

ande genom Hadtjenaren Grönlund, som
Sällskapet förut till nöjes betjent, draga
försorg: Hvartill Sällskapet bifall lemnade.

16 maj

§ 8.

Uti ~~anhemmen~~ Skrifvelse af den 30
sistl. April, som förgår hit inkommit,
de Konungens Befallningshafvande
förspåddes anmäldt, det Konungens Befall-
ningshafvande i Jamtebus, Jedan des
författning om beräknande af Beviljnings-
procenten å Ahlmanska Testamentet, af
Kongl. Kammar Collegium under den 10
Januari innevarande år blifvit fastställd,
emedan härvarande Konungens Befall-
ningshafvande att tillsäga Sällskapet, om
sändande af behörigen verificerad Ligvid
öfver verkliga behållningen, som till andra
5 Maka och Bröstarfvingar af Testatorn
disponerad blifvit, samt om nedsättning
af Beviljnings medlen i sex procent uti
de Landt Räntekontori.

Härom öfverlades: Och emedan Sällskapet
nu fick, enligt lag, icke kunna undgå att,
det så påstående göres, fullgöra 2ne Januari
innevarande Utslag; tillvägagick, och emedan ewed
ert juvare af dess, hvilket Kongl. Kammar-
Collegium den 10 sistl. Januari fällt, besvär
dan års ~~swea~~ hos Kongl. Majt i underdå-
ighet anförde, och Sällskapet desutom för
Ahlmanska fordringarna, dess Ombudsman
Herr Assessorn Brandorff, efter hand in-
kommit, hittills icke kunnat undfå någon
tydelig redo, i anseende till hvilken sednare
omständighet någon fullständig ligvid öfver
Ahlmanska Testamentets behållning icke
ver ännu kan författas, så beslöts, att
från Stockholm bevis skulle införskaffas der-
ver, att Sällskapets underdåniga besvär
öfver Kongl. Kammarcollegii Utslag till Kongl.

* som nu är
frånvarande,

Maj:t inkommit; att Sällskapet Jeder-
na skulle insända samma tecknis till
varande Konungens Befallningshafvan-
med hemställan, om icke fullgörande
merbemälte Kongl. Kammarcollegii ut-
skuld anstå till des besvarande af Kong.
Maj:t kunne pröfvas; att Sällskapet
ska skulle tillhännagifva det hinder o.
ofullständade Lagsökningar och redovisn.
som annu förefinnas, eppehall med de
stadde lägrdens upprättande; att Säll-
pet jädant vakstadt skulle utlofva, att
deraff de 2ne sedan fallne utlagens fu-
rande icke kunde undgås, vilja, så fort
ligheten medgaf, besörja om författand
samma lägrd; och att Ekonomi Utskot
som härom nu anmodades, emellertid
insamla ~~alle~~ och i ordning ställa alle
upplysningar, som härtill voro nöd-

§ 9.

Sedan Sällskapets Skattmästare, P
Professoren Doktor Tigerstedt, genom Me
rial af denne dag anmält, det Herr La
Gustaf Lefrén i förskott å det intress
han instundande Juni månad bör å
uti Vattanjåå Egendom innestående
Skillingen erlägga, intemot 1100 Rik
R.G.M. ~~Lysdag så~~ och i anledning dera
märkt befinnes, att Sällskapet nu, i
för de i N:o 19 af Åbo Tidning annonc
600 Riksdaler, skulle till utlåning di
ra 1700 Riksd. Riksgäldsmynt, så fra
icke det skulle pröfvas tjenligare, att
skapet af denna Behållning besparde
got till afbetalning på den förvillnin
procent, som af Nilsanska Testamen
enligt föregående §, kommer att utgå

16 maj.

Sällskapet sig att nu meddela utlå-
de öfver de Lånansökningar, hvarmed
ligt Ekonomi Utskottets Protokoller för den
och 28 April (Prot. 32) samt 9 i innevarande
månad (36) Herr Majoren Jacob Wilhelm de Pont,
Herr Hofrätts Advokaten Anders Lofvenmarck,
Justitianen och Artilleri-Auditören Blome,
samt Herr Kapitenen Anders Baer och des
bröder Herr Grosshandlaren Carl R. Baer till
Sällskapet inkommit.

Utom dessa Lånansökningar, öfver hvil-
Ekonomi Utskottet, på Sällsk Protokollerne ut-
sa sig utlåtit, hade ännu af Herr Kapitenen
Gustaf von Delwig och des Fru Christina
Wilberg, samt af Herr Direktören
Wilberg den önskan blifvit anmäld,
emot inteckningens lemnande, de förre i
varande Skattehusthåll af Kyrkis Socken, och
fastnämnde uti Engsjöholms Egendom af
Wexelbo Socken, undfå de förre 600, och den
nare 7 à 800 Riksdaler Riksgälds Sol-
lån; men emedan upplysning saknades,
om vida dessa fastigheter kunde hunna vara
tecknade eller icke, och Ekonomi Utskottet
des hvarken hade eller kunnat pröfva de
beskaffenhet de Lånsökande hvar för sig erbu-
, så kunde, vid sådan beskaffenhet, icke
Sällskapet å deras åstundan nu göra
not afseende.

Vidare var af Musices Direktorn Herr
Johan Lorenberg ett Memorial sedan under
15 sistl. April ingifvit, ~~enligt hvilket han~~
anhöll han, som förmodat Sällskapets afslag
des lån ansökning grunda sig derpå, att
teckningsförslag och Originale Brandför-
säkringsbrefvet å gården N:o 152 i Kyrko-

qvarstående af denne stad, hvilken gård
ligt nu uppsatt betyg af den 13 i Janu
månad är brandförsäkrad till 600 Rdr
co, och afgiften derå nu mera till fu
erlagd, å nyo anhållit om det lån h
redan förut begärt, och utfäst sig att
lånesumman 600 Rdr erlägga ränta
den 1 påföljande April, med förbindelse
ej lyfta den samma förr än förrätta
förrättningen blifvit prästerad. Men då
Lorenbergs ansökning för hälsannan
nad sedan blifvit genom ballottering a
gen, så hade Sällskapet hans förnya
anbud, hvarigenom i husförhöret ing
väsentlig ändring skett, icke antaga.

Hofrätts Advokaten Löfvenmarck
i anseende till de förbehåll, den Ekono
Utskottet fästat vid sitt tillstyrkande
bifall till hans ansökning, ingifvit
hafvandes i orten bevis af den 5 i d
månad derom, att Rådhus Trälsegem
vid sist öfverstående Winter ting ej blif
intecknad för annan skuld än de 833
16 skill. för hvilken Herr Hofrätts Advoka
lånit den 25 sistl. Februari Sällskape
säkerhet denuti intecknas; — en ny skrif
förbindelse af den 10 innevarande Maj
hvarigenom afsedd Herr Löfvenmarck
tycker till lånets upptagande emot inte
ning; — en Borgen daterad den 14 denn
Herr Kapellanen Severinus och Herr
Skriftgraren Severin för de begärde 833 1/3 Rdr
intill instundande Ting; — och några fö
myndershaps Dokumenter, som utredde,
Herr Hofrätts Advokatens pupillers Ras
Lars Wattrarne Maja och Lena Johans Dö

utalde arf. Jemnaväl knadt ej utgör
era ad 39 Rdr. 7 sk. 4 rst. Men då Ekono
: Utskottets villkor härigenom icke voro
uppfyllde, så kunde icke heller denna anhål
ing komma under ballottering: Och skulle
sedes Reverser och de öfrige Handlingar
, till H återställas till Herr Hofrättens Ad
katen, som sedermera äger att vid domsto
i orten låta döda den derstädes lagne
teckningen.

Med förbigående af Herr Majoren de
ents och Herr Justitiarien Blomes ut
Utskottet afstyrkta ansökningar, skred der
å nu till ballottering om det af Herrarne
när begärda lån: hvarvid i förevåg fastställe
att deraf samma begärda bifalles, kommer
summan, så vida tillgången till utlåning
Sällskapets enskilda kassa ej överstiger 600 Rdr
fördelar på två reverser, den ena på 600 och
andra på 1400 Rdr. att begge gerast vid nu
hållande Härads ting i orten Sällskapet till för
sin intechnar. ~~att derom 1 skuld betalningen~~ uti Kristianstads Länsstyrelse
begge dateras den dag lånet af Sällskapet
dver beviljadt, men att för närvarande
last 600 Riksdaler utfalla, och resten,
i utöfver Sällskapets behof så mycket
underlag kan inflyta; men att ränte betalnin
ifrån vidare
rättas icke efter Reversernes lydelse, utan
och data, utan efter de tider och summor
lånsökande verkeligen erhållit. Och in
tader, Jedem ballotteringen för sig gått, att
öhningen blifvit, med förenämnde villkor,
om 32 jakande emot 4 nekande kulor
allen.

§ 10.

Uti bref till understuad Sekreterare hade
reteraren i Kongl. Vetenskaps Akademien,
r Kongl. Sekreteraren Nicander, under den

1 som enligt domhafvandens; dag utgifne bevis, för hvilken är ograverad.

16 maj.

3:; denne månad förklarat Kongl. Ak-
niens vänliga tackskrifvelse emot Sällskapet
löfte att för Finska Allmanachen lemna
ga bidrag, och för den afhandling om Sa
petter till verkningen, som nyligen blif
till nyttjande i nästa eller 1804 års
manach införd, jemte tillkännagifvan
att den samma då kommer att nyttjas
föras, och det öfriga fyllas med en öfver
sättning af Collins om val af glasvägg
som senast stått i Stockholms Allmanach
för förstkommande år 1802.

§ 11.

Vidare föredrogos 2ne Memorialer fr
Herr Lektoren Borgström i Borgå: dat
de begge den 7 i denne månad; af hvilk
det ena innehåller blott en tackskrifvelse
det andra, jemväl Sällskapets Korresponden
tillsände exemplaret af Athlmanska Je
och det andra en anmärkning om Ham
låte i anledning af Sällskapets Dagbok
i år fid. 26 och för 1802 fid. 16. hvarmed
vem följde dels ett exemplar af lilla ell
ugglan (Strix passerina), hvilket lifvad
hann vara så kondikionerad, att det
Sällskapets Samling kunde användas,
och några anmärkningar om väderle
vanspriser innevarande vår; af hvil
sednare, samt af uppgifterna om Ham
låte under parningen bruk skulle gö
som Sällskapets Dagbok.

§ 12.

Till Berednings Utskottet remitterades

1:o Korresponderande Ledamoten Her
Probsten Zach. Cygnæi Memorial af den
denne månad, jemte utan Herr Probstens
gelse för ett undfängit exemplar af Ath
ska Jettonen, innehåll vederlikes observa

16 Maj

(Återtag af Henius)

n Journalen för Februari, Mars och April
nader, anmärkningar om förbättring
fångelser och af fångars öde, om Diskont-
rättning, om öfverflödiga Krogars afskaf-
de, om frimåndagar m. m.

22:a Härads Rättens i Sulkava Protokoll
s den 29 Mars 1800, och Konungens Befall-
ngshafvandes i Nyslotts Resolution af den
Febr. 1801 på Herr Probsten Carl Henii an-
ning om erhållande af fribrev år åfsine
ödemarken på Prestegårdens jord anställde
r- och ängs-uppodlingar.

§ 13.

Till Ekonomi Utskottets utlåtande utställdes

1:o Ett Memorial af undertecknad Sekrete-
re, med förklaring öfver de anmärknin-
r, som uti Herr Professorens Hällströms,
Revisorernes öfver Räkenskaperne vägnar
likvit gjorde vid en den 2 November förfl.
utfärdad Anordning;

2:o Ett bref af den 8 Mars från Herr Kam-
raren Julin till Enke Fru Assessorskan Athlman,
åtföljande en Athlmanska Loteh tillhörig och
Sedelhafvaren under den 13 Juli 1799 ut-
fwerdevers på af Herr Revisions Sekreteraren
r Henric Strömborn utgifven Revers på 200
R:G:S: med dera teckning borgen af Herr
sion Sekreteraren och Riddaren Carl Johan
hjelm; hvaröfver med jemförande af Herr
Litboren Ullmans den 1 Febr. 1800 ingifne Pro-
uvia och dess 20:de moment, Utskottet hade
sig yttra.

§ 14.

Till Utskottet för Potatoes plantenings medlens
waltning hänvisades

1:o Konungens Befallningshafvandes i Wasa
morial af den 25 förfl. April om behofvet
Potater till utsäde för Allmogens räkning i
holms Östra Fogderi;

2:o Herr Assessoren Gabr. Bergbom
monial af den 26 April om anstalterne
utfärdade Potatens uppbandling i Salo

3:o Herr Fältkamreraren Baron Ulr
Haselblatts Bref af den 19 April till Herr
Lagmannen och Riddaren Wibelius om
transplanteringen befordran i Nedre Savolax
Härad af Kuopio Län, med Sockneståm
Protokoll i samma ämne från Leppävir
af den 6 Mars;

4:o Vandrarne i Nummis eller St. Mi
Socken Jacob Johansson Kerkis, Matts Sim
Pappis, Simon Johansson Ladjakoski, Ma
Henricsson Jakolas i Makasto, Matts Joha
Savolax i Ylikylä och Matts Mattsson
volax intyg och gillo af den 10 innev
de Maj, att de hvarvera utaf Herr Prof
doktor Pippings till Sällskapet afsemn
Socken Potater undfått och lappar, med d
förbindelse, som enligt utskottets förmä
beslut, blifvit vid denna gåfva fästad.

§ 15.

Emedan under nu snart infallande
Pingsthelg flere Sällskapets Ledamöter ä
landet från warande, så uppskjöt, Ekon
hvad för 3:ne år sedan skedde, Sällskape
nästa samman trädde till Måndagen i
följande weckа, eller till den 6 nästkom
de Juni. —

Så och dag som ofwan

J. Wallen

Å:r 1803 den 6 Juni samm
i Kongl. Finska Hushållsn
Sällskapets Ordförande och
möter.

§ 1

Protokollet för den 16 i föregående
månad blef upplåst och justerad.

1803
Den 6 Junii

82.

Till Sällskapets Sammankomst anmälde Herr
Bergs Rådet Norberg hafva inlemnat en i
tryck Quartalsk af Kongl. Vetenskaps Akade-
mien Handlingar för innevarande år införd,
uti Jedermera åtföljd särskildt tryckt Afhan-
ling öfver en Gjutkärlsräkning för 2:ne Hjelp-
mar, emot hwilken förnyade gåfva Herr
Bergs Rådet och Riddaren Porthan, som med
Herr Bergs Rådet underhåller brefwexling,
bade förklara hanom Sällskapets Lack-
samhet. — Hwarjemte Herr Kansli Rådet och
Riddaren anmälde, att Herr Bergs Rådet
Baron Hermelin, för att i Statistiskt ej min-
dre än Geographiskt afseende göra sitt Sven-
ska Karteverk nyttigt och brukbart, nyligen
låtit, till en början för Westerbottens Hof-
rättsdöme, Tabeller öfver dess Folkmängd och
näringar, samt deraf tillfandt Herr Kansli-
rådet och Riddaren 2:ne Exemplar, af hvilka
dena, ehuru ingen anwisning dertill blif-
vit direkte gifwen, likväl af den anledning
borde förmodas wara Sällskapet ämnade,
att Herr Bergs Rådet förut af sjelfwa
saken, allt efter det de hunnit utkom-
na, gjort Sällskapet en förärwing: Och
lade förordnade Herr Kansli Rådet och
Riddaren samma andra Exemplar af nyss-
nämnde Tabeller till Sällskapet inlemna;
hwilket här anteckнades.

§ 3.

Underteckнad Sekreterare tillkännagaf,
att Herr Magister Grenckell, som nu wera
tillbordat tryckningen af den till Sällska-
pet för detta inkomne Prisskrift, som in-
håll ett förslag till Läroboк i Hus-
hållningen för Finska Bonden, till följe

af sitt den 1 Oktober sistlidne år gjorde gande, till Sällskapet inlemnat femtio plar deraf, af hvilka Sekreteraren för te sig hafwa nyligen till Stockholm öfwe jämte tre Exemplar på bättre papper, ett till Kongl. Majt. i underdånighet öfwerlä ett för Kongl. Patriotiska Sällskapets ra och ett till Herr Stats Sekreteraren och W mendören Rosenblad: detta sistna med ning af Sällskapets wid sednaste samm träde (Prot. § 6) tagne beslut. Och jemt Sällskapet lemna emottog till alla delä gillade, likaledes Sekreteraren åfwen för tag gad, att deraf Herr Stats Sekreteraren Kommendören framdeles skulle, så jä med de öfrige Sällskapets utgifne skrif nyligen skett, samt ytterligare åsyfta ett plar till af i fråga varande Skrifter det samma, likaledes utan betalning följa låta.

§ 4.

Sedan Sekreteraren föredragit Ek Utskottets under den 13 Januari (Prot. § 2), Februari (Prot. § 2) och 12 Mars (Prot. § 1) ne utlåtande öfwer Herr Lars Gustaf anhållan, att ~~den~~ efter det han nu mera, e under den 8 Oktober sistl. år upprät Lagwid, skall till Sällskapet inbetala ten af den Köpeskilling, som för Hatt Egendom genom Köpekontrakten beh bliswit, undfå, till följe af samma k trakt, ordentligh Köpebref å Egendom hvilket Köpebref han likwäl begärt, ~~så till sin Tid~~ måtte, så wida han i na handel varit icke någon hufwu person, utan kommissionär för sin H Herr Öfwerstens och Riddaren Gustaf A

6 Juni

onarchar, skulle icke på honom, utan Herr Öfwersten och Riddaren, blef han nu öfwerlagt. Men emedan wid pröfwi härwid Ekonomi Utskottet gjort emot den ingifne Liquiden åtskilliga påminnel som skulle utwisa, att å halfwa Köpe mman, sedan den 15 Oktober sistl. år, nu återstode 539 Rdr. 33 Sk. 1 rst. och ol 9 punkter i Köpe kontraktet något pebref icke kunde utfärdas innan halfwa pe skillingen blifwit till fullo erlagd, så llot, att den af Utskottet uppgjorde nya wid skulle med Herr Lefrén kommunice , och han underrätta tillfälle att de felan 539 Rdr. 33 Sk. 1 r. Kapital, med der å den 15 Okt. 1802 upplupen ränta Sällskapet afbörda, hwarefter Köpe skedt sedermera skulle meddelas.

För öfrigt, och så wida i begge Ligi ne, Herr Lefrén och Ekonomi Utskottet, t spannmåls understöd Sällskapet för sit år lemnat förre delen af Hattanpåd nid undershafwande, åfwen inlupit till för del som det af Herr Lefrén blif wit till för Sällskapets räkning upprest , ehuru Sällskapet lika med Utskottet ~~de~~ omständigheterne wid utdelnin n af denna spannmål icke wara fulleligen upplysta, som Sällskapets 1 Juli sistledne år gjorda förbehåll alle fordrat, wille Sällskapet af de wid ~~gjorda~~ utaf Utskottet gjorda an dningar icke för denna gång dra någon annan följd, än att för fram ew wid lika händelser som denna, så komma allt missbruk ej mindre af

Sekretaren Ahlmans afsigter, att Sällskapets deraf föranledda medlidan-
i hvilkets afsigt andamål åtgiven stad-
der, att ovan framdeles, vid infallande fa-
ra mistväxt år, 11te momentet i Ahlm-
ska Testamentets författningen, till förmi-
Hattanpää gårds bönder och torpare åbe-
ordentlig mistväxtår sysslan sommaren för-
bör hafwa föregått, innan någons ans-
om understöd af Sällskapet skall bifall-
eller ens till prösning upptagas. Och
de Herr Befrän åtven härom underrätta

§ 5.

Sedan Sällskapet den 9 sistl. Maj (Pr-
16) för fattad underrättelse om Frost-
Johan Palmgrens hustrus Sara Johansd-
frägd, icke thunnat uttåta sig om hu-
för tjenst till belöning för det hon la-
vaccinera sitt barn, för utan lemnat
dervan gjorde anmälan tills vidare
skrifwande, så vidt stadt, på deromm
anstält, ett betyg deras om hennes
rade wandel af Herr Kommini pers
kenoqvist i Lokalax, daterad den 7 i
ma månad, jemwäl som Sällskapet
kommit; Men emedan de för förra
ken af Sällskapets Spette för berörde
löningar redan blifwit tidningarn
kungjorde, så kunde Sällskapet nu
na icke för denna gång henne någ
sådan belöning tillerkänna.

§ 6.

Uti Memorialer af den 29 April
14 Maj hade Herrar Majorerne och
darne af Kongl. Svärds Orden C. A. Gy
fält och J. E. Löwing tillkännagifwit,
de wid allmänna Sockenstämmor i Le
och Orimattila Socknar den 3 April

6 Junii

Maj, tillstält, den förre Drängarne Pet-
nielsson och Johan Andersson Pigan Lisa
Hansdotter från Prestgården, och den sednare
Drängarne Peter Samuelsson och Johan
Persson från Sommarnäs för skeppenna
lebers belöningar, hvarmed Sällskapet
i Nov. sistl. år, för långvarig och tro-
ust hos en och samma husbonde, den
gnat: Och skulle härom i Åbo tidning
ungöras.

§ 7.

Genom Memorial af denne dag anmälte
ttmästaren Herr Professoren Doktor Tipping,
han till Herr Sekreteraren Rabbe, utaf
lemanska fonden, betalt sexton månaders
ersse å de 300 Rdr Bankomynt, hvarå
sällskapet den 22 Januari 1802 afstemmat
ande Skuldsedel, med 36 Rdr R. G. S. efter
gångbart och fastställdt 50 procents agio,
hvilka 36 Rdr R. G. S. anordning förde-
ll begärdes. Och tillsades Sekreteraren
härom befordra.

§ 8.

Till Berednings Utskottet remitterades
1:o En Skrifwelse från Kongl. Kamma-
legium af den 13 sistl. Maj, med under-
delse, att Kongl. Maj:t Nåder velat in-
nta Sällskapets underdåniga uttalande,
m wida med förmån för Kronan, hes
flere ställen i Finland befintliga wid-
dsten marker med kunna, på publik
ostnad, genom arbets kommenderingar
vidas till mattskyldiga hemmans och
arheter, samt föreskrifter derwid gifwas
efterfyn för enskilde odlare;

2:o Ett Anonymt Memorial af den 16
sistl. Maj, med hemställan, att Sällskapet
te från trycket utgifwa en kort under-
delse om Koppympningens anställande;

hvilket Memorial Sällskapet anfägt tjena gaf kunna till omprövande företagas på en gång med öfverläggningarne i ledning af Konungens Nådiga Skrifvelse af den 10 sistl. Mars;

3:o En fortsättning af de anmärkningar om väderlek, Naturföreteelser m. som en anonym, hvilkens teckning Sig under den 23 sistl. Febr. för år 1802 och innevarande månad påföljande året, från Nyslotta Skärgården af Kajeborgs västra Härad inkommit: sträckande sig denna fortsättning från den 6 Februari till och med den 1 Maj innevarande år;

4:o 5:o och 6:o Korresponderande Ledamöterne Herr Professoren Ströms, Herr Prosten Doktor Hambræi och Herr Sekreterarens Mjödbs Berättelser för Nyslotta, Åbo och Nagu: de 2ne förstnämnde dat. den 12 och 26 Maj.

§ 9.

Emedan i förstnämnde af Herr Sekreterarens Mjödbs afgifne Korrespondent berörde anmärkningar äfven förekommo om uppodling af Finlands Skärgårdar, jemte utkast till en Plan, att Brända Testamentsmedlen genom utlåning i större summor, mot lindrig ränta, skulle användas, så beslöt Sällskapet, med erinran om den remiss Sällskapet i afseende på dessa medels förvaltning redan den 4 November 1801 gifvit Ekonomi Utskottet att samma Utskott äfven denna del af Herr Sekreterarens Mjödbs Skrift, måtte afgifva utlåtande.

§ 10.

Till Utskottet för Potatoesplanteringens medelns förvaltning öfverlemnades Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Skrifvelse af den 13, 16, 21 och 24 Maj, dels med anmälan om åtskilliga plantenings rörande omständigheter i Kuusla, Wäänä, Sarijärvi, Monkijärvi, dels med requisition på anvisningar till gäldande af den kostnad, som blifvit: och för upphandlingen af de utaf Utskottet anordnade Utsädes Potater.

§ 11.

Till Ledamöter af Sällskapet blefvo kallade Prosten och Kyrkoherden i Kumlinge Herr Magister Isaac Hoeckert, Assessoren och Notarien vid Kuopio Läns Herr Gustaf Ernst Forsell, och Kommissions Landtmätaren Herr Johan Georg Elg; men Länsdirektören och Assessor Kapitenen Herr Gottlob Richter, som den 15 sistl. Februari blifvit af Herr Assessoren Björkbom till Ledamot nämnde, tillkännagafs hafva i anseende till en förestående utrikes resa, sig icke kunna heder undfarbett.

Så och dag, som ofvan.

J. J. Wallenius.

År 1803 den 15 Juni sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Protokollet för den 6 i denne månad upplästes och justerades.

§ 2.

Underteckned Sekreterare anmälte, att af Swenska Patriotiska Sällskapet, till hvilket en för alla gånger gifna loftes,

och den öfverenskommelse, som emel-
lertid Sällskapen blifvit, till detta
Hushållnings Sällskap öfverlemnat fem
häften af sin nya Journal i Hushåll-
de 3 sidsta för förledit, och de 2 förs
innevarande år; Jämväl och, att He
Kansli Rådet och Riddaren Forthan
behagat öka Sällskapets bokssamling
Hans afhandling om uppdämningar
förfört, att genom vattnets inledand
ägare bidraga till deras förbättring
bördighet, Stockholm 1782, 8:o. Och emedan
Herr Kansli Rådet och Riddaren nu
var närvarande, så tillsade, underte
Sekreterare, att emot sidstnämnde
ring betyga Honom Sällskapets erkän

§ 3.

Uti skrifvelse af den 1 i innevaran
Juni månad, bade Herr Kyrkoherden
ren; Wichtig berättat sig hafva den
förledne April, eller första Söndage
efter Påsk, at vid allmän Socknestäm
till Torparen Henric Henricsson Ahl
under Fjäla gård öfverlemnat den
gyllda Silfverbägare om 16 lods vi
hvarmed Sällskapet, på hans husbo
Herr Öfverste Löjtnanten och Riddare
Munchr, bekostad honom den 1 Nove
sidsta år hedrat: Och skulle härom
Åbo Tidning kungöras.

§ 4.

Till Berednings Utskottets uplåt
utskylder

1:o Anmärkningar vid plöjning
Ängswall, i Tynnerhet på sandjord, af
Christromer, Kyrkoherde i Wädd; Stockh
Län, och daterade d. 16 sidsta April;

15 Junii

2:o Ett Memorial af den 6 innevarande
i från Herr Häradshöfdingen Archen-
holz, med bifogad Sockneståmmo Protokoll
från Karhola Kapellförsamling af den
sidsta Maj och Herr Vice Pastoren Melartin
gifvelig Bevis af den 5 Mars om krögare
Enkan Maria Johans dotter från Ericsholm
skenner Skicklighet i Barnförlösnings-
konsten: hvarföre belöning begäres.

§ 5.

Emedan Sällskapet i dag icke var
talrikt, så måste emot nu gällande
stadgar icke något ämne till öfverläggning
företagas: utan anmäldes endast till
emot af Sällskapet, uttaf Herr Ordinarie
Skattmästaren, Berggren genom undertec-
nad Sekreterare, Andre Sekreterarens i Ko-
nungens Kabinett för Utrikes Brefvexlingen,
Riddaren vid Kongl. Nordstjernes Orden,
Herr Gustaf af Wetterstedt, hvarefter de
närvarande af Sällskapet åtskildes.

Å ort och dag som ofvan

J. W. Wallenius

År 1804 den 29 Juni samman-
trädde Kongl. Finska Hushåll-
nings Sällskapets Ordförande
och ledamöter.

Under det Sällskapets Ordinarie Ordfö-
rande Herr Öfversten och Riddaren Baron
ning dessa dagar varit på landet från-
varande, hade Ordföranderne i Beredning
Ekonomi-Utskotten, med anledning af
§ i Stadgarne åstadkommit detta Ordinarie Sam-
mandträde, i afsigt att till ledamot af Säll-
skapet föreslå Hans Excellence, En af Rikets
Herrar, Öfverste Marskalken, f. d. Vice Ju-

vernören för Hans Kongl. Majt, Åbo Akade-
Kanslern, Riddaren och Kommendören
Kongl. Majts Orden Herr Grefve Carl Ad
Wachtmeister, som sedan den 21 i denn
månad, ~~vistats här~~ i afseende på den
Excellence uppdragne Kanslers värden
Åbo Akademi, varit här i staden vis
och som i fall Sällskapet skulle besluta
till Hans Excellens utfärda vanligt kal
bref, förmodades vara tillfälle, att
Sällskapets den 1 instundande Juli förr
ende Sammankomst, med sin närvar
gifwa en ära och vinnärkt högtidlighe

Sällskapets Ordförande, Herr Öfver
och Riddaren Baron Fleming, som om
till i dag utsatta ordinia Sammanträd
vit underrättad, hade sig nu åfven
præsidii förande infunnit, och efter
nagifwande af ändamålet med denn
Sällskapets sammankallande, före
få jemväl för sin del till Ledamot
Revisions-Sekreteraren, General-Au
ren och Riddaren af Kongl. Nordstj
Orden Herr Grefve Fredric Gyllenborg
hen, såsom förrättande Justitiæ Kanc
embetet, i dessa dagar hitväntas, och
des vid sammankomsten i öfverm
också stunna vara närvarande,
Kanslers Sekreteraren för Åbo Aka
Protokolls Sekreteraren i Inrikes
Expeditionen af Kongl. Majts Kansli
Franz Adolph Wilhelmsson, som nu
te förestående Hans Excellens Herr
Wachtmeister wistas här i staden.
Sedan de närvarande Ledamöterne,

29 juni

enhälligt
röstning bifallit till propositionen om
ens Excellenses Herr Grefve Wachtmeister,
et Herr Revisions-Sekreteraren och
Baren Grefve Gyllenborgs antagande,
klarade den Herr Kongl. Sekreterare
Thelenius, som igenom de lika kal-
nes pluralité, tillika med vanlig rätt
till inträde i Sällskapet: i följe hvarf
enliga Kallelse-bref skulle utfärdas, och
emnade efterhand Sekreterare Hans Excellens
rr Grefve Wachtmeister och Herr Revi-
ns Sekreterare Grefve Gyllenborg
behändigt tillställas.

År och dag som ofvan

J Wallenius.

År 1803 den 1 Juli sammanträdde
Kongl. Finska Hushållnings Säll-
skapets Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

1 juli

Emedan vid detta sammanträde Sällskapet
de den tagnaden, att å sin den 29 sistl. Juni
kallade Ledamot, Hans Excellence Ett af Rikets
rar, Öfverste Marskalken hos Hennes Maj
drottningen, Hans Maj:t Konungens f. d.
Gouverneur, Åbo Akademi Kanslerare, Riddaren
Kommendören af Kongl. Majts Orden Herr
fve Carl Adam Wachtmeister hos sig när-
rande, så förklarade, å Sällskapets vägnar,
de Ordförande, Herr Öfversten och Rid-
Baron Fleming, icke blott Sällskapets
aktning och erkänsla emot en Man, som
nat dess Höge Beskyddares sällsamt,
dess glada hopp, att af Hans Ex-
nces tillgifvenhet för ett Samfund, i hvars
Hans Excellence nu mera behagat inträda,

och af den verksamma åtgärd, hvarmed
Excellence, genom det dyrbara förtroende
Excellence njuter af Monarken, vid för
lande tillfällen torde kunna understödja
skapets förtag och bemödanden, så i en
tid tillförsäkra sig sådana vedermälen, som på
gång kunna befordra både Sällskapets väl
ständelse och landets gagn. Hans Excellen
lyckter här uppå svara, att Hans Excell
med nöje och ~~ethavet~~ tacksamhet säge sig
förbunden med ett Sällskap af så patrio
föremål och så mycken nit att uppfyl
dem, samt försäkrade sig vilja anse sig
verkligt nöje, om Hans Excellence någon
på ett eller annat sätt kunde befrämja
Sällskapets fördelar. Hvarefter Hans Exc
ej mindre än Herr Revisions Sekreter
General-Auditören och Riddaren Grefve
lenborg, samt Herr Kongl. Sekreteraren
Wilhelmsson i Sällskapets Matrikel
nade sina namn.

E. E.

Med underdånig djup vördnad
ster följande Kongl. Majts. nådiga
Gustaf Adolph med Guds
Sveriges, Götha och Wendes Kon
p. Arfvinge till Dannemark o
rige, Hertig till Schleswig Hol

c. c.

Vår ynnest och nådiga benägenhet
Gud allsmägtig: Stromad, Tjenare och
läter, Biskop och Pro Cancler; så och
lige Vårt Finska Hushållnings Sällsk
Ledamöter. Wi hafve i Nåder låtit
redragas Eder underdåniga Skrifvelse
den 1 sistl. April, därutinnan I, dels visat
för förvaltningen af de 1000 Rdr,

Om potates plantering

sistl. år ~~utan~~ af Oss till Potatesplanteringen
rdmyndade i Finnland blifvit anslagne och
Eder till detta ändamål disponerade, dels
angifvit hvad I under samma tid med be
lo medel till befrämjande af Wåre Nådiga
rigets och Finnlands gagn kunnat uträt
Hvarjemte I tillika i underdånighet
mält, att följande personer med särdeles
r och värma antagit sig befrämjandet
de anstalter som till planteringens ut
gande bidragit: nemligen uti Åbo och Björne
gs Lån: Expeditions-Kronobefallningsman
Tenlén; i Kisko och Kikala, Kapellanen
thovius; i Ithalis, Vice Pastoren Könnbäck;
ro, Kyrkoherden Mollin i Karkku, och Pro
oren Pipping; uti Nylands och Tavastehus
s: Capitainen Voronikowski i Kyrkslätt,
ibainen Gunchjelm i Lovisa samt Land
föringen och Riddaren af Wär Svärds Orden
Herrevärdo i Menzelä; uti Savolax och
eleus Lån: Öfverste Lieutenanten och
Ddaren Eric Johan von Fieandt och Dire
ren Gjösling; uti Uleåborgs Lån: Majoren
v Essen i Paldamo, Prosten Castrén i Kemi
Kyrkoherden Appelgren i Muhos; samt
Wasa Lån: Öfverste-Lieutenanten och
Ddaren Wadenstjerna och Kyrkoherden
hagen.

Af denna berättelse hafve Wi med nå
nöje inhämtat Eder fortfarande nit
bemödande att fatta Potatesplanterin
i Finnland i full gång och verksamhet;
vele vi uppdraga åt Eder, att förklara
bemälde af Eder upprådrade Personer
r och Hand personer, hvilka utmärkt sig
hafva genom nit och drift befrämjat
na plantering, Wårt synnerliga nådiga
behag öfver detta deras berömliga förhål

17.

lande; Äfvensom Wi uti den berättelse
nästa gång afgifven, för vanlig uppgif
på hvad sätt I belönt och uppmuntrat
af Allmogen, som med ofvannämn
plantering sig i synnerhet utmärkt.

Hvad för öfrigt betraffar Eder un
däniga hemställan om en förklarin
ansende till Allmogens visade mind
nägenhet, att, af frukten för nya be
ningar, i synnerhet till Prästerskape
gifva rättad beloppet af Potatvès afk
gen; så vele Wi framdeles därföfver
i Väder yttra, jemväl Wårt och Rikets
mar Collegium med dess infordrade u
däniga utlåtande härföfver inkomm
Wi befalle Eder Gud Allsmägtig Nådel
Stockholms Slott den 7 Junii 1803.

Gustaf Adolph

M. Rosen

Och blef i anledning häraf beslut
till underdånigste följe af Kongl. Maj
skapet gifna Nådiga Befallning, Bref
afgå till Expeditions-Kronо Befallningsm
Teulén, Kapellanen Rothovius, Vice Pasto
Rönnbäck, Kyrkoherden Mollin, Kapell
Wronikowski och Johan Furuhjelm, Lan
dingen och Riddaren Möllerswärd, Öfver
Löjtnanten och Riddaren Eric Johan v
Fleandt, Directoren Björling, Majoren Ge
August von Essen, Probsten Castrén, Ky
herden Appelgren, Öfverste Löjtnanten
Riddaren Wachtmeister Jamt Kyrkoher
Steuhagen, med förklarande af Kongl. Maj
synnerliga Nådiga välbehag öfver den
berömliga medverkan till Potatvès plant
gens förkofran i Finland; men för Ke
Professoren Pipping, som nu var nä

unde, och af Sällskapet blifvit hos Konun-
i underdånighet anmäld Hvarom den
ilken, i afsigt att bland Allmogen utbyn
ett bättre och mera föredraget Slag af
täter än det vanliga Engelska, till Säll-
apets disposition Hvarom gåfva upplåtit
Gunnor Sorker-Potäter, så blef Kongl.
sit Nådiga nöje öfver denna Professo-
s åtgärd, hvarom, genom Sällskapets
förande ow genast förklarad.

§ 3.

Sedan Sällskapet, på sätt Protokollet för
15 sistl. Febr. § 8 och 1 Mars § 7 utvisar,
ludit att hos Kongl. Kamlers Collegium gö-
hemställan om vidtagande af några
den Ekonomiska underwisningen i
bättring lämpade åtgärder, särdeles
de nedre Cärverken, hade Herr Kansli-
det och Riddaren Porthan sistnämnde
g förbehållit sig att annu en gång så
marc genomlåsa alla de Handlingar
till beslutet gifvit anledning, hvarefter
r Kanslirådet wille bit Sällskapets
anskrifning och åtgärd öfverlemna en
ow för den tillkallade hemställan; Och
nyssnämde Herr Kanslirådet och Riddaren
ch i detta ämne författad Memorial,
w af Sällskapet gillades och antogs;
en emedan Herr Kanslirådet och Ridda-
n derutinnan afhandlat två skilda
ägor: den ena, hvad Sällskapet hjelpt
Fahlens underhjelpande vill och kan
draga? och den andra, hvad steg som
tagas för att till dess befordran win-
Statens och de publika Inrättningarnes
ade? Så skulle, blott den sednare delen
Memorialet läggas till grund för expedi-

tionen, och den förra, hvarutinnan Sällskapet, i anseende till sin enskilda Karaktär, icke kunde vidtaga någon egentlig ålgärd, till annan och tjenligare tid anstå.

§ 4.

Efter uppläsning af 13:de Ekonomi Styrelsens Protokoll, hvaruti beslutit, att Herr Choralis, nu varande Kyrkoherden Gustaf Rancken, som förut är bifrådd Sällskapet med öfverinseende, minder af dess Hushålls underrättelser för innevarande Året, så af Kommerserådet Wädiga Remonstrelse under den 22 Dec. 1801 om Potatesplanteringens uppmuntrande och utvidgande i Finland, hvilka dersammastadna den 15 Januari 1802 skedde, erhållit ett arfvode af Sexton Riksdaler Specie till, som utgå af Sällskapets enskilda medel.

§ 5.

Jemte anhemsmit Memorial af den 5:te Juni hade Kommungens Befallningshafvande här i Åbo medelst ett anskrifvet Kongl. Befallningshafvandes Tjenstebref af den 25 i samma månad tvangenom till Svar på Sällskapet i Åbo med 8 § i Protokollet förd den 16 förutgående Maj under den 6 Juni afgångne Skrifvelse om Bewillningens utgörande af Åbo Stads Testamentsmedel på sätt Kongl. Majts Collegii Utslag af den 10 Januari innevarande år föreskrifver, blifvit lemnadt, att de vida Kommungens Befallningshafvande Tjenstebref icke ägde inhibera verkställigheten af nyssnämnde Utslag, så borde dock enligt samma Befallningshafvandes begäran, icke allenast behörigen verifierad

1 Juni

qvid, som utvisade Åbo Testaments förenade hållning, med afdrag endast af hvad till Sagorö efterlefvande Maka disponeradt blir, till samma Befallningshafvande fördröjeligen infordras, antan och bevillningsmedlen i härvarande Landsträkten dags medlen i härvarande Landsträkten fästas. Och hade väl Sällskapet redan den Maj anmodat sitt Ekonomi-Utskott, att den åtgärden uppgöra, emedan samma Utskott i anseende till Stadsmannen för Åhlmanske ärenderne Assessoren Wonsdorffs frånvaro, hitintill icke kunnat vid samma tidpunkt förhandla något tillgöra, så nödgades Sällskapet, emot sin vilja, lemna härvid stående till dess Herr Assessoren, som efter sig indirekt flere Åhlmanska Boets återstående fordringar, men derföre icke ännu kunnat fått några slutelig rede, till Staden återkommer, och med nådiga upplysningarne afslande Utskottet tillhanda går.

§ 6.

Uti Memorial af den 6 förutte. Maj hade Herr Rådsherringen Berlinbom betygat Sällskapet erkänsla för det Exemplar af Sällskapets Belönings medalj i Silfver, som honom för sin Skrifning öfver Limingo Socken, under d. 5 Febr. innevarande år tillsänd blifvit, och icke infordt 2ne års Ledamots afgift 6 Sex Riksd. dem Skattmästaren redan för detta emottagit, hvilket här anteckna dg.

§ 7.

Emedan Öfver Mas mästaren Herr Carl Gr Tremer förr Tjugufem Riksdaler vill låta en Mineral samling, som enligt förteckning utgör 253 Stuffer, och Sällskapet som dylik samling ännu icke äger, så underdånigst Tvereknings Utskottet att Sällskapet samma förteckning genomse, och derefter utlåta sig

* efter det jemväl hjelfva samlingen bleifvit med förteckning en jemförd,

hvarvid den till Salu utbudna Samlingen måtte förtjena att af Sällskapet anskaffas. Och skulle Sedermera äfven Ekonomi-Uppsyn, Likmätighet Stadgarnes 12 och 30 §§, gifvas fritt tillträde, hvad till gång och vinna utgift i Sällskapets Kassa må gifvas.

§ 8.

Likaledes öfverlemnades till Berednings Utskottets vanliga åtgärd Korrespondernde möterne Herr Kommissie och Landshöfdingen Heinricii och Herr Vice Pastoren Grahns Berättelser om väderleks- Natur- och Hushållelse-fenomener i St. Michel och Hauho, den förra för första Tertialet af innevarande år, den sednares för Novembre och December månader samt Januari och Februari månader.

§ 9.

Till Utskottet för Potatvesplantering medlems förvaltning utspårades Herr Kommissions Landshöfdingen Heinricii Memorial med förfrågning å dem af Allmogen i St. Michel och Hirvensalmi på Plantering fordrade behofstad undfått utfådes. Samt Herr Ekonomie Direktorens Gjöthberg Memorial af den 4 sistl. Juni om erhållelig Potatvis utdelning i Libelitz, med petition på betalning för de lefvererade Potatserne med 18 RR:r, hvaraf tillvägagår RR. såsom Ledamot. afgifft komma att i Sällskapets einskilda kassa förmån af

§ 10.

För första gången upplästes af Beredningens Utskottets Protokoll för den 28 sistl. Juni § 1, och af Ekonomi Utskottets dito den 14 i Januari månad § 2, samt kommun de till slutligt afgörande förekommen att hvila den i Stadgarna utsatte tid.

År och dag som ofvan

J. J. Wallenius

År 1803 den 15 Juli Sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Styrelse och Ledamöter.

§ 1.

Emedan, enligt Herr Stats Sekreterarens och Commendörens Rosenblads Skrifvelse till undertecknad Sekreterare af den 28 sistl. Juni, tillhör det Exemplar af Kongl. Majts Nådiga Bref, som vid sednaste Session upplästes, hvilket Exemplar vid expeditionen några fel tig inflygt, ett Korrektur är att hitförvänta till utbytte emot samma, som vid sednaste Session upplästes, hade Protokollet för samma Session, hvarutinnan efter vanligheten merberörde Nådiga Bref kommer att intagas, ännu icke kunnat författas: Och skulle Justeringen af nämnde Protokoll, hvilket icke den förra utan den sednare Additionen införes, till den 1 nästkommande Augusti anstå; Men Protokollerne för 15 och 29 Juni blefvo nu genast justerade. —

§ 2.

Af Beredningens Utskottets Ledamöter antaltes nu för tiden icke flere än 6 vara i detta, och Utskottet följaktligen till följe af § 5 i Stadgarne ofullsutit. I anseende härtill och på det Utskottets göromål, af hvilka somlige tarfvade flitig handläggning, icke måtte i sin gång uppehållas, anmodade Sällskapet Herr Kansli Rådet och Riddare Porthan samt Herr Professoren, Doktor Gadolin, att till dess Utskottet åter kan blifva fullhaligt, det samma, i egenskap af Extraordinarie eller adjungerade Ledamöter, samma biträda.

Sedan Kongl. Maj:t igenom Nådig
Skrifvelse af den 10 sistl. Mars i Nå
Lydt anbefalla Sällskapet, att till
stadighet och utförande af sitt upp
Förslag om Koppympningens och Va
sionens utspridande i Finland genom
got visst arfvode för skicklige ymp
och Vaccinatörer, inkomma med en
betad fullständig plan, som tillika be
innefatta den kontroll och de säkerhe
mått, som kunna erfordras till reins
deraf att medlen blifva för deras re
ändamål använde, så bade väl b
nings Utskottet, till följe af deröm den
Maj nådfrågen Femtes, detta ämne d
påföljande Juni till öfverläggning
hafft. Men som Utskottets flutelige ål
ämne felade, och till Sällskapets kun
kommit, att i flere trakter Österbott
kunde i flere trakter af Finland ko
na inkommit, och efter vanligheten,
deles bland allmogen åsta komma
den förvårdelse, till hvars motande
anstalter, hvartill hittills varit utvä
ga kunnat eller lärer kunna uträt
så fall ehuru den af Kongl. Maj:t i N
infordrade Planen ännu icke kunnit
till fulla utarbetas och än mindre de
höga pröfning underställas, bredde
Sällskapet sig handla enligast med
Maj:t i Nåder förklarade Lands Fad
afsigt, om Sällskapet, utan att afbi
dess Nådiga fastställelse å den till ämn
Planen, genast i förväg vidtoge nå
författning, hvarigenom den dödan
Farsotens härjning kunde i någon
minskas och förekommas. Sådant för

15 Junii

skapet bäst kunna ske, om på
stad af den i Nåder utlofvade
cinations- och Koppympnings fonden,
skapets enskilda Kassa förskotts vis
ge i utläggning för utsändande
en eller flere skickelige Vaccinatö=
som med görligaste forstta hade att
foga sig till de orter, hvarest smitta
som bäst är gångbar, och der icke allenast
cinera eller med Koppor ympa lå
uga som möjeligen med hinnas kunna,
n och i begge ympnings sättens an=
lande tillåra lä och underrisa lä
uga sjuliga ämnen, som kunna
a lugade, att ympningarene leder=
a forstsatta. Om allt detta anmodades
denskall Berednings Utskottet, att till
1 Augusti, så det i dag vackta förslag
till slutligt afgörande skall förel=
nna, sig fullständigt utlåta, och emel=
i både efterhöra huilka och huru
uga af härvarande unga Medici
r Medicina Studiosi kunna finnas
ige att en slik resa antråda, så som
förslagsvis bestämma deras arfvo=
och i förväg så bereda alla anstal=
till sakens verkställighet, att för
samma sedermera intet hinder
tte möta.

§ 4.

Uti inkommit Memorial af den 13 i
na månad bade Kruppsmakaren Johan
stedt, som den 14 sistl. Febr. erhållit af
nanska Fonden ett gemenige lån af 800
daler R. G. D. uppsagt och till betalning
ålt samma lån, huilket han instundande
er månad skall vara i hilfalle att åter=

hård. Och emedlertid uti Skuldsedeln å
sidor blifvit förbehållen sex månad
uppsägnings tid: tillvägagick, och som å de
Sällskapet den 16 nästledne Maj berätt
Herr Kapitenen Anders Baër och dess bm
Grefskapsklarer Herr Carl Baër 1400 rdr
annu återstod att af Sällskapet till
tagarne utgifvas, hvarutinnan, [illegible]
Förvillningen af Skuldsedeln förfram
Fonden kommer att utgöras efter Kon
års Förordning och Kongl. Kammarkol
utlåg af den 10 Januari innevarand
Sällskapet borde råka i behof af en
gumma ur Fonden det borde hafva in
i Kontant, så lemnade Sällskapet [illegible] d
sitt samtycke, att Kronofogden
sedh nu i nästkommande Oktober
nad afbörda sig det lån han af Säl
pet innehaft: hvilkande Sällskapet d
Dispositionen af denna Summa ef
omständigheterne gå i författning.

§ 5.

Underrättad Sekreterare anmä
att Herr Kapitenen Herman Hagelber
som skall vara ställd under tillsy
behörigh uppsigt aude vid en af Kl
Ministerii och då varande Curam ge
i Kjerno Magister Carl Henr. Forsman
Lerstads den 31 Oktober 1844. är hållen
nesstämma, begärd att undfå afskrift
det Memorial Magister Forsman un
12 derpå följande November till Sä
pet aflåtit, om Potatoes-plantering
skiftand och framsteg i nyssnämnd
Kjerno Socken; men till denna
Kapitenens anhållan kunn Sällskap
icke anledning att lemna sitt bifall

§ 6.

Sedan Sällskapet genom Skrifvelse af
i December 1844. är förmäldt Herr
tnanten Adelph Johan Liljebrunn, som
säkerhet för sin skuld till Wilmanstrands
nahus Fonden, 1000 Rdr:, i borgen
ifr Herr J. H. Gyldenär, Inne
vare af Manganpråd ⅓ Skatte Rusthåll
ne i Martila Skattehemman Augmentsi
mman, och Herr Löjtnanten Daniel
tis, Innehafvare af Kurkjärvi hem
de Säteri med derunder lydande Skatte
ments hemman, att han borde låta sine
lemman inför Domstolen i orten erhål
sina egenhändiga underskrifter, samt
nhafvanden å Enbekes vägnar in
a, att de äro vederbörligen förbundne
borgat före, hvarefter Herr Löjt
nten Liljebrunn borde, inom en
nad efter sidstl. Winter Tings slut,
erskriften vederbörligen påskrifvad
yo hit insända, så hade Sällskapet
ifvelse, huruvida sådan rekommende
, kommit att å Post Kontoret i
vaktens qvarhållas, icke förr än
nyligen kommit Herr Löjtnanten
handa, och han följaktligen icke
ill i tillfälle att hvad denne före
fves i vederbörlig tid fullgöra.
. hade i anseende härtill, Herr
jtnantens Fru Mor, Enkefru Liljebrunn
d Ögonlock att hit aflåtit Memo
af den 5 innevarande Juli, för
at hon ville för Herr Löjtnantens
d intill instundande Oktober må
då Härads Ting i orten infaller ty

15 Juli

Herr Höjmannen jäleder thaer om det
af Sällskapet förestrefna arrang
ment besörja, i borgen gå: Och e
dan Sällskapet härmed tillr vidare
nöjder, Ja öfverlemnades Herr Thrig
Rådets Memorial nu till förevarand
Skattmästaren, som tillika anmäld
Herr Höjmannen Liljebonn, gen
Skrifvelse till honom af den 5 Jul
inbetalt ett års interesse på sin
hvilket har anteckn ades.

§ 7.

Till Berednings Utskottet remitt
1:o ett Anonymt Memorial, med
språk: Sat Sapienti; som innehöll e
jemförelse emellan Nyttlands-bruket
annan uppodling, af hvilka det förr
som lättare, och sedan första året
de ej skall förtjena att med någo
belöning uppmuntras; och

2:o ett Syne Instrument af den 8
1802 och Socknestämmo Protokoll
Laukas af den 11 sistl. April om
Matts Thomasson Puralax i Pettr
by Ther- och Lugn uppodling samt
ning uti by.

§ 8.

Till Utskottet för Potatoës plantn
fondens förvaltning öfverlemnades
Kapitenen Gust. Joh. von Essens och
Kommissions Landtmätaren Tesslaf
Memorialer af den 16 och 22 sistl
Juni: det förra om ogräsets utrotan
ur Potatoës plantager samt om Potat
förvaring öfver vintern, och det se
re om upphandlingen och utdelnin
gen af tio Tunnor Potater för Nyhe
Socknens Kapeller Kårsamäki och
pajärvi.

§ 9.

Till Ledamöter i Sällskapet blefvo före
gne: Öfverste Kammarjunkaren, Genera
majoren, Landshöfdingen, Riddaren och
kommendören af Kongl. Majts Orden, Herr
refve Claës Julius Ehrenstolpe, Hofintendenten
rr Schr Thaen, Majoren Herr Grefve
el von Hermanson, Herr Lars Gyllen
val på Herlingsborg vid Skara, och Herr
nuks Fabrikören Nils Wällerman på
rby vid Nyköping: alle af Herr Majore
Riddaren Reutercrona genom under
dånad Sekreterare.

År och dag som ofvan

J. W. Wallenius.

År 1803 den 1 Augusti
sammanträdde Kongl.
finska Hushållnings Sällska
pets Ordförande och
Ledamöter.

§ 1.

Protocollerne för den 1 och 15 sistl. Juli
månad upplästes och justerades.

§ 2.

Med anledning af hvad i 3 § af sistnämn
dags Protokoll härom förekommer, upplä
stes åter af Berednings Utskottets Protokoll för
den 28 Juni § 2 och för den 27 Juli § 1, hvar
uti för denna gång till afgörande förekoms blott
den om några sjuklige Vaccinatörers och
Vaccinpasses afsändande åt Österbotten, de
sker icke allenast vaccinera eller med
sor ympa så många, som möjligen med
kes kunna, utan ock i begge ympningsfäl
anskaffande tillvara och underwisa tjenliga
sen i alla orter, allt på bekostnad af den
Kongl. Majts nådiga Skrifvelse under den 10

sjöfl. Mars utlofvade Koppympnings- och
Vaccinations-fonden.

Härom blef beslutet: att Herr Kan-
didaten Carl Gabriel Diederichs, som förklar-
ade sig willig att denna kommission sig åtag-
ande, skulle på Herr des heldre afsändas till
Umeå och Wörå Socknar af Wasa Län, o
der i lika ändamål, för Sällskapets räk
till resors anställande engagera Herr
Medicine Doctorn Andréas Zach. Topp
Magister Jacob Wegelius; — att dess
efter i orten inhämtade närmare un
räthelser om Koppsmittans egentliga
och större eller mindre häftighet på de
eller andra stället, sig emellan borde öfve
ankomma om göromålens tjenliga för
ning i så måtto, att på hvarderas and
nämnde lika antal af Socknar sig
per; — att kostnaden som till dessa re
går, af Sällskapets egna medel för skj
men af Koppympnings- och Vaccinat
fonden framdeles ersättes; — att de re
; tillika med 15 § L. 1814 års Instruktion
Provincial Medici, andfå skjuts på 2ne
star, samt 16 sk. i dagtraktamente, och
utom, på bekostnad af nyss nämnde fon
sk. för hvarje yngre eller äldre person
allmogen, som koppympning eller Vaccin
under deras hand lyckligen genomgått; —
att till nödige utgifters bestridande Herr
Kandidaten Diederichs får hos Skattmästa
uppbära ett förskott af Ett hundrade åtta
tre Rdr 16 sk. ~~hvaraf~~ hvaraf de 2ne, so
komma att bereda södra och nedersta del
af Österbotten, erhålla hvardera tjenio, o
den tredje som: ~~Lan~~ samma Landskaps
del kommer att fyrkesättas, åttatio tre
16 sk. allt emot framdeles redowisning;

att de af Berednings-Utskottet betingade
ne dussin Vaccinations nålar, på fondens
kning inlösas och till Herr Kandidaten
Diederichs öfverlemnas, att sedermera e
mellan honom och de öfrige Resande utde
les; — att han till lika disposition och för
delning förses med färsk och god vaccina
ions materie, den Herr Professoren Doktor
ympning lofvade anskaffa; — att öppna
Rekommendations bref, så väl till Kommuna
delningshafvande i Wasa och Uleåborg,
som till Landets Presterskap och öfrige
tändspersoner för de Resande utfärdas;
— och att en tjenlig Instruktion till rätte
före för deras åtgärder upprättes och
som meddelas.

I anledning häraf uppläste underteck
nad Sekreterare ett af honom författadt
förslag till Instruktion, som antogs och
stadfästes, och hvaraf 3ne Exemplar skul
le utskrifvas, samt Herr Kandidaten
Diederichs tillställas. Tillägges upplästes
ett Projekt till de nyss berörde öppna
Rekommendations-brefven: Och emedan
det wäl de af Sällskapet godkändes, så
alle nödigt antal exemplar deraf tillver
kades.

Af den plan för Koppympnings- och
Vaccinations-fondens Förvaltning utskottets
förslag innehöll, wille Sällska
pet så mycket den tid Stadgarne i 34 § utsät
ta gå i pröfning: Och skulle emellertid
antecknas ett under upplägningen
likt förslag, som innehöll att Sällskapet
hos Kongl. Maj:t i underdånighet
ville låta utfärdande af en nådig Kun
görelse och Upprmuntran till finska Allmo
gen att villigt och utan förbehåll antaga

1 Augusti

Koppympningen och Vaccinationen, jämte
jämedelst till sina barns lifsräddning
gagna sig af den landsfaderliga välgär-
ning som Kongl. Maijt den i Nåder
unnat: hvilken anhållan ansågs för-
så mycket tjenligare, som en dylik
Kungörelse redan i afseende på Potatweis plantering
blifvit under den 22 Dec. 1801 i Nåder
utfärdad.

§ 3.

I anledning af 18 § Förordnings-
tets Protokoll förd den 28 sistl. Juni, hade
samma Utskotts Ordförande Herr Prästman
och Professor Doktor Tengström upp-
ett förslag till underdånig expedition
betänkande rörande den på Kongl.
Nådiga Befallning af Kongl. Maij:t Dess Kammar-
Collegium med Sällskapet kommunicerade
fråga, huru vida med förmån för Kronan
den Dess i Finland flere ståndes befintelig
vidsträckta marker, må kunna på
behöfnad genom arbets kommenderingar
upptagas till Skattskyldiga kronans
lägenheter, jämt sådana föreskrifter dem
gifvas, som kunde tjena till upplysning
efterdöme för enskilde odlare. Och ytt-
på vida Sällskapet expeditionen gillade
och godkände, den samma med förslag
skrifvas att till Kongl. Kammar-Collegium
afgå.

§ 4.

Underteknad Sekreterare anmälde
ifrån Kongl. Patriotiska Sällskapet, hafva
gåfvor till Sällskapets Bokhamling ytterligare
ankommit Andra Upplagan af Herr Öfver-
direktören Grevenmühlens Prisskrift om trä-
dordens förmånligaste användande, och 1:sta
Häftet af Nya Kurhälls Journalen, eller för
och Tjugu månader af innevarande år.

§ 5.

Dernäst föredrogos 2ne Skrifvelser: den
af utfärdad af Herr Vice Häradshöfdingen
Baron A. Mellin, och hvarigenom Sällskapet
funk nu varande Inspectoren af Hattanjää
Herr Lars Gust. Lefrén, kallas att vid nästa
Häradsting i Jämmerfors, som börjas den 2:
Septembris innevarande September, hvara Expeditions-
Protocolls-Justerings-mannen J. W. Hillebrand
Hemgården och Grunden derstädes N:o 77, den
han å sin Hustrus vägnar höker Sällskapet
tillvinna; och den andra utgifven af
Herr Häradshöfdingen J. J. Lindman, som hal-
Sällskapet, att jemte Herr Lars Gustaf
Lefrén, bemälda Herr Löjtnanten Gust. Fredr.
Löfs, Herr Landssekreterarens Gust. Bernh.
Hilbergs och Bokhållaren Jonas Ahlmans
lående deraiv, att anhingen på Hattanjää
Indow till sig afträdd för det pris Ahlman-
Testamentet af den 2 Juli 1798 utsätter,
förklarar berättigade att lyfta allt hvad
Sällskapet sig kommer vid försäljnin-
af Egendomen sig betingat. I anledning
uppdrag Sällskapet åb undertecknad
Sekreterare, att genom bref-vexling med Herr
Häradshöfdingen Svinhufvud göra sig
rådd, huru vida Herr Vice Häradshöf-
kunde vara obehindrad och benägad, att
dessa mål utföra Sällskapet på sin
lägsta bitråda, och i händelse sådant icke
låta sig göra, anmoda honom att i
ställe föreslå och aftala med någon annan
lämplig, som Sednemera skulle erhålla
af alla de Handlingar och punkter,
af om målens beskaffenhet någon
lysning kunde hämtas.

§ 6.

Herr Hofrätts Rådet Arvid Cederwald,
den 18 Oktober sistl. år erhållit af
Finska medlen ett penninge lån om

1 Aug.

* den 23 instunden-
de Oktober vid Hö-
ste Ting i Tavastehus,

Jemkundrade K:r K. G. S. hade, uti inlemnad Memorial af detta dato, anmält, att de gård, hvarmed Sällskapet då ännnit in förbening, nu mera vore förfäld, och för hull begärt, att få återbära lånet den nästkommande Oktober: hvartill Sällskapet fann godt att bifalla.

§ 7.

Såsom 4 § af Sällskapets Protokoll för den 2 förra maj utvisar, hade val Herr Majoren Bernh. Wilhelm Fock lofvat Sällskapet inlemna en Summa af trettio RDr 16 Sk. Den Herr Bruks Patronen Björ man skulle utfatt sig att vilja till 12 af Sällskapets enskilda Fond upplåta anledning hvaraf äfven Fackföreningelsebr Herr Bruks Patronen sedermera afgatt Men uti Memorial af denne dag tillkä Herr Professoren Doktor Pipping, att Ha Majoren Fock om Summans storlek sig tagit, och att den, enligt Memorialet gadt af Herr BruksPatronen under den sista. Juni i utgifvit Bevis, rättelegen utgjorde mera än Elfva RDr 32 Skill. hel här anmärktes.

§ 8.

Vidare anmälte Herr Professoren Pipping, genom Memorial af detta dat Herr Lars Gustaf Lefrén lofvat i morg till Athlmanska Fonden inlemna 500 K. G. S. såsom utgörande värdet af Athl ska Stadsgården i Hammarby; äfven Herr Professoren begärde blifva under om dessa penningar så afslemnas till Kapiten och Herr Grofthandlaren Bäer i ytterligare afräkning på det lån, hvar de erhållit löfte. Hvartill lemnade Säll pet sitt bifall.

§ 9.

Likaledes påminte Herr Professoren Dok Pipping, genom Memorial af innevar dag, om nödvändigheten att an skaffa en pålitelig Kommissionär i Stock holm, som bevakade de Sällskapets affä ver, den framl. Kongl. Sekreteraren Gum ser i lifstiden om händer haft, samt till vara tog de 2ne exemplar af Medaljen fäster, som enligt Herr Kammarrådet Winters anteckning, skola för Sällskapets räkning hos Herr Kongl. Sekreteraren in stått. Men underrättad Sekreterare uppmanade sig om allt detta vedan skyldig anmodat den aflednes Broder, Herr Vice Advokat Fiskalen Gummer, som nu vistas i Stockholm, och sedermera medde sig den underrättelse att Hedersplatserne så väl till Medaljen som Athlmanska Jettonen tillhörd af honom i förvar lagne, samt att han vid sin återkomst hit ville slutet inströmmande September månad ville lemna besked om de öfrige honom upp lagne Kommissionerne.

1 Aug.

§ 10.

Enligt af Skattmästaren inlemnade Rapporter för sjette årets tredje Kvartal, hade Sällskapets enskilda Kassa vid Andra Kvartalets slut haft en Behållning af 2993 RDr. 2 Sk. 1 r. Sedermera under tredje Kvartalet tillflutit med 184 RDr. 41 Sk. 7 rst. Samt under samma tid utgifvit 36 RDr. 16 Sk. så att Behållningen nu var 3140 RDr. 27 Sk. 8 r. hvaraf dock 107 RDr. 8 Sk. 9 r. voro anticipe rade, 2670 RDr. emot räntor utlånte och 363 RDr. 8 Sk. 11 r. i Kassan innestående.

Athlmanska Testaments fondens Behållning vid andra Kvartalets slut utgjorde i Banko RDr. 29 Sk. 7 r. och i Riks gälds myntning 14,303 RDr.

32 Sk. 7 rst. hvarefter influtit : 2. G. S. 213
Rd. 40 Sk. och blefvit utgifne 334 Rd: 44
Så att Behållningen nu var : Banko
Rd. 29 Sk. 7 rst. och : R. G. S. 15, 993 Rd. 20 S
7 rst. hvaraf 8 Rd. 12 Sk. : Skattar och 14,2
Rd. : R. G. mynt voro utlånte, och 10 Rd
Sk. 7 r. Banko samt 1793 Rd: 20 Sk. 7 rst.
S. : Karsan befintelige.

Wilmarkska Donations fondens Beklä
ning hade vid Andra Qvartalets slut wan
Rd. 2 Sk. 1 r. och blefvit ökad under Kred
Qvartalet med 151 Rd. 38 Sk. 5 r. till en Tot
ning af 5619 Rd. 40 Sk. 6 r. hvaraf 5307
37 Sk. 4 r. voro emot ränta utlånte, och
sten 312 Rd. 4 Sk. 2 r. qvar i Karsan.

§ 11.

Jemte det Herr Kandidaten Hanelius
Memorial af den 4 sistl. Juli förklarat
skapet sin tacksägelse för det honorm tillf
exemplaret af Athenarska Jettonen, och
berättat sig hafwa uti Höjsås Kapell hyr
Midsommars dagen den 24 Juni tillfäll
gen Skatt Simonsson Pennala för 30 år
Gjeste hos en och samma tyrborde, hade
jemwäl insändt sin Korrespondent berätte
från Kimola för Andra Qvartalet af inne
rande år, hwilken, åfwen som Herr Ky
herden Appelgrens anteckningar från
Muhos för samma tid, till Beredningens
tets wanliga handläggning öfwerlemnade
Men emedan ~~som~~ Herr Kyrkoherdens
rial af den 2 sistl. Juli, hwaruti bemäl
anteckningar funnos upptagne, åfwen
höll en kort berättelse om anstalterne
Potatois plantseringens widgande, i Muh
Öfwer Kiminki, Neder Kiminki, Puolang
Hyrynsalmi och Paldamo, så blef samm
Memorial desutom till Utskottet för Pot

lanterings-medlens förwaltning remitte
S:t; såsom här och anteckuades, att ine
ses ledamots afgift, sex Rd:r, Herr Kyrko
dens Memorial åtföljt, och blefwit
lemnade till Skattmästaren.

1 Aug.

§ 12.

Sedd första gången upplästes nu Bered
nings Utskottets i dess Protokoll förd den 27
sistl. Juli § 2 afgifne utlåtande öfwer
sen i anledning af Sällskapets Prisfråga
bästa sättet att inberga, torka och tröska
nummålen inkomne Täflings skrift, tillika
d Herr Professoren Hällströms deröfwer
lemnade skriftelige yttrande: Och skulle
d widare öfwerläggning härom, enligt
dgrnes 4:e §, anstå till den 1 instundande
tober.

Så och dag som ofwan

A. Wallenius

Ån 1803 den 15 Augusti sam
manträdde Hang & Finska
Hushållnings Sällskapets
Styrelse och Ledamöter.

§ 1.

Protokollet för den 1 i denne månad
upläses och justeradeś.

§ 2.

Herr Kanslirådet och Riddaren Porthan
tälte sig hafwa genom bref från Borgå
lit den underrättelse, att Keppsmitkan
wål i trakten derom kring inkommit, samt
sen i Österbotten, åstadkommer mycken
delse: Och emedan med vaccinationen af
derstådes någon början blefwit gjord, med
för mån, att alle de vaccinerade und
de naturliga koppornes ~~dödliga~~ följ
ell, skola doch de flesta tillmat tillfälle att
sätta förwarings medels fördelar sig begagna;

i anseende hvartill nödigt anses, att d
denna ort någon tjenlig Vaccinatö
och Koppympare med första måtte a
das. Härtill utsågs Herr Medicine Kandi
Sven Nidas Sellman, som sig dertill vill
förklarat, och åt hvilken, jemte en tj
tion af lika innehåll med den som för
gister Wegelius, Kandidaten Diederichs och
diosus Oppelius utfärdad blifvit, ett för
skulle lemnas af Trettiotre Rdr. 16 Sk.
af Koppympnings- och Vaccinations-för
fraudeler erhållas, samt han förse me
Sällskapet Rekommendations-bref af Sälls
pet, med vaccinations-materie häri
och med 2ne dertill Vaccinations-nål
som för nyssnämnde Fonds räkning
nast skulle beställas.

§ 3.

Undertecknad Sekreterare tillkännag
att Herr Stats Sekreteraren och Kommen
ren Rosenblad till Sällskapets Boksamli
förärat Första och Andra Häftet af
Ryttmästaren Adlersparres nyligen ut
Öfversättning och Sammandrag af Pol
Underrättelser om Elkingstons Salt att b
vatten ifrån svafvar och annan Jank
Häremot ville Sällskapet genom afgå
bref förklara Herr Stats Sekreteraren
Kommendören sin erkänsla.

§ 4.

Till svar på Sällskapets Skrifvelse
den 15 Maj 1802, hade Magistraten i
gå, uti ankommit Memorial af den
Septbr. Juni, meddelat underrättelse o
antalet af de derifrån till utsikes ort
afgångne och derstädes borta blefne
män: Och lades detta Memorial till
Handlingarne.

15 Aug.

§ 5.

Åfven Sakne Adjunkten i St. Maria Fr
Matth. Mendelius uti ingifvit Memorial
hvarå anhållan, att blifva antagen till
Vaccinator för de Kring Åbo närmast
liggande Socknar, och till den andan för
dd med Sällskapets Öppna Rekommen
tions bref, samt att hugnas med belö
ning för den af allmogen han tillvä
i Maria, Nummis och Lundo Socknar,
vaccinerat enligt bifogad Förteckning vac
cerad, ville Sällskapet inhämta Sitt
Berednings Utlåtande.

§ 6.

Sålunda remitterades till Beredningen
Utskottet, Korrespanderande Ledamöter
Herr Sekreteraren Mjödhs och
Herr Kommissions Landtmätaren Nauckhoff
sände Observationer öfver Vädertek och
Årsväxt m. m. år i Korpo och Lochteå
de andra Qvartalet af innevarande
hvarefter Sällskapet, som icke var
Quorum, för i dag åtskildes.

Å och dag som ofvan.

F. W. Wallenius.

År 1803 den 1 September sam
manträdde Kongl. Finska
Hushållnings Sällskapets
Styrelse och Ledamöter.

§ 1.

Protokollet för den 15 förlid. Augusti
lästes till justering: hvarunder af
Sekreteraren anmältes, att utom Herr
Sekreteraren och Kommendören
Rosenblad, äfven Jedermera Herr Ryttmä
stare och Riddaren Georg Adlerspparre, till
Sällskapets Bokssamling inlemnat de utkom
ne häften af dess delo- öfversättning

dels i Sammandrag utgifna Underrät-
om Elfsborgska Fältet att leda vatten
ifrån mossar och annan sank mark
skulle genom afgående bref Sällskap
erkänsla häremot förklarad.

§ 2.

Ifrån Herr Vice Häradshöfdingen
hufvud, som enligt Sällskapets den 1
Augusti (Prot. 35) vidtagne beslut, bli
Öfverstelagen tillfrågad, huru vida han
i tillfälle, att åtgöra fullmägtig bitr
Sällskapet i de inc mål, som på
dade Skämningar vid Snark infalla
Höfding i Sammersors och Kangasal
Sällskapet förekomma, ah af åbskill
Fränl. Assessoren Ahlmans Fägtingar
legatarier blifvit anhängige gjord
de till dato icke något svar ingått
emedan tiden förflyndade, samt ovis
huru snart Herr Vice Häradshöfding
ytterande må kunna inhämtas, så
skulle af undertecknad Sekreterare
icke en Blanco fullmagt tills vidare
upprättas på bevakande af trifsw
Stadsgården i Sammersors som red
12 i denna månad kommer att för
och samma fullmagt jemte skjl
tillsändas Herr Apothekaren Lönqvi
med anmodan att den samma
öfverlemnas till Herr Vice Häradshöf
Swinhufvud, eller i händelse han
hindrad att fullmägtigskapet sig åta
till någon annan tjenligt ombud, d
bifölls af Sällskapet: men innan till
rande af det andra målet, om Kopeshä
gen för Hattanpää Egendoms, någon y
gare åtgärd vidtages, skulle Herr Vice
radshöfdingen svar ännu afbidas.

§ 3.

1803
Den 1 September

Sedan Sällskapet vedan den 1 och 15
Juli. Augusti gått i författning om fyra
unge Medicine Studiosorum utsändande
till Österbotten och Nyland, att der med
Vaccinationens och Koppympningars
anställande, samt lämpade och skickliga
sättets undervisande i begge ympnings-
sätten tillgå kunde, så förekommo om till
tagande de omständigheter Vederbörings-
befunnos för öfrigt i Protokollerne för de
28 Juni § 2 och 27 Juli § 1, samt i detta
ämne i allmänhet bemälde, hvarifrån
utdrag borde innehålla af den plan för
koppympnings- och Vaccinations fonden
tillvändande samt de dermed åsyftade
nyttiga ändamåls befordran, som af
Kongl. Majt vid Nådig Skrifvelse af den
5 Juli. Mars infordrad blifvit.

Efter det Utskottets hit hörande Pro-
tokoller blifvit å nyo upplåste, log Säll-
skapet de samma i öfverwägande, och
beslöt:

1:o att hos Kongl. Majt i underdånig-
het skulle anhållas om utfärdande af
Nådig Kungörelse och Uppmuntran till
alla allmogen, att villigt och utan för-
sin antaga Koppympningen och Vacci-
tionen, samt jämwäl till sina barns lik-
nande begagna sig af den Landsfader-
lig wälgerning som Kongl. Majt dem i
nader förunnat: hvilken anhållan Säll-
skapet anser för så mycket tjenligare, som
dylik Kungörelse redan den 22 Decem
1801, i afseende på Potatoës plan-
ingen, ifrån Kongl. Majt på Sällskapets
underdåniga hemställan, emanerat.

15.

2:o att till Domkapitlen i Finland, Skulle afgå med del af Kongl. Majts
detta trycka Nådiga Skrifvelse af den
Mars innevarande år, hvars innehåll
så vidt det på Prestерskapets åtgärd
verkställighet ankommer, Jedermer
genom utgående Cirkulärer, Domk
pitlen Skulle låtas till vederbörande
kunskap och efterlefnad förfärdiga
tvarjemte Domkapitlen äfven Skulle
anmodas, att genom Prestерskapets
len föreställningar, upplysningar
råd motarbeta Allmänhetens fård
emot ympningarne.

3:o Att till Kongl. Collegium Medi
lichaleder Skulle afsändas ett exemp
af Kongl. Majts Nådiga Skrifvelse
den 10 Sistl. Mars, med begäran, a
Collegium ville, medelst Cirkulär till
Provincial Medici i Finland, anbefalla
icke allenast att Vaccinationen
Koppympningen bland Allmogen
distrikter införa och utbreda, utan
att när någon klockare kandidat hos dem
vaccinations erhållande anmäler, de
honom tillfälle till inhämtande af
kunskaper samma Kongl. Bref förskrif

4:o att hos Herr Stats Sekreteraren
Kommendören Rosenblad af under
Sekreterare tillhandagifves, på hvad
enligt föregående 2dra och 3dje punk
Domkapitlen och Kongl. Collegium Medi
erhållit del af meranämnde Kongl.
Nådiga Skrifvelse; med underrättelse
ka, att Sällskapet i anledning af Kong
Majts Nådiga löfte att flitigt vilja erin
sine Vederfallningshafvande i Finland
verkställigheten af Kongl. Resolutionen

Prestерskapets underdåniga Besvär af den
17 Augusti 1762, icke funnit sig tillfreds-
digt att derom för sin del göra någon
påminnelse;

5:o att en Anvisning och Underrättelse
om Vaccinens och Ympkoppornes förhål-
lande och lopp, samt sättet att Vaccinationen
och Koppympningen behörigen anställa,
skulle, jemte en Upprinnantran och Anma-
ning till dessa förvarings medels villiga
widhållande, upprättas, och Kongl. Svenska
Vetenskaps Akademien meddelas, att i
Svenska och Finska Almanackorne för
år 1805 blifva införd. Och emedan Herr
Professoren Doktor Pipping redan i Nr.
9 af förledit års Åbo Tidning meddelat
en tydlig och fullständig beskrifning om
Vaccinen, hvilken beskrifning jemväl till
införande i Almanackorna anses lämp-
lig och tjenlig, så åtog sig, på Sällskapets
anmodan, Herr Professoren att den med
kort afhandling om Koppympningen
förena: äfven som underteknad Sekrete-
rare förklarade sig villig att upprätta
en upprinnantran och föreställning
till Allmogen om ympningarnes an-
tagande, som skulle tjena för Ingress till
delfva afhandlingen.

6:o att nu i början, och till dess Menig-
heten ovilja och fördomar emot den ena
eller andra ympnings methoden hunne
förrinna, lugade och Skicklige Koppym-
pare och Vaccinatörer, vare sig Provincial-
Läkare, Medicinæ doctorer, licentiater, kan-
didater, Studiosi, eller andre Medborgare,
som förvärfvat sig nödig Skicklighet
härtill, skola, med vilkor att Kongl. Majt det

1 Sept.

; Nåder bifaller, ~~Hennes till Stånden~~ på
Koppympnings- och Vaccinations fonden
bekostnad utsändas till orterne, dels för
ympa eller vaccinera, dels för att i hva
församling som af dem besökes, tillära Sk
lige åmnen att fortsätta anstalten, och d
med endera ympmaterien samt tjenliga
strumenter, de fedriare, då fråga är om
dellöse Elever, utan betalning, förse.

7:o Att de som göra sig synnerligen f
tjente om Koppympningen eller Vaccin
tionen, och helst om den sednare, Skola
i början, lämpeligen med förkehåll af Kon
majts Nådiga bifall, utom det stipulerade
vedet af 12 Skill. för hvarje lyckligen
ympad eller vaccinerad person af Allm
försäkras om någon särskild belöning e
ympmaterien, dem Sällskapet i hvarje
särskildt fall efter omständigheterna
bestämma.

8:o Att till förekommande af ovä
eller annars misslyckade ympningar,
i förstone inge andre ad Provincial
graderade läkare eller dicentiater, o
personer hvilkas skicklighet Sällskap
redan för detta erkänt, eller den Säll
under en lika öfvertygelse hädan efter
vilja i detta ärende utsända, ~~må äga~~
~~skyldighet att det af Kronan fö~~ eller
som kunna uppte vederbörligt be
deröfver, att de med kunskap och fram
utöfvat vaccination eller Koppymp
må äga rättighet att på deb för d
ympningar allernådigst utlofvade
verde göra anspråk; men att jedermen
alle andre, som af de förstä Emissarier
eller af ordentlige läkare, eller af and
tillförlitelige Koppympare eller Vaccin
rer nyttig handledning, och uppvisa de
betyg om insigt och färdighet i detta
skola dergenom berättiga till erhålla
af enahanda förmåner.

9:o Att emedan anstalterne, som till
Koppympningens och Vaccinationens
allmänna befordran och utbredande be
höfva vidlagas, kräfva en mera egen,
jemn och odelad uppmärksamhet, än att
af Berednings Utskottet, jämsom Lönd med en
ensnigd af göromål öfverhopad, kunna
medhinnas, att särskildt Koppympnings
med Vaccinations-Utskott, skall, med anled
ning af Hadgarnes 40 § tillsättas, och bestå
af fyra ledamöter, hvaribland alltid en
eller två läkare, hvilket Utskott eller
dess medlemmar skall äga, att med lika full
myndighet som ~~sitt~~ Utskottet för Potatois
planterings medels förvaltning, och utan
omgång genom Sällskapets plenum, icke
allenast vårda och disponera dem till
Koppympning och Vaccination i Nåder
anslagna fonden, utan ock alla öfriga
dithörande ärenden besörja. ¶

10:o Att med Kongl. Majts Nådiga tillstånd
skulle, i afseende på nödvändigheten att
här i Finland beständigt vårda och bibehålla
godt smittämnes generation för Vaccinen,
land Åbo Stads läkare en Vaccinatör
utagas, hvars skyldighet, emot ett årligt
fvode af femtio Riksdaler, deb blifver
att alltid hålla fullgodt och smittande
Vaccinämne tillhanda åt hugade requi
enter ifrån hvad ort som helst i Finland.
I den ändan kommer han sjelf att hvar
vecka vaccinera ett eller flere subjekter,
helst ett mindre antal i sender, samt
ver sina vaccinationer föra en kort men
ventlig Journal, och derför inför Koppymp
ings och Vaccinations-Utskottet redovisa:
aude han deßutom, på deraw hos
Utskottet ifrående requisitioner ifrån orter
, meddela requirenterne godt och på
ligt Vaccinationsämne, utan annan

1 Sept.

¶ Samt att dessse le
damöter väljas,
ombytas
och redovisa på
samma sätt som
ledamöterne i
Potatois plantering
Utskottet.

ersättning åt för vaccinations-nåle
glasskifvor, blåsa, vax och öfriga till bet
jemt passporto, som allt af requirente
förskottsvis erlägges. Men för alla de
af stadens eller kringliggande landsby
fattigare invånare allmoge, som
han lyckligen vaccinerar, åtnjuter ha
af Koppympnings- och Vaccinations fon
det vanliga premium af 12 skillinga
personen.

11:o Att hvarje Koppympare eller V
cinatör som på det utlofvade arfvod
vill göra anspråk, bör hålla en ordentlig
Journal, och deruti för hvar dag anteckn
hvilka barn af honoren blifvit ympade
ler vaccinerade tillika med sjukdomar
hufvudsakligaste förändringar, och att
som hvarken kunna skrifva eller
Svenska språket mägtige, förse sig
med bitråde af någon skriftkunnig per
Denna Journal upplåses, Jedermera för
Församlingen ifrån Predikstolen, och
dagar derefter i Socknestämma åg
granskas och verificeras, hvarefter
den, sålunda bestyrkt, bör åtföljas a
sökningen om belönings eller arf
len åtnjutande; såsom och till vin
de af mera visshet och säkerhet i fr
tiden, det anses nyttigt, att Pastoren
i Församlingens Dopbok med ett sär
terken in margine anmärka, hvilka ba
blifvit ympade eller vaccinerade, o
när det skett. Men till förekommand
af vårdslösa och onyttiga eller hel
skadliga ympningar med ofullkomlig
Koppor eller ovärkta Vaccin, skulle den
Koppympare eller Vaccinatör, hvars p
enter, inom kortare eller längre tid, efter
det de under hans vård undergått Kopp
ning eller Vaccination, den riktigen funnits

naturliga Koppor, vare sig med eller utan
dödlig påföljd eller annan svår olägenhet,
utan skonsmål förklaras ovärdig af all
vidare rätt till belöning eller förbrände
och dessutom för sitt oredliga och samvetslö
sa förhållande till vederbörlig nästa anmälan.

1:o Att Kongl. Maj:t om hvad af sål
gott tillvägs är tillgjordt, i underdånighet
underrättas, och att alla de öfriga preli
minära beslutna anstalter till dess nädi
ga pröfning och stadfästelse öfverlemnas,
med underdånigt förbehåll, att i fall
erfarenheten framdeles skulle gifva
anledning att deruti göra någon förand
ring, Sällskapet då må äga tillstånd att
med underdånigt förslag dertill inkomma
och emedan Sällskapet till vinnande af
Kongl. Maj:ts nådiga ändamål redan
bidragit förskottsvis ingått i åtskilliga
betydliga utgifter, så skulle tillika i un
derdånighet anhållas, att Sällskapet
som dess heldre må få uppbära första
ets Koppympnings- och Vaccinations-
del. Om hvilket allt, till Sällskapets
sta sammanträde, projekt till under
nig expedition skulle upprättas.

§ 4.

Undertecknad Sekreterare anmälde,
t ifrån Herrar Kandidaterne Diederichs
Tellman, som den 1 och 15 Augusti
lifvit affärdade till Österbotten och Ny
ad att ympa och vaccinera, skrifvelser
den 15 och 26 i Januari månad ankom
t, af innehåll, den förres: att han hvar
e i Björneborgs län, eller i Österbotten
en hunnat erhålla tillförliteligt Vac
nations ämne; och den senares: att det
ttämne han ifrån medfört, under
en förlorat sig och blifvit overksamt:

1 Sept.

I anseende hvartill Sekreteraren i de
till Herr Kandidaten Diedrichs afsänd
i morgon till Herr Kandidaten Sellin
ärnade afsända ny Vaccinations ma
rie. Och blef här i öfrigt anmärkt
~~efter~~ enligt den förres Skrifvelse, Ha
gemte Herr Magister Wegelius och Ke
Studiosus Topperlius delat Österbotten i
emellan Jåolunda, att den sidstnämn
beresor Siikajoki, Limingo, Uleå, Fjo, Ke
Pudasjärvi, Muhos, Kajana, Paldamo,
kamo och Hyrynsalmi; Magister Wege
Pedersöre, Nykarleby, Lappo, Kuortane,
rijärvi, Wöitasaari och Laukas; och K
didaten Diedrichs sjelf Vrakestad, Sy
Lochteå, Gamla Carleby, Kelviå och Krono
samt att i de öfriga Södrare och Ska
Jockmarne Vaccination blifvit anställd
dels af Herr Assessoren och Provincial
cus Doktor Hast, dels af Herr Stads- o
Lazaretts Fältskären Ebeling uti Wasa.

§ 5.

Uti ankomne Skrifvelser af
20 Juni och 21 Augusti hade Herr
mästare Birchhören Fineman och Her
Kapitelen Vernh. Jonas Ameen uti
tat, den förre: att han Söndagen den 8 M
Alavieska Kapellkyrka tillsammans med Bonden
Virta Olofsdotter Pokela och den 19 i
månad eller Christi Himmelsfärds dag
uti Haapajärvi Kapellkyrka Pigorne
Thomadotter Ahola och Susanna And
dotter Myllylä hvardera en Silfver
ked med vidhängande medaljon; och
sednare, att han Söndagen den 21 A
sti uti Lojo Sockens kyrka tillstädes dr
fogden Johan Henricson å Prestegård
och Drängen Johan Stenström å Pal

1 Sept.

hvardera ett Silfverskaftband, samt
Lodgärdspigan Brita Anders dotter å Sidst-
nämnde ställe en Silfverskaftked med
medaljon: allt i allmänna Socknestäd-
ner, och för lång vaning tvagen Gensk.

§ 6.

Till Berednings Utskottet remitterades,
1:o Herr Bergmästaren Joh. D. Christier-
sins Underrättelse om Helsinge och An-
germanlands Linskottsel och handtering
detsamma Uleåborg den 20 sistl. Juli;
2:o Herr Lektoren Borgströms Memo-
rial af den 27 sistl. Augusti med
Utdrag af Borgå Stifts Tabellverk för år
1809, som utvisar ungefärliga utsädet och
afkastningen af Råg, Vete, Korn, Hafre,
Blandsäd, Ärter och Potäter;
3:o Anonymens i Nyländska Skärgår-
den af Ruskeborgs Westra Härad (P. C. Fort.
datta Vädersleks Journal med Anmärkningar,
hvar d. 16 Maj till och med Juli månad
slut.

§ 7.

Uti Memorial af den 28 sistl. Augusti
hade Herr Lars Gustaf Lefrén anhållit, att
sedan han för Herr Öfversten och Riddaren
Gustaf Adolph Leijonancker inbetalt half-
na Köpeskillingen för Hattunpää Egendom,
med få Koncept till Köpebrefvet, att Herr
Öfversten och Riddaren tillsändas, hvar-
efter han ville draga försorg att Säljska-
pet skall erhålla nådigt koncept till revers å
den i Egendomen innestående Köpeskil-
lingen. Och jemte det Säljeskapet, med
anledning af 3 §:s i Ekonomi Utskottets
protokoll för den 13 sistl. Januari, bifölls,
att den Köpeafhandling, som emellan

Herr Befrén
Sällskapet och honom den 2 Januari
1802 ingångven Skrift, måtte på Ö-
verstens och Riddaren Leijonancr
transporteras, med vilkor, att Herr
Öfversten och Riddaren, i anseende
Sitt aflägse vistande på Svenska bot-
ställer sig här i landet en fullmäk-
tig som auktoriseras att i allt hvad igen-
Köpekontraktet å Sällskapets sida fö-
fallit är, direkte och utan en besvär-
lig och tidspillande omgång genom Korre-
denter på Stockholm, befordra sådan
ordentliga inbetalning och alla öfrig
Köparen åliggande skyldigheter, s
Sällskapet äfven så fort ske kunde
dela Herr Befrén samt Herr Öfversten
Riddaren Leijoncancker Koncept på
Köpebref, som till den revers hvilk
på innestående köpeskilling komm
att afgifvas: om hvilkas upprättan
Ekonomi Utskottet fördenskull an
lades befordra.

§ 7.

Och blef som ofvan

J Wallen

Å 1803 den 1 Oktober
trädde Kongl. Finska
Hushållnings Sällskapets
Ordförande och Ledamö

§ 1.

Protokollet förd den 1 i förega
månad upplästes och justerades, ej
dre än det projekt till underdå
expedition, som enligt 3 § i Janu
Protokoll, kommer att till Konungen
gå rörande disposition af Fonden
Koppympningen och Vaccinationen i

§ 2.

I Januarihang med det ärende,
varom den i föregående Ekonomi-
expedition handlar, föredrogos

1:o ett Memorial af den 31 Julii
Augusti Fröken Konungens Befallnings-
hafvande i Kuopio, som jemte en regi-
strion af 300 Riksdaler till nyppkop af
utsäden. Potäter för Höfdingedömets
Allmoge, den Utskottet förd Potatoës plan-
erings Fondens förvaltning redan bifal-
lit och expedierat, begärt att till Savolax
och Karelen, hvarest Kopparne under
nyss öfverstående Sommar skola gjord
mycken förödelse, och endast i Pjelisjärvi
socken 1000 barn, någon Koppympare
och Vaccinatör måtte af Sällskapet
afsändas.

Härom öfverlades; men emedan
Sällskapet förd närvarande, då fyra
Medicine Doctorer redan äro med en
dylik befattning på andra orter sysselsatte, och de öfrige icke ville umbära
tillfället att begagna sig af de redan nyss
förjade Akademiska föreläsningarna,
ehe visste utväg till någon Medicina
Doctorus, som vore för en dylik resa
lägad, så kunde Sällskapet nu icke
mera afhjelpa Kuopio läns förlägenhet
denna och behof af någon anstalt
Koppsmittans motande. Samtlige
egge kade hittills varit för Sällskapet
kände; och på samma tid som Säll-
kapet erfor, att omständigheterne
ordrade hjelp, kade Sällskapet äfven
att veta, att utom Herr Assessoren och
Regements Fältskären Doktor Laurell,

1 Oct. 1803

som förestår der i Kopfinge Länet va-
serat, äfven Philosophiæ Adjunkts
Theologiæ Licentiaten Lagus, under fö-
rättande i Jensalmi, och Kort der-
Adjunctus Pastoris i Jamma Socken
Rosberg, börjat, med god framgång
Vaccinen der införa. Sällskapet fö-
likväl icke anse denna hjelp fal-
enfaldt tillräcklig, utan anmoda
dem af sina Ledamöter, som äro
kare, att undervisa andre skick
kunnen om Vaccinens beskaffen-
och sätter att den meddela, hvaref
Sällskapet ville engagera dem; att
eller flere, att till Kuopio land ag-
och der med utbredning af Vaccina-
eller om så nödigt pröfvades, a
de derom kunna förvärfva sig
förlitelig kunskap, jemväl me-
koppympning, samt Elevers
rande sig fysikatsätta.

2:o Ett Memorial af den 31 Aug. f
Kapellanen i Ilmola Herr Joh. Gabr.
lius, som till svar på Sällskapets skr
se af den 2 Maj ~~last~~ närmare
lyst beskaffenheten af den uti Herr
pellanens förra Memorial af den
Mars omförmälda första Vaccin
ons casus, och jemte betygande af
tacksägelse för det undfångna e
priset af Sällskapets Medalj i fö
beskrifvit ett slags nya vaccinat
nålar af Jacob Königsbacks tillv
ning, samt meddelat några under
ser om vaccinationen i Esterbo
och Pardeles i Ilmola.

Sällskapet beslöt, i anledning häraf,
att af Herr Kapellanens Memorialer
en mera bruk skulle göras för
Dagboken; och emedan om de Königs-
fickste Vaccinations nålarnes beskaf-
enhet och påstådda företräde någon
tillförlitelig upplysning af slotta beskrif-
ningen icke kunde hämtas, så skulle
underdånigst Sekreterare, uti afgående
skrifvelse, requirera af dem till pröf
ven eller 2 nycken.

3:o Ett bref till Sekreteraren af den
18 Augusti ifrån Herr Archiatus Zach.
Cajanelius, som lofvar, att antrada sin
Inspektur i afseende på Vaccinationen och
Kopympningens utbredande i Öster-
botten, så fort han i sin orten erhåller godt
Vaccinämne, samt underrättar, att vid
Fördelningen på hans lott fallit Brahe-
bol, Sjahajoki, Limingo, Uleå, Sjo, Kemi,
Kuusjärvi, Muhos, Kajana, Sotkamo,
Rautavaara och Hyrynsalmi.

§ 3.

Enligt 47 §; Stadgarne företogs nu
till pröfning det svar, som med anled-
ning valspråk: Gack och gör du samma-
lides, inkommit på Sällskapets den 2
November 1801 för andra gången uppgifna
frågor: Huru Spannmålen, med mins-
sa förspillning af säd, tid och kostnad,
så kunna inbergas, torkas och tröskas?
och upplåstes fordenskuld ej mindre Herr
Professoren Hällströms derofver den 8 Sept.
till afgifne skriftliga Yttrande, än 2
af Berednings Utskottets Protokoll för
den 27 i samma månad.

1 Octobr.

Om Utskottets utlåtande, som
innehöll, att Författarens uppgifter
tjenade uppmärksamhet, och han
skrift ett rum i Sällskapets Handl
gar, men att hans Tankar och förs
likväl icke i allt vore antagliga,
~~som också berättig~~ han själf berät
till Stora Priset, som ehuru icke
två Tjugufem Riksdaler, likväl var
högsta, och följaktligen ej borde tilla
en afhandling af mindre förtjenst
kenlighet, hade Herr Probsten Rydm
som uppgifvit frågan och stiftat
Pris, af undertecknad Sekreterare
vit underrättad, med tillfrågan,
vida han önskade få samma Fråg
anna för tredje gången framställd
icke, och i förra fallet, med hvad vi
och hade i anledning häraf Herr Pr
ften uti anhörmnen Skrifvelse til
Sekreterarен, af den 10 sistl: Septe
förklarat, att då hittills dato icke fle
ad ett enda svar på samma fråg
ingått, Herr Probsten trodde det bli
utan ändamål att den samma ytter
re för tredje gången uppgifva; hv
förde Herr Probsten i dess ställe vi
emot samma Pris som förut, förfat
en annan, nemligen: Huru böra
En- eller Storskriften i allmänhet
och i synnerhet uti Finland, bäst
antagande uppmuntras eller åstad
samt med minsta kostnad och tids
utdrägt verkställas och för evärdel
ga tider fastställas?

Sällskapet instämde med Beröm
nings Utskottet och med Herr Probsten

Rydman derom, att den förra frågan nu
mera icke för tredje gången, och mins
under samma belönings vilkor som förd
ut, borde till täflings ånyo uppgifvas;
som angående den andra af Herr
Probsten i stället proponerade frågan
ville Sällskapet, innan derom något
beslut fattas, först hafva inhämtat
Belönings Utskottets utlåtande.

Återträffande åter ofvanberörde
täflingsskrift, med valspråket: Jack och
när du samvetsplågas, så godhandt Säll-
skapet emellertid för sin del de grunder hvar
uppå Utskottet byggt sitt omdöme. Säll-
skapet anser likväl Skriften icke vara
sådan att förtjenas i afseende på stilen,
icke vara sådan, att den hel och hållen
tjenade rum i Sällskapets Handlin
gar, utan synes tjenligast att den en-
dast i utdrag tryckes, samt belönas
icke med Stora Priset, utan blott med
accessit eller två Medaljer i Silfver, med
tillhörande Belöning, ehuru icke
till frågans tillgörande utlofvad, eller
anledning dertill af Herr Probsten Ryd-
man gifven, Sällskapet ~~icke behöfva~~ dock
helst ville betyga sin aktning mot
författarens förtjenst och använda
råda, så framt han annars med
Sällskapets vid denna belöning fästa
vilkor åtnöjes.

§ 4.

Af Snickaren i Stockholm Joh. H. Starck
de till Sällskapet blifvit insänd Me-

1 Oktobr.

dell till en af honom uppfunnen Smörkärna, hvarmed, så den i Stort sker bifogad Skala inrättas, en person inom ½ timme skall kunna tillverka ett och ¼ lispund Smör, och skulle, i stora hjelp göres af jern samt några andra smärre delar af messing, prisa på en dylik kärna i Stort blefva Tjugufem Riksdaler. Sällskapet fäster sina mathin i det hela väl attraherade och vida förmånligare än de Engelska som förut finnas i Sällskapets Samling; men tvekade att med någon förbättring i inrättningen af den samma kunde blefva åtnjutbarare. Och jemte det Sällskapet begärar att en dylik större kärna hos uppfinnaren, för sin räkning, beställa, yttrade han om denna förmodade möjliga af förbättring underrättas, och man nen betingas efter samma förbättrade konstruktion: hvarutom Sällskapet tillika ville nyttja detta tillfälle, att emot den hitsända gåfvan betyga gifvaren sin erkänsla. ⁂

§ 5.

Emedan Herr Vice Häradshöfding Gustaf Svinhufvud uti en den 19 Augusti till undertecknad Sekreterare aflåten Skrifvelse förklarat sig villig, såsom Sällskapets tillmägtig [illegible] vid snart infallande Höstting; Kungjorde bemälte Herr Löjtnanten Ekloff, Herr Lands Sekreterarens Sahlbergs och Bokhållaren Ahlmans, enligt Stämning af den 26 förlidna gående Juli yrkade påståendem (se Prot. för den 1 Aug. §5), så skulle behörig Fullmagt till mälde bevakande Herr Vice Häradshöfdingen tillhanda, med bifogande ej allenast af sjelfva Stämningen, utan ock af alla de upplysningar Herr Vice Häradshöfdingen kunde behöfva och här äro tillgängelige

§ 6.

Uti tvisten emellan Herr Vice Häradshöfdingen Sahlberg och Bokhållaren Ahlman å ena, samt Sällskapet å andra sidan, angående rauta och upptäld samt innehållen Bevillnings- och Realisations-afgift af de legater som Sahlberg och Bokhållaren Ahlman enligt framledne Assessoren Ahlmans Testamentariska förordnande tillkommit, ville denne Stads Rådstufvu Rätt, genom dom af den 24 sistl. September, upphäfva Kämners Rättens den 26 förutgående Februari fällde dom, samt förviss Herr Lands Sekreterarem Sahlberg och Bokhållaren Ahlman, att kasta de gifna, sin talan vid behörig Domstol i laga ordning utföra: Som antecknades.

§ 7.

Med anledning af 7 §; Sällskapets Protokoll för den 1 sistl. September, hade undertecknad Sekreterare upptagit ej mindre ett Projekt till Köpebref om lottanpådd Egendom emellan Sällskapet samt Herr Öfverste och Riddaren G. A. Wejonancker, än ock ett koncept till den

1841

1 Octobr.

⁂ Och emedan enligt anmälan af undertecknad Sekreterare, Herr Hofrätts Rådet Sylvius och Herr Professoren Wasastjerna begärt att undfå Modellen till länsa för att låta den samma här eftergöra, så gaf Sällskapet derhill sitt samtycke med de förbehåll 40 §; Stadgarne innehåller.

Skuldsedel, som af Herr Öfversten
Riddaren kommer att afgifvas på
i Egendomen innestående Kronesko
lingen. Och skuru vid dessa Utka
som nu upplåtes, sådeshapeh i ch
gjelft kunn någon att erinra, v
dock Sällskapet, innan de till Her
Öfversten och Riddaren, enligt d
förbehåll, afsändas, förut låta den
Ekonomi Utskottet närmare gran
skådas: hvarefter de, med den för
ning Utskottet kunde finna nödig
skulle expedieras.

§ 8.

Vid Berednings Utskottets handl
ning uppvisades

1:o Sachne Stämmo Protokoll fr
St. Görtils Kapell i Uppsala, af den 10 förl
Juli angående Kyrkovärds Lottren S
na Johansdotter Gurri, som för bråtbr
ning af Vilanda mossa, och för någon f
tjenst om Potatisplanteringen till belo
anmäldes: och upplåtes i anledning hära
Utskottets för Potatisplanterings Fra
dens förvaltning Protokoll för den 28
näst tvehne Sept. S 3.

2:o 2:ne Syne Instrumenter af den
Oktober 1795 och 7 Sept. innevarande å
med Sachne Stämmo Protokoller af de
15 Maj och 14 Aug. sistlidne, begge fr
Korpilax om hemmans åbon Johan Wi
i Stor Muraxax by och Torparen Simon
Hofsten Koivusalmis i Pathilax by upp
odlingar, för hvilka belöning söker;

3:o Sachne Stämmo Protokoller från
Kangasala och Kuortane af den 27 Mars
11 April om Pigan Maria Henricsdotters tj
varinga tjenst hos Hr. Kyrkoherden Grönlund;

4:o Ett Memorial af Rector Schola
Wasa och Substituten Pastoris i Storkyro, d
dat den 12 sistl. Sept. och åtföljdt af
Syne Instrument af den 1 Juli, och Sachne
Stämmo Protokoll af den 4 September, om
Nybyggaren David Myllykoski i Yliska
Kapell uppodlingar;

5:o Korresponderande Ledamoten Hr.
Professoren och Probsten Ströms Memori
af den 10 sistl. September, med under
ättelse dess väderlek och årsväxt m. m. i
Kyrkyrka;

6:o Korresponderande Ledamoten Hr.
Vice Pastoren och Kapellanen Grahns
underrättelse i lika ämne från Kauko för
månaderne Mars, April, Maj, Juni, Juli
och Augusti af innevarande år; dat. d. 31 i sistnämnde månad; och

7:o Herr Löjtnanten Fredric Liljenbergs
Väderleks Journal från Hinnerjoki för
Nyare Qvartalet af innevarande år, med
anmärkningar.

§ 9.

Öfver Herr Öfverste Löjtnanten och
Riddaren Wadenstjernas Skrifvelse af den
Juli med åtföljande Sachnestämmo Pro
kollen från Syvaskylä och Laukas för
om 10 och 11 förutgående April, dem Potatis
planteringen derstädes, anmälte vederbö
rande Utskott redan hafva sig anlåtit.

§ 10.

Af Berednings Utskottets Protokoller upp
lästes, för den 13 Maj § 3, 4, och för den 25
Augusti § 3, 4 och 7.

§ 11.

Till Ledamöter blefvo förslagne af Herr
Grofshandlaren Hartwall genom underteckna
Secreterare, Probsten och Kyrkoherden i Kim
mene vid Norrköping Hr. Mag. Paul Juringius,
Rådmannen Hr. Johan Grootte i Lund,
Grofshandlaren i Göteborg Hr. Bernd
Wahlfart.

Här och dag som ofvan. J. J. Wallenius.

= Hr. Nils Dime
lius,

1 Octobr.

Å 1803 den 15 Oktober
Sammanträdde Kongl. Fö
Hushållnings Sällskapet
Ordförande och Ledamöter

§ 1.

Protokollet för den 1 i denne må
upplästes och justerades.

§ 2.

Med anledning af 7 S i Protokollet
sednaste Session föredrogos nu å nyo
sten till Köpebref å Hattanpåd Egendom
och till Revers att afgifvas af Herr Öf
sten och Riddaren Leijonancker å den
samma Egendom innestående Köpes
hvarjemte Ekonomi Utskottets Protokol
för gårdagen tillika upplästes, och t
öfverläggning företogs. Och emed
Sällskapet icke fann sig tillständig
att i ett å ömse sidor frivilligt ingå
gift Köpekontrakt nu mera, [illegible] till s
förmån, göra någon ribbning, så
de Sällskapet icke heller, ålagga köpa
någon betalningsskyldighet emot den
köparen förbehållna rätthighet att lö
halfva Köpeskillingen på behaglig t
i Egendomen innestå, ålägga honom
gon betalningsskyldighet inom en sh
kortare eller längre, utan skulle det i den
del förblifva vid hvad härom förut är
beslutit och betingadt.

Yttrade derunder Ekonomi Ut
tets andra hemställan, att regulieren de
25674 Rdr 47/8 Sk. 6 1/2 rste. som emot in
ning och panträtthighet i Hattanpåd Eg
dom komma att innestå, måtte så af
talas i mindre poster än till hälften

15 Octobr.

under, så fann Sällskapet, på de af
skottet anförde skäl, godt att härtill
lemtycka, så mycket mer som denna
förändring, långt ifrån att på Herr Öf
sten och Riddaren Leijonancker, eller
deras rätts innehafvare, hvälfva någon
skyldighet, innefattade blott ett be
vande å Sällskapets sida, hvar af
jaren efter behag äger att profitera
ler icke profitera. — Och skulle säle
det, sedan formuläret till Reversen efter
samma grund blifvit förändradt, Herr
sten och Riddaren erhålla del så
del deraf, som af Utkastet till Köpebrefvet.

§ 3.

Af Directionens Utskottets Protokoll för
den 25 sistl. Augusti föredrogs utur § 8 des
innehållande om nödvändigheten af en
sedan förändring i Stadgarne, hvarigenom
Sällskapet, utan afseende derpå om flere
än farre Ledamöter vid Sammankom
ne äro närvarande, och följaktligen
kan hinder af samma Stadgars 24 §, må
samma till pröfning och afgörande före
ga alla förekommande mål och åren
r. Utskottet hade väl tillstyrkt, att med
ningsfrågor ännu tills vidare måtte
hållas på sätt Sällskapets lika sätt som
tills, och att således till den åtgärd som vid
skunde fordras, minst Trettio Ledamöter, utom
Föranden, än framgent finge bidraga;
n under öfverläggning härom märk
en stor del Sällskapets närvarande
dlemmar vara af annan tanka.
tyckte nemligen, att dessa frågor voro
t de samma, som minst tålde att
ån det ena Sammanträdet till det andra
skjutas, och förmodade att Sällska

Beslutet att Öl:n ån fälle påstått af Gemill. Stat. Ledamö. som Gref. nästnämnda sig med Sessionen.

4 eller Beslutet af den 7 Juni 1802,

pet redan en och annan gång, med
skada, förvärfvat den erfarenhet, a
en nödig skyndsamhet vid penningea
dens afgörande icke alltid vore förea
med skadgan om ett stort antal leda
ters närvaro; hvarutom de trodde,
Sällskapet, som för halfhundrat år se
åt ett Utskott af 4 personer anförtro
förvaltningen af Potatwis-planten
fonden, hvilken årligen utgjorde 100
Riksdaler, och som nu åter ärnade
ett lika organiseradt Utskotts adm
stration öfverlemna en dubbelt så
Summa till utspridande af Vaccina
och Koppympning, hvarde med samm
trygghet låta sina egna fonder gå
genom de Ledamöters händer som bu
Sammankomsterne, till fyllande af
hvilkas antal för förkortning hittills
ve blifvit påkallad än vanligt. En
i Åbo Tidning, vid annonsen om
förestående sammanträde, tillika
gjordes, att en öfverläggning i pen
ge ärender dervid förekommer, ha
hvarje Ledamot tillfälle, att om ha
ville, infinna sig till bevakande
fondernas rätt; men om han det
ohindrad uteblefve, borde öfverläg
gens fortgång deraf icke hindras.

I anledning af detta och flera
dra yttranden, som likväl af en del
damöter bestriddes, gjorde Sällskapet
förande följande proposition:

Den som bifallen, att 24 §
pets Stadgar, och 4de punkten af beslu
för den 7 Juni 1802 lydda i så måtto
ändrade, att alla i Sällskapet förek

mande ärender hädanefter må afgöras
af så många, flere eller färre, Ledamöter,
som sig vid Sammankomsterne infinna,
lägger i den hvita dosan en hvit ku
la; den hittill icke bifaller, inlägger i
samma dosa en svart. Vinna de hvita
med en pluralité af $\frac{2}{3}$ eller mera, så
förklarar Sällskapet sig frundeles full
ständigt med hvad antal närvarande Le
damöter som helst, dock så, att ena
penninge-frågor föreslå, derom i Abo
Tidning förut bör vara kungjordt, af
den som, vid skiftena besluten, röstberät
tigad i frågor om penninge utgifter
ning, Ledamots val, eller ändring i Stad
garne, blir, enligt Stadgarnes 2:dra och 25 §
samt 5te punkten i Beslutet af den 7 Ju
ni 1802, orubbad bestående. Vinna
de svarta, som skall ske med en plu
ralité af en hula öfver $\frac{1}{3}$, så förblifva 24
i Stadgarne och 4de punkten i nyssnämn
de Beslut af den 7 Juni 1802, med alla an
dra hithörande författningar oförändrade.

Kulorna utdeltes, insamlades på nya,
och uppräknades, hvarvid funnos i
den hvita dosan 25 hvita emot 4 svar
ta kulor: i följe hvaraf således den för
slagna lagförändringen var, på sätt
och proposition innehåller, bifallen. Och
förfarande det i Berednings Utskottets
protokoll beslutelige förslag, att en för
delning öfver de mål, som vid Sam
mankomsterne skola förekomma, må i
Utskotts rummet anslås, så emedan
Sällskapet kunn detta förbehåll, i anseen
de till möjligheten af oförsedt uppkommen
de frågor, ehuruvida ogörligt, och genom
hetten om den tid hvarje öfverläggnings
me kan fordra, alltid svårt att uppfylla,

jemt af dess verkställighet icke hell
förmodade någon verklig förn
Ty skulle samma förslag, utan fär
omröstning, förfalla.

§ 4.

Med anledning af § 3 i Sällskapets
protokoll för den 1 och ~~Berednings Utskottets~~
~~för~~ 2 § i Berednings Utskottets Pro
förd den 8 i denne månad, beslöt Sä
pet, att på sin Högtidsdag, den 1 inst
dande November, framställa och kä
re följande tre Prisfrågor, nemlig

1:o emot Den af Herr Probsten
man anslagne belöning, Tjugufem
daler R. G. S. till besvarande inom A
månads utgång år 1805:

Hvilka hinder hafva hittills
och möta åt, våra Storskiftens
liga fortgång? Och hvilka nya utv
fynas, antingen från Regeringens,
Embetsmännens, eller Hjelfva Jordäga
sida, vara de tjenligaste att till Jam
skiftens snabbare och lyckligare befor
för framtiden åt ytterligare vidtaga?

2:o emot Sällskapets vanliga Pris
Belönings medaljen i guld, om 20 Duk
vigt, åt den författare som bäst och
fullkomligast uppfyller Sällskapets
tan, och 2:ne ditto i Silfver, så som
sil, åt den, hvars arbete i godhet
Prisskriften närmast, till besvarand
likaledes inom den sista April år

Hvilka anstalter till utrotande
hvarjehanda odjur äro, för Finlands
de trakter, de tjenligaste att vidtaga? H
huru kunna de både lättast och
bringas till åfven beständig och allm
verkställighet? Hvad kan vid de

dessa ändamål; Lag påbjudna utvägar
vara att erinra? Och om allmänna
tellgångar; Socknarne än skulle fin
sig nyttiga, huru böra de då så inrät
se, att de svara emot ändamålet?

Och skulle, vid dessa frågors kun
görande, de reflexioner tillika bifogas,
hvarmed Berednings Utskottet dem
tillfogat.

§ 5.

På de grunder Berednings Utskottets
protokoll för den 8 i denne månad
§ 3 och 5, samt de deruti åberopade
handlingar innehålla, tillade Sällskapet
Häradshöfdingarne Annerus och Krono
fogden Johan Thomasson Wehko
Storfurstendömet Finland af Korpilax Kapell,
annars Socken och Tavastehus Län, samt
Nybygge å Krono Skatte Nybygges hemma
tet N:o 4 i Soppsarla by af Yliskaro
kapell, Storkyro Socken och Wasa Län,
vid Myllykoski, för betydliga upp
dningar af Åker och Äng, hvardera
exemplar af Belönings medaljen i
silfver, att i en vidhängande Silfver
bäras uti knapphålet.

§ 6.

Likaledes beviljade med anledning
Beredningss Utskottets Protokoller
den 25 Augusti § 4, och 8 Oktober
§, åt samt deruti summariter upp
na resultater af de hitsände Syne
mannaeden och Socknestämmo
protokollen, åt Skattebonden Matts
Thomasson Puranen i Pettrumma by af
Korsnäs Socken och Wasa Län, för utflytt
ning ur by och någon uppodling, en

17.

Silfverskied om fem lods vigt förs
med hjelig påskrift, och åt Torpare
Simon Olofsson Koivunsalmi i Kors
Kapell af Jämsä Socken och Tavast
Län, för betydlig uppodling och th
gårdesgårds upprättande, en förgyl
Silfverbägare om 16 lods vigt, like
den förseed med hjelig påskrift.

§ 7.

Ehuru Sällskapet, på de af Ve
nings Utskottet uti 4 § af dess Pro
koll förd den 13 förlt. Maj anförde
icke kunde bifalla till belöning för
de Modrar i Asikala församling
Hollola Socken och Kymmenegårds
Jnw i Januari månad innevara
år låtit af Herr Vice Landtdomaren
Johan Geitell vaccinera sina barn
ville dock Sällskapet åt Torpare hus
Maria Mårtensdotter i Salo by, som
tidigare än några af de andra
sit vaccinationens anställande på
sitt späda flickebarn, lemna, på
bekostnad af den utaf Kongl: Maj
nåden förlanta Koppympnings- och
vaccinations fonden, såsom belöning
en Halsked af Silfver med vidhän
gande medaljon.

§ 8.

Sedan Utskottets för Potatoës plant
fondens förvaltning Protokoll förd
28 förlt. Sept. § 3 och Beredningens Uts
lets Protokoll förd den 8 i innevarande
månad § 6 blifvit upplåste, tillerkan
Sällskapet åt Kyrkovärds dottren i St
Bertils Kapell af Asikala Socken och
Län Stina Johans dotter Turri, som

gat efterdöme och ofördruten handled
ning sökt att i sin ort, efter en förbätt
rad method, utbreda Potatoës plantering
sen, och dessutom med bredd åtskiljning
Utlands mossa föregått de öfrige af
sjelfve allmoge, en Halsked af Silfver,
med vidhängande medaljon.

§ 9.

Åt Drängen Olof Rålänen i Jem
ligt § 5 af Beredningens Utskottets
protokoll förd den 13 förlt. Maj, i 20 år
med mycken flit och förmån tjent för
ning å Hemmanet N:o 2 i Putosalmi
af Kuopio Socken och Län, samt åt
gan Maria Henricsdotter, som efter
samma Utskotts Protokoll förd den 8 i
nne månad § 7, i 14 år ~~tjent hos~~
trogen och berömligen tjent samma
dige hos en och samma Husbonde, nu
dress på Kuortane Socknens Prestegård,
lade Sällskapet, på bekostnad af
ras Husbonder, Bonden Henric Ericsson
wärinen och Herr Kyrkoherden
nlund, som sig dertill villige för
rat, de vanliga belöningarne, nemli
åt Olof Rålänen ett Hattband af
lfver, och åt Maria Henricsdotter en
Halsked med vidhängande medaljon.

§ 10.

Enligt Beredningens Utskottets på gode
väl grundade tillstyrkande i 3 § af
s Protokoll förd den 25 förlt. Augusti,
unde Sällskapet icke tillerkänna någon
löning åt Krogare hustrun Maria Johan
ter från Ericsholms Nybygge under
wala benämde Säteri i Karhola
ell af Hollola Socken och Tavastehus
, som enligt hitkomne Handlingar

under en flerårig befattning med
Jordgumme konsten, skall lyckligt
hafwa förrättat flere hundrade
Barnaförlossningar: hvarigenom
såsom examinerad, dikväl icke
lagt någon större förtjenst, dock
hon lemt; snart sagt i hvarje
Församling, kan finna en like

§ 11.

Att, enligt 53 § i Stadgarne, af
flutet af denna månad inventera
Sällskapets Kassa och öfriga tillhö
heter, skulle genom flerste röster
Herr Professoren Hällström, Her
Kommerse Rådet Rosenadahl, Her
Assessoren Pomwell, Herr Kaad
mannen Sundbeck, Herr Profess
Mether och Herr Öfverdirektören
Alfving.

§ 12.

Sekreteraren föredrog ett till
nom ankommit bref af den 20 f
September från Herr Kandidaten
Diederichs, som inberättat om sine
Vaccinations förrättningar i Österb
ten, och begärt ett ny Penninge rem
af minst 40 Rdr, samt förmält at
i slutet af denna månad ämnade h
till Åbo återkomma. Och emedan
kreteraren framstäld att den åstun
Remissen, i anseende till Postgång
trogket, hvaraf Herr Kandidatens
nära 3 veckor blifwit oupphållig
vingarne icke skulle hinna komma
Herr Kandidaten i rättan tid tillhan
så hade han, i samråd med Sällskap
Ordförande, utfärdat ett till Herr
Kandidaten affändt Kreditiv

d. 10 denne

uppdragande, på Sällskapets räkning,
ej till och med Tentio Riksdaler: med
villkor anstalt Sällskapet sig nöjdt
förklarade.

§ 13.

15 Oct.

Kyrkoherden i Malax Herr Simon
Laurin hade uti Memorial af den
af Septbr. besvarat Sällskapets til
honom aflåtne Kallelse bref att vara
desse sedamera, och tillika insändt sin
vitsord, afgifft med Tre Rdr R. G. S.
hvilket här anteckнades, med tillägg,
att desse medel redan blifwit till
Skattmästaren afkommande.

§ 14.

Skattmästaren Herr Professoren Doktor
ning tillkännagaf uti Memorial af detta
sin, att Herr Hofrätts Rådet Cederwald, till
dem af Sällskapets den 1 Septbr. dag. Lemnade
pund, inbetalt sin skuld till Åbo Hushåll
dem, 500 Rdr R. G. S. Och blef beslutet, att
de penningar skulle tillfalla Herr Kapi
nen Anders Baer och Herr Grofshandlaren
rl Baer i afräkning på det lån, som
m den 16 Septbr. dag bewiljades.

§ 15.

Till Berednings Utskottet remitterades Hr
ssen, Doktor Hambroi Korrespondent
ttelse från Åland för Juni, Juli, Augu
och September månader.

§ 16.

Till Sedamoter blefwo kallade: Andre Sekreteraren
mungens Kabinetts för Utrikes Brefwexlingen, Hand
wid Kongl. Nordstjerne Orden, Herr Gustaf af
Herstedt, Öfverste Kammarjunkaren, General
ören, Riddaren och Kommendören af Kongl.
ja Orden, Herr Grefwe Claes Ekeblad, Herr Hof
indenten Pehr Stam, Herr Lars Gyllenhaal,
Patronen Herr Nils Holtermann, och
ören Herr Grefwe Carl von Hermansson.

Så och dag som ofwan. J. W. Wallenius

Den 1 November År
1803 samman trädde
Kongl. Finska Hushålln.
Sällskapets Styrelse
och Ledamöter.

§ 1.

Protokollet för den 15 sistlidne Oktober
upplästes och justerades.

§ 2.

Uppå anmälan af underskrifne
Sekreterare, att Herr Kandidaten Carl
Gabriel Diederichs, som i mederstun-
den af Österbotten varit hyfsladt med
Vaccinationer, nu åter hade tillträdt
återkommit, men att han, ~~som~~
såsom ännu i Jakttagande af åtskillig
Empyrings längder samt i en del Soc-
ner vänta på den af Sällskapet ön-
skade verifikationen, för närvarande
icke kunnat fullborda sin under
der haftvande Berättelse om förrätt-
garne under Resan, emedan hon
som i Sällskapets rum tillhörde, hos
företräde; hvarefter han, tillika vidare
meddelningen, gjorde Sällskapet en kort
Relation om sina ~~förrättningar~~ för-
rymål, med tillkännagifvande, att
Sällskapets den 10 sistl. Oktober utfär-
dade Kreditiv, hvaruppå han i Wasa
Herr Kommercie-Rådet och Riddaren
Falander nödgats upptaga femtio
blifvit hos Herr Kommercie-Rådet och
Riddaren qvarlemnadt. Och föreb,
Herr Kandidaten afträdt, beslutit att
femtio Rdr. skulle till Herr Kommer-
Rådet och Riddaren per posta af-
las, med begäran att Sällskapet ju
förr desto heldre måtte Kreditivet
återfå.

§ 3.

1803
Den 1 November.

Med anledning af de uti Beredningens
Utskottets Protokoll för den 28 Sistl.
Oktober ~~anmärkte~~ uti § 3 åberopade
handlingar, förekom hos Sällskapet
att gifte Bondsonen Johan Johansson i
Norra by uti Kapell af Lochela Socken
och Wasa Län. Och emedan den begäran,
att han på sin Svågers Klockaren
Johan Öfvergrens Kapala Skattehem-
man af 11/48 mantal, till Jordpärons-
rättighet upptagit 1/2 Tunneland gam-
malt åker af en oländig stenbacke,
på hvilken han genom Sprängning
och bränning uppbrutit en ofantelig
mängd sten, hvaraf tvenne Potates-
kullar äro en vacker stengärdes gård om
9 alnars längd, 4 alnars högd och
1 alnars tjocklek blifvit uppförd,
innan som han anlagt en gräsplens häl-
ften af 9 alnar i fyrkant och 3 alnars
djup till Potatens förvarande öfver
vintern, samt derigenom kommit i
tillfälle att med utsäde af denna jord-
frukt bistå sina grannar, såsom
han och gräfvt sig en god brunn vid
3 alnars djup, kringlagd från botten
med öfver jord med utvald gräsplen,
allt detta med en till 433 Rdr. 16 Sk.
beräknad kostnad, så beslöt, att han
af Sällskapets egna medel skulle er-
hålla tio Riksdaler kontant.

§ 4.

Under den 15 Maj 1802 (Prot. § 9)
hade Sällskapet beslutit, att det af framl.
Herr Professoren Wilmark till Finska
Hushållets uppodling anslagne Kapi-
tal, som genom den derå lagde Bevillning
blifvit förminskad, borde ~~åter till fullt~~ af
~~Statens fond~~ genom räntornas läggande

till hufvudstolen å nyo åtskar till fö-
de Testator fastställda belopp 556
Riksdaler, innan deraf göres någo
Testamentets enligt bruk; och emed-
dertid vilkor nu inträffat, tåt Säll-
pet å nyo förordraga sig, hvad Ek-
mi Utskottet den 14 sistl. Juni, Prot.
2) och Beredningsutskottet den 25
följande Augusti (Prot. S 1); i detta
ne yttrat och tillstyrkt.

Sedan härom blifvit öfverlagt,
slöt Sällskapet att i sin underdånighets
och genom Skrifvelser till Kongl. Maj:t
Befallningshafvande i Finland hem-
ne, att Wilmarstha Uppodlings fonds
nu mera står appem till utlåning
15 års tid, i summor af sexton Rik
72 skill. emot 3 procents ränta, å
årligen afbördas: hvarvid likväl
behålles, att denna rättighet ej kan
gagnas af andre än sådane bönder
vilja göra någon uppodling; att lå
löhanden, till säkerhet för lånesum
lemnar Sällskapet fullgod borgen e
interkning; att han, innan lånet
bevilja, låter behörigen syna och
skrifva den mark han vill odla, jem
Synelångrumenatet och beskrifningen
jemte ordentligt kostnadsförslag till
skapet insänder; att han fullkomlig
ligen, genom ny och tillförlitelig sy
utreder beskaffenheten af uppodling
fortgång och tillväxt; samt att i
han något af allt detta uraktlåt
eller det undfångna lånet annorlun
än till uppodlingar använder, kapit
let genast kommer att indrifvas
räntan, för den tid det utestått, att
ifrån äre till 6 procent. Och ville
Sällskapet efter denna kungörelse
båda tiden af ett år, för att komma
erfarenhet, huruvida enom samma

förbygg, på ofvannämnde vilkor, nä-
af Allmogen, eller flere grannar
enfamt, sig till läns erhållande af
nna fond anmäla, och i händelse detta
ud icke skulle finnas begärligt, vara
kt på någon annan utväg att
ygga Testators välmenta, ~~men ef-~~
~~fande kanske emot välutfö-~~
affligt.

§ 5.

Då Sällskapet förledit år kungjorde,
en Hög Herre, som velat för blifva
land, till Sällskapets Kassa låtit afsem-
en Summa af Ett hundrade Riksda-
Riksgäldsmynt, att fördelas i 2ne
mier om 50 Riksdaler hvardera,
ena för odling af Ängkaupe och
ngkafle, och det andra för verkställig-
ten af något utaf Sällskapet upp-
lifvit nyttigt förslag till Boskaps- och
räfvelns förbättring i Finland, lof-
de Sällskapet tillika att framdeles
rmare bestämma vilkoren för
nna sednare belöning. Beredning-
llmottet hade i följe deraf under den
sistl. April (Prot. S 5) sig härof-
er anlåtit, och Sällskapet anser, je-
m dess Protokoll blifvit upplåst,
h för att icke, genom allthför vid-
ackta fordringar, väcka kos Allmo-
betänkligheter vid deras uppfyl-
nde, tjenligast ett inskränka sina
behåll endast till Fåravela, helst
gen, vid våra ängars ännu allmän-
vanhåll, den öfriga Ladugårdens
bättring icke så kostsligt kunde vara
vanta eller hoppas. Till efterföljd
Fårskötseln ville derför Sällskapet
vidare föreslå följande föreskrifter,
lka af dem som sig till belöningens

erhållande anmäler, böra vara hi
yrcka iakttagne och följde:

1:o att en föradlad race, helst
få hallade fyrkha flaget, hvars kurt
och goda att kan skiljas, äre gå
om året, införes och anskaffas;

2:o att fruntar och Tackor hål
afskildt från hvarandra, om sommar
ren i hagar, och om vintern i
liga hus, som böra vara rymliga
och ljusa, samt försedda med låsa
hackar midt på golfvet efter husets
längd;

3:o att fåren ej klippas till par
innan de uppnått half annan
ålder, samt att efter yarningen
far och Tackor åter åtskiljas;

4:o att de om sommaren bet
på höglandta ställen, och om vinte
födas med enkom dertill utvald
hårdvalls hö jemte torrhackt löf, sam
att de alla årstider hafva tillgån
på Salt;

5:o att de dagligen få friskt v
ten, och jemväl om vintrarne m
stund hvarje dag tillfälle att vär
sig i fria luften, under hvilken t
deras foder i hacken införes.

Sedan dessa föreskrifter i fem
tid blifvit af fårens ägare iakttag
då först, men icke förr, anser Säll
pet honom till belöning berättig
helst det egentligen är inom de
tid, som fördelarne af deis förbät
rade skötsel kunna hinna blifva
i den mån synlige, att han deraf
finna sig uppmuntrad till fortfaran
efterföljd. Dess förinnan borde han
väl, med trovärdige mans intygan
sin Pastor eller någon Sällskapets le
i församlingen, vid det tredje årets
lopp, och federmera årligen, uppgifva

1 Mom.

ch styrka, i hvad förhållande hans
dsel blifvit förbättrad till fromma
k afkastning, samt slutligen, vid
utte årets utgång, på vanligt sätt, ge
nom Syne Instrument och Socknestäm
s Protokoll, verkliga beskaffenheten
raf utreda och verificera.

Vederbörande åtar belöningen
delning af Ängkampe och Ängkaf
tvardera på 2ne geometriska sum
d, så borde dessa grässlag utsås och
dar, antingen på äng, nyplog, eller
förbättrade kärr, icke blott för ett el
annat år, utan för en längre fram
antingen på ett och samma jord
rke, eller i fall ägaren högtälles
cirkulation, på någon annan
nlig terrein; hvarjemot Sällskapet
lofvade, att den eller de af Allmo
n, som åstunda tävla om det utsat
premium, skola, på skriftlig anmä
n, genom Sällskapets angifvit förfa
d godt och dugligt frö till det pris,
vartill samma frö af Sällskapet
betingas och anskaffas. — Kom
vande frö öfrigt odlarens förtjenst
tt på vanligt sätt, genom Syne
strument och Socknestämmo Pro
koll, bestyrkas.

Och skulle, på sätt redan den 1
vember 1802 (Prot. § 11) beslutat blif
Konungens befallning skaffvade
finland, om dessa Sällskapets villkor
förbehåll underrättas, och anmo
att genom allmänna Kungörelser
vårdande, låta dessa belöningar kom
till sinnes Allmänhetens kännedom.

§ 6.

I anledning af hvad uti Sällskapets
rotokoll för den 15 Febr. § 8, 1 Mars § 7
1 Juli § 3 förekommer om en han-

Hållan till Kongl. Kansleri Gillet i Stockholm angående nödvändiga ten af nya och förbättrade anstalter till utfärdande af ekonomiska undervisning, hade underteckna Sekreterare, i enlighet med Herr Kanslie Rådet och Riddaren Porthan härom under Sistlidne dag emanade Memorial, upprättat ett förslag till expedition, som upplästes och gillades att med första härefter afgå.

§ 7.

Öfvenledes hade Sekreterarens upprättat, och Berednings Utskottet, enligt § i dess Protokoll för den 27 Sistlidne Oktober, granskat och godkänt den vanliga Redogörelsen till Allmänheten för Sällskapets göromål under det nu till ända gående Sjette Året, som [illegible] hvilken tid väl tiden nu icke tillåt att upplägga Enskilta Skulle den, detta oaktadt till Tryckning icketillmätas, och Sjuttiotvå Exemplars upplaga deraf efter vanligheten göras. — Och betraffande Förteckningen öfver Ledamöterna, så emedan en del af dem, hvilka betalning för flere års resterande afgift blifvit skriftligen påminte, men dan afliqviderat sitt Debet, hvarföre likaledes de flesta än återstående trots så fort tillfället det medgifver, ihågkomma Skola draga försorg, så beslöts att alle de som ej nitrycheligen undanga sig betalningen, Skola än hädanefter i Förteckningen upptöras; men att de sista år alle de som ej besvarat Sällskapets anmaningsbref, eller som restat att betala resterande afgift erlägga, i likhet med

[illegible] 47 § och 6 § i Protokollet för den 15 Nov. 1802, komma att utesluta.

§ 8.

Uppå de i förregående § omnämnda manings bref som till vissa Ledamöter afgått, hade svar ankommit 1:o från Herr Kommerce Rådet och Riddaren Galander, som i Memorial den 17 sistlidne Oktober insändt femtio Riksdaler Riksgäldsmynt såsom ett Kapital för sin årliga afgift; men förbehåll, att i fall någon af Herr Kommerce Rådets Söner Skulle genom sitt och sann dygd göra sig värdig att till Ledamot inkallas, räntan samma Summa må anses såsom afgift för honom, men i annat Kapitalet, tre år efter Herr Kommerce Rådets död, tillfalla Sällskapets Kassa.

Detta villkor antogs af Sällskapet, Skulle till Herr Kommerce Rådet och Riddaren ett tackskrifvelse bref afgå.

2:o från Herr Öfverstelöjtnanten och Riddaren Bergren, som i bref af den 18 Oktober sistlidet Ledamots afgiften, enligt sin gjorda beräkning, för 2 7/12 år, med Sju Rdr Skill.

3:o från Herr Majoren Jacob Wilh. Bonde, som i nu ankommen Skrifvelse insändt sina årsafgift med Sex Rdr, och tillkännagifvit att de förega de 2:ne årens tribut vore af honom anvisad till Herr Hofrätts Rådet Gadolin, men att Herr Majoren vore villig betala äfven den, i händelse de Sjuttiotvå Sex Rdr icke Skulle komma Sällskapets Kassa till godo.

4:o och 5:o från Herr Majoren och Riddaren Carl Johan Aminoff samt Herr Kaptenen Örnhjelm, hvilka i Skrifvelser

af den 21 och 27 Oktober förklarat
icke vara i tillfälle att med ledamo
afgiftens erläggande fortfara, ifran
begärt, att ifrån förteckningen öf
Sällskapets medlemmar blifva affö
Hvilket här anteckenades: Och skulle
de influtne medlen till Skattmästare
öfverlemnas.

§ 9.

Uti Skrifvelse till Sekreteraren
den 13 sistl. Oktober hade Herr Ad
junkten och Kronobefallningsmannen
Gustaf Ernst Forsten, jemte det han
med tacksamhet antagit Sällskapet
kallelse att vara dess ledamot, infö
sin inträdes afgift med Ore R:gr, hvil
penningar Sekreteraren tillvaratag
hålla Sällskapets Skattmästare.

§ 10.

Uti Kongl. Collegium Medicum
Stockholm, i enlighet med Sällskapets
begäran uti Skrifvelse af den 1 sistl.
September, under den 6 derpå följand
Oktober ett tryckt Protokolls utdrag
till samtelige examinerade Läkare
och Chirurgi i Finland angående
vax sköldighet icke allenast att sjelf
ve noggrannt vårda Koppympningen
ock vaccinationens allmänna fortgång
sätten och att i fall det uppstår
m. m. meddela Klockare ämnen un
derrättelse, derom hade Kongl. Collegium
uti ankommit svar af den 20 i sist
nämnde månad Sällskapet underrät
tat, och tillika meddelat 200 exemplar
af det tryckta Protokolls-utdraget.

§ 11.

För dem hvardera tillsändt ett exem
plar af Athenaeska Jettonen, i Silfver, åt
de korresponderande Ledamöterne Herr
Direktoren Demoën och Herr Kyrkoher
den Hoxström uti Memorialer af den
Oktober och 19 September, betygat sin
Tacksamhet.

§ 12.

Herr Kommerse Rådet och Riddaren
lander hade uti Memorial af den
sistl. Oktober anmält, huru han
dagen den 9 i denna månad, efter
hållen Gudstjenst i Hvitsola Sockens Kyrka,
fältet Bonden Johan Jacobsson Kö
sbacka och dess Son Jacob Johansson
ingsbacka tilvardera Sällskapets
mings medalj i Silfver att bäras
knapphålet; och att de belönte, i an
ning af Sällskapets löfte att vilja lem
dem ett särskildt premium i kon
t för elevers underhållande och til
ande, förklarat sig vilja hädanefter
tillfälle nyttja lärlingar på sina
ställen, men tillagt, att de äro få,
hafva ställe och fallenhet för den
re jernförädlingen.

§ 13.

Lithaleden hade Herr Vice Häradshöf
ingen von Pfaler, uti Skrifvelse till
Sekreteraren af den 27 sistl. Oktober,
tillkat, att han Söndagen den 25 i
denna månad, uti Syrvis Sockens
kola, med vanlig högtidlighet tillhåll
lingarne Matts Mattsson i Ljuhala
Thomas Mattsson i Wehmais, för
varing och trogen tjenst, tilvarde
ett Silfverhattband: Och skulle
de i denna och föregående §
nde belöningar, uti Åbo Tid
ningar införas.

§ 14.

Vidare föredrogos tne Skrifvelser
, Herr Medicina Kandidaten Sellman
den 14 och 29 Oktober, hvari han
delat underrättelse om sina Vacci
ioner i trakten omkring Borgå,
har ärnar fortfara i Perno, Liljen
, Lappträsk, Mörtskom, Mewäla,
gnäs och Sibbo församlingar, hvarti
månaders tid förmodas åtgå; hvar

1 Maii.

Potatoës

§ 17.

Till utskiftet för Potatoës plan-
rings medlens förvaltning öfverlemnad
1:o Konungens Befallningshafvan-
de i Uleåborg Memorial af den 7 Oktober
med berättelse om utdelningen af 55
mor Grå Potatoer, och requisition på 33
Riksd. 24 Sk:r. enligt bifogade Räkning
af Leveranterne;
2:o Herr Lands Sekreterarens Lagm.
nen Kolmbergs bref till Sekreterarens
samma ämne;
3:o Herr Kyrkoherden Appelgrens
föregående 8 omnämnde Memorial
den 4 Oktober, som äfven innehåller en
berättelse om innevarande års Pota-
dling derstädes;
4:o Herr Kommissions Landtmätarens
Jessleirs Memorial af den 14 Septemb.
med qvitto på 73 RR. 16 Sk:r. till Potatoërs
handling för öfre delen af Pyhäjoki Sock-
5:o Herr Assessoren och Kronobefa-
ningsmannen Gabr. Bergbomms Memo-
af den 17 Oktober om Potatoës utdel-
gen och afkastningen i Wihanti, Pelk-
la ab Pippola, med bifogade förteckn-
gar deröfver;
6:o Herr Lektorens Borgströms Me-
morial af den 25 Oktober om Potatoës
dlingen i Borgå Socken; och
7:o Herr Kapellanen Hollenii Me-
morial af den 31 Oktober, om utdel-
ningen af Herr Professorens Doktor
Peppings Socker-Potater uti Reso, och
om afkastningen deraf.

§ 18.

Sälskapets den 15 pistl. Oktober af-
sedde Inventeringsman, hvilka efter
fullandad förrättning, under gårdagen an-
tecknat uti Inventarium den Slutne
ning, att allt blifvit vid sagt befunnit
ingåfve nu öfver den i Kassa hiftan
förvarade medel, Handlingar och öfri-
ga Egendom ett Skrifvelse Samma dag af-

rättadt Inventarium, af innehåll att
allt varit i behåll och ordning, utom
Intecknings beviset till Herr Öfverste-
lagmannen Baron Carpelans Skuldsedel
af den 15 Juli 1802; men emedan samma
Inteckningsbevis nu af undertecknad
Sekreterare Skattmästaren tillställdes, så
faller denna anmärkning hemma att förfalla.

15 Nov.

§ 19.

Enligt af Skattmästaren inlemnade
Qvartals förslager för nu till ända gån-
de fjerde qvartal af sjette året hade Säl-
skapets enskilda fond demnäst haft en
inkomst af 325 Riksdaler, hvarigenom,
och då under samma tid ingen utgift
förfallit, behållningen nu var ~~3645~~ 3465
Rub. 27 Sk:r. 8 r. hvaraf äro anticiperade
336 RR. 8 Sk:r. emot ränta utlånte 2670
Rub. och kontant i kassan innestående
459 RR. 19 Sk:r. 8 r.
Af Sällskapets Medaljer, som under
senast lopp blifvit ökade med 3 i Guld och
8 i Silfver, hade blifvit utgifne En i Guld
och 12 i Silfver, så att behållningen
nu utgjorde 2 i Guld och 94 i Silfver;
hvaraf af Jettonerne 15 utgifne och 62
i behåll.
Till Ahlmanska fonden hade under
förra qvartalet influtit 932 RR och blif-
vit utgifne 12 RR. 24 Sk:r. hvarigenom be-
hållningen nu blef i Banko 18 RR. 29 Sk:r. 7 r.
och i Riksgälds 16,912 RR. 44 Sk:r. 7 r. af
hvilka äro utlånte 8 RR. 12 Sk:r. i Banko
och 14700 RR. i Riksgälds, samt 10 RR. 17
Sk:r. 7 r. Banko, och 2212 RR. 44 Sk:r. 7 r.
Riksgälds i Kassan befintelige.
Wilmarkska fonden hade under fjerde
qvartalet icke fått någon tillökning, och
behållningen var således nu, lika som
förra året 5619 RR. 40 Sk:r. 6 r. hvaraf äro ut-
lånte 5307 RR. 37 Sk:r. 4 r. och 312 RR. 4 Sk:r.
finnas i Kassan.
Af Potatoës planterings fonden, som
förra året behållning utgjorde 1369
RR. 44 Sk:r. 6 r. hade fonden 448 RR. 15 Sk:r. 9 r.

och under Hjerde Qvartalet 300 RR:r blifv
utgifne, så att den nu hade gva
621 RR. 28 ß. 3 r.

§ 20.

Skattmästaren Herr Professoren Dokt
Pipping ingaf Sjette Årets Räkenskaps
och Redogörelse för Sällskapets enskilde
Kassa med dess Medaljer och Jettoner, samt
Ahlmanska, Wilmarkska och Potatoës-
plantering: Sonderne, med dertill hörand
Verifikationer: Och ville Sällskapet, enligt
55 §: Stadgarne, vid nästa Sammanträde
förordna tre Revisorer, att dessa Räken
Skaper öfverse.

§ 21.

Till Ledamöter blefvo kallade: Probsten
och Kyrkoherden i Kimstad vid Norrköping
Herr Mag. Paul Juringius, Häradshöfding
Herr Johan Groothe i Lund, och Grosshandlaren
i Göteborg Herr Bernot Wahlfärt.

§ 22.

Till Ledamöter i Berednings Utskottet
blefvo valde: Herr Professoren Mether, Herr
Mag. Doc. Tolpo, Herrar Professorerne Gadolin och Haartman, Herr Handelsmannen
Sundbeck, Herr Öfversten och Riddaren Baron
Fleming, Herr Mag. Doc. Hartman, Herr Hof
Rätts Rådet Sylvius, Herr Majoren von Wi
brand, Herr Bibliotekarien Aronsdorff, samt
Herrar Professorerne Hellenius och Ölströ
Hvilka till Utskottets Ordförande kallade
Herr Öfversten och Riddaren Baron Fleming.

§ 23.

Att utgöra Ekonomi Utskottet voterades
Herr Assessoren Pomoell, Herrar Magistrarne
Frenckell och Winge, Herrar Rådmännen Sahl
och Mellenbergh, Herr Vice Advokat Fiskalen Gum
mer, Herr Fullfiskalen Ahrenberg Herr Kamerera
Westdahl, Herr Hofrätts Rådet Gadolin, Herrar
Handelsmännen Mennander och Dahl, och
Herr Assessoren Björkbom: Och kallades till Ut
skottets Ordförande Herr Hofrätts Rådet Gadolin

§ 24.

Till Skattmästare valdes nu för tredje
gången Herr Professoren Doktor Pipping.

§ 25.

Till Ledamot föreslogs af Herr Öfverd
rektoren Alfving Kapellanen i Neso H
Johan Gustaf Hasselenius.

§ 26.

Till Ordförande valdes med flesta röster
Herr Hofrätts Rådet Wallerian, som nu fr
varande härom af Sekreteraren underrättad
Är och lag som ofvan

Wallen

Den Hofrätts Rådet Wallerian, som
varande härom af Sekreteraren underrättad, Är och dag som ofvan
J. Wallenius

År 1802 den 2 November Sammanträdde af Beredningens Utskottets nyvalde Ledamöter, Herr Lagmannen och Riddaren Gyllenberg, Herr Öfverdirektoren Alfving, Herrar Professorerne Riddaren Forthan, Doktor Haartman och Mether, Herr Bibliothekarien Bonsdorff, Herr Landshöfdingen Hillberg och Herr Handelsmannen Krapp, samt hållade, med flesta rösterne till sin Ordförande Herr Hofrätts Rådet Wallerian.

Den 12 November 1802 sammanträdde, af det den 1 Maj tillsatte Beredningens Utskott, dess Ordförande Herr Rector Magnificus, Professoren Doktor Hellenius, jemte Ledamöterne Herr Öfverdirektoren Alfving, Herr Assessoren Gyllenau, Herrar Magistri Docenter Solpo och Hartman, samt Herr Handelsmannen Lundbeck. * Herr Apothekare Ackermann

Sedan Sällskapet den 1 förlidne Oktober till detta Utskott remitterat Herr Häradshöfdingen Hollanders samma dag inkomna beskrifning öfver Limingo socken i Uleåborgs Län, och Utskottet då varande Ledamöter nu hunnit att den samma genomläsa och granska, så anser sig Utskottet nu böra deröfver följande afgifva. Och emedan Utskottet icke kunnat den samma till alla delar så fullständig som enligt den af trycket utgifne Planen lärer fordras: begärde Utskottet sig tillfälle, med anledning af Sällskapets Protokoll för den 1 i denne månad § 10, böra hemställa, att Författaren, som så ~~till~~ sin afhandling nedlagt berömvärd möda, och derutinnan meddelat många gagnande upplysningar, derföre måtte undfå, jemte ett Tackskrifvelsebref, ett exemplar af Belöningsmedaljen i silfver.

Den 26 November 1802. Närvarande:
Beredningens Utskottet: dess Ordförande
och Ledamöter, utom Herr Lagmannen
och Riddaren Gynnerberg, Herr Öfver-
Löjtnanten Baron de Carnall, Herr
Professorerne Riddaren Porthan och
Gust. Gadolin samt Herr Bibliothek-
arien Arnedorff, hvilka alla voro
dels från Staden frånvarande,
dels af andra göromål hindrade.

§ 1.

Årsberättelsen för Femte Året, som hos U
Skottets Ledamöter till genomläsning cirkul
rat, antogs och gillades.

§ 2.

Af Herr Sekreteraren Mjödhs, Herr Han
delaren Hanelles's, Herr Kommissions-Landt
tarens Nauckléns och Herr Probsten Pastrén
Korrespondent berättelser för Sydöstra Qvarte
af innevarande år, skulle, efter vanligheten
fruandeles bruk göras för dagboken; ine
emedan den sistnämnde, eller Herr Prost
Pastrens tillika samt innehålla en propo
sition om ytterligare understöd af utsatte
Potäter åt Kemi Sockens invånare för in
stundande år, så beslöto att den samma
i sådant afseende skulle till Utskottet för
Potatoës medlens förvaltning remitteras.

§ 3.

Uti hit remitterade Memorial af den
denne månad, hade Herr Öfverste Löjtna
tens och Riddaren Wetterhoff, i ändamål a
uppdrifva den första Hampan till lika g
het med den Polska, föreslagit Sällskapet
att på sin kostnad införskrifva en kunn
plantérare ifrån Polen eller Lifland, som
sedermera skulle meddela vår allmoge an
visning till denna vårt rätta odling och
handtering.

† och Korpo, Houtskär, Lochteå samt Kemi Socknar;

Utskottet påminte sig, att Herr Professoren
Doktor Hellenius den 1 Juli 1800 blifvit af Sällska-
pet anmodad att upprätta en beskrifning om
Hampans plantering och beredning: och när
denna Afhandling framdeles kunde, genom
de årliga Hushålls underrättelserne för
Menige Man, blifva Allmogen meddelt, trodde
Utskottet all nödig upplysning med det samma
vara vunnen. Att ifrån utrikes ort införskrifva
på måfå införskrifva en plantérare, som i
fall han vore skicklig och duglig, icke utan
fördelen förenade vilkor torde kunna för-
mås att öfvergifva sitt Fäderneland, och i
fall han, såsom ofta plägar hända, vore lider-
lig och okunnig, blefve för ändamålet obrukb-
har, skulle i alla händelser bringa Sällskapet
förena på en kännbar kostnad: han skulle
lärarom, i brist af kännedom utaf Landets Språk
vägagodt kunna uträtta; och om till överflöd
hans method i vårt Klimat icke vore full-
komligen lämplig, skulle hela den använda
kostnaden vara förloradt; hvarföre Utskottet
icke heller kunde styrka till antagande af
Herr Öfverste Löjtnantens och Riddarens förslag.

§ 4.

Dernäst föreslog Utskottet till öfverläggning
Herr Lagmannen och Riddaren Wibelii den
se; denne månad till Sällskapet insigne
de Memoria, hvaruti blifvit föreslagit
1:o att till upphjelpande af Karcku Sockens
dåla ängar, och dess vidlyftiga men magra
ders nedläggande till behörig proportion mot
agen, Sällskapet måtte anslå en summa af
0 à 150 Riksdaler, att af Herr Lagmannen
ch Riddaren, gemensamt med Herr Kyrkoherden
ollen, som ome sitt bitrade skriftligen
nmodas borde, enwh Fruandeles vedervis-
ning, på tjenligaste sätt för ändamålet dis-
poneras.

2:o att med Sällskapets bedrifvande ev
kostnad, Lerhus matte uppföras vid hvar
an af de allmänna landsvägar, som led
ifrån Åbo Stad, till efterdome och upp mu
trau för Finlands resande Allmoge; och
3:o att till en början närmast omkrin
Åbo Stad, de nakna och obyggliga bakk
na och bergen måtte genom Sällskapets a
stalt och kostnad beklädas med tjenlig löfsk
af Alfr, Rönn och Björk.

Beträffande den förra punkten, så a
den samma af Utskottets Ledamöter enhällig
förd både nödig och nyttig. Kannhu Sochen
objenliga jordmån och illa beräknade hus
nings-method, samt deraf följande fattig
var lika allmänt känd, som den oredvga
ligen tarfvade förbättring, rättelse och
derstöd; och Utskottet kunde icke vagra sig
högaktning och erkänsla åt Herr Lagman
och Riddarens patriotism, som med enskil
möda ville befordra framgången af det a
männa understöd han ur Sällskapets ka
till detta behof på hallat. Utskottet förut
dade äfven, att Herr Kyrkoherden Mollin, so
så nitiskt vårdar sin församlings bästa, ing
lunda skall finnas obenägen, att i samm
med Borgerliga bemödande på stället ver
jamt deltaga. Men huru stort understöd
Sällskapets Kassa kunnat lämna till
na, deröfver anser Utskottet det vara
ekonomi utskottets pekt att yttra sig.

Vidkommande ordningen af den andra punk
ten, så kunde Utskottet, ehuru i frågan om
Lerhusbyggnadernes nytta och förmånlighet
med Herr Lagmannen och Riddaren fullkom
ligen enig, likväl icke styrka till bifall
Herr Lagmannens och Riddarens i denna
del gjorda förslag. Kostnaden deraf trodde
Utskottet för Sällskapets Kassa blifva mer

betydlig än Herr Lagmannen och Riddaren
sig föreställt; och Utskottet fann desutom att
uppmärksamhet
den en resande Allmoge under en
haftig förbifart kunde lemna åt en under
arbete varande Lerhusbyggnad, vore allt för
svårlig att göra honom bekant med de
grunder och handgrepp som dervid borde
följas; att Lerhus byggnaden en gång färdig
och rappad, samt dengenom bragt till utseende
af Stenhus, skulle helt och hållet undgå
allmogens attention; att de efterdömen, som
denna del äro nödiga, måste tas på Allmo-
gens hemorter; all sin fullständighet både
till methoden och följderne; att de fordra
tid innan de vänta till efterföljd; men att
lemna efterföljd federmera, och först i skogli
dare orter, skall göra sig sjelfa, på samma sa af
samma grund, som Allmogen redan flerestä
des begynt uppföra icke blott ladugårds-
utan äfven boningshus af sten.

Hvad slutligen angick den 3dje punkten,
ehuru Utskottet icke ansåg det vara Säll-
skapet tillständigt att vidtaga någon för-
sättning hvarken om Stadens eller närmaste
landsbygdens ägor, och för öfrigt fann, att utom
Staden för Sällskapets annu vanligen
ord, huruvida det vore nödvändigt att med
ansamhet behandla, många hinder skulle
möta för verkställigheten, dels genom vederbörandes
både rätt till och behof af mulbete,
dels genom ett icke ovanligt våld på hägna-
och plantering gärdesgårdar af uppväxande
ved, höll likväl Utskottet för tjenligt, att
Sällskapet genom afgående bref till denne
Magistrat, måtte göra påminnelse om
nödvändigheten af någon betydligare trädplan-
ning på Stadens mark, både för nytta och
prydnad: men härvid trodde Utskottet å Sällskapets
vägnar, åtminstone för denna gång, böra stadna.

26. nov.

§5.

Uti Memorial af den 15 i denne månad
hade Herr Professoren Doktor Tengström före-
gift, att några Skickliga för Ekonomien hug-
de, och i Naturalhistorien kunniga unga
män måtte med det förstå engageras, att på
Sällskapets bekostnad, nästa Sommar bese
vissa trakter af Landet, för att enligt er-
hållande Instruktion insamla upplysning
om Finlands naturliga beskaffenhet och
hushållning samt dess förmåner och brist

Såsom jemväl förspattaren uti Memori-
let påminde, hade Sällskapet redan den 1 Au-
gust 1800 beslutat att på sin bekostnad låta anse
la sådana ekonomiska resor, så fort någon
funnes, som dertill ägde lediget, hog och in-
sigter; och Utskottet hunde fördenskull icke
annat än för sin del styrka till bifall af
Herr Professoren Doktor Tengströms ideron
nu förnyade förslag: men hemställde till
om icke Ekonomi Utskottet skulle anmo
att utlåda sig öfver de tillgånger Sällskapet
kasse för detta behof med kunna lemna.

§6.

Genom hit remitterade Syne Instrument
den 16 Augusti och Sockne stämmo Protokoll
af den 3 Oktober innevarande år, utredes
att Frälse Sörparen Matts Jacobsson Pohtio
under Korsnäs gård i Wehmo Socken, und
sin den tid af tolf år han åbodt kapet
icke allenast väl vidmagthållit de gamla
husen och uppbyggt ett nytt bestående af
boda med loft, uten och tillökat bolåkern
med en nyodling af 1 Tunna 10 kappeland
och dessutom sedan år 1798 upplåtit till å
ett bollenlöst [illegible] kärr eller gungfly till En
kunnas 18 kappars utsäde, hägnat det samma
med 1048 famnar gärdesgård, och [illegible] der
vit inalles 504 famnar diken, vårdat, upp

26. nov.

stet och renrödjat både löf och barrskogen
till gräsväxtens märkeliga förbättring, och efter
sagna grunder förfärdigat en Mullplog, hvaraf
den både vid uppodlingarne och åkerbruket
dig med mycken nytta begagnat; och Utskottet fann
skäl att han genom allt detta gjort sig för-
tjänt till erhållande af någon belöning, hvilken
skäl, efter Sällskapets förut antagna princip,
Utskottet borde på jordägarens bekostnad utgå.
Men emedan han dessutom, under jord anlagt
och uppmurat tre gräsens källrar, af hvilka
den nyligen den ena till fox att der förvara
sin klotk sin egen Potatoes afkastning, utan
de andre jordbrukares tid till förvaring som
skade, så ville Utskottet till Utskottet för
tatoës medlens förvaltning hafva öfverlem-
ad, om icke på bekostnad af nämnde Potatoës
del någon belöning må kunna honom til-
ägar.

§7.

Af den afskrift utaf 1750 års Fredsjo Tabell
Utajoki och Enare Lappamlingar, som igenom
Probsten Castrén blifvit af Herr Kyrkoherden
Wegelius meddelad, anfägs Utskottet icke
kunna göras någon annat bruk än i sam-
manhang med de öfriga ifrån de finska Skif-
för början och slutet af jämförelse
fva Sekel inkomna Tabeller: Och emedan
Professoren Doktor Tengström, som är
delegat att med anledning af samma
eller, författa en afhandling om Finlands
mängd, deraf förmodades kunna hämta
någon upplysning, så beslöts att äfven
nne Tabell för Utsjoki och Enare Lappam-
gar, skulle i sådant ändamål till Herr
ktorn aflemnas.

Justerad den 1 December 1802.

[illegible] Wallenius

Den 17 December 1802 Närvarande i Berednings Utskottet, Dess Ordförande och Ledamöter Herr Öfverste Löjtnanten Baron de Carnall, Herr Majoren och Riddaren Brunerona, Herr Professoren Mether, Herr Häbl[illegible] Zacharien Wennerdorff och Herr Landtmäteri Direktoren Tillberg.

§ 1.

Manuskriptet till Elfte och Tolfte arken af Sällskapets Dagbok upplästes och justerades.

§ 2.

Derefter föreslogs punktvis till öfverläggning Prosten och Kyrkoherden i Jacobstehus Herr Magister Zach. Cygnæi Memorial af den 1 i förlupne månad, hvaruti dess vana föreslagit

1:o att Jacobstehus Stad borde göras till hufvudsäte för Jacobstadtska handeln, erhålla form af en fri nederlagsplats, och förses med förmånliga, i början understödda bolag; frakt-väsendet sättas på redig fot; författningarne om Landthandel upphäfvas; och Stadens jord, istället för att arrenderas på lifstid eller Jahrsfält nyttjas, i smärre lotter till borgerskapet bortsäljas.

Dessa förslag hörde, efter Utskottets tanka, icke direkte till Sällskapets befattning, och voro dessutom, så vida de rörde Borgerskapets privilegier, öfverflödiga och betänkliga att upphasta. Utskottet öfverlemnade dock till Sällskapet, att framdeles vid någon gynnande konjunktur, söka göra den effekt som deruti råder, icke blott för en eller annan Stad, utan i allmänhet gällande.

2:o att de olämpeliga Jahrmarknadstolarne derigenom olämpeliga Marknads terminerna för Jacobstehus den 20 och för Systema den 21

September, måtte rättas, för att icke Jahrs fästerne hos Skett, ligga hvarandra i vägen.

Utskottet påminte sig, att Sällskapet härom redan i allmänhet hos Kongl: Konungerske Collegium anmält: och denna anmälan anhöll Utskottet framdeles kunna förnyas, enär flere dylika data som detta kunna insamlas.

3:o att Fjerde Stora Söndagen, som nu infaller i Oktober månad börjar, och derigenom skall förspilla många angelägna dagsverken, måtte flyttas in på November eller December.

17. Dec.

Om detta ämne anfägs någon underdånig anställan af Sällskapet icke vara nödvändig, helst om Tjenstehjons flyttningen, såsom Sällskapet och de finska Riksdags fullmägtige åstad begärt, och hvartill Sällskapet jemväl nyttjas Kongl: Majts Nådiga bifall, istället för Michaëli utsätter till Allhelgone dags tiden.

4:o att Möss och Råttor, som årligen göra mycken skada, måtte i massa förgöras. Härtill visste icke Utskottet någon utväg.

5:o att Sällskapet till befordrande af Vaccinationen, hvarmed afsees i Jacobstad af Provincial Medicus Herr Doktor Lönnrot skett en början, måtte göra för Vaccinen åtminstone lika så nyttighet, som det förut gjort för ympning af Smittliga Koppor.

Härom har Sällskapet redan, jemväl i tryck, gifvit sin förklaran.

För öfrigt skulle af de underrättelser som Kyrkoherdens Memorial innehöll om årstiderna omkring Jacobstehus, och af de dertill hörande Meteorologiska observationerne för Maj, Juni, Juli, Augusti, September och Oktober månader år 1802, vanligt bruk göras för Sällskapets Dagbok.

§ 3.

Liksaledes skulle af de Vederlek anteckn-
gar och uppgifter, som blifvit infände af de
respenderande Landsmästerne, Herr Kommerie-
Landtmätaren Heinricius från St. Michel
Maj, Juni, Juli och Augusti månaden, Herr
Vice Pastoren Grahn från Hauho, för Juli, A-
gusti, September och Oktober, Herr Öfverst-
Löjtnanten och Riddaren Möller från Jorvi
för sjette Qvartalet af år 1801 och de
första Qvartalerne af följande året, samt H-
Professoren och Probsten Ström från Nykyr
för Höstmånaderne år 1802, bruk på vad
ligt sätt göras för Dagboken, och skulle Vä
nämnelserne sedermera läggas, till Handlinga

§ 4.

Med utdrag af Härads Rättens i Storkyro
Protokoll för den 10 Oktober 1798, och ett betyg
af Kapellanen i Ylistaro Herr Nils Rimelow,
hade Skattebonden Thomas Köycka i från Jeppo
la by i Ylistaro Kapell af nämnde Socken, in
Memorial af den 4 sistledne November, sökt
legitimera sin ägande kunskap och färdighet
att bota och förekomma Boskaps- och i sy-
nerhet Kalf sjukdomen*, och anhållit att den-
re med någon belöning blifva ihogkommen
i hvilken händelse han ville till en eller flere
af Storkyro Socknebor, som det åstunda, me
dela sin kunskap. Enligt Allmogens intygan
till Härads Rättens åberopade Protokoll, had
hans åtgärd hos de sjuka kreaturen bestått
dels i läkemedels ingifvande, dels i böldern
skärande, hvilken sednare utväg icke kunde
anses vara obekant, utan tvertom af flere
andre blifvit med framgång utöfvad; men

* eller Pesten

de läkemedel han nyttjat, och som, efter hvad
betygen förmåla, skola hafft god verkan åfven
på sådana kreatur dem man redan hållit för
dödliga, funnos icke vara uppgifne. Och
emedan Utskottet ansåg nödigt, att Sällskapet,
innan det på ett eller annat sätt belönar
Köycka's gagneliga möda, själf borde inhämta
underrättelse om [redacted] beskaffenheten af
hans använde botemedel, för att dymedelst
dels få utredt, huruvida de förut varit kände
och nyttjade eller icke, dels för att komma
i tillfälle att dem på andra orter pröfva; så
tillstyrkte, att Köycka genom Herr Kapellanen
Rimelow måtte förständigas, att han ägde
lemna en fullständig uppgift af sin Cur-
method, hvaraf Sällskapet, i fall den befinnes
tillförlitelig, icke ville lemna Allmänheten
del, utan att billiga gifva honom någon
lämplig belöning.

17. Dec:

§ 5.

Uti Memorial af den 11 sistledne November
hade Herr Rektoren Nils Rimelaus begärt, att
Sällskapet, till förekommande af den folkminsk-
ning, som igenom ålder och yngre personers
insknande årligen förorsakar, [redacted] måtte i sina
inhålls underrättelser för Menige Man meddela
kort och tydlig uppgift om sättet att den
i lifvet återställa: Men emedan detta ämne
redan hör till dem af Sällskapet förr samma
inhålls underrättelser antagne och utstakade
om, så ansågs någon ny erinran härom icke
nödvändig, utan hoppades Utskottet, att näst-
kommande eller något annat år, [redacted] Sällska-
pet i denna del gifna löfte, genom dess åtgärd
skulle blifva uppfyllt.

§ 6.

I anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Förordning af den 26 Oktober 1801 rörande Saltpeterstillverkningen i Riket, hade Kyrkoherden i Mouhijärvi Herr Elias Lagus insändt en på Finska och Svenska språken författad kort Uppmuntran och Handledning till allmänna Saltpetter tillverkning i Finland, och tillika föreslagit åtskilliga anstalter att af Sällskapet till allmogens undervisning och författande i verksamhet vidtagas.

Hvad först beträffade Herr Kyrkoherdens uppsatte Anvisning, så hade Utskottet dervid för sin del icke något att egentligen erinra, utan af hvad deruti finnes anfördt om Sällskapets egna anstalter, i synnerhet i afseende de på Sjudnings pannors anskaffande, ett och annat kunde behöfva utredas, helst Kongl. Maj:t och Kronan, enligt hvad allmänt vetterligt vore, sjelf lofvat lemna allmogen sina grannor till låns, utan ansåg Utskottet samma Afhandling med nytta kunna användas för de Kurhälls underrättelser Sällskapet instundande år kommer att utgifvas, eller i händelse Sällskapet dertill samtycker, uti Finska Almanackan för år 1804, men Författarinnan ville likväl Utskottet till Afhandlingens fullkomnande i hvad som nöjeligen kunde tarfva förbättring, öfverlemna den samma till Chemie Professoren Herr Johan Gadolins genomseende: hvarefter, och sedan detta skett, Utskottet förbehöll sig vidtaga om de anstalter Herr Kyrkoherden Sällskapet, i afseende på Saltpetter tillverkningens befordran och utspridande tillstyrkt och föreslagit.

§ 7.

17. Dec

Af Herr Kyrkoherden Mollins den 27 sistl. November daterade Memorial, med dervid fogade Enestämmo Protokoll från Karhu af den 31 förgående Oktober, hvilka Handlingar till en del hörde till Utskottet för Potatisplantenings-Idens förvaltning, företog sig detta Utskott att endast hvad som rörde de personer af Allmogen, hvilka i nämnde Sachen, jedan Sällskapets den 1 Juni förledet år härom gjorda författning, nyttjat Oxar vid Jordbruket emedan, enligt Socknestämmans intyg, drängarne å Prestegården Carl Mattsson och Torsten Mårtensson hela vintern år 1802 enbett med rankor och loha bestridt alla gårdens thors-arbeten med Oxar, äfven som om Sommaren och Hösten med oke, samt Reserven Thomas Klut, dräng på Harvis boställe, ett helt år dagligen thorkat både i Slog och åker, med en derför inköpad Oxe, så tillstyrktes att de, Carl Mattsson, Mårten Mårtensson och Thomas Klut hvardera måtte erhålla den i Sällskapets Kungörelse stadgade belöningen af Tre Riksdaler.

Vidare föreslog Utskottet, att Kajnio Jakala bonden Anders Johansson, som ett par år thorkat med ett par dertill införskade Oxar, och Kamähi Lotsko Kurbonden Jacob Henricsson, som i flere år både vid åker och Skogsthorsning nyttjat samma Slags Dragare, måtte vardera med en lika belöning hugnas.

Beträffande de nämnde Heinois Soldaten Johan Hilfredt och Mäenkylä Mäkelä Enbyggaren Jacob Jacobsson, som äfven inköpt hvar sin Oxe, och förledne Vinter med dess bestridt alla sina thorslor, samt Prestegårds Skomakaren Mattis Mattsson på 13de året gammal, dela det förflutna året, med en inköpad Stut,

hemkört ej mindre all den ved haus Mor och Syskon behöfft, än en ansenlig hop gärdsel och granris, samt på åkern utsläpat all den gödsel som af kreaturen fallit, så tillstyrkte, att dessse personer Johan Wilstedt, Jacob Jacobsson och Matts Mattsson, som ehuru de hittills icke till fullo uppfyllt Sällskapets vilkor, måtte undfå en i mån deraf afpassad belöning eller En Riksd. 24 Skill. hvardera.

Slutligen, och emedan Utskottet för denna gång icke funnat åt Prestegårds drängarne Matts Johansson och Anders Simonsson Karimäki Hatte dräugen Anders Henriksson och Rusthållaresonen Johan Jacobsson från Mäkinjä föreslå någon belöning, borde, enligt Utskottets tanka de undfå den förhoppning, att om de i sine nyttiga företag fortfara, deras blifva efter sin förtjenst i hog kommande.

§ 8.

Uti Memorial, som den 1 denne Månad till Sällskapet inkommit, hade Herr Probsten Ring anmält berättelse om en af honom i gemenskap med några grannar förelagd Skärr-odling af 200 Tunnelands vidd, hvarom ehuru genom vidlöftiga och kostsamma grafningar, vattenytan i den ofvanföre belägna sjön redan sänkt sig 2½ fot, och derigenom beredt utväg för ansenliga tillandningar, ett hinder af bakvatten, som gör ny förändring nödvändig och gräfning nödvändig, fordrar ny och betydlig kostnad, den en del af Intressenterne icke mägta, och en del af samhoga för större förlag icke våga sig åtaga, i anseende hvartill Herr Probsten begärt, att Sällskapet med ett penningebidrag understöd af 100

Rdr dalar ville understödja arbetets fortgång. Hvarom förbehöll sig Utskottet en annan gång yttrande, under förmodan, att en del af det intresse, som [deltagandet] Allmänna Donations-fonden framdeles kommer att af sig kasta, dertill med stöd af Testators eget förordnande i Testamentets 11te punkt, [medel] torde kunna användas.

17. Dec

§ 9.

En Anonym, som undertecknat sig Landtman, hade uti Memorial af den 24 Sistl. November, under anförande af flere grundade skäl och anmärkningar, funnit vara nödvändig, att af straffets skärpande för den som genom stöld i äng eller åverkan i skog sig förbrutit, och af sådan anledning föreslagit en underdånig hemställan till Kongl. Maj:t, att den som uppsåtligen förorsakar en annans åker eller ängshägnad eller grind, och [den hägnade fänge] [deruti] kreatur, derföre måtte anses med lika straff som den der stjäl med inbrott, helst ransaken i begge fallen tyntes vara den samma, att åverkan å annans skog måtte belaggas med [tjufvaböter] lika straff som tjufnad, emedan Anonymen emot den befarade invändning, att en ändring i allmänna lagen borde ske af Kongl. Maj:t utan Rikets Ständers samtycke verkställas, och att frågan derom egentligen rätteligen vore ett riksdagsärende, anmärkt, att anledning vore att befara, det samma fråga, derest den icke tidigt och i förväg i högre ord väckes, kanske aldrig kommer att vinna en förtjent uppmärksamhet, utan blifva något ämne för den lagstiftandes Magtens öfverläggningar.

Utan att vilja bestrida Anonymen hvad

han anfört om skadan af vålbetnings och
åverhans allt för lindriga behandling efter
svenska Lag, helst Utskottet för sin del trodde
att färdeles nytta i Landet, Jordägare deng
nom icke fullan afhållas att upplåta u
vidmagthålla ängshägnader, så vida nyttan
då de under påstående fård vilja beta sin
Hästar och kreatur, snarast lockas att i sa
dant ändamål förgripa sig på hägnade
ängar, hvaraf kreaturen under betning
tiden äro i fältet förvarar, och vederbörand
fäller undgå besvåret att vaka dem,
ville likväl Utskottet, innan det fått ut
lande om Författarens projekt afgifven
annu taga det samma under närmare
betänkande och öfverläggning.

Justerad den 28 Januari 1803.

Wallerius

Den 28 Januari 1803 Närvarande
de i Berednings Utskottet desf
Ordförande och Ledamöter, utom
Herr Lagmannen och Riddaren
Tynnerberg, Herr Öfverste Löjtnan
Baron de Carnall, Herr Öfverd
rektoren Ahlfors, samt Herrar
Professorerne Haartman och
Retter, hvilka dels voro uti Stat
bortreste, dels af andra göromål
hindrade.

§ 1.

Protokollet för den 17 December sistledne a
upplästes och justerades.

§ 2.

Ibland de från Sällskapet till Utskottets han

gning och utlåtande remitterade Skrif
, samma Herr Kommunisterns Baron Ma
ii den 1 Oktober 1802 daterade uppgifter
ehålla

1:o en kort berättelse om Potatvis plantern
tillstånd i Haapajärvi, Karjamäki och
kajärvi Kapeller af Pyhäjoki Socken, hvar
, jemte förande till Utskottet för Potatvis
ntenings medlens förvaltning, och hvem samma
skott, enligt Sekreterarens tillkännagifvande
lan förehaft, Berednings Utskottet icke
nde sig befatta;

2:o ett förslag, att genom remning sam
anbinda Pyhäjärvi och Kojärvi eller Koivu
järvi insjöar, den sednare belägen i Kauta
mbi, för att dymedelst uppnå communica
n med Karelen och Savolax; men hvilket
förslag anser Utskottet höra lyda till Sällskapets,
den till finska Strömrensnings direktionen
gard;

3:o några tankar om orsakerne till frost
ter, med hvilkas pröfning Utskottet för
ndade bör uppskjutas till dess svar på
Sällskapets i detta ämne uppgifna Frågo
i instundande år 1804 torde ingå.

§ 3.

Uti Memorial af den 13 sistl. November,
de Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren
Hellenhoff anberättat om en af Herr Lie
tenanten Geitell i Syssmä Socken företagen
kurination, hvarvid i anseende till flere
stående hinder af allmogens motvilja och
fördomar, endast Torparen under Wirjala
Peter Anders Johansson och dess hustru Brita
Henriksdotter kunnat förmås att låta denna
peration på ett sitt barn anställas, om hvars
fullkomliga genomgångna Sjukdom och

tyckliga tillfrisknande betyg af Föräld-
re och af flere trovärdige Handtpers-
åfven medföljt. I anseende härutin
Öfverste Löjtnanten och Riddaren Hem-
mer icke barnets Moder kunde, tig sjelf
belöning och andre till uppmuntran,
Sällskapet hugnas med något heders-
Detta förslag log Utskottet i öfverwägande,
hulle åtskning ej mindre för dess upphöj-
patriotiska afsigter än för Herr Vice Ord-
ren Geijers nyttiga, ehuru i det hela, mer utta-
hans förvållande, misslyckade bemödande
gerna tillstyrkt Sällskapet att lemna Fr
Henricsdotter, ~~den begärda~~ såsom den förste,
tysmå att antaga vaccinationen, den beg
da belöningen; men då Utskottet deraf
icke ~~fäste~~ trodde sig förese någon sänder
kraftig verkan till vaccinationens all
männare införande, och dessutom fruk
de att stadga ett prejudikat, som kunde
från hvar enda Socken i Finland fram
ler kunde åberopas, utan att i någon
ra flere än en á 2, högst några få, af
Allmogens barn skulle blifvit, genom Vac
nationen, för sin Fosterbygd bibehållne, ~~så~~
~~samma~~ så och följaktligen utan någon bety
ligare båtnad för det allmänna, så ans
Utskottet sig icke kunna ingå uti ett till
styrkande, som direkte stridde emot öfver
ten af de uti Sällskapets Kungörelse af d
29 Julii 1799 förbehållna villkor.

§ 4.

Vidare föredrogs ett ifrån Sekreteraren
Kongl. Svenska Vetenskaps Akademien Herr
Kongl. Sekreteraren Nicander under den 1

sistl. December till detta Sällskaps Sekreterare
ställdt bref, hvaruti Herr Kongl. Sekreteraren
kännagifvit, att i anseende till de små af
handlingar, som skola införas i Finska Allma
nacken till Allmogens underrättelse, Akademien
ansåg vore i förlägenhet om, hvad ämne som
under samma Allmoges behof må vara mest
ändamålsenligt och tjenligt. Och emedan Akademi- 28. Jan. 1803.
ien, af sådan anledning, önskat, att Sällskapet
ville föreslå och låta på Finska eller Svenska
öfversätta sådana afhandlingar, som skickade
lige för Almanacken och vore lämpade af-
ven den upplysning Allmogen nu för tiden
är i stånd att emottaga, så hade Akademi-
ien velat inhämta Sällskapets uttlåtande,
huruvida det i denna del funde eller lemna nå-
gon åtgärd.

Under till följe af Sällskapets remiss i 11
§ af dess Protokoll för den 15 sistl. December
varom föreslagen öfverläggning, anslog Utskot-
tet den af Kongl. Vetenskaps Akademien pro-
ponerade utväg så mycket tjenligare och
lämpeligare, samt äfven för Sällskapet i me-
ra än ett afseende förmånlig, som utom det
Sällskapet derigenom kommer i tillfälle, att
till flere hundra de årligt
nå flere hundra än nu genom Hushållnin-
underrättelserne sker, eller kan ske, utspridda
de råd och erinringar i Hushållningen och
dermed genenskap ägande ämnen, hvilka
Sällskapet vill menige Man meddela, Säll-
skapet äfven torde kunna besparas den
tidtyliga årliga utgift, som nämnde Hus-
Hushålls underrättelsers utgifvande föror-
sakar. Utskottet hemställde derföre, om icke
detsa, i fall Sällskapet antager Kongl. Veten-
skaps Akademiens förslag, för framtiden må
samma indragas, och andamålet dock lika

väl och fullkomligen, om icke bättre, vinn
och emedan, enligt Herr Kongl: Sekreterarens
anders tillkännagifvande, Allmanacken
ett näst följande år vanligen lägger under
pressen i April månad året förut, men
styrelsen för närvarande icke hade tillgång
någon annan afhandling, att till införan
deri för år 1804 föreslå, så tillkyrktes, att
Herr Kyrkoherden Lagi Upptuna tracts och Ka
ledning till allmännare Saltpetter tillverkn
i Finland, sedan den samma, af Herr
Utskottets beslut af den 17 sistl. December
(Prot. § 6), vore af Herr Professoren Gadolin
öfversedd, och der så tarfvas kunde, rättad
måtte, med utslutande af hvad som egentl
och redan endast rörde de å Sällskapets fö
förmodade anstalter till Saltpetterstillverk
ningens allmännare införande hos Allmog
i afsigt att för Allmanackens nyttjare, till
Kongl Vetenskaps Akademien afsemnas.

§ 5.

Herr Kyrkoherden Mollins Observationer
öfver väderleken och Hushållningen i Karst
Socken år 1802, funnos, utom de vanliga
underrättelser Sällskapets Korrespondenter
enligt dem meddelad plaga meddela,
och hvaraf bruk skulle göras för Samman
draget i Dagboken, äfven innehålla uppgif
ten om ett tjenligt sätt att bereda i Vester
nisha sättet att bättre än i allmänhet sker
bereda tårskinn till Pelsar, Fällar m. m. hv
sken uppgift Utskottet tillstyrkte Sällskapet
att i Hushålls underrättelserne för Menige
Man, eller i sina förmodade bidrag till
Finska Allmanacken, nyttja.

Hvad Herr Kyrkoherden för öfrigt förmäl
om Potatoës plantningens tillstånd och framsteg

Karelen, hade redan hos Utskottet som
anden till denna plantering förvaltar, förevant.

28. Jan.

§ 6.

Jemte Memorial af den 3 innevarande
Januari, hade Herr Häradshöfdingen Collan,
anledning af flere Landthushållares yttrade
nskan att få en specifik uppgift på kostna
den vid Lerhusbyggnader, meddelat en sådan
om det Lerhus som af honom, jemlikt Kon
varar, blifvit å Storgårds Säteri i Pikis Socken
uppfördt. Denna uppgift anslog Utskottet
kostnaden att genom Dagboken lemnas i All
mogens händer, sedan likväl förut, jemväl
af Herr Majoren och Riddaren Reuterskjöld,
som ett dylikt men vida större Lerhus å Hei
vald Premier Majors boställe nära Åbo stad
uppfalt, underrättelse om kostnaden för dylik
nämnde Lerhusbyggnad vore inkommen, hvar
efter begge uppgifterne på en gång kunde
Dagboken tryckas.

§ 7.

Kongl: Hofpredikanten och Kyrkoherden
i Lenala Magister Fredr. Ehrenmalm, som
enligt intemnade betyg af Herr Kapitenen Thau
sen, Herr Löjtnanten Wilhelms och Herr Kom
ministern Magisters Lenegrist, uti Helmo, Lo
lax och Töfsala [illegible] Koppsamlingar vacci
nerat 30 personer dels af Allmoge dels af bätt
re stånd, och ibland dessa 30 äfven på en Drängpiga
af 22 års ålder, hade uti den 3 i denna Månad
inkommit och hit remitteradt Memorial, af
lagt sig sjelf all slags belöning derföre, men
i dess ställe föreslagit, att Prosthustrun Jeha
Palmgrens hustru Sara Johansdotter, som va
rit den första af Allmogen i den orten att
antaga vaccinationen, måtte derföre hugnas
med en halsked af silfver och vidhängande

Medaljon, hvilket Utskottet äfven för sin del fann sig befogadt att tillstyrka.

§ 8.

Genom Syne-Instrument af den 15 nästförliden December vore uppläst och verificerad, att Bonden Johan Jacobsson Könings-backa, å sitt innehafvande hemman i Pedersöre by af Himola Socken, sedan år 1795 tagit af ganska stenig mark ny åker till 2 Tunneland, tegelagt gamla åkern, samt den sprängt och bortfört mycken sten, upprodt ny äng till 18 Tunneland, nybyggt ett vattenverk med murad damm och hammare af 5½ lispunds vigt samt en kädergvarn med ett par stenar, utom ett nytt stall och 2ne nya fähus, och för öfrigt betydeligen förbättrat de gamla Husen, hvilket af hvilkets allmänna kostnaden af Synemännen blifvit beräknad till 835 Rdr 16 sk., men att desutom han gemensamt med sin Son Jacob Johansson Könings-backa, hvilken sednare härvid tagit för nämnda handen, förfärdigat icke allenast tvenne handa Klensmeds arbeten, Grofsmides och Koppar-kärl, utan äfven flere Sågblads finbladiga Sågverk, lika väl hamrade på de Engelska och Holländska, och Jacob Johansson särskildt, flere nya Vagg och Gick ur af samma godhet och vackra utseende som från de bästa Urfabriken i Sverige erhållas, jemte verk till Vertikal Hare och Pendyler, Astronomiska ur, som visa 1/10 Sekunder, fina urheder och fjedrar, samt en myckenhet grofva och finare maschiner och verktyg till deras förfärdigande.

Äfvenledes fann Herr Kommerse Rådet och Ridd. Abraham Falander, genom uppvisad Bevis af den 6 sistl. December hafva sednare vittsordat Fadren Johan Könings-backas färdighet i tillverkandet af finna Sågblad till lika godhet med dem hvilka ifrån England och Holland blifvit införskrifne; hvarföre Kon. Utskottet äfven uppsteddes en Vagg af Stål, enahanda beskaffenhet af lika finare utsmidning och fin polityr, som de bästa Engelska. Och hvande Utskottet, i anledning till alla dessa både Fadrens och Sonens förtjenster icke undgå, att dem bägge till Kongl. vederfarande anmäla, hvilken belöning efter Utskottets tanka, borde bestå i ett Exemplar af Sällskapets Medalj i silfver, att af bemälde Fadren uti vidhängande silfverked, bäras uti knapphålet.

§ 9.

Uti af Sockne-Stämmo Protokollet från Lappfjärd den 29 sistl. Augusti, och Herr Assessoren doktor Wasastj den 16 förutgående Februari utgifne Bevis, åberopade Utskottet, att Nämndemannen Henric Forsbacka hustru Margareta Henriksdotter, som skall äga tillräcklig och nöjaktig insigt så väl uti Inoculationen förrättande, som uti allt annat med under Sjukdomens förlopp och vid dess särskilda tillfällen är att iakttaga, inom en tid af 3 år, lyckligen och utan ett enda lifs förlust, inympat Kopporne på omkring 200 barn, och tillbyrkte derföre, att hon må belönas med en förgylld hatsked af silfver, jemte vidhängande förgylld Medaljon.

§ 10.

Likaledes tillstyrktes, att Drängen Michel Johansson Mörkkinen, som enligt Sockne-Stämmo Protokoll från Saarijärvi af den 14 Junii sistl. år, i 29 års tid trogen och väl tjent Bonden Matts Eskilsson Pajusalmi

28. Jan.

järvi, måtte för sin Husbondes räkning, j
hostnaden dertill redan erlagt, belönas me
ett Silfverhattband.

§ 11.

Åt Drängfogden Johan Henricsson, so
enligt Sockneståmmo Protokoll ifrån Löjo
af den 30 Maj sistl. år, i 16 års tid, me
utmärkt flitighet, nit och trohet tje
å Sockenens Prestegård, tillstyrkte Utskot
tet, att ett Hattband af Silfver måtte
läggas, med vilkor att hans Husbonde
Probsten Anders Collin det samma bet
menn å ~~l~~ Johan Henricssons bröstbr, so
detta Huspigan Elsa Michelsdotter, som
längre än 6 år, skulle åtnjuta med berom
lighet, å samma ställe varit i tjenst, skul
Utskottet, i anseende till hennes anm
korta tjenstetid, icke till belönings er
hållande rekommendera.

§ 12.

Om användandet af de fem blad i Riksa
gan öfver en Hollandsk Oljegvarn, hvilka
Herr Professoren Gustaf Gadolin den 3 innev
rande Januari till Sällskapet inlemnade bl
vit, hade detta Utskotts samma dag bifö
anmodadt att sig uttala: Och anmältes n
af Sekreteraren, att Herr Direktoren Forsberg
den äldre, som sagt samma ritningar var
af honom sig på ställen förfärdigade efter de
Holländska Vadergvarnarna, den han åfven
bäst skall kunna, erbudit sig icke allenast at
deröfver författa en beskrifning, utan ock
att i modell exequera både vadergvarnen
och vattengvarnen för Oljepressning, emot l
högst 20 Riksd. R. G. S. då åtnjuter en fullständ
modell för Oljegvarn ej skall kunna fås und
100 Rd. Holländska myntf. Detta anbud ville Utskot
en annan dag taga i öfvervägande.

Justerades d. 15 Martii 1803. Hallenberg Wallerius d.

Den 18 Mars 1803 Närvarande
i Berednings Utskottet Dess
Ordförande och Ledamöter,
nemn Herr Kansli Rådet och
Riddaren Porthan, Herr Lagman
nen och Riddaren Synnerberg,
Herr Öfverste Löjtnanten Baron
de Carnall, Herr Professoren
Gustaf Gadolin och Herr Biblio
thekarien Wennerdorff.

§ 1.

Emedan enligt Herr Probsten Aings skrif
velse af den 26 sistl. Januari, Hans Extraordi
narie Prebendens Predikanten Magister C. J.
Grevillius, ~~i Karis Socken~~ efter vederbörligen
vunnad kunskap om sättet att med framgång
anställa Vaccinationen, ~~i Karis Socken byrka~~
icke allenast lyckeligen genomgått omskrin
delsen, i Karis Socken, med Vaccin, utan
och i denna konst undervisat både Sockenens
och Knappertuna Kapell församlings Klockare,
i anseende hvartill Utskottet, med anledning af Sällska
pets den 29 Juli 1799 kungjorda, och sedermera
åfven till Vaccinationen utsträckta löfte,
hemom, Magister Grevillius, derföre berätti
gad, att jemte ett tackskrifvelse bref, undfå ett
exemplar af Sällskapets Belönings medalj i
Silfver. Men emedan, inom Karis Socken, Hof
slagaren vid Svartå Bruk Michaël Murberg,
under ett allmänt genom några misslyckade
exempel af vanlig Koppympning upp
kommit misstroende till alla försök af dy
lik beskaffenhet, vunnit den första far,
denne tillbrutit sig att tillåta vaccinationen
å sina barn anställas, hvarföre Utskot
tet, icke utöfver Sällskapets vanliga eller så-

c.

som motsvarigt anfedda, sedan för vac-
nationen tillstyrkta premium, rekomme-
ra Murberg till någon ytterligare belöni-
ning, i fall vaccinationen ifrån sina
va allmännare antagen, lättheligen kun-
dragas till prejudikat för den första vac-
nade eller dess föräldrar och anhörige ut-
hvar enda Socken af Finland.

§ 2.

Genom Sockne-Stämmans och Härads-
Rättens i Lojo Socken Protokollen af den 4:de
Maj och 4 Oktober sistförledet år, framgår
tet vara behörigen styrkt, att Drängen Jo-
Mattsson Stenström och Pigan Sista Andersdot-
dotter, den förre i 25 och den sednare i 21 å
med berömlig flit och trohet tjent Herr
Kapitenen Reinhold Krabbe å Palonieme
gård: Och emedan deras Husbonde i an-
ning deraf begärt, att de på hans beko
nåd måtte med någon heders-belöning
nas, så föreslog Utskottet, att den förre
undfå det vanliga Silfverhatt-bandet,
den sednare en halsked af silfver me
vidhängande medaljon, begge, såsom
ligt vanl, försedda med tjenliga påsk

§ 3.

Bonden Anders Andersson Ijubola och ha
Svåger Michel Johansson Ojala i Ankila by
af Kaumo Pastorat, som enligt i Socknestäm
ma den 16 Januari innevarande år verifice
radt Syne-Instrument af den 17 Oktober 18
med en kostnad af 625 Rdr dit i hat Myllyja
vi Träsk, och dertill upptodlat den förre åker o
förre 3 Tunne-S kappeland, och den sednare jemn
Ett Tunneland, utom Ett Tunne-S kappeland för
hvardera af den mark, som medelst dikets

ning genom en blöt och sandig äng blifvit
till bördig åkerjord förvandlad, medan An-
ders Ijubola ytterligare förskildt upp af
sitt förut tjenbundna mark upptagit 4 kap-
land åker, samt af den derutöver upptorkna
sjonen upptorkt en sträckning af 40 famnars
längd och 2 alnars bredd, anfägos hvardera
värdige, att med en förgylld Silfverbagare
om 10 Lods vigt, af Sällskapet hedras och upp-
muntras.

§ 4.

Ehuru, enligt i Härads-Rättens ut-
lands Socken Protokoll förd den 2 April 1802
inhägnat Syne-Instrument af den 5 Mars
samma år, Bonden Johan Mattsson å Hem-
manek N:o 3 i Norrboda by, som vid Storskiftet
år 1798 erhållit sin åker och äng på något
afstånd ifrån byn, af sådan orsak utflyttat
sin Man- och Ladugård 1400 alnar längre
bort, ifrån förra Konungsstället 1400 alnar
längre bort, anfåg likväl Utskottet, som icke
kunde, huru vida han denna utflyttning af
hvilja eller af nödtvång verkställt, eller
visste honom för ofrigt hafva gjort några
uppodlingar, sig icke deraf äga skäl, att
honom till någon belönings undfående
hemmala.

§ 5.

Uti Memorial från Herr Styrkohenden
Ramstadius i Keuru af den 8 November sistli-
dit, hvilket Memorial flere Socknens inva-
nare under samma dag med sin underskrift
bekräftat, var till belönings erhållande för-
slagen Nybyggaren Johan Samuelsson Walkei-
nemäki, för betydlig åker och ängs vidgning
samt härav utdikning och stengärdes gårds an-
läggande till 40 alnars famnars längd; men
emedan dessa uppgifter som i det hela icke fun-

wes vara nog bestående, utan finnare till
en del påtagligen oriktiga, icke voro gen
Syne Instrument och ordentligt Sockneståm
mo Protokoll vederborligen bestyrkta, så ha
Utskottet någon belöning för honom icke
tillstyrka.

§ 6.

Af Herr Kommissions-Landtmätaren
Tefslairs uti skrifvelse af den 29 Janua
innevarande år uppgifna tankar om o
jakerne till landtbrukets vanskötsel i
Pyhäjoki Socken af Uleåborgs Län, vann ef
Utskottets öfvertygelse, intet egentligt bru
att göra, utan skulle de samma läggas t
Handlingarne; och författarens omsorg, att
hvarje och ett af Socknens tre Kapeller Ka
pajärvi, Kärsämäki och Pyhäjärvi, få en
ordentlig Plog, som vore tjenligare än den va
liga tvågreniga, ansåg Utskottet icke hella
kunna, hvarken i afseende på afslägsenh
ten eller kostnaden, bifallas.

§ 7.

Uti en af Kapellanen i Sastmola Herr Jan
Hallfors insänd Beskrifning öfver det de
heliga sättet att bränna sten, upphugga sten
kar till åker och uppföra stengärdesgårdar
de Utskottet funnit åtskilliga underrättelser
af verklig brukbarhet och intresse; men Ut
skottet ansåg dem likväl i sitt nuvarande
skick icke nog tjenliga att genom tryckets g
vas allmänna, utan tillstyrkte att de till
vidare må bland Handlingarne förvaras.

§ 8.

Efter vanligheten skulle för Dagbokens upp
gås de af flere Sällskapets Korresponderande
Ledamöter insände Quartals berättelser, nemligen
Herr Professoren och Probsten Doctor Piklmaa

18. Mars.

ds hela året 1809 från Euraåminne; Herr Di
ktoren Hallström för första hälften af samma år
från Kuopio, Herr Löjtnanten Liljeke bergs för
andre hälften af samma år från Kinnerjoki,
Herr Kapitenen Finckenbergs för samma tid från
Wiborg, Herr Kandidaten Wanelius's för 3dje Qvar
talet af samma år från Uleåborg, Herr Kommis
sions-Landtmätaren Heinricii för månaderne
September, Oktober, November och December från
Jockmock, Herr Probsten Castréns och Herr
Kommissions Landtmätaren Nauckléns för 4de
Qvartalet från Kemi och Lockteå: och för samma
behof likaledes användas Herr Kyrkoherden
Wallenii Observationer öfver väderlek, hushåll
ning och Naturfenomener i Sodankylä år 1809,
samt de Anmärkningar för samma år, dem en
Anonym, som undertecknad sig P. L. från
Kyrkbyn i Pyhäjoki Skärgården af Kajeborgs Westra Hä
rad till Sällskapet insände.

§ 9.

Jemte Memorial af den 1 sistl. Februari
lade Probsten och Kyrkoherden i Jaraftebro Hr.
Joh. Cygnaeus internat Väderleks Dagbok,
innefrån för sistledne November, December och
Januari månader, som på vanligt sätt skul
för Dagboken användas; men med de på
följer Memorialet för öfrigt innehöll om nöd
vändigheten af en bättre inrättning af
finlands vintervägar, och om upphandling af
Lövinborst i Landsorterne, tvedes Sällskapet
icke finnna taga någon befattning.

§ 10.

Beträffande det anbud, som enligt 12 §
af detta Utskotts Protokoll för den 28 sistl. Ja
nuari, Herr Direktoren Thorenberg den äldre
gjort, icke allenast att öfver de af Herr Pro
fessoren Gustaf Gadolin till Sällskapet inlemnade
Ritningar på en Holländsk Oljequarn, förfat

ta en tydelig beskrifning, utan och att i modell exegvera både ~~den Hjequarn~~ ~~som~~ wädergvarnen och vattengvarnen i Ojepräfning, emot betalning af 10 hog 20 Rdr:r för hvardera, anfåg Utskottet detta anbud för närvarande thunna eller behöfva antagas. De blotta ritningarne, utan någon förklarad kännedom, torde för en betraktare med mechanik insigt, utan modeller göra tillfyllest att gifva upplysning om maschinernes inrättning och sammansättning.

§ 11.

I anledning af 42 § i Sällskapets Stadga uppkom hos Utskottet öfverläggning om gon tjenlig Prisfråga, att den 1 instundande May af Sällskapet till besvarande upptag. Men emedan Utskottet icke trodde meningen närmande § vara den, att Sällskapet nödvändigt borde 2ne gånger om året framställa något nytt Prisämne, utan blott och endast sådan, att Sällskapet då det till allmänhetens öfverlemnar ett dylikt Prisämne, bör deraf ~~den~~ antingen den 1 Maj eller den 1 November thungöra, Sällskapet dessutom den 1 November tillkännagifvit icke utan 2ne Prisfrågor, och emedan de inberamade har för närvarande icke mindre än femton sådana utelöpande, så anfåg Utskottet för gon ny för denna gång icke behöfvia af nöden. —

H.H.Wallerius

Den 13 April 1803 Närvarande i Berednings Utskottet dess Författande och Ledamöter, utom Hrr Lagmannen och Riddaren Sefwerberg, Herrar Professorerne Haartman, Gustaf Gabolin och Mether samt Herr Bibliothekarien Wonsdorff.

§ 1.

Emedan, enligt Sjne Instrument af den 1 Juli 1796 och Socknestämmo Protokoll af den 18 Sept. samma år, Landtbonden å Heickilä Regements- Tillhörr Boställe i Åtterla by af Rauho Socken, Johan Andersson, af grunden uppfört en Tåhus- byggnad af 10½ alns i qvadrat utvändigh, med 7½ alns höjd ofver, den han tillförene ofvan- till rappat och hvitlimmat, samt derofvan- nå inrättat ett redskapshus för stockhvark- ogh, hvilkens byggnad, hvarvid all stenen blif- vit på ¼ mils afstånd uppbruten och hem- förd, Synemännen warderat till minst 70 Rdr:r Silfvermynt, så tillstyrkes, att Johan Andersson derföre måtte hugnas med en förgylld Silfverbä- gare om 6 Lod wigt.

4 alnars höjd och

§ 2.

Hit remitterade Socknestämmo Protokollet från Kalajoki af den 28 Mars förledit år utvi- sade, att Bondehustrun Christina Hannunen från Pyngå by Pyttnit Tio Skålpund Linnegarn till den finhet, att å en härfva af 1½ alns Qvarter och ett Skålpunds wigt gingo 100 pas- mar å 60 ändar å passman räknade, samt att hon desutom ympat Kappporne på 75 barn med den framgång att de alla vid lifvet blefvit bibehållna, och att hon för öfrigt skall ägt ut- märkt färdighet i åderlåtning. Utskottet anfåg vid öfvervägande af allt detta, hvilket i flera än ett af-

Jeende hafva gjort sig förtjent till belö
Men emedan intet prof på garnet blifvit
Sällskapet inlemnadt, och Utskottet, vid bed
mande af dess förtjenst, till beskrifningen d
ow, icke kunde finna sig böra tillstyrka
af Sällskapet uti den tryckta Kungörels
af den 2 April 1798 utstakade grunde
på anseg Utskottet bäst vara att tills
dare upplysning ytterligare härom, a
anmodade emellertid sin Ledamot Herr
verDirektoren Alfving, att igenom Kom
spondens med Herr Rådmannen Jellma
Norrköping söka förvissa sig om det be
garn Christina Hammarén i ofvanberörd
måtto tillverkat.

§ 3.

Af Herr Kommunisten Johan Gabriel
Toppelius under den 11 förste Mars till Säll
vet aflåtne Skriftelige Berättelse, inhämtad
Utskottet, att Herr Kommunisten sedan d
30 September förledit år, med framgång v
cinerat 400 barn inom Hwitsla Socken; och
huru Herr Kommunisten för detta sitt m
liga bemödande icke gjort anspråk på någ
belöning, eller förmodade Utskottet att tillbör
Sällskapet deremot torde behaga förklara
honom sitt nöje och aktning: hvarjemte Utsk
skottet anseg Memorialet förtjena att ~~dess~~
genom Dagboken komma till allmänhet
kunskap, helst Herr Kommunisten dertill a
nu fogat åtskilliga upplysande och mind
vanliga casus, ibland hvilka tillväl den för
torde behöfva, att till dess förinnan, till
beskaffenhet något narmare utredas.

13. Apr.

Korresponderande Ledamoten Herr Lektoren
Norrström den 19 förste Mars inkomne An
teckningar om Borgå Stads Näringar och
Handelsrörelse för år 1802, samt Utdrag af
Anmärkningarna öfver väderleken samma
år, skulle på vanligt sätt föras Dagboken
användas, samt den af Herr Lektorn tillika
insända Beskrifningen öfver ~~af~~ nu mera
aflidne Fabrikören Eric Ståhles vid Strömsberg
i Borgå Socken inrättade Spinneri- och Kalk
bygnad nyttjas i Dagboks Innemandraget
af Korrespondenternes berättelser, till hvilkas
vid punkt, enligt Sällskapets den 15 April
1800 antagna Plan, äfven hörer underrättelser
om nya uppfinningar, företag andens och
försök i alla Hushållnings grenar.

§ 5.

Herr Direktoren Dreijlichs tillägg till
hans afhandling om Kakelugnars inrättning
med tillbakade rör, anseg af Utskottet förtjena
att täfwa ett bihang till nämnde afhandling,
hvilken Sällskapet för detta tillägg ett
sum i Sina Handlingar, der äfven varda
införde: Och emedan Planchen till den förstn
afhandlingen redan vore graverad, bodde dock
Utskottet Förläggaren Herr Magister Grenchell
finna sina utvägar att tillhandla sig den lilla
figur förskildt afteckned, som åtföljer det
nu efteråt inlemnade Tillägget.

Justerad den 22 April 1803.

P.W.W. Wallerius

Den 22 April 1803 Närvarande i Berednings Utskottet, dess Förfarande och Ledamöter, utom Herr Öfverste Lieutenant Baron de Carnall, Herrar Professorerne Haartman och Mether, Herr Director Gillberg och Herr Handelsmannen Trapp.

§ 1.

Till en början justerades Protokollet af den 13 i denne månad, och derefter föreslet till det af Sällskapet den 2 November 1801 med Stora Priset belönade Försöket till Lärobok för Finska Bonden i de nyttigaste Stycken af dess Landthushållning, med valspråk: Naturam optimam ducem, tanquam Deum sequimur, eique paremus.

§ 2.

Angående Herr Probsten Rings Memorial och berättelse om en af honom genomförd med flere grannar i Kans företagen Kärrodling af 200 Tunnelands vidd, som i anseende till inträffade hinder fordrar ny och betydlig kostnad, den en del af Intressenterne icke ägta, och en del af Jordbruga för större förlag icke våga sig åtaga, hade Utskottet den 17 sistl. December (Prot. § 8) förbehållit närmare uttalande. Och emedan Herr Probsten förklarat sig villig, att med 100 Rbdr. verkställa den ännu erforderliga Sprängning och gräfning, och begärt att Sällskapet [illegible] med nämnde Summa måtte understödja detta nyttiga arbetes fortgång, fann Utskottet af Testamentets 11te punkt uttryckligen innehåll, att halfva räntan som faller å

förblifvande behållna Testamentsfonden, skall användas att understödja sådana nyttiga företag i Landthushållningen = = hvilka allmogen blott med egna krafter svårligen kan verkställa, såsom vidlyftigare kärrs och mossars upptorkande och uppodlande, så dane forsars upprensande, medelst hvilka sjöarnes tillbörliga afloppp, till ortens skada hindras m. m. så tillstyrkte, att Sällskapet af Athlmanska Fonden måtte lemna Herr Probsten Ring [illegible] och dess Medintressenter det åsyftade understödet af Ettthundrade Rbdr.

§ 3.

Det anonyma Memorial Utskottet redan den 17 sistl. December (Prot. § 9) till pröfning förehaft, och hvarmed nödvändigheten synes af straffets skärpande för våldbete i dag eller öfverhop i skog, föreslogs nu å nyo; men vid öfvervägande af alla de konsideranter mot och med, som i detta ämne inlupo, kunde Utskottet icke annat för närvarande göra sitt beslut till bifall eller afslag på Anonymens proposition, utan förbehöll sig deröfver [illegible] en annan gång uttalande.

§ 4.

Vid Herr Probsten Doktor Hambræi Memorial af den 30 sistl. Mars om fattigvården på Åland, med anmärkningar öfver de allmännaste och hittills mest vanliga [illegible] utvägar till förekommande af tiggerier, tyckte Sällskapet icke nu kunna något åtgöra. Sällskapet ämnade inom April månads utgång inpassande år svar på sin i detta ämne uppgifna fråga, och Herr Doktorn hade för sin del icke närmare beslutat den åtgärd han från Regeringens sida anser vara till fattig anstalternes

förbättrande nödvändig. Utskottet anser
före tjenligast, att öfverläggningarna här
tills vidare inställas, och att Herr Doktorns
Memorial, hvari Utskottet funnit mån
nyttiga och upplysande uppgifter om tid
spändet af fattigvården på Åland, på en ga
med de svar, som i anledning af den utsa
Säfflings ämnet framdeles kunna inkom
Sällskapet å nyo föredrages.

§ 5.

Sedan en hög Herre, som velat vara
okänd, till Sällskapets kassa lämnat aflemn
etthundrade Rbg B.F.I. att förvaras i åtta p
mier om 50 Rbg hvardera, och förordnat
det ena bör gifvas åt den jordbrukare i
allmogen, som tvärsigenom odlat och besått
geometriska fyrkanter med ängshampa och
timotheigräs (Phleum pratense) och åtta
finnland med ängskafle (Alopecurus prate
men det andra tillfalla den husbållare, s
verkställt något af Sällskapet uppgifvit
nyttigt förslag till bostäfs- och tärafvels
förbättring i Finland, så både Sällskapet
som funnit, att vilkoren för den sednare
belöningen tarfvade närmare bestämmas
innan den till fullo Menigheten kåfla
uppgifves, samt att vid ängshampens och
ängskaflens odling den svårighet kunde mö
te, att tillgång till utsäde i landet näppe
gen finnes, hvilken brist förut nu dräm
borde häfvas, innan af löftet om belo
ning någon önskad verkan kunde vän
anmodat detta Utskott att i dessa delar f
resså fenliga och verksamma utvägar,
den till Sällskapets pröfning framkomma.

Vidkommande för denna gång förslag till Belöning
gen för ängskaflens och ängshampens odling
så anser Utskottet, att Sällskapets tidn
behållas, att dessa frön måtte utsås anten
gen på ängsnyplog eller i utdikade kärr,
och att kulturen deraf företages icke blott för
ett eller annat år, utan för en bestämd längre 22. Apr.
tidrymd, antingen på samma jordstycke, eller
i fall ägaren begifver sig till cirkulations
bruk, på någon annan tjenlig terrein;
hvaremot Sällskapet borde utlofva, att den
eller de af allmogen, som åtminstone fem
om det utsatta premium, skola, på skriftlig
kommunalan, genom Sällskapets anstalt, förses
med godt och dugligt frö till det pris, hvar
till samma frö af Sällskapet kan bekvämast
och anskaffas. — Kommande för öfrigt odla
rens belöning på vanligt sätt, att genom
egne Instrumentat och Sockne-Nämnens Protokoll
styrkas.

Hvad härnäst vidkom det förslag till
bostäfs- och tärafvels förbättring i Fin-
land, som Utskottet hade att uppgifva, så
anser Utskottet, för att icke genom alltför
vidsträckta fordringar afskräcka vår Allmo
ge från verksamheten deraf, tjenli-
gast att inskränka den samma endast till
tär-afvelns, helst äfven vid ängarnas ännu
allmänna vanvård, den större bostäfs afvels
förbättring icke så kostsam vore att vänta
eller hoppas. Till efterföljd vid fårskötseln
ville derföre Utskottet tills vidare föreslå
följande föreskrifter, hvilka af den, som sig
till belöningens erhållande anmäler, böra ef
ter tillgång i akttagne och följde:

1:o att en förädlad race, helst af de
så kallade Tyska Slaget, hvars hvita och g
ull kan klippas 2ne gånger om året, ine
res och anskaffas;

2:o att Gumfar och Tackor hållas af
ifrån hvarandra, om sommaren i hagar o
om vintern i tjenliga hus, som böra vara
ryuliga och ljusa, samt förses med tåta
tåckar midt på golfvet Lungs efter husets
längd;

3:o att Fåreu ej klippas till parning
innan de uppnått 2 års ålder, samt d
denna parning anställes ifrån Novemb
månads början till slutet af December,
Gumfar och Tackor åter åtskiljas;

4:o att de om sommaren betas på
ländta ställen, och om vintern hadras
enkom dertill utvaldt hårdvalls hö sam
torrkadt löf, samt att de alla årstider
va tillgång på Sleke;

5:o att de dagligen få friskt vatten
och jemväl om vintrarne någon stund
hvarje dag tillfälle att vädra sig i fria l
ten, under hvilken tid deras foder i hä
ken införes.

Sedan dessa föreskrifter i 5 års tid bl
vit af fårens ägare iakttagna, då förs
men icke förr, anser Afskottet honom til
belöning berättigad, helst det egentligen v
inom denna tid, som förfarna af den
bättrade skötseln kunde hinna belägga
den mån tjenlig, att han deraf kunne p
uppmuntrad att dermed allt framgent f
fara. Desslikes finnas borde han tillräcl
trovärdige mäns intygan, hos sin Pastor e
någon Sällskapets Ledamot i Socknen, vi
det 3dje årets förlopp, och tjenstemera årlig

22. Apr.

uppgifva och styrka, i hvad förhållande
hans afvel årligen blifvit förbättrad till
trefnad och afkastning, samt slutligen vid
3te årets utgång, på vanligt sätt, genom
sine Instrument och Sockne-stämmo Proto-
koll, verkliga beskaffenheten deraf utreda
och verificera.

§ 6.

I anledning af Herr Biskopen och Pro-Cancelleren
Doctor Tengström, och Cancellie-Rådet och Riddaren
Lothans till Sällskapet den 1. och 15. nästledne
mars ingifne, och af Sällskapet den 4 förra deneb
till Utskottets utlåtande remitterade memorial
har företagits nu till öfverläggning, huruvida
det vore af nöden för Sällskapet, att, i anseende
til de mångfaldiga göromål, som åligga
Sällskapets Secreterare, antaga en Adjunct
eller Vice Secreterare, som honom uti ärender-
nes bestridande kunde biträda: Och som Säll-
skapets Secreterare, Herr Assessoren Wallenius,
i denna fråga anser sig jäfvig, att föra
ordet vid Afskottets Sammanträde, så underskref-
ven Afskottets Ledamot, som Herr Assessoren
Wallenius afstått,

Utskottet erinrade sig härvid, att, om Säll-
skapet ägde den förmögenhet, att det kunde afsöna
sin Secreterare, hvars göromål ständigt alt
mer och mer blifvit förökade, på det sätt,
att Han, utan att begåfvas befatta sig med an-
dra sysslor, deraf kunde hafva sin uthomst
och i följe deraf uppoffra hela sin tid till
Sällskapets tjenst, Secreteraren i sådan händel-
se ännu borde medhinna, utom som fulleli-
gen bestrida de honom åliggande göro-
mål; Men som denna hans befattning för
honom måste vara obetalt en biförtjenst, och det
sjelfvald vore obilligt att begära, det han en-
samt borde använda tiden till Sällska-

*sedan Herr Assessoren Wallenius afstått, uppå Ordförandens anmodan,

bästa, med afseende af sina göromål
såsom Adjunct vid Academien; så anså
Rektor det vara nödvändigt, så väl till an
dets fortgång vid Sällskapet, såsom ock
Secreterarens, att en medhjelpare honom t
biträde skulle antagas, uppå hvilk
Sällskapet kunde välfoga en del af d
mindre viktiga göromålen, till hvilk
bestridande ej fordras samma skicklig
exemplet och mognad, som vid de d
ga ärendenes. — I följe härav pröfv
ordnade skäligt, at bestämma följand
göromål för den i så måtto yngre
rade 2dra Secreteraren:

1:o Att hålla Diarium öfver allahanda inkommande skrifter, och i förskilliga inrätta
delar anteckna, när dessa öfver dessa
antingen interlocutorie eller definitiv
Sällskapet resolverat, samt hvilket sednare
2:o vara protocoller. Sällskapets allmän
sammankomster, under det förste Secre
rarens föredragen ärenden, jemförd
4:o Befordra om expedition af alla Sä
skapets beslut och författningar, jem
om utdelning och förändringen af
Sällskapets tryckta skrifter, vid hvil
corrector hans jemväl bör biträda
ste Secretearen.
4:o Vara närvarande vid Sällskapets
vecko-sammankomster, och då föra til
de på bordet leggande handlingar, jem
dessa: hafva vården öfver modellern
och arbets-redskapen, hvilka på nä

* hvilket sednare borde til dess innehåll ock in column korrekter uttryckas.

dagar för hvar och en som det åstundar, hvar vara tillgängelige.

5:o Hafva hela den befattning och detaille, som förvaltningen af Billmanska testamentet medför, samt i öfrigt företräda ordinaire Secreteraren, då han af laga förfall är hindrad, eller med Sällskapets tillstånd frånvarande. 22. Apr.

Hvad de öfrige med Secretaren gemensamt förenade göromål angår, anser Rätten dem till större delen vara af sådan vigt och beskaffenhet, att de af samma skicklighet som klitiska borde bestridas, samt att dessa göromål icke vore flere, än att de med någorlunda begränsning af förste Secreteraren kunde besörjas.

Beträffande åter den nu föreslagna 2dra Secreteraren afslöning, förmodades att Oeconomie-Rätten dertill så mycket mera skulle finna tjenlige tillfällen, som aff. Professoren Billmark åtagit sig Testamente anslagit 1000 Rdr Banco-assignation vorde för den, som med rätt Sällskapet komme at hafva befattning med Testamentets vårdställande.

Slutligen öfverenskom Rätten att Sekreteraren skulle åtaga sig att justerande af denna dagens protocoll samma dag i nästa måndag den 25. dennes Kl. 4 e. m.

justerad d. 25 April 1804.

Wallerius

Johan Borselius

Den 3 Maj 1803 Närvarande
det nyvalda Beredningens Utsk
tet: Herr Biskopen och Pro K
lern Doktor Tengström, Herr
merse Rådet Rosendahl, Herr
verdirektoren Ilsevång, Herr
Professorerne Johan Gadolin,
zén och Hällström, Herr Löjtn
Oliverecreutz och Herr Rektor
Wack.

Emedan vid Sällskapets Sammanträde
sedan gårdag icke så många Utskottets Leda
ter varit närvarande, att till val af Ord
rande då hinnat skridas, så hade, till följ
Stadgarnes 46 §, samma val till i dag blif
utsatt: Och inhämtades nu vid valförsam
öppnande, att de fleste rösterne tillfallit H
Biskopen och Pro Kanslern Doktor Tengström
som emottog de till Utskottet remitterade
Handlingar, och gemensamt med Utskottets
Ledamöter, utsatte nästa Sammankomst till
Fredagen den 13 i denne månad.

Den 13 Maj 1803 Närvarande
Beredningens Utskottet Herr Kom
le Rådet Rosendahl, Herr Öfve
direktören Ilsevång, Herrar P
fessorerne Johan Gadolin och
Franzén, Herr Rector Wack, Herr
Bruks-Patron Bremer och Herr
Handelsmannen Christ. Hjelmerus

§ 1.

Emedan Utskottets Ordförande Herr Biskopen
och Pro Kanslern Doktor Tengström i Lörsa dag
till Sverige öfverreste, ansåg Utskottet nödigt
~~Den~~ icke blott för i dag, utan för hela tiden af
~~Utskottet samma~~ Herr Biskopens frånvaro för

sig med en vice Ordförande: hvarvid
vare anstäldt val, de fleste rösterne hallade
Herr Öfverdirektoren Ilsevång.

§ 2.

I anledning af 1 §; i Protokollet för den
26 sistl. April, förelåg Utskottet nu till pröf
ning det redan den 17 förutgående December (Prot.
§ 9) derstädes förehafda Anonyma Memorial
samt nödvändigheten af straffets skärpande för
tillbrott i åker- och augshagnader samt för
öfverhau i skog, af hvilket Memorial inne
hållet redan blifvit i Protokollet för sistnämn
de dag kortelig en upprepadt. Och så vida Ut
skottet, vid öfverväggande af de skäl som i
samma Memorial anföras, nogsamt fann, hu
vu fogad tillförlitlighet Landtmannen, genom nu
förbi den gällande författningar, är tryggad
mot våld och intrång i besittningen af sin
skog och sina odlade marker, i anseende hvar
till öfven den för några år sedan nedsatta
Kommission till utarbetande af en ny Skogs
ordning skall kunnat sig föranlåten, till en nå
on dylik hemställan om utvägar till skogens
befrodande, som den Memorialets författare
om föreslagit, så tillstyrktes: att Sällskapet
för Konungen i underdånighet måtte, öfven
för sin del, föreställa nödvändigheten af straf
fets skärpande å förbrytelser af vålbrytning
eller öfverhau; hvarvid tillika, enligt Utskottets
tanka, Sällskapet, utan att ingå i någon egen
tligt lagstiftnings förslag, borde öfverlemna till
Konungens egen landsfaderliga visshet, att ef
ter de konsiderationer som i detta ämne sig
göra, sjelfv bestämma sättet och medlen samt
graderne af bestraffningen för dylika förbrytelser.

§ 3.

Att Drängen Olof Håsänen, som enligt K
nungens Befallningshafvandes i Kuopio
anmälan uti Memorial af den 12 förstkom
April, samt dervid följande Exc Bref
Härads Rätten i Kuopio af den 17 Apri
förledne och Socknestämmans derstädes af
3 April innevarande år, i samtliga tjug
år med flit och drift tjent för Drang
Hemmanet N:r 2 i Pulkesalmi by, med der
på bekostnad af sin husbonde Henric Ericss
Hyrvärinen, som sig dertill erbudit, und
vanliga hattbandet af silfver, dertill sam
Utskottet för sin del så mycket mera finn
ett sällt exempel af långvarig tjenstbetid
enligt Kongungens Befallningshafvandes
Kungörelse, vara der å orten så all
ovanligt, att drängar, som så förr de hunn
tjena 3 år på ett ställe, skulle anses berättig
att med sig föra yxe, lie, skära och alla öfr
järnredskap hvarmed de under tjenstetiden
betalt, såsom en belöning för det de så läng
hunnat trifvas i en och samma tjenst.

§ 4.

Uti Memorial af den 16 förstkomne April
samt Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren
Wetterhoff hafva hemställt, om någon beh
belöning för Vondchefstrurne Anna Johan
dotter, Eva Olsdotter och Eva Carlsdotter samt
förparachefstrun Maria Mårtens dotter, alle från
Salo by af Ahlkola församling, och de 3 förs
nämnde boende å Kartano ratsliytade Gemma

dessutom fyra hattar, enligt dervom af Herr
Öfverste Löjtnanten och Riddaren, Herr Kapi
tenen och Riddaren Borgenstrem, Herr Lie
utenanten Lyra och Herr Adjutanten Stormbom
under den 22 förstledne Januari utgifvit betyg,
hvilka den 6 och 15 i samma månad af Herr
Auditören Adolph Geitell vaccinera sina tio
barn, hvilket, såsom betyget i ämnet utvisar,
skett med all önskelig framgång.

13. maj

Utskottet igenkände uti detta Herr Öfverste
Löjtnantens och Riddarens förslag ett nytt och
aktningsvärdt prof af den nedborgliga nit,
hvarmed Herr Öfverste Löjtnanten och Ridda
ren i en upplyst och fosterlandsvänlig ort, söker
utbreda den nyttiga och välgörande vacci
nationen; men då Utskottet tillika anser
välbehöfligt hvarken kunna eller böra förac
dra sina belöningar för dess antagande till
hvar och en thor af finska Allmogen, som
tillåter den samma operation å sina barn anställas,
utan Sällskapet förbundit sig att belöna
icke denne eller dem utan synpareen, som
sådan bör hafva upptecknat ett antal af
minst 25 ympade, innan han kan göra
anspråk på någon belöning, den han sedermera
sig efter eget val äger att antingen själf
uttaga eller på någon annan öfverlåta,
så fann Utskottet sig icke i tillfälle att Herr
Öfverste Löjtnantens och Riddarens begäran
med fritt förord i hela dess vidd understödja,
utan Herr Auditören Geitell med ett förord
antal i samma ort vaccinerade äldre eller
yngre personer af allmogen uppfyllt Sällske-

pets för belöningen fastställda wilkor. Ehuru Sorpare hustrun Maria Mårtens dotter nio dagar tidigare än någon af de andra lämnat vaccinationens anställande, så tillförtes, att hon, hwars förtjenst består af sälj af mjölk till ett wedermåle af sällskapets wattenhag undfått en halfsked af silfver.

§ 5.

Med anledning af hwad föregående § innehåller, diskurerades något om den af Sällskapet till Utskottets utarbetning hänskjutna plan för förwaltningen af de medel Kongl. Maj:t uti Nådig skrifwelse af den 10 sistlidne Mars löfvat anslå till belöningar för utlagen förrättad Koppympning och Vaccination: hwaruti Utskottet likwäl förbehöll sig att en annan gång så widare öfwerlägga.

§ 6.

Herr Majoren Boije, med anledning af Sällskapets den 15 sistledne December aflåtne skrifwelse, jemte Memorial af den 20 nästförflutne April inlemnade uppgifter om dess Cirkulationsbruk m. m. anhöll Utskottet förbinda att genom Dagboken Allmänheten meddelas.

§ 7.

Uthalades skulle för Dagboken anmälande Korrespondent berättelserne från Kemi, Muonioluoma och Ilmola af Herr Probsten Castrén, Herr Kyrkoherden Appelgren, Herr Ingenieuren Nauckhoff och Herr Kandidaten Hanell, samt af Herr Öfwerste Löjtnanten och Riddaren Lilljenbergs för år 1802 i Småland gjorda anteckningar af dylik egenskap, hwilka, efter Utskottets tanka annat bruk icke göras, än att de till wittne om hwilkas författares flit och uppmärksamhet, förwaras bland Sällskapets öfriga handlingar.

Justerad den 27 Juli 1803.

Den 3 Juni 1803 Närwarande i Beredningen Utskottet Herrar Professorerne Joh. Gadolin, Hällström och Franzén, Herr Rektoren Bäck, och Herr Bruks-Patron Bremer, och Herr Handelsmannen Schiff. Hjelmerus. Men emedan Utskottets öfrige Ledamöter dels wore på landet wistade, dels af Sjukdom hindrade, så kunde ej wederbörligen Sammanträde hållas, utan Sällskapet emot 1803 års Slutgångne icke annat än fullständigt, eller något till öfwerläggning företaga, utan åtskildes.

Den 28 Juni 1803 Närwarande i Beredningen Utskottet desjemte Ordförande och Ledamöter, utom Herr Majoren och Riddaren Reuterskjöld, Herr Öfwerdirektören Alfwing, Herr Öfwer-Inspectoren Thuring, Herr Löjtnanten Cleve-creutz, och Herr Bruks-Patronen Bremer, af hwilka de 4 sistnämnde äro bortreste.

§ 1.

Såsom Wagloft, Kongl. Kammar-Collegium uti Skrifwelse af den 13 sistl. Maj wid handen gifwit, hade Kongl. Maj:t i Nåder lärdt infordra Sällskapets underdåniga yttrande, huru wida med förmån för Kronan, sådana marker kunde tillhöriga marker, hwilka de på flere ställen befintelige widsträckta och kostnad, genom arbets kommenderingar uppodlas till skattskyldiga hemmans och lägenheter: i hwilket ämne Sällskapet förbehöll sig att wela inhämta detta Utskotts tankar.

Utskottet wille för — i följe härav först hava anmärkt, att några egentliga Krono allmänningar, eller hvad Storfurstl. Förordningen den 27 Junii 0775 på Finska Hallar förstår, Utskottet [illegible] gabstycken, lika antal gårdar i Finland åtminstone i Åbo och Wyborgs län, samt der Kanske ej finnes — och hvad [illegible] öfverloppsjorden å Kronohemmans ägor träffade, så vore ej mindre genom 5:te § i nämnde Förordning, än genom förklaring derofver af den 25 April 0787 stadgadt, hvad som öfverblifver, sedan hemmanen i åker, äng och uppmark erhållit ifrån 6 till 1200 mannelaw, sjöar, berg och alldeles odugliga mossar oberäknade, — — —

styrkan, som icke på en gång, utan småningom tillkommer, förrika vidden af landets bebygde mark; att hafva mycken åker och äng men otillräckligt antal arbetare: det är ett tillstånd, ur flera synpunkter, icke vara rådligt eller nyttigt, utan snarare helt och hållet stridande emot naturen. Den uppodling, som ej kan vederbörligen underhållas, återgår snart till sitt förra ödesmål, och den kostnad man på dess första iståndsättande använt, är utan nytta förlorad.

Men genom arbetskommenderingar eller annan publik anstalt Kronans manskap (någon ny uppodling skall företagas, måste nödvändigtvis tjenliga omständigheter dertill förut utses, och ägarne följaktligen i förväg märkas, synas, bestämmas och afröjas. Sådant sker till det mesta vid storskiften, och när de hemmanen fullbordas, inskärpa sig alltid, såsom tillräckligt redan ofvanför nämnt, private odlare. Det förminskar icke möjligt att veta, huru mycken öfverloppsjord som slutligen kan för Kronans räkning bliva att tillgå, eller huruvida lotter må komma att tillfalla Kronan, och huruvida de gamla hemmans innehafvarena. Lika så lite kan man veta, om desse vilja nyttja eller eftergifva sin options rättighet: och följden blir, att man är ofärdig både om ställen för uppodlingen, och af hvem den samma sedan emottagas, underhållas och förtjänstas.

Utskottet nämnde options-rättigheten och tror, att den både enligt författningarna bör tillhöra den gamla hemmansåboen. Utan tvifvel skulle han dock för medellöshet ofta afstå sig den, om friheten att begagna sig af den nyodlade jorden komme att förvärfvas genom ersättning af den kostnad, som odlingen åtgått. Men med så betungande villkor skulle ännu mindre en nybyggare, som vanligen börjar sin bana med få hemma händer, förmå tillöfva sig denna frihet. Båda utvägen bleefve då att skänka hela uppodlingen åt options-ägaren, och att den ersättning Kronan i sådant fall kunde vinna, vore att öka hans årliga skatt. Sådant kan lätt ske, men folkmängden, landets rätta egendom och värn, vore icke i och med det samma ökad, och vinsten således föga svarande emot kostnaden.

Men utom de redan anförda, hade Utskottet förekommo, vid det i fråga varande förslaget, ännu flera andra betänkligheter. Utskottet visste, att till arbetskommenderingar af Kronans manskap alltid blefvit nyttjade soldater endast af de indelta regementerne, ehuru i Finland desutom finnas flere värfvade regementen, hvilkas manskap till den största delen, är den mesta tiden af året permitteradt ur sin garnison till landsorterne, och tillbringar der de lediga månaderne merendels i tjenstelöshet och lättja eller laster. Utskottet trodde, att man så ett för landet nyttigare sätt kunde begagna sig äfven af deras armar under deras lediga permissions-tider; att de, lika så lätt som den indelta soldaten, skulle genom landtarbete göras tjenstdugliga för krigstjensten; och att de fått mer derigenom skulle vänna både till helsa och leder, samt landet tillika befrias för deras icke så ofta förekommande öfverklagade utsvävningar och öfvervåld. I alla fall talade

26 Juni

* hvarigenom af den kufvudsakliga nytta vinnes, att han, som dera merendels planteras sina barn eller anhöriga, lemnar dem i början en liten utstyrsel eller annat understöd till arbetets drifvande.

jemförelsen emellan den och den indel
Soldaten mycket till denne förmares för
Han är själf jordbrukare, och ~~ingalunda~~
~~nyttig för Landets odling~~ då han vistas
ma på sitt torp, ingalunda onyttig för
Landets odling. Dels utvidgar och förbättra
han sina ägor och afkastning, dels låna
han sitt arbete åt andra odlare, och är
leder i bägge dessa afseenden en gagnel
och närande medlem i samhället. Den f
och måda han antingen å eget torp, eller
dagsverkare, under en enskild husbon
tillsyn, på en annans jord använder,
nera idog, nera omtänksam och följ
ligen i det hela för Staten nyttigare, än
arbete han, i en större folkmassa, för pul
räkning skall förrätta, helst om vid för
ningen af hela den kommenderade styrk
den samma kommer att spridas åt många
och aflägsna, ofta nästan otillgängliga
håll, och ~~derigenom~~ fäller icke han m
nog jemn och trägen tillsyn bevakas
Åtminstone skall patriotismen eller känsla
för allenast väl fallan förmå, att som
den borde, agga hans drift och arbetsflit
när ~~vid~~ under en ~~ofta~~ ringa och otillräcklig dagspe
ning, ofta under verklig förlägenhet om
sin bergning, han ~~med sin~~ öfverväldigas
af en ganska naturlig längtan att återse
sin hustru och barn, från hvilka han alt
med misnöje, ofta med bekymmer och en
plägande saknad måste skiljas.

Utskottets mening med dessa anmärk
ningar var icke, att derigenom * den in
delta Soldaten ~~helt och hållit befriad~~ ifrån

* yrka någon total befrielse för

28. Juni.

utgörande af arbetets kommenderingar.
Utskottet visste, att vid ett lands odling äro
delag af göromål äro nödvändiga: sådana
nemligen, som i afseende till en dertill erfor
derlig större omkostnad och arbetsstyrka,
nödige af ett större antal i en massa för
enade arbetare verkställas; och sådana, som
lämnade till den enskilda flitens vaksamma
re och driftigare omtanka, lättare lyckas
och till allmän bätnad kraftigare bedrif
vas, genom det enskilda intressets mägtiga
are inflytelse på den arbetande kapen.

Af detta senare slag hvadde Utskottet,
på de skäl det redan anfört, ~~nya hemmans~~
~~upbyggande~~ öde platsers uppodling och nya
~~hemmans~~ antagande ~~upptodling~~ äfven vara. Till säda
företag fordras icke endast arbetande hän
der: åbyggnader och hägnader, dragare, bo
skap och gödsel åtminstone m. fl. behof äro der
vid lika oumgängliga; och att på publik
bekostnad anskaffa alla detta, ~~blefve helt~~ ~~och~~ ~~fullkomligt~~ rådligt, med
lätt icke förmånligt. Med ~~skarpsynt~~ flera, med
hänsyn af den mägtiga intresse som egendoms
eller besittnings rätten uppväcker, arbetar den
enskilde för sig själf sin maka och sin afföda,
förskaffar för ~~deras~~ sitt hus och begvämligheter,
inskränker, så mycket möjligt är, sina
behof, och hvad som är en hufvudsak, upp
håller ej mera i jemförelse med hans tillgångar
medgifva att vederbörligen bruka och un
derhålla. Men den legde, som ~~i ett af berg, mos~~
~~kar, sandhedar och watt~~ arbetar icke för sin,
utan för en främmandes räkning, som i ett af
berg, mossar, sandhedar och vattudrag mycket
ouppodt land, der uppodlingsmarkerna äro
vida kringspridde och af många hinnelandtal
vid hvarje stäke, skall vidt och bredt förvelas

uppå de ifrån de gamla bolstäderna ge
menligen långt aflägsna öfverloppsjordar
som förfaktligen icke kan ställas under n
jemn och ström tillsyn, och hvars arbet
af samma orsak näppeligen kan i det fö
vederbörligen styras till ett enda gemensa
och väl utröknadt ändamål, som på sin
många och aflägsna arbetsplatser ej alle
der kan finna nödiga skjul åt minde
ningsrum, som i vädermarken, hvarest o
ligen så många förskilda små Magazine
för kans subsistance kunna anläggas,
nar lifsförnödenheter, saknar värd för
helsa, och all slags begvämlighet, kan i
affeende, under så många händer och sva
heter, uträtta hvad den med lika skyndsam
eller lika lyckad uträtta, hvad den enskilde
på egen eller till sin nytjande upplå
jord, lättare kommer till väga.

En annan sak som utskottet var
med företagen af det förra slaget, eller de
som i afseende till den större kostnad och
arbetsstyrka de fordra, nödvändigt måste u
flere förenade krafter verkställas. Hit hö
de för Finland så högst nödiga strömrens
na, till hvilkas förrättande Allmogen sig s
lemmad ej har nog förmåga, uppmuntra
eller rådighet. Om vid dessa arbeten, enär
såsom nu sker, med bistånd af Kronans m
skap bedrifvas, flere af de redan uppra
nade olägenheterna inträffa, så om detta
uppoffring, måste de som för sakens angelägenhet
för omöjligheten att den på annat sätt
fullborda, och förfaktligen för det allmän
na gagnet måtte öfverses. Genom ström
ningarna vinner icke allenast det redan
uppodlade landet, som dymedelst befrias

förstörande öfversvämningar; utan de be
vinda äfven nya och förmånligare uppodlings
lägenheter, samt gifva anledning till större # större
och mossars uttorkande, som framdeles, till
gelbar nytta i klimatet, också med kronany
nenskap kunde i stort förelagas, emedan
jemväl härtill fordras större förlag och flere
och folkstyrka än af enskilde oftast fattige
och okunnige eller fanklöse landtmän
kan åstadkommas. 28. Juni

I grund af alla anförda mål och om
ständigheter, samt då strömrens ningarne,
som de och med större arbetsstyrka än hit
hills i framtiden fortsättas, lika fullt räcka
till i flera decennier, höll Utskottet före fast
vara, att äfven sådane efter lemna uppodlingen
af kronans öfverloppsjordar till enskilde o
lätt och omtanka, som i den mån folkmängden
tillväxt det medger, allvarsamt måla underlåta, att
efter hand öka Kronans skattskyldiga jord, och
hvarvid från Statens sida ej annan åtgärd
synes öfrig eller nödig, än att verkligen tillde
la dem som nybyggen anlägga vilja, det dem så
lofvade men sällan tillställda spannmåls
understöd, medan de i början af sitt svåra ar
bete hafva att kämpa med de största svårig
heter af svaghet och fattig dom. Då förstås,
att strömrensningarna en gång kunnat till
fullo bringas, tvedde Utskottet ordning att bero
stamma till de större och mera större och
svårare, hvilka af den enskilda odelade
flitten ej med nog framgång och eftertryck
kunde angripas, utan påkallade en concentre
ring af större styrka af flere förenade bemedlande, och
kanske slutligen jemväl till de Kronomar
ker eller öfverloppsjordar, som vid den tid

då allt det föregående vore verkställdt, a
nu kunde återstå att ~~med arbete~~ inkrä
och befolka. ✠

✠ se följ: sida

✠ Dessa sina tankar i ett ämne af sy
och betydlig inflytelse på Finlands väl, o
verkemnade nu Utskottet till Sällskapets
dare öfverwägande och pröfning. Och
emedan Utskottet för sin del ~~icke~~ kunna
~~många svårigheter~~ utröna
allt för den Kongl. Kammar Collegii sk
welse föreslagna utväg, så anser Utsko
för närvarande icke nödigt att utla
sig öfver den sednare delen af skrifve
eller huruvida för ett med Kronans m
skap anställt uppodling: arbete några
sådana föreskrifter kunde gifvas, som
dan blefwe tjenliga ✠ till upplysning
efterdöme för enskilde odlare. det en
wille dock Utskottet hafwa anmärkt,
gada och brukbara underrättelser om
kärrs och mossars uppodling på Svensk
och finska språken icke fattnas, och att des
wen i en del trakter, sårdeles i Savolax,
sjelfwa allmogen dertill äger god ämnighet,
men att svårigheten för detta arbetes bed
vande ~~i sjelfwa kostnadsfrågan ligger~~ i sj
och genom publik anstalt, kostnadsfrågan
ligger i sjelfwa sakens natur, i bristen på k
räcklig folkstyrka, i bristen på ett väl ben
nadt sammanhang i det hela af opera
ens planen, i saknaden af ~~ny~~ utwägar t
jenen och upplyst tillsyn öfwer alla dess m
sta delar, och i mängden af de ~~små~~ fle
fälles särskilda behof, som wid en uppodling
börjas, fortgång och underhållande äro nödvändi
men för publik räkning näppeligen kunna öfwer
anskaffas, ✠
verkställa.

✠ samt i loka
lens och folkl
lynnets så olika
~~beskaffenhet~~ och
för ändtliga
beskaffenhet,
som göra de
allmänna före
skrifterne, utan
förståndig tillämp
ning till det särskil
da i hvarje händelse
möjliga att efter
bokstafwen alleståe

28. Jan.

✠ Om likväl i aflägsnare trakter af Finland,
åherbrukaren ännu saknar både egna
kunskaper och andras efterdömen, det skulle
vara nyttigt, att på försök genom arbets man
skap anställa någon uppodling, så kunde
detta, såsom det ~~för exempel~~ i Wiaborgs Län, under Herr
Landshöfdingen och Riddaren Jägerhorns tid före sednaste krigets
utbrott med Kemi och Limingo Compagnien
af Österbottens Regemente, någon mindre
del af landets militära styrka, ~~nå kunna~~
under en nitisk och drifftig Höfdinges upp
märksamma tillsyn, till sådana uppodlings
arbeten på hästar tid användas, då erfa
renheten sednemera finge visa, huru wida
en dylik anstalt med förmån för Kronan och
för utspridande af bättre hushållnings me
toder, må kunna i stånd på ett eller annet
sätt sättas i verket. Men åfwen i den
händelse anser Utskottet bora förbehål
as, att endast höfdingarne må till ett fast
arbete uppoffras, och den indelta Soldaten
under den brådaste arbetstiden, då han i sin
egenskap gör mångfaldt mera gagn, befrias
från mera långwäga och för honom alldeles
främmande uppodlingsföretag. XX

§ 2.

I anledning af Kongl. Majts under den 10
Septbr. Mars till Sällskapet afgifne nådiga
skrifwelse, hwarigenom Sällskapet icke allenast
tillerkänt i Nåder försäkradt om en Gåfwa af 2000
Rdr årligen till belöningar för lyckliges förrät
tad Koppympning och Vaccination ✠ i Finland,
som icke anbefallt att till Kongl. Majt inkom
ma med en utarbetad fullständig plan, hwil

✠ bland allmo
gen

ken tillika borde innefatta den kontroll och säkerhets mått som kunna vidtagas till vi-
de deraf att medlen blifwa för deras rät-
ändamål använde, hade Sällskapet den
nästwekne Maj härom welat inkänna o-
utskotts tankar.

Under öfwerläggning i detta ämne
såg utskottet först nödwändigt, att få
genom nyssnämnde Nådiga Bref, alla
dane efter sig anmälande sökande till kl-
re lägenheter i Finland blifwit ålagde,
att Koppympningens och Vaccinationens
werkställande, samt ympkapporo och
cins wederbörliga skötsel, förskaffa sig er-
derlig och af prowinceverad läkare bekön-
erkänd kunskap och färdighet, innan de
klockare hysslor få antagas, och desutom
wårfwa sig, så widt ske kan, skicklighet
allmänaste delar af Tillhörs konsten, så
den samma hos någon Chirurgia Magi
legitimera, men wahtadt meranämnde
Bref, genom Sällskapets försorg blifwit t
i N:r 47 och 48 af innewarande års Åbo
ning, för samlingarnes Pastorer, hwilka
klockare wal aga en så betydlig rösträt
het och inflytelse, samt hwilka det åligg
att om författningarnes föreskrift sina
samlingar wid dylika tillfällen underrä
likasullt
någon okunnighet om detta seenaste fö
gande, så som icke på wanligt sätt
gjordt, kunde utan anseende förebära en an
gen werklig eller diktad okunnighet, werbeme
Kongl. Bref måtte af Sällskapet kommun
ras Domkapitlen i Åbo och Wyborg, med an
dan, att de med stiftens Pastorer och öfrig

Prästerskap wille, genom utfärdande cir-
kulärer, meddela innehållet deraf, så widt
det samma på deras åtgärd och werkställig-
het ankommer.

Widare, och emedan Kongl. Maj:t i Nåder
behagat wara betänkt, att i enlighet med Kongl.
Resolutionen ~~d:o~~ på Prästerskapets underdåniga
besvär af den 17 Aug. 1762, erinra landshöf-
dingarne i Finland om klockares förseende med
bostället, enär utrymme på Kronans utmark-
erna tillgifwes, dock med det wilkor för klo-
karne, att wid sådana Boställens bebyggan-
de och skötsel ställa sig till efterrättelse de
anwisningar Sällskapet i sådant afseende
lagt, att dem föreskrifwa, men obekant war,
huru wida någon sådan erinran jedermera
kunde wara utfärdad eller icke, så skulle å
landz Kansliet här i Åbo efterhöras om här-
warande Kommuners Befallningshafwande
deraf någon del undfått, och i fall det
skulle icke skett, Herr Stats Sekreteraren och
Kommendoren Rosenblad om expeditionen
deraf wid tillfälle, genom afgående bref,
seriosligen påminnas.

28. Juni

Beträffande dernäst Koppympningen
och Vaccinationen, så war den jednare ännu
så mycket i sin början, att kunskapen om
sättet att den anställa, samt om sjelfwa Vac-
cinens utseende och ~~förlopp~~ perioder, hwarom
med egna ögon, bättre än af beskrifningar,
lätt tillräckligt och samt begrepp snarast win-
nes, icke kunnat till många och aldraminst
till aflägsnare trakter af Finland utspridas.
Genom Kongl. Maj:t förste Liff Medici Herr Doktor
Hedins i detta ämne på Swenska utgifwa

och med illuminerade Tabeller förseedda p-
bara afhandling, hvaraf enligt Konun-
Nådiga Befallning i alla Stift exempla-
komma att gratis utdelas till sådane, som a-
gen hittills anstält eller hädanefter vil-
anställa Vaccination på personer af
mogen, vore väl en utväg öppnad till
hjelpande af denna ohumnighet; men
det en Tabell hvarigen någonsin torde k-
gifva en lika fullständig och säker upp-
ning om utseendet af en utslagssjukdom,
genom omärkliga och successiva nuance-
icke blott dagligen, utan knapt dagl. förä-
förändras, så tvedder icke heller det a-
exemplar
som för Finlands behof blefvit anslagit,
na föreslå att allestädes göra vår allmä-
bekant hvarken med Vaccinens ä-
beskaffenhet och förhållande samt skill-
ifrån den så kallade oäkta Vaccinen, e-
med sjelfva vaccinations metoden. Kopp-
ningen åter, ehuru mera och längre ä-
jemt i flere på Svenska utkomne Skrifter
skrifven, var äfven, om blott Läkare och
gre få andre, särdeles i Österbotten varande
kunnigare personer undantagas, i Finla-
merendels okänd; och af sådan anledning
de ~~flesta~~ jemväl en Anonym, som
nat sig W. Prest: vorgå Stift, uti hit remitter-
Memorial af den 16 förl. Maj, begärt att Sä-
skapet wille genom tryckt utgifva en kor-
underrättelse om Koppympningens anställan
hvarvid Utskottet i så mätto styrkte, att
anslag en Anvisning så väl derom, som

samt en uppmuntran till vidtagande af dessa förvaringsmedel
Vaccinationens behöriga förrättande bora upp-
gifter, och meddelar Kongl. Svenska Vetenskaps-
Akademien till införande så väl i Svenska
som Finska Almanackorne för år 1805.
gen med allt detta förmente Dock Utskottet
sin dock icke ännu vara underrätt, e-
den nödvändigheten ~~som~~ tillika fordra, att
nu i början hugade och skickliga Koppymp-
nare och Vaccinatörer, vare sig Provincial-
Medici, Medicine Doktorer, Licentiater, Kan-
didater eller Studiosi, på den nya Koppymp-
nings- och Vaccinations-fondens bekostnad,
befinnas, icke blott att ympa eller vacci-
nera, utan ock att i hvarje ort, som af den
behöfves, tillära skickliga ämnen att fort-
sätta anställen, och dem med enkla ympmate-
rien samt tjenlige instrumenter, de förnare
behöfliga utan betalning, förse: förmodande
Utskottet, att Allmänhetens fördomar emot
ympningarne i samma mån lära försvinna,
som de af Prästerskapet med renare idéer och
sanliga upplysningar motarbetas, ~~som~~ hvil-
som lärer Embetets åtgärd Finlands Domkapitel
borde anmodas, att eftertryckligen och alfvarligen
skärpa; äfven som Kongl. Collegium Medi-
cum borde anbefallas, att genom Cirkulär till
herrar Provincial-Medici i Finland, anbefalla
dem icke allenast att på ofvanberörde sätt
Vaccinationen och Koppympningen bland
Allmogen i sine Distrikter införa och fort-
sätta, utan, och att när någon Klockare-
Kandidat sig till undervisnings erhållande
hos dem anmäler, lemna honom tillfälle att
inhämta de stunskaper Kongl. Maj:t Nådiga brev
af den 10 förl. Mars föreskrifver.

28. jan.

Ytterligare, och för att så mycket k
gare bereda och förmå Allmogen wederb
de ympare, att nitiskt åtaga sig Koppy
ningens och Vaccinationens befordran,
Utskottet förut att Sällskapet borde ut
det de som gjort sig synnerligen förtje
om någondera, men helst den Sednare
Ympningen, skulle nu i början, utom
stipulerade arfvodet af tolf Skilling
för hvarje lyckligen ympad person a
Allmogen, äfven med någon förskild
belöning eller uppmuntran ihog komm
Och vore Utskottet äfven af den tanke
till förekommande af oäkta eller an
misslyckade ympningar, nu i förstone
andre än Provincial Medici, graduerade
kare eller Licentiater, och de personer h
skicklighet Sällskapet redan för detta
känt, eller dem Sällskapet, under en
ka öfvervakelse sådan efter hans välja
detta ärende utsända, må äga rättig
att vid Vaccinationerne eller Koppym
ningen anställande sig befalld eller
för vaccination eller Koppympning
det af Kronan bestridda arfvodet g
anspråk; men att sednare alle an
som af de första Emissarierne eller af ordentliga Läkare
handledning, och uppvisa deras eller
de ordentliga Läkares betyg om förv
vad kunskap och färdighet i detta yrk
skola derigenom berättigas till erhållan
af enahanda förmåner.

Ibland de svårigheter och hinder, som
verka eller uppehålla Vaccinationens fram

förtjenade, efter Utskottets tanka, Vaccinations-
ämnets flygtighet, eller rättare den kaftiga för-
störingen af dess smittande egenskap, ett
förskiljt afseende. Denna Dess verksamhet
kunde nemligen, genom de utvägar man
sällsta hänner, blott en ganska kort tid bibe-
hållas; och om icke tillfälle lämnades att det
samma, så fort som vederborde, användas, vore
på den orten taken snart nog tvert afstådnad. 28. Juni
Utskottet visste, för närvarande, icke annat
råd till afhjelpande af denna svåra olä-
genhet, än att vederbörande Läkare och
andre ympare, hvar å sin ort, genom ofta
förnyade procedera ympningar, förgfäl-
ligt söka värda och bibehålla nytt smitt-
ämnes generation, samt förse sig sjelfve
därmed beständigt hålla sig dermed så för-
sedde, att de utom eget behof, äfven
må kunna afstå deraf åt andre, som
deraf, händelsevis kommit i saknad: blif-
vande i fall, emot förmodan, smittan nå-
gonstädes skulle i hela landet utgå, den utväg
och skyldigheten öppen, att ifrån Kongl. Collegi-
um Medicum i Stockholm, som enligt Kongl.
Maj:ts Nådiga befallning, alltid bör hålla
Läkare i orterne Vaccinations-ämne, på
skriftliga requisitioner, till handa, så en
sådan afhulpen, som nödvändigt fordrar att
med det snaraste häfvas.

Sedan tillåt icke Utskottet att i dag
till slut bringa denna öfverläggning, hvar-
före den, särdeles i hvad som rör kontrollen
för medlens rätta användande, kommer
att vid nästa sammanträde fortsättas.

Justerad den 1 och 21 Juli 1813.

J. Strengtröm.

Den 27 Juli 1803 Närvarande
Berednings Utskottet, dess Ordf
de Herr Biskopen och Prokan
Doktor Tengström, Herr Kandi
och Riddaren Porthan, Herr Kan
nerne Rådet Rosendahl, Herr
Magnificus Professoren Joh. Ga
Herr Professoren Doktor Pipp
Herr Rektoren Backa och Ko
Handelsmannen Christ. Hjelm

§ 1.

Sedan Protokollerne för den 13 Maj och 2
§ 2 blifvit uppläste och justerade, förkla
öfverläggning i det ämne som sednaste gån
rerat, eller om anstalterne och planen
Vaccinationens och Koppympningens ut
lande i Finland.

I anledning hörom skall af hvad
vid slutet af sistnämnde dags Protokoll f
kommer om nödvändigheten att här i Fin
beständigt värda och bibehålla nytt Smitta
generation för vaccinen, föreslog Herr Profess
Doktor Pipping, att Sällskapet af Koppympning
Vaccinations-fonden måtte tillägga ett årlig
anfvarade af femtio Riksdaler åt en
Stads Läkare, hvars skyldighet det
beständigt hålla fullgod och smittande vac
ämne tillhanda åt alla hugade requirente
ifrån hvad ort som helst i Finland. Till de
ändan borde han själf hvarje vecka vaccin
ett eller flere subjekter, och helst ett mindre
antal i gender, i hvilket fall det icke borde
kunna hända honom, att smittan alldel
utginge. Öfver dessa sina vaccinationer bö
han föra en kort men ordentlig Journal, och

sitt Sällskapet visa vedo derföre, att han hvar
vetha vaccinerat, samt att han meddelat ymp
ämne åt alla dem, hvilka honom derom
anlitat: hvaremot det skulle blifwa hvarje
requirents ensak, att efter att visst vederbörli
gen skungjordt pris, för skottsvis erlägga kostna
den för både för de vaccinations nalar han
afsändas, och de glasskifwor som till ymp
ämnets upptagande kunna nyttjas med öfriga
tillbehör, samt och för postporto efter brefvets
skiftande vigt och ortens större eller mindre aflägs
enhet. Och emedan, i anseende till Finlands
vidlyftiga omfång och kommunikationens trög
het, det skulle synas nödigt, att äfven i nä
mon annan trakt af Finland tillsätta en dylik
vaccinator, ville doch Herr Professoren för denna
gång icke sträcka sitt förslag så långt, utan höll
för bäst vara, att till en början etablera denna
anstalt endast i Åbo närmast under Sällska
pets ögon och tillsyn. Hållande Herr Professoren
sedan före, att den tillämnade tjenstemannen
eller vaccinatoren borde, lika med alle andre
som vaccinen i Finland utöfva, njuta utaf
den af Kongl. Maj:t härtill anslagne fond ett
premium utaf 12 Rdr. för hvarje barn
som tillhör Stadens eller närmaste landsbygds
deltagare invånare och allmoge.

Efter någon härom förelupen diskurs
förenade sig Utskottet uti bifall åt detta före
slag, som förberörd skull med Utskottets tillsyn
skande och förord skulle till Sällskapet in
belefvagas.

Beträffande hernäst kontrollen och
de säkerhets mått som kunna vidtagas till
förvinnande deraf, att de utaf Kongl. Maj:t be
vilade medlen blifwa för deras rätta ända

mål använde, så fann Utskottet i denna del
teligen möta de största svårigheter, och att
med den förspkligaste omtanka, och noggrann
pröfning, någon alldeles fullkomlig utsp
icke alltid vore möjlig att winna. Utskot
anser likväl nödigt, att hvarje Koppympa
eller Vaccinatör borde hålla en ordentlig j
nal, och deruti för hvar dag anteckna hv
som af honom blifvit ympade eller vacci
rade, tillika med de husförhörligaste förån
ringar, som under Sjukdomens lopp sig t
ga. Denna Journal borde jedermera, för fo
lingen ifrån Predikstolen upplåsas, och 8
gar derefter i Socknestämma å nyo gra
och godkännas. Och hvad den angick, som
den kunna skrifva eller är Svenska språk
mägtige, så trodde Utskottet, att åfven de
Journalens förande kunna kr
nen som ympningens metoderne och
kunskapen om ympnings metoderne och
fördelar framdeles kunner tillföra allmän
utspridd, kunna vara hugade att sig me
denna praktik tyckte sig sätta, så trodde Utskott
att åfven de vid Journalens förande kunn
njuta biträde af någon skriftkunnig m
i orten, och deras anteckningar jedermera,
sätt som redan föreslagit är af Socknestäm
man kontrolleras. Men till förekommande
af vårdslösa och orutiga eller helare sk
ga ympningar med ofullkomliga kappo
eller oäkta vaccin, höll Utskottet för
den varnagel vara nödvändig, att en kopp
ympare eller vaccinatör, hvars Patienter,
inom kortare eller längre tid efter det de
under hans vård undergått Koppympni
eller Vaccination, finnes af naturliga kop

verkligen finnas af naturliga Koppor, vare
sig med eller utan dödlig påföljd eller annan
svår olägenhet, skall borde utan skonsmål
förklaras ovärdig af allt widare anspråk
på förtroende eller belöning, och dessutom för
sitt oredliga och samvetslösa förhållande hos
vederbörlig näpst anmälas.

97 Juli.

Annu widare war Utskottet af den tan-
ke, att emedan anställarne som till Koppym
ningens och Vaccinationens allmänna befor
dran och utspridande behöfva widtagas, tarfva
en mera egen, jemn och odelad uppmärksamhet
och att af Berednings-Utskottet, såsom förut med
en mängd af göromål öfverhopadt, kunna
medhinnas, Sällskapet borde, med anledning af
Ledamoten 30 S tillsatta ett särskildt Utskott, eller
Vaccinations- och Koppympnings Kommitté,
denna bestående af 4 Ledamöter, hvaribland alltid
en eller två Läkare, som ägde
skulle äga, att med lika myndighet som Utskot
det för Potatoës plantenings medlens förwaltning,
och allenast vårda och disponera den till Kopp
ympning och Vaccination allernådigst anslagna
fonden, utan och alla öfriga ärenden, utan
någon egentlig åtgärd af Sällskapets Styrelse,
besörja, och inför hvilken den redo åfven bör
de afläggas, som, enligt hvad i början af denna
sitt förslag är, åligger den i Åbo emot 50
Riksdr årsvode antagande Vaccinerande Lä-
karen. #

Slutligen, och alldenstund till Sällskapets
Kännedom kommit, att i Umeå, Pedersöre, Muhos,
Lotkamo och flere trakter af Österbotten svåra
och dödande Koppor nu för tiden skola vara
mycket gängse, samt Sällskapet fördenskull,

såsom och alla requisitioner af vaccinationsmaterie ifrån landsorterne, borde hos denna Kommitté af requirenterne direkte anmälas.

varit bekänt på, att nu genast, utan att
heda Kongl: Majts Nådiga stadfästelse å den
åmnade Kamen för Koppympnings- och Va-
hens förenes förvaltning, på bekostnad af
lond utsände ~~de~~ en eller flere skickliga K-
ympare och Vaccinatörer, som med görliga
örsta hade att förfoga sig till de orter, hvare
Kopporna nu som bäst rasar, och der ic
allenast vaccinera eller med Kopper ympa
många som möjeligen medhinna kunna,
och i begge ympnings methoderne inöfva o
underwisa så många kjenliga ämnen, som
ympningarnes fortsättande nödigt pröfv
så borde, enligt Sällskapets den 15 i denne
nad gifvne Remiss, Utskottet nu utkåta sig
vilkoren för samt om personerne och sät
till denna tillämnade expedition.

Utskottet tog alla detta i öfverwägan
och emedan Herr Candidaten Carl Gabriel D
richs, Herr Magistern Jacob Wegelius och Herr
Medicinæ Studiosus Zacharias Topp
af hwilka den förstnämnde nu wistas här
Åbo, men de 2ne sednare i Wirå och Ilmola
sochnar af Österbotten, enligt Herr Profess
doktor Pippings intygan ~~äga~~ och Utskot
ägande kännedom, äro tillräckligen kun
ge och öfwade både i Waccination och Kop
ympning, så hemstyrkte Utskottet att dess
som alle äro Österbottningar och således kun
i det land de skola besöka, måtte i detta
rende af Sällskapet nyttjas. Herr Kandi
ten Diederichs hade redan förr sin del för
klarat sig villig att denna kommission
åtaga; och om de 2ne öfrige, från hwilka

27. Juli.

icke tillåtit att direkte inhämta någon
underrättelse, förmoddes äfven en lika be-
redwillighet till biträde åt Sällskapets affigter.
Om således detta förslag af Sällskapet antages,
ansåg Utskottet att för alla tre en Instruktion
måtte utfärdas, och Kandidaten Diederichs
deraf genast här undfå sitt exemplar, tillika
med 2ne andra ställda på Magister We-
gelius och Chirurg. Studiosen Topp elius, åt hwilka
den förstnämnde sedermera finge dessa exem-
plar tillställa. Och borde samma Instruktion,
utom hwad till det egentliga ärendet hörer,
och redan i Sällskapets Protokoll föreskrifwit
äfven innehålla att de resande, så wid
nligt är och tiden medgifver, borde insam-
underrättelser icke allenast om Potatoës
lanteringens belägenhet och sednaste framsky
hwarje ort, utan ock om de öfriga märk-
ärdigheter rörande hushållningen, tillstånd,
nder och binäror samt årsväxtens beskaffenhet
m. som i hwarje Socken kunna i ekono-
nseende eller physiskt afseende förtjena upp-
märksamhet, och dessa underrättelser leder
nera till Sällskapet inlemna.

I afseende på sjelfwa tillwägagångssättet
det af resan borde för öfrigt iakttagas, att
utskickade ej dröja längre i hwarje för-
samling än som behöfves för att emellertid
instruera och tillära hugade ympare af
församlingens egna medel, hwilka jemväl
öra under de utskickades ögon sjelfwe för-
ätta och wårda åtminstone en vaccination, och derefter
uten betalning
åt sine läromästare förses med certifikat om
in förwärfvade kunskap och färdighet,
att på wid förefallande anmälning åberopa;

att de Resande meddela sine Lärlingar nödigt
antal Vaccinations nålar, antingen gratis,
ler om de äro af någon mera förmögen
emot betalning; och att få vida det är
högsta angelägenhet att förgäfves utro
alla fördomar (vare sig) emot den nyare eller al
ympnings metoden, Allmogen öfverallt
upplyses om möjligheten äfven deraf,
på en ort och i en tid då koppsmittan
häft härjar, naturliga koppor kunna hos
vaccinerad hinna i förväg för vaccinen
emån denne förut kunnat blifva smitta
af de förra, hvaraf dock förtroendet för
vaccinationen så mycket mindre bör
som förhållandet hos de öfriga ympa
nogsamt skall utmärka Vaccinens lindr
och fördelar.

Emellertid, och under förutsättning af K
Majestäts bifall till hvad om Vaccinations
lars anskaffande och utdelning blefvit
lagit, wille Utskottet hos Inspectionsmakar
Reuterv låta beställa sex dussin sådana,
oförtröjeligen göras färdiga. Och betra
lande arfvodet för de utskickade, så ut
de Utskottet det samma, såsom ärnadt
utgå af en publik fond, i likhet med hva
15 § af 1814 års Instruktion för Provincia
Medici stadgar, ~~till 16 Skillin~~ förslagsvis
16 Skillingar om dagen jemte Skjuts för
häst, hvarutom de utskickade för hva
vaccinerad af Allmogen som operation
och sjukdomen vederbörligen genomgått
skulle hafva att åtnjuta de i Kongl. Ma
af den 10 Mars 1803 utlofvade Wolf Skin
gar, dock med förbehåll att de, på sätt ha

framman förestående är, bestyrka och
legitimera sina erfattnings requisitioner.

§ 2.

Öfver det svar, som med antagit valspråk:
Ark och gör de samma leder, inkommit på
Sällskapets den 2 November 1801 för andra gån
som uppgifna Prisfråga: Kunde Spannmålen,
med minsta förspillning af säd, tid och kost-
nad, må kunna inbergas, torkas och tröskas?
tillkom det, i följe af 43 §, i Stadgarne, Ut-
skottet att nu afgifva utlåtande.

Utskottets frånvarande Ledamot Herr
Professoren Hällström hade under den 8 i den-
ne månad deröfver för sin del aflemnat ett
skriftligt yttrande, som sedermera hos de
öfrige i staden vistande Utskottets medlemmar
circulerat; och Utskottet instämde med Herr
Professoren deruti, att de uppgifter Täfflings-
skriftens Författare meddelat förtjenade upp-
märksamhet, samt tillstyrkte att ~~det samma~~
samt arbete framdeles måtte vinna ett rum
uti Sällskapets Handlingar.

I det hela ansåg likväl icke Utskottet
den okände Författarens tankar och förslag
vara utan all inskränkning antagliga. De
föreslagna kaskjorna voro kostsamma och
begagnade, och ~~den öfriga redskapen~~ hinde,
tillhopa den öfriga redskapen, hvarå och i
synnerhet å Tröskmaskinen modeller fram-
deles borde infordras, ännu tåla förbättring.
sjelfva Tröskningsgåttet skilde desutom
föga eller intet ifrån det som i Ångerman-
land är öfligt; och i frågan om dess all-
männa bruk i stället för handskära äfven
der hvarest säden är hullagen och i flere

27 Juli

direktioner sammanträffade, kunde Utskottet icke med Författaren instämma.

I anseende till alla dessa omständigheter kunde Utskottet icke anse Författaren förtjena af Höra Priset, som ehuru icke högre än som K.V.A. tillvål var det högsta, och följaktligen ej borde tillägga en afhandling af mindre prisgild fullkomlighet. Manuscriptet hade väl icke vid frågans uppgifvande blifvit utlofvadt, eller anledning till gifven af Herr Probsten Rydman, som vächt Sjelfva frågan och behofvat dess men Utskottet höll dock före, att Sällskapet i fall det icke skulle finna godt att sammanträffa Pris åt Författaren för egen del med detta Svar tillde- tillvål borde med ett ~~Accessit~~ vanligt Accessit af sina medaljer i Silfver, betyga sin anmärkning mot hans förfarande och använda möda. - I sådan händelse trodde åfven Probsten Rydman böra härom genast underrättas, och han tillfrågas, huru vida han önskar att få sin uppgifna Afhandling ännu för tredje gången till bepraxande framställd eller icke; och i förra fallet med hvad villkor.

Justerade den 1 Augusti 1803.

Vid Sammanträdet den 25 Augusti voro närvarande i Beredningen Utskottets Ordförande Herr Biskopen Prokanslern Doktor Tengström, Herr Kanslirådet och Riddaren Porthan, Herr Kommerserådet Rosenstein, Herr Rektor Magnificus Professor Johan Gadolin, Herrar Professorerne Pipping, Franzén och Hällström, Lektoren Bäck och Herr Handlanden Christ. Hjelmerus.

§ 1.

21 augi.

Sedan de till Utskottets pröfning och anbefallna remitterade Skrifter förekommo först de af Allmänne Hälsoskapets Korrespondenten, nemligen Herr Probsten Zach. Cygnaeus, Herr Professoren och Probsten Ström, Herr Sekreteraren Mjödh, Herr Kommissions-Landtmätaren Heinricius, Herr Vice-Professoren Grahn, Herr Kyrkoherden Appelgren, Herr Kandidaten Hanselles, Herr Kommissions-Landtmätaren Nauckler och en Anonym insände Qvartals-berättelser af den 2 och 12 Maj, 1 April, 2 Juli, 1 Aug. 2 Juli och 30 Juni, för Savastehus, Nykyrka, Lempo, St. Michel, Hauho, Mukos, Ilmola, Lochteå och Ingo. Uti dessa berättelser innehöllo skulle efter vanligheten användas till ett Sammandrag uti Dagboken; men i en del af dem fann Utskottet åfven sådana åtgärder som förtjenade särskild uppmärksamhet.

Sålunda hade Herr Probsten Cygnaeus uti Memorial af den 2 sistl. Maj gjort påminnelse om nödvändigheten att af en förbättrad anstalt för fångarne i Kronans häkten, om en dispensation till Näringarnes upphjelpande i Finland, och om de så kallade fri-måndagarnes afskaffande; men vid allt detta anfägs likväl Hälsoskapet icke kunna något åtgöra. Belägenheten af dess enskilda fond medgaf icke någon varaktig inrättning på en aflägsen ort; och att afhjelpa den näringslöshet, som förlamar vår Allmoge i alla våra Småstäder, kunde från Publikens sida fordras något mera begäras, än att de kringvandrande som sjelfva tjenade medborgares flit och täflan, hvilken numera tillhörde det näringsgrenar tillhörde. Det enskilda industrien att ibland flere nyttiga yrken utvälja sådana, som å hvarje ort med mesta förmån kunde drifvas; och i fall insmugna missbruk, sådant som det med fri-måndagar, dervid lade hinder i vägen, tillhörde det hvarje

* Öfverheten fem derå redan lemnat mycken uppmärksamhet, äfven framdeles vilja vara denneså vidare betänkt.

Stads Polichie-styrelse, att genom tjenliga förfat-
gar söka undanröja dem. Hvad åter flutteligen
träffade Gångarnas vård, som visserligen
allt thrafde en ändamålsenlig reform, så
~~Hafver för närvarande icke vara tillfälle~~
~~i detta afseende~~
~~de dertill erforderliga kostnader bestrida~~.

Öfver Herr Sekreterarens Skjöldebrands förfa-
till disposition af Wilmanstrandska Testaments fö-
lade Ekonomi Utskottet under den 14 sistlede
Juni sig anhållit. Dess tillstyrkande härlade
på Sällskapets vidare åtgärd; och Bered-
Utskottet icke för sin del underlåtit hafva en-
rat, att vid uppodlingar som af ett helt t-
lag gemensamt anställas, hvarje Entrepre-
munde vara befriade med den af Testator
satta länsummans 6 Rdr 32 Skill. och i d-
hela ändock något af värde betraktas.

Herr Kyrkoherden Appelgrens och K-
Kandidaten Hanelius's Memorialer innehå-
äfvenn underrättelser om nu varande kö-
försök i Österbotten, och om de förvaring-
medel som derunder blifvit vidtagne. A-
Klockaren i Muhos Johan Hagegren hafflefa-
sig med Koppargravering, och med framgån-
anställt den samma, intill Juli månad
gån, på nära 100 barn, samt att Bönderne
Isaac Kivistö och Johan Peura, efter undfå-
undervisning af Herr Kommunicisten J. J.
Topelius, lyckligen vaccinerat, den förre 60
i Jalasjärvi Kapell af Ylenola och den sednare
61 barn i Jurva Kapell af Laihela Socken, e-
för Utskottet ganska lägnande, och skulle
till deras förbjudna beröm, samt till ett billig-
afseende framdeles, här hälls vidare anteckn-

§ 2.

Uttag Herr Kyrkoherden Christromers
Wäldo hitsände anmärkningar vid plöj-
af ängsvall, i synnerhet på sandjord; hvilk

förhållet för sin del icke tillstyrka något bruk.
innehöllo ingen ting annat än hvad hvarje
ständig Landthushållare förut visste och haft
tälle att erfara; och då Herr Kyrkoherden,
ligt hvad han i sin skrift till Hännagifvit, af-
sin meddelat sin afhandling åt Kongl. Patrio-
ska Sällskapet, vore icke otroligt, att den samma
snart genom Hushållnings Journalen torde kom-
mera till allmänhetens kännedom; så att någon
vidare åtgärd dertill härifrån icke lärer blif-
vo nödig.

28. augt.

§ 3.

Krögare hustrun Maria Johansdotter Fräu
Nybolms Nybygge under Suivala beräknade
leri i Kärkölä Kapell af Hollola Socken och
pastehus Län, som uti Memorial af den 6 sistl.
ni blifvit af Herr Häradshöfdingen A. E.
rckenholtz på dess egen bekostnad till belöning
skållande amanuald, både enligt Socknestämmo
protokoll af den 29 Maj innevarande år och
skrifvelse af den 5 förutgående Mars, under
flerårig praxis i Jordgrumme konsten, lyck-
ligen och utan ett enda lifs förlust förrättat
tre hundrade barn a förlossningar, hvarmed
hon, som nu uppnunnit en ålder af 60 år,
fortfar. Härvid förekom: att Sällskapet
på bestämdt förfrågan någon belöning icke
förfogat; att Vördehustrun Brita Olofsdotter
Ahela i Alavieska, som den 1 Nov. sistl. år
lönad blifvit, kommit hos Sällskapet i å-
nska mindre för den färdighet hon i Jord-
mmekonsten ådagalagt än för sin 19 åriga
rksamhet vid jordbruket på ett och samma
ställe; och att ehuru Kongl. Maj:t genom
nådig Skrifvelse af den 7 Apr. 1780 täcktes
upphäfva 9 §. i VIII års Barnmorskliga Regle-
mente, samt allmogen således äger frihet att
tjena sig af andra än edsvurna och privi-

legierade Jordgummor, samma Nådiga Skrifvelse förklarar, att en år Swårigheter sig på vid Barnmorske-lärlingars försändande Stockholm, undervisning bör sökas hos Provincial Medici och de i orten förut varande edsvorne Jordgummor, hvilket af Maria Hansdotter icke finnes vara fullgjordt: Jemte till hvilket allt utfordrat lägedes, icke kunde hennes förtjenst till belöning gå kånna.

§ 4.

Emedan Skatten Wanden Matts Thomasson Purnen i Pettruma by af Lauhas Socken Wasa Lån, enligt Syne-Instrument af den Nov. sidstledne och Socknestämmo Protokoll af den 11 April innevarande år, efter följ af en vid Ägodelnings Rätten i orten hafstäld förlikning, förnådt utflyttrin ur by, hvartill en kostnad af 55 Rdr 24 sk. gått, upplåtat åre Jumeland ny åker för med 240 famnar diken, och Syn Jumelan äng, som genom rödning, och dikning 610 famnar, af oländig mark tillkommi och ~~som i värde blefvit~~ hvilka upplåtag i värde blefvit prisade till 161 Rdr 24 så tillstyrktes att Matts Thomasson Purnen deremot måtte hugnas med någon uppmuntran, hvartill Utskottet föresl en Silfverpenning om fem lods vigt förs med Kjenlig påskrift.

§ 5.

Uti hitremitterade Memorial, som den 2 sistl. Juli till Hälsingfors inkommit hade en Anonym erinrat, att Nyttlandsk ket, såsom lättare och redan förut årel nande, icke borde komma i jemförelse med annat uppodlings-arbete, eller me någon belöning uppmuntras. Men utom det

25. Aug.

förenheten visade, att en mossas utdikning och hyttning stundom fordrat flere år innan någon lönande afkastning deraf kunnat emtas, anfägs åfven vara svårt och kanske tvifvelsutt att i denna del vilja fastställa någon allmän och oföränderlig princip, hvar hän i särskilda fall undantag ändock skiljas nödvändiga.

§ 6.

Öfver Herr Öfver Marsmästaren Bremers anbud, att till Hälsingfors, emot en Summa af nguf sem Riksdaler, afstå en Mineral Jam g, hvilken han till 253 Stuffer förteknat, var ttskattet ännu icke i tillfälle att sig ut. ta, helst Skifferne, som nödvändigt borde ed förteckningen jemföras, icke kunnos här Skaden, utan på Sykö Bruk i Pyttis Socken. Herr Öfver Marsmästaren skulle förordenskull anmodas att låta hämta dem hit till Åbo, ttskattet sedan de kunnit beses och gran- ser, ville sig närmare yttra.

§ 7.

Socknen Adjunkten i St. Maria Herr Matth. Wendelin hade uti Memorial som den 18 i denne månad till Hälsingfors inkommit, anhållit att blif- antagen och auktoriserad till Vaccinator, så väl innande som i de öfrige nära Åbo Stad belägne knar, samt i sådan egenskap försedd med Hälsingfors Rekommendations-bref till Prestershap och Sund personer i förs amlingarne, såsom och, att för sin af allmogen i St. Maria, Nummis och Lundo huan han hittills vaccinerat, och hvilka enligt bifogad förteckning uppgå till ett antal af 95, till godo njuta det arfvode à 12 Skill. personen, som Kongl. Majts Nådiga Bref af den 10 Septbr. sers utfärdar, då han ej ville underlåta att verificera sina uppgifter på sätt Hälsingfors kan- vilja föreskrifva.

Utskottet tog detta i öfvervägande och
emedan, ~~under~~ enligt muntelig intygan
Sällskapets Sekreterare, samt Utskottets eg
ägande kännedom, Herr Sockne-Adjunkten
Mendelin äger tillräcklig insigt och goa
öfning i Läkekonsten att vaccinationen anstäl
så tillbörligen, att hans anhållan måtte
fallas, och han förses med ett oppet Reko
mendations bref, sådant som de till Österbo
och Nyland utsände Vaccinatörer undfå
I lika måtto fann Utskottet honom be
tigad, att för dem af Allmogen hans hit
vaccinerat erhålla det begärda arfvode
hvilket tillvägagick, efter Utskottets tanka, ej
borde sträcka sig längre än till dem, som
sedan den 10 Mars blifvit vaccinerade.
Hvarjemte Utskottet förmodade, att Sä
Skapet, sedan det hunnit stadga om til
Kongl: Majts nådiga fastställelse anmäl
vidt beslut, om de af Utskottet den 28 Sept
sini föreslagna säkerhets-medel till vinn
af nödig kontroll emot den som för förr
tade vaccinationen belöning söka, sjelf
lärer föreskrifva Sockne-Adjunkten Mende
lin hvad han till sine uppgifters bestyrk
de må hafva att iakttaga.

§ 8.

Vidare företog Utskottet till öfverläg
ning Sällskapets remiss under den 2 sistlede
Maj (Prot. § 20) om en sådan förändring i Sta
garne, hvarigenom, så vida Sällskapet nu
mera ganska fallen kan göra räkning på
ledamöters närvaro, någon inskränkning
detta antal vid penningefrågors, och i det
mindre antalet af tjugu en ledamöter (Stadg.

vid andra ärenders afgörande, må kun
vinnas. Och emedlertid Utskottet redan den
September 1802 erfarit att i denna del af
garne göra någon förändring, hade likväl
erfarenheten sedermera nogsamt visat, att Säll
skapet ~~sedermera~~ ganska ofta varit ~~af~~ vid Sam
sinkomsterne ofullsutit, och att af de på
nade utvägarne till anbefalets fyllande
gon rättelse i denna del fanns skäl att
inna. Att åter, enligt Stadgarnes 24 §, förkla
alla de beslut, som fattas af ett mindre
tal ledamöter än det föreskrifna, som ogil
och kraftlösa, ledde efter Sällskapets och upp
ad erfarenhet mindre till stadga och mognad
Sällskapets åtgärder, än till dess författar
i fullkomlig inaktivité, hvarigenom o
hligen dess bestånd lika som dess anseende
allmänheten icke kunde undgå vådan
ett fullkomligt stadgebrott. Emot en så
daglig handelse visste Utskottet för sin
icke något annat medel, än en förand
ing i Stadgarne, hvarmedelst Sällskapet, uta
ende derpå om flere eller färre ledamö
än närvarande, förklarar sig berättigadt
till pröfning och afgörande företaga alla
kommande mål och ärender; pennin
frågor endast undantagne, med hvilka,
som jemförelse vis mera sällsynta och i
ende af större vigt, Utskottet
styrkte att ännu tills vidare må förfa
på sätt nyssnämnde S:t i Stadgarne och
skapets beslut af den 7 Juni 1802 bjuda
och förmå. Men på det Sällskapets ledamöter
icke måtte sakna underrättelse om
öfverläggnings-ämnen som vid samman-

25 aug.

komsterne komma att förehafvas, föreslog
Rector Magnificus Professoren Gadolin, att
en förteckning öfver dem må; Utskot-
rummet anslås: hvilket Utskottet, utan
att deraf vänta någon egentlig verkan
en större frequence vid sammankomsterna
öfverlemnade till Sällskapet eget afgöra.

§ 9.

Sällskapets Sekreterare uppläste
utkast till Skrifvelse, som enligt Sällskapets
förut lagne beslut, kommer att afgå till
ledamöter, hvilka för ena eller flere år, u
derlåtit att sin afgift erlägga. Och jem
det samma utkast till tryckning gillad
beslöts äfven, att deraf skulle göras 6
exemplars upplaga; Ja att ~~ännu~~ al
dylika händelser framdeles för
derpå ej måtte uppas: hvarefter Utskot
så en af Sekreteraren upprättad Restan
utmärkte deras namn, till hvilka bref
debetsedlar nu komma att affärdas.

§ 10.

Sekreteraren anmodade Utskottet
att till nästa sammanträde vara beh
te på förslag till någon tjenlig Prisfråga
att vid Sällskapets höghöliga Sammans
komst den 1 instundande November
till allmän täfling framställas.

Justerad den 28 Sept. 1803.

T. Tengström

Den 28 September 1803 Närva-
rande i Berednings Utskottet
Dess Ordförande och Ledamöter,
utom Herr Majoren och Riddaren
Reuterskiöld, Herr Löjtnanten
Oliverentz, Herr Öfver Inspekto-
ren Thuring och Herr Konsis-
Patron Brenner: men såsom
Extra Ledamot var Herr Kansli-
Råd och Riddaren Forthan
tillstädes.

§ 1.

Protokollet förd den 25 sistl. Augusti upplä-
stes och justerades.

§ 2.

Till nyttjande för dagboken öfverlemnades
Sekreterarens Anonymens från Nyland (P—)
utfärdning förd af Journalen förd i Nylandska
Lärgården af Raseborgs Västra Härad och Pojo
Rotteri, samt Herr Lektoren Borgströms ut-
memorial af den 25 sistl. Augusti insända
utdrag af Tabellverket för förgå sistl. år
rn angående utsäden och afkastningen af
ig, Hvete, Korn, Hafre, Blandsäd, Ärter och
täter.

§ 3.

På Prisfrågors föreslående lofvade Leda-
terne vid nästa sammanträde vara bered.

Den 6 Oktober 1803 Närvarande
i Beredningz Utskottet Dess Ord-
rande och Ledamöter, utom Herr
Kommerse Rådet Rosendahl, Herr
Majoren och Riddaren Reuterskiöld,
Hr. Öfver Insp. Thuring, Hr. Löjtnan-
ten Oliverentz, Hr. Rektoren Bask,
och Hr. Handelsm. Hjelmerus, men
som Extra Ledamot var Herr

h

Kansli Rådet och Riddar
Porthan tillträdes.

§ 1.

Protokollet för den 28 sistl. September
upplästes och justerades.

§ 2.

Sedermera öfverlades om Prisfrågor
Utskottet wille föreslå att af Sällskapet
i instundande November till besvarand
framställas, hvarvid följdes till öfverv
gande förehum äfven Herr Probsten
Kyrkoherden Gust. Wilh. Rydmans uti th
welse till Sekreteraren af den 10 sistl. Sep
tillkännagifne önskan, att jemte dess för
proponerade och af Sällskapet antagna
jemt 2ne gånger uppgifna fråga om Sp
målens inbergning, torkning och höstn
med minsta förspillning af säd, tid och
kostnad, hittills icke blifvit hvarken til
Sällskapets fulla nöje eller af flere å
en enda författare besvarad, så dryfor
Dess Pris Tjugu Riksdaler R. J. S. till
belöning för det bästa och fullkomligas
Svarch på en annan fråga; nemligen:
Hvem bör äga - En - eller Storskiften
allmänhet, och i synnerhet i Finland
bäst till antagande rekommenderas, och
ålägga, jemte med minsta kostnad och
tids utdrägt verkställas, och för ewärdelig
tiden fastställas?

Denna Herr Probstens anhållan
fann Utskottet lika välig, som
sjelfwa det nu föreslagna Prisämnet
war wärdt uppmärksamhet, lyfte

8. oct.

Wid Storskiftes arbetet hade man, till följe
af en upplyst Regerings välgörande omsor-
ger, redan närmare 50 år här i Finland
erfarit, men de Socknar voro tillväl
ännu många, der detta nyttiga och
angelägna verk hunnit till alla delar
tillbordas. Orsakerna till en sådan senfär-
dighet borde upptäckas och afhjelpas;
och Utskottet föreslog derföre, med någon
förändring i den ställning Herr Probsten
Rydman gifvit sin fråga, att Sällskapet
måtte till återstående inom April må-
nads utgång år 1805, och emot en belö-
ning af Tjugufem Riksdaler R. J. S. fram-
ställa följande Sälskiftes ämne:

Hvilka hinder hafwa hittills mött, och
möta än, wära Storskiftens önskeliga fort-
gång? Och hwilka nya utwägar kunna lyckas
hindren från Regeringens, eller Embets-
männens, eller sjelfwa Jordägarenas sida
wara de tjenligaste, att till samma skif-
tes snabbare och lyckligare befordran
för framtiden än ytterligare widtaga?

Men utom denna af Herr Probsten
Rydman wäckta fråga, trodde Utskottet Sällskapet äfwen för egen del
sjelft böra wara betänkt på någon an-
nan, och understälde derföre Sällskapets
omprögning följande reflexioner.

Då man i de sednare åren ifrån nä-
stan alla landets trakter klagat deröfwer,
att odjuren, nu mera än förr, börjat hälsa
sig landet så stor skada, att mången mindre
medlad jordbrukare dergenom råkat på

obestånd, och värdet af de stagna Kro-
turen ej fullan vida öfverstigit belopp
af Socknarnes årligen utgörande Kron-
utskylder, så bör en sådan sig allt
dare utbredande landsplåga väcka ett
billigt både bekymmer och uppmärk-
samhet. Kongl. Patriotiska Sällskapet
Stockholm, som redan år 1788, uppgif-
en Prisfråga emot utfall och Herr Profes-
Doktor Odmann tillagt Pris, åstat en
uppgift, huruvida några nya, tillförlit
bestyrkta, men beprösvade medel må gif
var att utrota odjuren, hade derför
år å nyo frågat, och till besvarande in
samma års slut utsträckt: Huruvida all
na anstalter kunna anses vara de bäst
och säkraste till förminskande och ut
dande af vargar? Men då äfven här
finland, hvars invånare i forntiden så
allmänt idkat, och till en del ännu id
jagt och djurfång, de borde finnas, som
i denna del äga någon sällsyntare erf
hig erfarenhet, så samt för detta land
såsom i flere afseenden af olika beskaf
fenhet med Sverige, någon särskild mer
lokal anstalt kunde vara att vidtaga
så trodde Utskottet sig hafva anledning
att föreslå ämnvål Kongl. Finska Hushåll
nings Sällskapet en dylik Prisfråga, som
ligen:

Hvilka anstalter som till utrotande
af hvarjehanda odjur äro, för Finland
särskildta trakter, de tjenligaste att vidtaga

och huru kunna de både lättast och säkrast
vingar till åtnjutande bestyrkt och allmän
verkställighet? Hvad kan vid de för detta
ändamål i Lag påbjudna utvägar vara
att erinra? Och om allmänna Skallgär-
gar i Socknarne än böra bibehållas, hu-
de böra de då så inrättas, att de svara
mot ändamålet?

8. Oct.

Till Pris för den bäste författare,
som bäst och fullkomligast uppfyller
Sällskapets vantar, föreslogs, efter vanlig
den, Sällskapets Belöningsmedalj i Guld
om 20 Dukaters vigt, och till Accessit
för den, hvars arbete i godhet kommer
skriften närmast, 2ne exemplar af
samma Belöningsmedalj i Silfver:
vilka belöningar Sällskapet skulle
tdela den 1 November 1805, och frågan
öljdes inom April månads utgång
samma år vara besvarad.

skulle fin-
nas nyttiga,

§ 3.

Enligt Byne Instrument af den 14 Oktober
795 och Socknestämmo Protokoll af den 15
Maj, har Häradsnämnden anmodat
mo Nybyggaren Johan Thomasson Wehko;
för Muranne by af Korpilax Kapell, Jämsä
chen och Kosta hans, år 1788 begynt uppodla
nu åboende Wehko Nybygge, försett det med
byggnad till ett värde af 204 Rdr. 16 Sk. upp-
gick åker till 1½ Tunne - 16 kappeland och
ng till Tjugutre Tunneland, af hvilka den
övre är väl och försvarligen dikad, uppsatt
800 famnars gärdesgård, och anlagt en
Qvarnbehofs qvarn som går malar höst och

vår, allt detta med en kostnad, hvarbyggnaden undantagen af inberäknad, af 643 Silfverdaler 21 Skill. samt sedan den tid, då tyngen förrättades, en ytterligare förbättrad flit och arbetsamhet finge uppbragos uti vidga och förbättra. I anseende härtill tillskyrhte Utskottet, att Johan Wehko måtte hugnas med ett exemplar af Sällskapets Belönings medalj i Silfver, att uti en silfverhid bäras i knapphålet.

§ 4.

Uti Torparen Simon Olofsson Koivu Jalmi i Kopila Kapell af Jämsä Socken och Tavastehus län, inhämtades af Socknestämme Protokollet för den 14 Sistl. August, Syne Instrumentet för den 7 derpåföljande September, att han år 1791 uppå Kauhajalo holme i Päjäne Sjö, under Kopiseve hemman i Putkila by, begynt af stenig och med berg uppfylld mark upptaga sitt åboende torp, förfört det med nödiga hus uppodlat åker till Sju Tunne - och 15 Kappland, hvarunder mycken sten blifvit bortsprängd och 450 famnar stengärdesgård deraf upp satte, upprödjat af hård äng till 25 lass, och föder nu 2ne hästar, 8 mjölkande kor, inalles 11 klafbundna nöt, 8 får, 3 getter och 4 Svinkreatur: för hvilket Simon Olofsson Koivu's nyttiga arbete, som till någon viss summa icke värderadt blifvit, Utskottet ansåg honom böra komma i åtanka till någon belöning, och föreslog dertill en förgylld Silfverbägare om 16 lods vigt, med vanlig påskrift.

8. Oct.

På sätt ett hit remitteradt Syne Instrument den 1 sistl. Juli och Socknestämmo Protokoll af den 4 derpåföljande September, samt Herr Rektoren Ainelai Memorial af den i sistnämnde månad utvisade, hade Sven å Krono Skatte nybygget hemmanet N:o 4 i Toppara by af Storkyro Socken och Ylistaro Kapell, Län David Myllykoski, samma nybygge år 1790 i fullkomnelig ädermål emottagit, det han likväl sedermera till hus, åker och äng i stånd satt, samt desutom med en 1794 Sk:r. 4 Skill. värderad kostnad, af nyligen upparbetat till fullfärdig ny åker till sjuttonde och sextonde och ½ Tunneland: hvarande åkern försedd med 6550 famnar men, och så väl häfdad, att han år 1802, afkastningen i allmänhet war svag, ej dock öfver 100de och innevarande förmodade blott 3korda nara 150 Tunnor. I anledning häraf hade Utskottet hafva honom, David Myllykoski, hos Sällskapet anmäld till belöning af ett exemplar utaf Belönings medaljen i Silfver, att uti en vidhängad Silfverked bäras uti knapphålet.

§ 6.

Uti Utskottet för Potatoës plantering förvaltning, som den 28 Sistl. Sept. innehaft ett till Sällskapet inkommit Socknestämmo Protokoll af den 10 förutvarande Juli från St. Bertils Kapell af Ulfsbo Socken och Åbo Län, icke hunnat å Kyrkoherden Johan Michelsson Turris i Kaiwola dotters Stina Johansdotters förtjenst om

Potatweis plantering en, hvilken hon med eget efterdöme och oförtruten handledning skall sökt att i sin ort efter en förbättrad metod utvidga, göra det afseende, att Utskottet derföre hunnat rekommendera henne till någon belöning, hade likväl den samma Utskott dels Sällskapet sjelfft till Berednings Utskottets tillåtna pröfning förvisat en annan, enligt redan åberopade Sockneståmmo Protokoll, af Stina Johans dotter inlagd förfrågan, eller den att hafva tillverkat bröd af Islandsmossa, hvilket sedermera i allmän sammankomst blifvit äkt och befunnit smakligt. Och emedan denna senare omständighet äfven kunna befarmad i Herr Barthold Laurells den 1 December 1801 insända Rese berättelse, så tillstyrkte Utskottet, att Stina Johansdotter för ett sådant sitt förhållande måtte undfå en halsked af silfver med vidhängande medaljon.

§ 7.

Enligt Sockneståmmo Protokoller från Kangasala af den 27 Mars och Kuortane af den 11 April innevarande år, hade Pigan Maria Henricsdotter i 14 år, med fallsynt ärlighet, flit och skicklighet, hos en och samma Husbonde, Herr Kyrkoherden Grönlund, varit i tjenst, i anseende hvartill Herr Kyrkoherden äfven begärt, att hon på hans bekostnad måtte hugnas med den vanliga belöningen af en Silfverhalsked och vidhängande medaljon: vid hvilken beskaffenhet Utskottet icke heller kunde draga i betänkande, att lig i enahanda hänseende förena-

§ 8.

Af Herr Löjtnanten Liljenbergs, Herr ~~Professoren och Probsten Ströms~~ Vice Pastorens Hahns, samt Herr Professorens och Probstens Ströms under den 10 Juli; 31 Augusti och 1 September infände Korrespondent berättelser från Kimmerjoki, Hauho och Nykyr. Skulle i sinom tid vanligt bruk göras af Sällskapets Dagbok.

Justerat Ut supra.

Den 28 Oktober 1803 Närvarande i Berednings Utskottet dess Ordförande och Ledamöter, utrom ~~Herr~~ Den, som vid sednaste sammanträdet voro frånvarande.

§ 1.

Den redogörelse till Allmänheten som Sällskapets göromål under det nu lida ända gående sjette År, som efter vanligheten blifvit af Secreteraren upprättad, hade nu mera hos alle Utskottets i Staden varande ledamöter cirkulerat. Och sedan om en eller annan mindre ändring eller tillägg ning derutinnan öfverenskommit blifvit, beslöts, att den, likmätigt § i Stadgarne, skulle den 1 instundande November, Sällskapet på vanligt sätt föredragas: Jäsom Utskottet och föreslog, att vanligt antal exemplar, deraf måtte upplaggas.

§ 2.

Då Utskottet den 21 December sistl. år erhöll Herr Kyrkoherden Lagi Memorial af den 12 förutgående November om angående af några exemplars vidtagande af en allmännare Salk utspridande af ~~en~~ en allmännare Salk ter tillverkning i Finland, hade Utskottet (Prot. § 6) förbehållit sig uttalande derom,

Jemte Jamma Författares afhandling om Jättet af Saltpettern producera och tillverka förut kunne blifwa öfwerlefwad och för instundande års Finska Allmanack anwänd. Wid förestående tages denskull Jamma Memorial till öfwerläggning och hwad först betröffade Herr Kyrkoherdens hemställan derom, att med Kongl: Majts: nådiga tillstånd, hwilket af Sällskapet i underdånighet borde utwerkas, Potatöes plantering sönder efter ett à 2ne år, då Författaren förmodade den icke längre behöfwas för sitt ändamål, måtte i stället få anwändas till anskaffande af nödige Verkmästare för de fattiga Saltpetter tillverkare, dels till uppehandling af fjorton års penningar att åt allmogen emot hyra utlånas, dels och till resekostnader för dem hwilka i och för detta ärende kunde behöfwa till orterne utsändas m. m. Så utan det Utskottet icke trodde Potatöes plantering inom den af Författaren förmodade korta tid kunna wara så allmänt utförd som behofwet och afsigten med de härstädes nu lagde anläggningar medhen kräfde, ansåg Utskottet äfwen den föreslagna underdåniga hemställningen, om den af Sällskapet antagen, innebära en slags ostadighet i principer, hwarjemte lätteligen kunde hända, att Sällskapet, i fall Kongl: Majt: icke funne tjenligt, att Saltpetter tillwerkningen på lika sätt som Potatöes plantéringen understödja, skulle helt och hållet förlora den fond, hwaraf annars ämnad i 8 år, landet i mera än ett afseende får draga gagn och båtnad. —— Widkommande derefter Författarens förslag om en underdånig ansökan till Kongl: Majt, att Kronans fjerdingspenningar, sedan Kronofjerdingen år 1805 upphört, måga i stället för att bortauktionera utlånas till allmogen emot wiss hyra och under Kronobetjeningens anwisning tillsyn,

wille Utskottet draga sig till minnes, att Kongl: Majt derom redan för detta gifwit sitt nådiga bifall, ehuru Utskottet icke kunde angifwa datum af den författning, hwaruti detta skett; men i fall så icke wore, tillstyrkte Utskottet, att en sådan förmån måtte af Sällskapet, genom underdånig ansökning, utwerkas, och anses för öfrigt, i likhet med författaren äfwen derom gjorda proposition, nyttigt upplysande, att Sällskapet, genom Skrifwelse till de 3ne i Finland warande Saltpetter fjerdingsmän, må söka inhämta underrättelser dels om privata Saltpetter tillwerkningen nuwarande läge i hwarje län och Socken, dels ock af Kronofjerdingsmännerne i Finland och af Kronans Saltpetter-werkmästare, med alla andra hithörande omständigheter. 28. Oct.

§ 7.

Åt gifta Bondesonen Johan Johansson i Hwirwa by af Laihela Socken och Wasa län, och Kapell-lan, enligt Syne Instrument af den 2 Aug och Kronesmännens Protokoll af den 22 Augusti 1822, på sin Swägers Klockaren Johan Österlunds, på Hapala Skattehemman af 11/48 mantal, Jordpärans plantering upptagit 2 Tunnland mycket god åker af en sluttande Stenbacke, hwilken han genom sprängning och gräfning uppbrutit en ofantelig mycken del, och deraf uppfört kring sitt Potatöes land wallar Stengärdesgård af 600 alnars längd, 4 alnars högd och 4 alnars tjocklek, såsom och anlagt en gräftens hållare af 9 alnar kwadrat och 3 alnars högd till Potatöers förwaring öfwer wintern, samt derigenom kommit till stånd att med utsäde bibehålla sina grannar, utom han äfwen grafwit sig en god brunn 18 alnars djup, kringlagd från botten upp med utwald grästen, hwilket Johansson jämte sons sammantagna arbete Synemännen uppskattade till 433 Riksd. 16 Skill. Föreslog Utskottet en belöning i Kontant af tio Rikesdaler att af Sällskapets egna medel utgå.

§ 4.

Af Herr Kontrakts Probsten Doktor Hag
Hambraeus, såsom Korresponderande Leda
mot för Åland, hade, under den 4 i denne
månad, vanliga anteckningar för Juni, Jul
Augusti och September månader, samt fede
mera under den 15 i förra till Sekreteraren, m
tillägning derhos insände: af hvilka upp
lysningar framdeles skulle göras vanligt bru
för Dagboken.

§ 5.

Sekreteraren för dess vederlemning afhan
hvarefter anförd räkenskap och förande å
utskottet gaf tillkänna, det Hr Assessor
sin den 1 Tomen af Sällskapets nu i de
nämnde förlige Handl. införde afhand
af Hr Direct. Dreyling om en ny kal
ugns inrättning, uppsatt Anmärkninga
den Aenar Hr professoren Fr. Gadolin
Hallstorm å Borgå. Utskottets vägna
genomsett, och till sina vänliga gran
att i nästa Del af Handlingarna in
gat; hvilje följe hvaraf de ock rede
såsom att behaga till Dreylingska A
handlingen lyckte blifvit; hemstäl
under derpå Underdånigt tack till U
skottets godtfinnande, om icke, till f
je af Sällskapets under d. 1 Jul. 1802
fattade beslut, att med Adelmanska Fö
nen belöna Auctorerna till de A
handlingar, hvar förekar anlingen
handlingarna, Dagboken eller Kun
underrättelser; Hr Assessor Wallenius
för sin nyttiga och berömliga åtgä
vidbundne Anmärkningar författade
i Sällskapet nu anmäldes lika erhåll
af ett exemplar af berörde Förord; hvar
Utskottet enhälligt samtyckte.

Justerad

J. Tengström

Den 2 November 1802 Sammanträdde af Ledamöterne i Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets nyvalda Ekonomi Utskott: Herr Hofrätts Rådet Sylvius, Herr Kammreraren Ahlmann, Herr Rådmannen Sackléw, Herr Ekonomie Direktören Stadigh, Herr Pastor Procopé, Herr Handelsmannen Johan Hjelmberg, och Herr Handelsmannen Lundbeck.

§ 1.

Sedan vid Sällskapets i går hållne Sammanträde så många af Utskottets Ledamöter varit närvarande, att val till Ordförande då kunnat förrättas, och dermed så vidare till följe af 18 § i Stadgarne till i dag måst hafvas anstånd, så företogs nu till en början samma val, hvarvid de flesta rösterne tillföllo Herr Hofrätts-Rådet Sylvius.

§ 2.

Sedan af Sällskapets Sekreterare blifvit anmält, att Ahlmanska Donations fonden för närvarande hade en behållning i kontant af 2880 Rub. 24 Kop. 8 Pfg. utom sine Landtränteri-Rub. 6 Kop. 94 Pfg. utom sine Landtränteri-obligationer ända till den 15 April och från 15 Oktober 1801, hvilka till Åbo domkapitels Arkiv blifvit aftemnade med belopp af 1865 Rubler Assignater i samma räkenskaper deklarerade, så föredrogos nu de inför Commissions Landtmätaren Pelander Herr Majoren von Konow (Ekonomi Utsk. Ledamot den 7 Oktober 1802 § 2), äfven Inspecteuren vid Historicum Academicum i Åbo, Kapitenen vid Infanteriet af Nylandske Brigaden Herr Arnold Otto Armorin, och Murmästare Enkan Helena Rosengrifh, dels skriftliga dels muntliga anbud till Sällskapet inkommit.

De säkerheter hvarje Läsökande för sig hade gifvit, lag Utskottet i öfvervägande; Och emedan

dan Consistorium Academicum, som begä
ett lån af 2000 Riksdaler, utom pantträ
het i den Akademien genom Kongl: Brefven
den 30 Juni 1801 och 19 Juni innevarande
allernådigst förunda fullafgift på ved, bro
veck och tjära som ifrån Finland utföras,
nom Kongl: Akademiens Rektor Herr Prof
fessorn Doktor Hellenius utfäst sig att des
som lemna Sälskapet säsom hypotheck för
lånet, en inteckning Skuldsedel på lika sum
så tillstyrkte Utskottet, att ett lån af 200
Rikesdaler Riksgäldssedlar, måtte, emot lex
cents ränta och öfriga vedan nämnda vil
lemnas åt Consistorium Academicum, d
samtelige i Staden närvarande Ledamöter
de Reversen underskrifva.

Till Sälskapets Prot
kull för gärdagen §
19

Hvad dernäst angick Herr Kapitenen
Annorin, som emot laga ränta och inte
ning uti halfva Ytter Wästerby Skatte Hu
med lemmar lydande halfva Rensberg
hemman, samt hälften uti en Säg och My
qvarn, hvilka alla fastigheter äro belägn
Pojo Socken af Nylands Län, sökt ett lån
Riksdaler på Tvåhundrade Riksdaler, så e
dan Herr Kapitenen ännu icke bestyrkt
ägande rätt till dessa Egendomar, och Kro
Fiskals Embetets i kongl: Åbo Hofrätt den 3
sistl: Oktober utgifne bevis utmärker, att d
samma redan äro behäftade med en intec
för 3190 Rdr, hvilken inteckning, som Jeder
ra skall hafva blifvit dödad och uppsägnings
närmare upplysning ännu torde vara att
förvänta, kunde Utskottet vid sådan beskaf
het icke styrka hvarken till bifall eller afsl
på Herr Kapitenens ansökning, utan förb
sig derom framdeles uttalande.

Betraffande ytterst Murmästare Enka
Maria Rosenqvists muntliga anhållan om
fående af ett lån på Ethundrade Riksdaler

mot inteckning i hennes uti Åbo Stad och
Wasserquarteret under Nr 73 belägne gård, hvil
ken likväl förrut sinnes vara den 17 Augusti
och 25 Oktober 1800 intecknad till ett sam
manräknadt belopp af 92 Rdr. 37 fk. 4 r. Kapital,
hvarom hon utfäst sig att med de till Lans be
hörde 100 Rdr. samma inteckningar ödda, och
efter lemna Sälskapet förstå inteckningen,
och som Utskottet icke visste huru mycken
del som annu kunde vara obetald för de
intecknade kapitalerne, och desutom hade skäl
att befara, huru vida hennes gård i värde sva
rade emot 100 Rdr, så kunde Utskottet hennes
ansökning icke med sitt förord understödja.

§ 3.

Öfver åtskilliga hit remitterade Skrifter, den ena
ett Memorial af Skattmästaren Herr Professo
rn Doktor Pipping, med ett förslag som å
syftade Sälskapets säkerhet för utestående
lån, och det andra en ansökning af Sälska
pets Vaktmästare Carl Ericsson om förbubbling
af hans lön, i anseende både till tagna göromål
tidens dyrhet, ville Utskottet, sedan det
fått rådrum att dessa ämnen närmare öf
vägga, sig en annan gång uttåta.

Justeradt den 11 November 1802.

Nylvius.

Den 11 November 1802 Närvarande
de i Ekonomi-Utskottet Desz Ordfö
rande och Ledamöter, utom Herr Fält
Kamreraren Ahlmans, Herr Rådmannen Bachlén, Herr Magister
Borens Winge och Herr Pastor Bock.

§ 1.

Protokollet förd den 2 i denna månad upp
lästes och justerades.

§ 2.

Uthom de 2800 Riksdaler 24 fk. 5 rtr. som enligt

Protokollet för den 2 i innevarande må-
nu utgöra Ahlmanska Donations fondens kö-
kanta behållning, återstodo å Herr Häradsh-
dingen Carl Wrattens den 2 sistl. Oktober utg-
ne Revers N:o 1198 å Rikrd. 16 sk. ~~kvarsk~~ kvarå-
Häradshöfdingen, såsom Skattmästarens M-
rial af den 15 i sistnämnde månad utvi-
löfvat ~~skola~~ inom löpande November m-
utgång afbetala 798 RdR:o 16 sk. kvarigna
således Ahlmanska fonden vid slutet af den
månad kommer att äga en kontant behållni
af 3678 RdR. 40 sk. 8 rst.

Utaf denna ~~del~~ till en del redan be-
faliga och till en del påräknade behållning
de Utskottet, i anledning af de hit remittera
Låneansökningarne, den 2 i denne månad
slagen vis disponerat till utlåning åt Acade-
mum Consistorium Academicum härstädes
RdR:o; och återstodo således än vidare till ut
1678 RdR. 40 sk. 8 rst.

Med afseende på denna tillgång, och fö
vrida Herr Kapitenen Ammorin, hvars ansö
ning om lån redan vid sednaste Januari
de förevarit, sedermera tillkandt ett bevis
gifvet den 4 innevarande November af
Domhafvanden i orten Herr Häradshöfdi
Gust. Saunholm, som utredde att halfva Ö
Vesterby Skatte Rusthåll med dennes lydand
halfva hemmanet Rensberg jämt hälften u
en Såg och Mjölqvarn, tillfallit Herr Kapite
Ammorin genom gifte med dess Fru Christina
Elisabeth Häfteska, som lagde Egendomar vi
skiftet efter dess föräldrar i arf bekommit,
såsom och att nämnde Egendomar för tiden ic
äro med någon intechningsskuld besvärade, jem
den intechning Herr Kapitenen den 19 nästl
sistl. deruti vunnit för 3190 RdR:o R. G. S. den
påföljande Oktober blifvit upphäfven och för
och att förberörde Egendomar uti orten allmä
neligen skattas till ett värde af omkring 4000

RdR:o R. G. mynt, så tillstyrkte Utskottet, att Herr
Kapitenen Ammorin må, emot en af honom
ställ och dess Fru underskrefven Skuldsedel,
vaniemot de förbinda sig att efter den måna-
ers uppsägning återbetala lånesumman, och
~~före pantt~~ jemte utfästelse att årligen erlä-
en 6 procents ränta, Sällskapet till säkerhet
rant förskrifva meranämnde fasta Egendomar,
ch derutj på egen kostnad utverka Sällskapet
förstkommande Vinter Ting första inteckning
om, samt intill dess detta kan ske, ställa för
fullgörandet af sine förbindelser antaglig bor-
en af dne bosatte och vederhäftige Man, vid-
löfte om ett lån på 2000 RdR, Riksgälds mynt,
varaf 1678 RdR:o 40 sk. 8 rst. den första in-
mmande December, och det öfriga 321 RdR. 7
. 4 r. så fort det kunner till Ahlmanska Kas-
en inflyta, af Herr Kapitenen kunna lyftas.

Åt Herr Kommissions Landtmätaren Pe-
anders och Herr Majoren G. A. von Konows
nskningar om lån, kunde Utskottet, sedan
t förslagsvis redan disponerat all nu be-
intelig och påräknad tillgång, icke hafva
ffeende.

§ 3.

Dernäst företog Utskottet till öfverläggning
Skattmästaren Herr Professoren doktor Peppings
Memorial af den 15 sistl. Oktober; hvarvid först
vaga förekom om Herr Häradshöfdingen Wrat-
en den 2 i samma månad utgifne Skuldse-
el på 2033 RdR:o 16 sk. hvilken Skattmästaren
Herr Lars Gustaf Lefrén i afräkning på half-
a köpeskillingen för Hattanpää Egendom emotta-
t, men hvilken Skuldsedel Skattmästaren, i hän-
else Sällskapet ej ville antaga den samma såsom
ontant, ansett sig skyldig att emot kontant
byta. Och emedan Herr Häradshöfdingen
Wrattens deraf, Sällskapet veterligen, redan
betalt 835 RdR:o; med loftt att innan

denna månads utgång deraf ytterligare afbet
798 Rbg. 16 fk. Då endast 400 Rbg:r, lika
lika som det öfriga emot rauta, på obest
men sannolikt skort två komma att innest
så chune vid denna Revers' fullnadsbet
borgen och inteckning, var dock i Utskotte
tanka tvarthen i afseende på säkerhet
eller Sällskapets fördel något dervid att
inra, helst de vid denna månads slut ån
stående fyrahundrade Riksdaler, om Säll
pet så behagar, lika snart kunna indr
wa, som uppsägas.

Vid rådfrågande dernäst den Herr Profe
ren Pippings Memorial åtföljande af He
Lars Gustaf Lefrén emellan Sällskapet ach
upprättade liquid, enligt hvilken han nu mer
skulle hafva afbördat den halfva köpeskil
eller 27,000 Rbg. R. G. B. som han ~~blef~~ till
af köpekontraktet under den 2 Januari
varande år erlägga borde; så fann
Utskottet Herr Lefrén förbehåll, att likmäs
första punkten af nyssbemälde köpekontra
Ahlmanska Stadsgårdens i Jamsorfors va
femhundrade Rbg:r, måtte få innestå till
fristen om besittningsrätten dertill kunne
blifvera slutteligen afgjord, så mycket mera
ligt, som samma frist å Sällskapets sida re
den i första instantien är tappad: men
emedan enligt Herr Kapitenen Gripenbergs Sk
relse af den 16 sistl. Juli, 17½ timma innan
utdelningen af den Spannmål, som enligt
skapets beslut af den 1 nästföregående Juni
borde komma Hattarpåa Egendoms nödlidan
underhafvande till gods, utan att Sällskapet
eller Utskottet annu visste, huru vida Herr Lefr
efter sitt löfte ägat anstalt om den erforde
Spannmålens anskaffande och utdelning
eller icke, så stunde, så länge man de af

skapet om nämnde utdelning kommittera
Herrar ingen underrättelse om dess slutelig
dock dess ankommit, Utskottet icke till al
delar godkänna den förut upprättade
gviden, utan förbehöll sig derom framde
utlåtande, och tillstyrkte emellertid, i lik
med hvad Utskottets Protokoll förd den 11 sistl
tember under § 2 derom innehåller, att
Kommitterade påminnelse måtte afgå
beråttelser inskickande rörande förlop
af den förrare Spannmåls utdelningen.

§ 4.

Uti hit remitterad Memorial af den 1 i
nne månad, hade Sällskapets Skattmästare
Herr Professoren doktor Pipping, till förva
ende af Sällskapets säkerhet förd utlånte
ningar summor, föreslagit en författning,
varigenom Skattmästaren måtte åläggas
två gången om året, den 1 Maj och den 1
November författa och till Sällskapet inlemna
förteckning på de personer som erhållit
förteckning, hvilka förteckning tillika borde
visa förskrifningarnes och inteckningar
de ta samt löftesmännernes namen, och
dan den förd Sällskapet blefvit upplåst, hän
jas till Ekonomi Utskottet, förd att den un
söka i afseende på de föreslagna ändringar som
åventyr kunnat ske antingen uti lån
garenas och löftesmännens förmögenhet,
ler uti de pantförskrifna Egendomarna s
värde, hvarföfver Utskottet jedermera ägde
till Sällskapet afgifva sin hemställan. —
etta förslag fann Utskottet lända till Sällska
ets säkerhet och dess fonders framtida bestånd,
varföre Utskottet det samma äfven till anba
ande och efterföljd tillstyrkte

§ 5.

Vid öfvervägande af de omständigheter Säll

Skapets Vaktmästare Carl Ericsson uti hit re-
ferad Memorial anfört, hunde Utskottet icke
undgå att finna, det hans på Stat innehaf-
vande årliga lön af 25 Riksdaler, som ut-
res i ett representativt och af flere orsaker
försämrad mynt, var fördelen under nu
varande höga pris på alla nödvändighets
varor, otillräcklig äfven till den knapphaf-
lifsberegning. Erkjände dock Utskottet, att de
nom ålagde göromål, blifvit i jemförelse
med hans företrädares, i flere delar tillökte
och tillfället derigenom för honom minsk-
att igenom annan sysselsättning söka n
gon förbättring i sina inkomster. Utskott
ansåg icke heller den hemställan vara o
lig, att Athlmanska Testaments fonden, ifrå
hvars förvaltning Vaktmästarens göro
göromål till stor del härleda sig, måtte ge
jamt med Sällskapets egen Kassa bidraga
Vaktmästarens aflöning, som i fall af nu
ore trägen tjenstgöring äfven kunnat blifva
kostsam. Men då Sällskapet för icke fulla
3 år sedan ökat Vaktmästarens lön ifrån
16 2/3 till 25 Riksdaler; då hans sysselsättning
ehuru trägen, icke betog honom allt tillfälle
till extra förtjenst; och då Riksgäldsmyntet
vid en förväntad realisation snart torde hin
na att förspinna, och Vaktmästarens, liksa
som all annan penningelön, derigenom få ett
högre och stadgadt värde; samt då Utskotte
ogerna ville gravera Sällskapets tillgångar
med en dyrgare Stat: så hunde Utskottet ick
för sin del ingå i förslaget om Vaktmästa
relönens förbubbling för en beständig fram
tid. Dessutom lör att likväl lemna ett fu
ligt afseende åt de honsidérationer af öfv

fven dyrhet och knapp utkomst, hvartill
kommit det nu snart till andra löpande
året gifvit en obehaglig men grundad anled-
ning, ansåg Utskottet sig böra tillstyrka, att
Vaktmästaren med för denna gång hugnas med
en diskretion af Tjugufem Riksdaler utaf
Athlmanska fonden, hvilken diskretion lika
med den öfriga lönen, borde qvartalsvis utbeta-
as: och öfverlemnade för öfrigt till Sällskapet,
att fördelen efter tidernas och omständig-
hetens i ett eller annat afseende förändra-
de skick och behof, lönen närmare jemka
och reglera.

§ 6.

Utskottets Ordförande tillkännagaf
sig af en förestående angelägen resa att kun-
ha vara hindrad att bivista Sällskapets sam-
mans inträde den 15 i denna månad, och öfver-
lemnade för möjliga händelser af behof att
emellertid öppna Kassa kistan, till Herr Majorens
och Riddaren Forth, den ena af nyckelarne
till.

Justerades den 13 Nov. 1802.

Dyhrvik

Den 30 November 1802 När-
varande: Ekonomi Utskottet
Desz Ordförande och Ledamö-
ter, utom Herr Direktören
Stadigh, som låtit anmäla
förfall.

§ 1.

Då 2 § af Utskottets Protokoll för den
i denne Månad hos Sällskapet till afgö-
rande förevarit, hade Sällskapet, i likhet
med Utskottets hemställan, beviljat Consi-
storium Academicum härstädes ett penning-
lån af 2000 Rdr R.G. mynt; men med
hänsyn öfver Herr Kapitenen Ehrenadt

Otto Annorins anskrifning om ett lån
på lika summa, hade för den gången
anstånd blifvit gjordt, dels derföre att
tillgång till länets gifvande icke för-
an i slutet af denne månad vore att
påräkna, inom hvilken tid Herr Kapi-
tenen också förmodades, genom Kongl
teckningz och Arfsskifts Instrumentet
efter sin sons föräldrar, samma närma-
re an förut bestyrka hennes och sin
ägande rätt till de fastigheter, hvarun-
intecknings blifvit erbuden; dels der-
re, att Herr Grofshandlaren Eric Jo-
Hartwall, uti Memorial af den 15 in-
varande November, jemväl anmäld
sig undfående af ett lån, likaledes på 20
Rdr, emot intechning och ränta, å hvar
hvilken sistnämnde anskrifning Utskotte
blifvit anmodadt, att utan hinder af
sitt förra tillstyrkande, och tillika öfver
Herr Kapitenen Annorins begäran fö
å nyo i ett samvarohang utlåta.

Ehuru ifrån Herr Kapitenen An-
norin, som om detta Sällskapets beslut
underrättad blifvit, samvetsgrannt för sin
korthet, icke inkommit något Kongl
teckningz- och Arfsskifts Instrumentet ef-
ter dess afledne Svärföräldrar hvarken
i Original eller afskrift, anser dock
Utskottet Domhafvanden i orten Herr
Häradshöfdingen Lauréhnes utgifne
Embets intygan af den 4 i denne månad, fö
innehöll bland annat, att de till intechning
erbudne Egendomarne tillfallit Herr Kapite
genom gifte med dess hon, som ärft dem e
ter sina föräldrar, icke hinder begynas lagay
ogifvit vitts ord, och
intechningen i samma Egendomar, som för
öfrigt äro ogravererade, medförde tillräcklig
säkerhet.

Men emedan Herr Grofshandlaren
Hartwall, som genom fastebref af den 26
innevarande är blifvit ägare af
gårds Skattehemman uti Mätsämäki
af St. Maria Socken, å hvilket Skatte-
mman, som enligt den 30 sistl. Juni
Härads besis af dåvarande Domhaf-
anden, är intechnings fritt, åbyggnaden
ines vara brandförsäkrad till 1500 Rdr.
nko, och brandförsäkrings afgiften re-
till fulla eller för 12 år erlagd, emot första
echning, samma Skattehemman och
procents årlig ränta, samt löfte om
ferndstolens återbetalning efter ett half-
s uppsägning, jemnmera begärt att lån,
kaleder på två tusende Riksdaler, så för-
rade Utskottet, att dock vid denna af
rr Grofshandlaren erbudna säkerhet, icke
nu anledning att något påminna, utan
fvergår, icke vara nödvändig, med för-
fall likväl, att länsmannaw af Herr
fshandlaren icke måtte så lyftas, innan

30. nov.

Intechnings Protokollet till Sällskapet kan inlemnas. Man så vida Ahlmanska Tondens tillgång till utlåning för närvarande, äfven i fall att den af Herr Häradshöfdingen Trottens till flutet af denna månad utbetalade och bestående inbetalningredan förr sig gått, likväl icke är större än 1678 RR. 40 ßk. 8 öre. hvaraf följer, att Herr Grofshandlaren Hartvall denna gång icke kan erhålla summan full, så tillstyrkes att Herr Grofshandlaren emot sin Skuldsedel jemte Intechnings protokollet inlemnar, måtte undfå till en början dessa 1678 RR. 40 ßk. 8 r. och de öfriga 321 RR. 7 fa. 4 öre. så fort de framdeles inlemna till Ahlmanska Tonden influtna hvarefter räntans erläggande jemväl borde jemkas och beräknas.

§ 2.

Af Handlingarne i frågan emellan Sällskapet och Expeditions-Ärende-fallningsmannen Hillebrand om gården N:o 77. i Tammerfors Stad, och hvilka Sällskapet till detta Utskotts utlåtande remitterade, Anförandes Herr Hofrätts-Rådet Sylvius nu till sig tog, framgår att Utskottets öfrige Ledamöter, som denna åstunda, jedermera del erhålla, hvarefter Utskottet wille sig öfver dem, på förekommande anledningar yttra.

§ 3.

Herr Majoren och Riddaren Koch återlemnade till Utskottets Anförande Herr Hofrätts-Rådet Sylvius nyckeln till Sällskapets Kassa kista, hvilken nyckel Herr Majoren och Riddaren, enligt 6 § i Protokollet för den 11 Dennes, under Herr Hofrätts-Rådets frånvaro om händer haft.

Justerades den 1 December 1862.

C. G. Sylvius

Den 20 December 1862. Närvarande i Ekonomi-Utskottet Dess Ordförande och Ledamöter, utom Herr Majoren och Riddaren Koch, Herr Fältkamereraren Ehrnrooth, Herr Magister Docens Wenge, Herr Magister Grenckell och Herr Handelsmannen John.

§ 1.

Af de hit remitterade Handlingarne i frågan emellan Expeditions-Ärende-fallningsmannen Johan Wilhelm Hillebrand å ena och Finska Hushållnings-Sällskapet å andra sidan, angående rättighet till gården N:o 77. i Tammerfors Stad, den Sällskapet, såsom framlidne Assessoren Ahlman tillhörig, till Herr Lars Johan Lefrén, i ett köp med Hattanpää Egendom sålt, inhämtade Utskottet, att enure vid Härads-Rätten i orten, emot det af Hillebrand utredde, för afledne Handelsmannen Tronelius af Rungens Befallningshafvande i Åbo utfärdade skrifvelse på nämnde gårds tomt och dertill hörande Plantage-mark, Herr Assessoren Ahlmans rätt till berörde gård icke kunnat fullt utredas, vore dock genom de afhörde Ortnens utsagor fullkomligen upplyst, att Assessoren Ahlman ägt ostridig rätt till åbyggd på samma tomt, hvilken åbyggnad sedermera af Tronelii dödsbo från Hattanpää dit flyttad, utan att Tronelius kunnat visa eller eljes påstå, att Assessoren Ahlman derför af Tronelius eller dödsbo njutit någon ersättning. Utskottet ansåg derföre att Sällskapet till fullgörande af det vad, som emot Härads-Rättens utslag af den 15 sistl. September blifvit erlagdt,

dels vidare dertill på Assessoren Ahlmans bekostnad dit flyttad,

i den förmodan, att den också Sällskapets anförde språk på tomten af Lagmans Rätten icke skulle finnas tillräckeligen styrkta, desz pretention på åbyggnaden åtminstone icke skulle kunna understödjas: hvarjemte till Lagmans Rätts omprövande borde öfverlemnas, huruvida Herr Löjtnanten Ladaus återhållande af sin förrut till Sällskapets förmån gjorda afträdelse, lagligen må kunna äga.

Till bevakande ej mindre af detta mål, än af Sällskapets rätt uti den tvist, som emellan Herr Landssekreteraren Sahlberg och Sin Assessorskan Ahlman, angående upphäfvande af Ahlmanska testamentet i den del det henne röder, m. m. anhängig, och hvaruti Sällskapet, för att upplysnings vis höras, tillskrifvit ändamål, som Högl. Sällskapets Ledamot, Kongl. Hofkamrer Johan Extra Fiskalen Baron von Rothen: och Utskottets Tjenstförande lofvade göra sig underrättad huruvida Herr Baron vore i tillfälle att Fullmägtighet sig åtaga.

§ 2.

Uti den 1 i denne månad till Sällskapet inlemnad och hit remitterad anskrifning, hade Herr Regements Skrifvaren Fredric Rabbe anhållit, att af Ahlmanska medlen utbekomma en desz afledne fader tillhörig för åren 1784 och 1785 innestående Ränteresk från Mattila och Walleri hemman i Hyttky by af Virkala Socken, med 71 Rdr 45 sk. 4 rst. Banko, utom laga ränta. Men emedan, enligt bifogad afskrift, Konungens Befallningshafvande i Åbo redan den 6 Oktober 1795, gifvit ordres till utmätning af denna Ränteresk hos Åboerne i befogade hemman, så anmodades af Utskottet Herr Häradshöfdingen Collan, att innan vidare utlåtande meddelas, göra sig å hvarvarande Lands Kansli underrättad, huru vida dessa medel, som enligt Konungens Befallningshafvandes Föreskrift, borde till Lands Kansliet utgådas, redan kunna vara betalta eller icke.

Justerade den 3 Januari 1803.

Dybwig.

Den 13 Januari 1803. Närvarande i Ekonomi Utskottet Desz Ordförande och Ledamöter, utom Herr Fält Kamreraren Ehrnrooth, Herr Direktoren Stadigh, Herr Magister Docenten Reinius och Herr Handelsmannen John

§ 1.

Enligt sitt löfte till Protokollet för den 20 December förstledit år, och för att fatta Utskottet i tillfälle att utlåta sig öfver Herr Regements Skrifvaren Fredric Rabbes anskrifning om utbekommande af en desz afledne Fader tillhörig för åren 1784 och 1785 innestående Ränteresk från Mattila och Walleri hemman i Hyttky by af Virkala Socken, med 71 Rdr 35 sk. 4 rst. Banko, utom laga ränta, hade Herr Häradshöfdingen Collan å Lands Kanzliet här i Åbo gjort sig underrättad, om hvad i denna sak derstädes kunnat passerat, och uppläste nu för Utskottet de Handlingar som till målet hörde. Och emedan deraf befanns, att Konungens Befallningshafvande i detta Län, genom Herr Regements Skrifvarens hos Sällskapet gjorda anskrifning i afskrift bifogad

Resolution af den 6 Oktober 1795, åleggt Herr Assessoren och Kronobefallningsmannen Anders Hornborg, att dereft med vederbörlige qvittenser icke visat kunde, att de å Restlängden upptagne räntor redan blifvit betalte, hos åboerne på hemmanen de samma genom utmätningsstvång uttaga, men Assessoren Hornborg uti Memorial af den 9 i Januarii månad, på den grund att framledne Assessoren Ahlman ägaren af de restförklarade hemmanen, framledne Assessor Ahlman vore boende icke inom Åbo stads Hjörneborgs utan i Savastehus Län, förklarade sig icke vara i tillfälle att undersöka om de refterande Hemmans räntorne, redan blifvit betalte eller icke för hvilka icke Landtbönderne, utan ägaren hade att ansvara, redan vore betalta eller icke, och förenskull återsände Handlingarne till Landshöfdinge Embetet, i följe hvaraf Ufskottet saledes saken målet ännu kvar på Kronofogdens Befallningshafvandes här i Åbo stadtelega decision: Så emedan af Handlingarne icke var anledning till tvifvelsmål om richtigheten af framledne Ståthållaren Ahlmans fordringar på åbor hos Sällskapet anmälte räntefordran, å hvilka lifvränt intresse, enligt Ufskottets öfver tygelse, icke äger rum, ansåg dock Ufskottet bäst vara, att innan någon betalning för meranämnde räntorest beviljas, afbida det utslag, som hos Kronofogdens Befallningshafvande härstädes i detta mål i målet, hvarutinnan Sällskapet hittills icke är indragit, kan falla.

Ufskottet hade den 11 September sistl. år (Prot. § 2) uppskjutit med pröfningen af Handlingarne angående Spannmåls utdelningen på Hattaupää, till dess för de då ännu förestående Sjuttonde och en halfs Tunna redogörelse kunde inkomma: Och emedan Herr Kronofogden Lilius sedermera, uti hitremitterad Memorial af den 30 nästförflutne December, förmäldt, att gårdens Landtböner och Kronobetjente, icke länge sedan samman kallade, voro, blifvit sig af Herr Lefrén hafva undfått, huru vid förrättningen dem, enligt anordningen borde tillfalla, skola dock 8 utförhems kommande, af hvilka hvar och en, i följe af de preliminära förrättningen borde erhålla 4 skappar, eller alla 8 inalles fyra Tunnor Spannmål, dervid icke närvarit, utan Herr Lefrén lofvat anvisa dem till Herr Apothekaren Enghjelm, för att hos honom erhålla Enighet af Herr Lefréns uppgift, det riktigheten af de blifvit hugnade med det under-mål som dem var lofvadt. Vid sådan beskaffenhet, och då vida för sistnämnde fyra Tunnor Spannmål all redo äfven sakvaden, skulle Ufskottet icke heller nu ingå i pröfning af Handlingarne om Spannmåls utdelningen, eller af den ligvid Herr Lefrén den 8 sistl. Oktober emellan sig och Sällskapet uppgjort vid den halfva köpeskilling 27000 Riksdaler, som enligt Köpe-kontraktet af den 7 Januari 1802, inom viss föreskrefven tid borde vara erlagd, helst uti samma ligvid en del af den utdelade Spannmålen åfvenså innehåller: utan förbehöll sig Ufskottet om alla dessa framdeles utlåtande.

1803 Jan.

§ 3.

Vid Herr Lars Gustaf Lefrens uti hit remitterad Memorial af den 3 i denne må nad tillkännagifne, åstundan, att få på fr Morbroder Herr Öfversten och Riddaren Gustaf Adolph Leijonancker transporter den Köpe afhandling, som emellan Sällskap och Herr Lefrén om Hattanpää Egendom med dess underlydande lägenheter tillwid ingången, hade Utskottet för sin del, och så wida Herr Öfversten och Riddaren, uti bifogad Skrift af den 25 Oktober sistlidn är, förbundit sig att till alla delar uppfylla och ansvara för fullgörandet af alla de skyldigheter nämnde Köpekontrakt af den 2 Januari 1802 Köparen åligger, icke något att påminna, med förhåll likväl, att Herr Öfversten och Riddaren icke allenast Häller för sig en fullmäktig, som Köpebrefvet å Herr Öfversten och Riddarens vägnar underskriften utan Herr Öfversten och Riddarens i anseende till sin aflägsenhet är skyldig att underskrifva, att i allt hvad igenom Köpekontraktet å Sällskapets sida för behållit än, direkt och utan en besvärlig och kostsam omgång genom korrespondens på Stockholm, befrija så väl räntans ordentliga inbetalning, som alla öfriga Köparen åliggande skyldigheter, utan att Sällskapet dermed må behöfva vända sig till Herr Öfversten och Riddaren. Men med utfärdande af Köpebrefvet, anser Utskottet dock att nu böra innehållas, till dess, enligt

förregående § den af Herr Lefrén emellan och Sällskapet upprättade Ligvid kunna pröfvas pröfvad och erhållen.

§ 4.

Slutligen anmärkte Utskottet nu, enligt uppdraget och undersökningen remiss, upprättat förslag till Staten för Sällskapets Sjette wecko; men emedan Sällskapets Sekreterare ansåg sig vara finnad, att med anledning af Sällskapets Protokoll för den 2 December 1799, begära förhöjning i de honom tillagde och Ljuspenningar, hwilkas belopp ej skall svara emot åtgången, så gjordes med Statens upprättande ännu anstånd, och Sekreteraren anvisades, att med hemställan, den Utskottet icke kunde begära under omedelbar pröfning, wända sig till Sällskapet.

Justerad den 14 Febr. 1803 [illegible]

Den 9 Februari 1803 Närvarande i Ekonomi Utskottet dess Ordförande och Ledamöter, utom Herr Rectoren Wolck och Herr Magister Docens Winge.

§ 1.

I anledning af Sällskapets nyligen i Åbo Tidning införda Tungörelse att Etthundrade Rikesdaler R. G. S. wore att tilldelas, hade sig om samma läns erhållen anmäld

1:o Adjunkten och Sekreteraren vid Armeens Flotta på Sweaborg Herr Carl Emanuel, som sedan Sällskapet den 15 sistl December, af i Protokollet anförda Skäl,

icke kunnat bifalla hans begaran om
ett lån af 1623 Riksdaler Riks gäld-mynt
uti hit remitteradt Memorial af den 11
Januari innevarande år, anhållit att
till Läns behomma de Åttahundrade Rdr
som af Herr Lagmannen Rivereutz u-
ti länge sedan blifvit till Wilmarkska
fonden inbetalte, samt utfäst sig att
Länet efter tvenne månaders uppsägning
återbetala, och under läntiden, utom er-
läggande af Sex för Hundrade i årlig
Ränta, pantsätta sin i Degerö Säteri uti
Helsinge Socken ägande andel 7/16;

2:o Knappmakaren i Åbo Johan
Almstedt, som i Maleder anhållit om 800
Rdr:s lån i Rdg:t. emot inteckning uti sin
ägande halfva gård N:o 42 vid Tavastg:
gatan och halfva åkern vid Kuppis om-
fju Tunneland, samt Skatte Augmento-
hemmanet Ullais om ½ Mantal, belägd
uti Paatis Kapell af St. Maria Socken,
af hvilket fastnämnde hemman Alm-
stedt genom Köpebref af den 1 Oktober
1801 blifvit ägare; och

3:o Herr Kapitenen Bernt Otto Ar-
norin, hvilken, sedan han icke kunnat
erhålla det lån på 2000 Rdr R. G. S. som
Utskottet redan den 11 November sistl. år
för honom tillstyrkt, emot den då erbud-
ne och i Protokollet för samma dag om-
förmälde säkerheten, begärt att endast
åtminstone halfva Summan eller Ettusende
Rdr, hvarmed Herr Kapitenen för närva-
rande skall kunna vara belåten.

Härvid anmältes af Sekreteraren, att sedan annoncen om det nu
stående varande länet uti Åbo Tidning in-
flutit, hade, enligt Skattmästaren Herr
Professoren Doktor Pippings tillkänna-
gifvande, ytterligare 88 Riksdaler 12 Sk. 9 r.
blifvit till Wilmarkska Fonden inbetalte,
hvilka äfven för närvarande kunna
lånas; och att anledning äfven vore
att hoppas, det inom innestundande Mars
månads utgång, än vidare Ettusende Rdr
Rikes gäld-mynt, lära komma att
samma fond inflyta.

Detta allt Log Utskottet under öfver-
vägande: Och emedan den inteckning
som Fru Kapitenskan Friherrinnan Ca-
rina Armfelt den 18 Oktober 1799
emot uti Herr Assessoren Lindells ägan-
de uti för 1623 Rdr R. G. S. och uti hvil-
ken en annan på 981 Rdr 32 Sk. Banko-
mynt äfven inlöper, icke kan, enligt Fru
Friherrinnans derom under den 16 Sist
November afgifna skriftliga försäkran,
upphäfvas och dödas, med mindre Herr
Assessoren, i likhet med sin första anhållan,
får ett lika stort lån eller 1623 Riksdaler,
eller Herr Assessoren, så länge Fru Friher-
rinnans ägande säkerhet genom samma
inteckning, förblifven oinskränkt, lemna
tillräcklig den i Stadgarne föreskrefna för-
sta inteckningen uti nämnde Degerö
Säteri, så fann Utskottet, vid sådan be-
skaffenhet, och så länge ingen utväg säker
utväg är att gifva Herr Assessoren oaf-
kortadt hela det lån han först begärt, icke
förrän till bifall på hans anskrifning.

Betraffande dernäst Herr Kapitenen Ammorin, så hade wäl Utskottet redan förut godhaft den af honom erbudna säkerheten: men emedan den Summa Herr Kapitenen begärt, för närvarande icke kunde af Tullkamrer disponeras, så var Utskottet af sådan grund icke heller i tillfälle att hans ansökning med sitt förord nu understödja.

Deremot föreslog Utskottet, att Knygmakaren Almstedt måtte emot en af sig och sin hustru Catharina Elisabet Bergman gemensamt underskrifven Revers att efter sex månaders uppsägning återbetala, och Sex procents årlig ränta, samt inteckning uti halfva Stadsgården N:o 42, halfva åker vid Kuppis och Skatte augmenta hemmanen Ullais, om hvilka fastigheter, utaf hvilka de äro förskrifne, enligt Stads Notarien Renforss's bevis af den 21 sistl. Januari skola vara fria för inteckning, af Rådhus Rätten här; i Åbo och Härads Rätten i Pigtis Socken, Tingslag St. Mara inbyggas borde, att den inteckning Almstedt derutinnan på egen kostnad kommer att för Sällskapets räkning utverka, är den första, erhålla det begärta lånet af åttahundrade Riksd. R:gs.

§ 2.

Enligt Herr Kyrkoherden Lilii Memorial af den 30 December sistl. år, och detta Utskotts Protokoll för den 13 i föregående Januari månad § 2, återstodo ännu af den till Fattigkassan anslagna gårds fattige och nödställde underhafvandes del behof den 1 Juni 1802 —

lagne och beviljade Spannmål, 4 Tunnor, för hvilka hittills icke redo blifvit lad. Lederneva hade lika af utdelarena, rnera hade likväl en af dem, Herr otthekaren Långhjelm, uti hit remitterad memorial af den 22 Januari innevarande, deraf så nära lemnat upplysning, 11 Febr. eudast för Walleri Torparen, Jons enligt ad i förväg anordnat varit, borde erhålla kappar af nämnde Spannmål, underrät- le sakmän, huru vida han deraf blifvit ktig eller icke; och då, efter Utskottets rka, det icke lönade mödan, att om den- stilla post ytterligare bref exla, eller der afvaktas af någon vidare uppgift rom, uppehålla pröfningen af den ligvid Herr Lefrén den 8 Oktober 1802 emellan skapet och sig upprättad, så anhöll Utskot- sig nu hemma till granskning företa- så väl förstnämnde Ligvid, som de ver Spannmåls utdelningen upprättade ngderne, hvilka till 280 Riksdaler uti iden inlopa. Uti Utskottets Ledamö- åtnjutit ansedde likväl, att de hithörande dlingarne samt måtte så till varnad wnulåtning cirkulera, hvarom förden- full anstalt skulle vidtagas.

§ 3.

Sedan Herr Lagmannen och Riddaren Hebelius, uti till Sällskapet ingifvit den 15 December 1802 ingifvit Memorial, föreslagit ett understöd af 100 à 150 Rikdaler, under Herr Lagmannens och Riddarens samt Herr Kyrkoherden Mollins gemen-

ma förvaltning, användas till förbättrand
af Karelen Socknens förfallna och öfvicke
ga jordbruk, och Herr Professoren Doktor
Tengström uti Memorial af den samma dag
erinrat om nödvändigheten af några sär
lige resandes utländande instundande
sommar på Sällskapets bekostnad till inhä
tande af nyttiga upplysningar om vår
lands naturliga förmånen eller brister uti
dess Hushållnings tillstånd, så hade Sälls
pet, sedan Berednings Utskottet häröfver
blifvit hördt, den 15 sistledne Januari till
detta Ekonomi Utskotts omprövande öfver
lemnadt, om och hvad att bestämma, om
och hvad understöd Sällskapets Kassa
till dessa behof må lämna gifva: hvarefter Säll
pet ytterligare, den 1 i innevarande Fe
ari månad, till Utskottets utlåtande utfär
ett af Skattmästaren Herr Professoren Do
tor Pipping samma dag ingifvit Memor
al om nödvändigheten att förena Säll
pets enskilda Kassa för betydligare extra
ordinaire utgifter, inbill dess den årliga
må hinna förhöfra sig åtminstone till
7000 Rdr Rikso. Kapital, för att af den der
fallande ränta kunna bestrida Sällskapets
årliga nödvändigaste utgifter, hvilka efter
nu varande Stat uppgå till 330, men
med ljus och ved jemte flere ordinarie förnödenheter
torkerheten skall anses bora beräknas till
omkring 120 Rikesdaler.

I hvad författaren af förstnämnde
Memorial Herr Professoren Doktor Pipping
i förbemäld måtto utförligare anfört, fö

de sig Utskottet af egen verklig öfverty
se så mycket mera, som enligt hvad Me
morialet utvisade, Sällskapets inkomst
liga inkomster icke blifvit förökade;
samma mån som utgifterne, eller ens
så mån som ledamöternes antal tillexit.
Utskottet tillstyrkte derföre, att utöfver
redan fastställde Utgifterne, hvartill af
hörd Inskrivningskostnaden för de Hus
hållsunderrättelser och den Redogörelse
allmänheten hvilka Sällskapet årligen
egen bekostnad utgifver, någon annan
mera ordentlig och dryg are utgift tills
dare icke måtte Sällskapets enskilda
sa påföras.

Hvad derföre beträffade Herr Profes
soren Doktor Tengströms förslag om några
tkliga Resandes utsändande i Finland
kommande Sommar, så, ehuru det icke
hörde Utskottet att utlåta sig angående
ttan och nödvändigheten af en dylik
stalt, helst sedan Berednings Utskottet
för detta
ver i denna del blifvit hördt,
t tillstyrkande derom redan afgifvit:
unde likväl Utskottet, med afseende på
Sällskapets enskilda Kassa, lemna tillstånd,
närvarande icke finna Sällskapets
kilda Kassa äga nog för mycket att bära
sådan extraordinär och i lämning dry
gift. Denna Kassa, hvars Behållning den
sista Januari utgjorde i Sedlar och
tant 3193 Rdr 37 Sk. 7 rst. hade nemligen
2¼ år blifvit ökad endast med 1144 Rdr 10
o. eller 559 Rdr 15 Sk. 10 rst. mindre än en
Sällskapets nya första år; och i från den

nu befintliga Kontanta Behållning 7
Rdr 28 Sk. 10 rst. Skulle sedan första Qu
talets utgifter enligt Staten 55 Rdr. 40 S
Kostnaden för de i Stockholm nyligen
ställde Medaljerne 327 Rdr och Graverin
kostnaden för Kurhälls underrättelsen
samt Års Redogörelsen 158 Rdr 24 Sk.
rst. afgått, icke mera än 175 Rdr 12 S
2 rst. öfverblifva, så att Skjutsen och
Traktamentet för de föreslagne Resan
icke skulle kunna bestridas, utan att
Sällskapet uppsade något af sina g
räntade Kapitaler. Och emedan Herr Pro
soren Doktor Pipping uti ofvan åber
pade Memorial ~~för~~ hemställt, om sch
omkostningarne för de tillämnade
Resande Junge, i stället för att utgå
Sällskapets enskilda Kassa, lagas af
Ahlmanska Fonden; så fann dock U
skottet för sin del, att Testamentet den
icke gaf någon anledning.

Vidkommande deremot Herr L
mannen och Riddaren Wibelii projekt o
att understöd till förbättrande af Karch
Sockens Jordbruk, så emedan uti Ahlman
Testamentets 11te punkt är förordnad,
halfva räntan af det behållna Kapital
bör användas att understödja sådana
nyttiga anstalter och företag i Landthus
hållningen, helst i Björneborgs Län =
hvilka Allmogen blott med egna krafter
svårligen kan verkställa, ansåg Utskot
sig böra tillstyrka, att de af Herr La
mannen och Riddaren begärde 150 R
må af Ahlmanska Fonden till Herr La

munens och Riddarens samt Herr
Prokoperden Mollins förvaltning ut
visnas, om ej förr, så instundande Som
mar, sedan Kostnaden för det af Sällska
pet den 1 Juni 1802 beviljade Spannmåls
understödet för Hattunpää gård Hatti
i underhafvande hunnit blifva ge
nom influtne räntor ersatt. 14 Febr.

§ 4.

Sedan Secreteraren Hr Professoren Doctor
Wallenius såsom jäfvig att öfvervara ne
nämnde mål afträdt, och Utskottets
förande vidtaget Protocollet föredrogs
af Sällskapets Skattmästare, Herr
Professoren Dr Pipping d. 12 denne Månad
skrifvit och af Sällskapet till dess Ut
skotts pröfning förvist Memorial, hvari
Inhemta skall yrkas, at Sällskapet
skulle bevilja sin Secreterare Herr Ass
Wallenius Tre Hundrade Riksdaler ut
af de medel som Ahlmanska Testaments
stiftelsen gifver, såsom en vedergällning
för det tillökta som Sällskapets förvalt
ning af dessa medel Secreteraren för
orsakat.

Utskottet, som icke kunde misskänna
Hr Ass Wallenii förtjenst, och nog
samt inser, huruledes de utaf fram
lidne Professor Ahlmans Testamente gå
rande ärenders befordrande ådra
sig Sällskapets Secreterare mångfal
digt flera göromål, än vid Hr Profes
Wallenii antagande till detta dess Em
bete hos Sällskapet, kunnat förutses,
och först under öfvervägande, huru
vida Sällskapet kunde äga rättig
het at utaf Ahlmanska Testaments

medlen använda mer eller mindre
det ändamål, som uti ofvan omför
te Memorial föreslås, och kunn, ah, e
rn något utbryckeligt förordnande
om uti framledne Assessoren Ah
mans Testamente icke finnes, åro
de omsorger och som derigenom
vid Sällskapet uppvagne och de
rörmål, som dess Secreterare i
deraf måtte vidkännas, så ma
ga och så mångfaldiga, at icke
igen kan begäras, det någon
te vilja eller kunna på dem an
vända sin tid och möda utan
lig vedergällning derföre, hvar
Utskottet anser, Testator icke
hafva underlåtit at förordna,
icke denna Bi omständighet ha
som det synes, undfallit dess upm
samhet, medan den samma var
gel och hällen sysselsatt med hu
vudämnet för dess välgörande
sigter, på hvilken grund Sällskape
jemväl ej allenast utaf Ahlmans
medlen aflönt Fullmägtige, och
missionairer vid de flere förrättnin
gar och tillfällen, som utaf Ah
manska Testamentet härröra, utan
ock beviljat dess Vaktmästare en
gratification utaf samma med
För sin del kan således Utskotte
intet hinder ifrån Ahlmanska Tes
mentets sida möta med mindre
Sällskapet må kunna utaf de
medel, som Testator lemnat under

ser dess förvaltning, belöna Secrete
rens möda dervid, men som da
den var förliden, så gjordes med
dare öfverläggning i detta ämne
anstånd till Utskottets nästa sam
manträde, och dess Ledamöter åb
lades, sedan omröstning enligt 9
uti Arbetsordningen för Sällska
ts Utskott på begäran skedt öfver
lägan om upskof eller arbetets
fortfarande.

Den 14 Febr. Närvarande
de i Oeconomie Utskottet
och Dess Ordförande, och
af Utskottets öfriga Leda
möter Herr Majoren och
Riddaren Fork, Herr Råd.
mannen Sacklén, Herr
Fältkamereraren Ahlstrae
us, Herr Oeconomiae Direc
teuren Stadigh Herr
Grosshandlaren Döhn och
Herr Handelsmannen
Hielmerus.

Protocollet fördes af Ord.
föranden.

§ 1

Först justerades Utskottets Protocoll
för den 13 Jan. och den 9 i denne
månad, hvarvid af Hr Fältkamere
raren Ahlstrae anmärktes at uti
slutet af 4 S. uti Protocollet för den
näst nämnde dag, hade, efter Hr
Fältkamererarens tanka, bordt hy

ligare, än som skedt, utfattas ej allena
och Balloterings skedde öfver frågan
om upskof eller fortsättning af öfver-
läggningen i det då förehafda ma-
ctam och, huru Balloteringen ut-
hvilken här på begäran anteknades

§ 2.

Fortsattes öfverläggningen uti det
S. 4. 9:e denne M:s upskutna mål ang-
ende Hr Professoren Doctor Pippings
förslag om en belöning för Sällskap-
Segreterare Herr Assess:r Dr Wallen-
utaf Aflmanska Testamentsmedlen
desf utaf Testamentet uptomma be-
Och som Sällskapet vid det Hr Profes-
rens i detta ämne ingifna Memor-
till utskottet remitterades afven
nat utskottet fritt at hälfse och
sig om någon årlig vedergällning
Hvarde Sällskapets Segreterare Bev-
utaf Aflmanska Testaments medl
i samma hänseende, som utgör a
Ledningen till Herr Professorens förs
antså tog utskottet nu detta ärend
i hela sin vidd uti öfverwägande
och pröfvade skäligt i betraktande af
uti Protocollet för den 9:e denne M:s
upstagna skäl och den goda tillgång
som Aflmanska fonden erbjuder till
styrka Sällskapet at ej allenast bifal
la Herr Professs Dr Peppings förslag,
och således låta till förmon för H:r
Assess:r Wallenius utasignera 200 Rdr
Riksgäldsdelar utaf Aflmanska
medlen at nu genast emot qvitto
lyftas, utan ock anslå åt Sällskapets
Secreterare, ett årligt arfvode 83 Rdr
16 Sk. utaf samma medel at af Secre-
terarен åtnjutas och på lika sätt, som
med dess ordinarie lön på Sällskapet

tal sker, upbäras, så länge det träg-
a arbetet med Aflmanska ärender
a ~~varor~~ för Segreteraren fortfar.

Den 12 Mars 1803 Närvarande:
Ekonom: Utskottet desf Ordfö-
rande och Ledamöter, utom Herr
Majoren och Riddaren Tock, Herr
Häradshöfdingen Collan, Herr
Rådmannen Sacklén och Herr
Grofshandlaren John.

§ 1.

Såsom Protokollet för den 9 sistl. Februari
desf 2 § utvisar, hade detta Utskott förbehål-
sig, att innan den Ligvid Herr Lefrén den
Oktober 1802 emellan sig och Sällskapet upp-
rätt, till närmare pröfning komme att företaga,
att få genomläsa och granska alla de Handlin-
som rörde den Spannmåls utdelning, hvil
till följe af Sällskapets den 1 Juni samma
tagna beslut, till förmån för Hattarepåd
dis fattige och nödställde underhafvande, af
skapets Ledamöter Herr Kapitenen Grefen-
ng, Herr Kyrkoherden Lilius och Herr Apot-
ren Langhjelm verkställd blifvit. I sådant
ändamål hade alla dessa Skrifter sedermera
Utskottets Ledamöter cirkulerat; och war
dem att inpränta, att de Hattarepåd gäld
nder och borgare, den kommitterade, efter
föregången pröfning ansett vara i behof af
t lemnade Spannmåls understöd, samt
ren undfått, i mån af hvars och ens verkl
nöd och mer eller mindre barnlastade
er utarmade tillstånd, samt öfriga indivi-
dela omständigheter, ifrån en half till två och

en half Tunna, och att på sådant sätt de af
Sällskapet beviljade Sextio Tunnor Råg och
Tyrahio Tunnor Korn, bliefvit på Sjutton
en half Tunna när, till den 16 sistlidne Ja-
li utdelade. De felande Sjutton Tunnor
kappar hade Herr Befrem sednaste lå-
afhämta ifrån Åbo, hvarefter äfven de
enligt Herr Styrkoherden Lilii och Herr Ap-
varen Långfjelms berättelser af den 30 de-
ber och 22 Januari, ~~efter~~ enligt förut gjord förde-
ning blefvit utdelade, så att endast Herr W-
Torparen, som i grund af nämnde fördelni
hade att erhålla 15 kappar, hittills icke re
blefvit vidad. Utskottet ~~finner~~ finner sig likväl bö
förmoda, att han icke underlåtit uttaga
sin beskärda lott, och ville således icke dera
att denna ringa post befanns vara oreni
rerad, hvilket förmodligen härrörde af Wall
Torps aflägsenhet, hänta något skäl till a
märkning emot Utdelnings längderne och
de öfriga uppgifter som denna utdelning
röra; men då Sällskapet den 1 Juni sistlid
år förbehållit, att det då bevisade under
det komme att beräknas blott till påföljan
de skörd, och att den Spannmål, som dess för
innan icke vore afhämtad, borde till Säll
pet återfalla, anser Utskottet genom kom
mitterade jemväl senare berättelser af den 30 de
ber 1802 och 22 Januari innevarande år
icke vara ~~tillräckligen~~ vederbörligen upplyst, huruvida
de Sjutton Tunnor 15 kappar, som den 16 Ja
1802 brutto, blefvit utlefvade antingen för
eller efter Skörden samma år. Af denna
billiga och naturliga anmärkning ville dock
Utskottet, så vida verkan deraf skulle egn-

ligen och kanske endast drabba den, hvil-
vid den förstå utdelningen blefvo lottlö-
icke för denna gång draga någon an-
följd, än att för ~~dylika~~ framtiden, vid
lika händelser som denna, förekomma allt
sitbruk ej mindre af Testators Assessoren
lmans afsigter, än af Sällskapets deraf för-
ledda medlidande: i hvilken afsigt Utskot-
äfven tillstyrkt, att enär framdeles vid
fallande svåra misswäxt år, ~~som~~ ~~ske~~ ske
utet i Ahlmanska Testamentet förfarit
ugen till förmån för Kattunpåå gäng
nder och torpare åberopas, ordentlig miss-
xtsyn sommaren förut bör hafva före-
t, innan någon ansökning, om understöd
Sällskapet bifaller, eller ens till pröfning
ptages.

Hvad dernäst beträffade Herr Befrem upp-
rda Ligvid emellan Sällskapet och sig, så
nna Utskottet, af de orsaker som detta Pro-
koll i det föregående innehåller, icke finna
ål till någon ersättning vid de 280 Riksda-
~~Hvarför~~ för hvilka Sällskapet blefvit
iteradt såsom betalning för de af Herr
rém till gårdens underhafvandes beko
vererade 40 Tunnor Korn, kunde likväl
Utskottet samma ligvid ~~av~~ icke till alla delar
hänna. Utskottet hade väl den 11 sistlidne
vember ansett billigt, att likmåhigt förfa
nkten i Köpe kontraktet om Kattunpåå af
den 2 Januari 1802, Ahlmanska Stadsgår-
6 i Tammerfors värde femhundrade
Riksdaler, måtte få innestå till dess hvilken
ow besittnings rättare dertill kunde blifva
teligen afgjord; ~~Helst~~ äfven samma tvist

12. Mars

Debet. Herr Lars — — — Gustaf Lefrén. Credit.

1802. Jan. 2.	Enligt 3 punkten uti det emellan K. Hushållnings Sällskapet och Herr Lars Gust. Lefrén upprättade Köpekontrakt, utgör halfva Köpeskillingen för Hattarpåå Egendom, i Riksgälds Sedlar — —	27000.	—	
	hvaraf 15000 Rdr. borde vara betalte inom den 15 i Januarii månad, men de öfriga 12000 Rdr. innestå till den 1 Juni Samma år emot ränta ½ procent i månaden ifrån den 14 Mars, då Herr Lefrén fick egendomen tillträdd.			
Jan. 5.	Upplupen ränta på Rdr. 12000 för 2 $\frac{24}{30}$ månader	166.		
	Summa Rdr.	27166.	—	

NOVO

Jan. 5.	Saldo upptages. Kapital — — — —	6166.	—	
	Upplupet Intresse på 2 $\frac{14}{15}$ Månader — —	90.	40.	9.
Sept. 1.	Ditto på en månad — — — —	30.	36.	—
Okt. 2.				
	Summa	6287.	8.	9.

NOVO

Okt. 2.	Saldo Kapital — — — — — —	902.	40.	9.
15.	Intresse för en half månad — — —	2.	12.	4.
	Summa	905.	5.	1.

1802. Jan. 9.	Inom betingad tid skola vara betalte — —	15000.	—	
Jan. 5.	Åro betalte efter uppgift — — —	6000.	—	
	Saldo resterande Kapital — — —	6166.	—	
	Summa	27166.	—	

Conto.

Sept. 1.	Skall vara betalt — — — — —	71.	—	—
Okt. 2.	Likaledes — — — — — —	5033.	16	—
	För utdelt Korn till Hattarpåå torpare afförd —	280.	—	—
	men för Gården i Sammerstorp synes nu ej hu- na godhånas någon afforing, då det Utlag är upphäfvit hvarigenom den förr Sällskapet frånhand.			
	Saldo Kapital — — — — — —	902.	40.	9.
	Summa	6287.	8.	9.

Conto.

Okt. 15.	Betalt — — — — — —	365.	20.	—
	Saldo Kapital — — — — —	539.	33.	1.
	Summa	905.	5.	1.

Denna sida var förr intagen af Sällskapets Bok; men emedan dagmans Rätt
i Åbo och Björneborgs Lagsaga den[nna] Lemnar
denna af den 5 Sistl. Februari; upphäf
vid Härads Rätten utfärdad, och förskaffat sig
i dess ställe den här innan stämning Sä
Skapet den här innan stämning Sä
hinka, Herr Lefrén nu emera åter erhåll
ga Samma Kontrakts Afskrift, som Sä
i stället slutliga Domen Sällskapet
emotgår. Så har att enligt Köpekontrakt
det återfå. — Genom nogare kännedom
af den ränta, som å de af Herr Lefrén
på Häradsrätten hiär intekalade poster up
lagit, hade Herr Assessorn Ossiansko
Herr Hofrätts Rådet Sylvius, upprepade
annan Gång, som skriftlig, att denna
myckenhet 500 Riksdaler, annu gälland
re 39 Rdr 44 Sk. uti Sällskapet till go
man för Herr Lefrén innestående, och Sä
Skattet, som alla kapitalen skulle förar
Lagrid; Så Protokoll intagen, konfirm
de: anledning deraf, om icke emman
Köpebrev å Hattarpåå Egendom till Herr
Lefrén, eller enligt Assessorns tillskrifvande
den 13 Sistl. Januari, till Herr Öfverstens och
Riddaren Gustaf Adolph Leijonankar utfär
das, den nya Lagfarten må med Herr Lefrén
kommuniceras, och han underrätta Sällskapets
att de annu återstå 539 Rdr. 44 Sk. 1 rst.
dessa afbördas.

§ 2.

Då Utskottet nu företog sig at reglera Sällskapets Stat för innevarande år afträdde Segreteraren Hr Assessor Doctor Wallenius, som jäfvig at öfvervara detta ärende. Protocollet vidtogs af Utskottets Ordförande hvarå föredrogs ett af bemälde Hr Assessor d. 9 instående Febr. till Sällskapet ingifvet och den 15 i samma månad till Utskottets förvaring förvist Memorial, hvari Hr Assessoren uptagne skäl anhöllo, at de Medel, som Sällskapet hittills Hr Assessoren såsom dess Segreterare bestått till ved och ljus, hvilka det närvarande utgöra Ellofva R:D 32 mätte förhöjas åtminstone till Tjugu Riksdaler årligen.

Under öfverläggningen härom blef märktes skiljaktighet i meningarna hvarföre, skreds till Ballottering öfver den uppgifna frågan, om Utskottet fann skäl at den af Hr Assessoren begärda ökningen på dess ved- och ljuspenningar gav tillstyrka; men som därvid befanns lika många nekande Kulor som jakande, och Stadgarna icke tillåta Juru i dylik händelse förhöjas bör, så kunde Utskottet icke annat härvid göra, än at Sällskapet skall vid dess nästa Sammankomst tillkänna gifva Juru detta ärende i Utskottet afgjordt, och Sällskapets förordnande härom afbidas. I mellertid anstår med vidare åtgärd i afseende på Statens expräattande.

Justerad den 28 April 1803.

Byström.

Z. Öhrnell

i

den 29 Mars 1803 Närvarande i Ekonomi Utskottet dess Ordförande och Ledamöter, utom Herr Fältskärnerären Ahlmaur, Herr Rådhushöfdingen Collan, Herr Rectoren Wack, Herr Magister Docens Wenge och Herr Grosshandlaren John.

Utskottets Ordförande föredrog 2ne af Sällskapet den 15 i denna månad hit remitterade Låneansökningar af Musices Directorn Herr Johan Thorenberg och Studiosus Adolph Fredric Rangell med dess Systra Helena Rangell, uthvilka Sednare den förstnämnde begärt, att emot första inteckningen uti gården N:o 182 af Qvarteret, å hvilken, enligt Herr Borgmannen och Riddaren Sjunnerbergs gifne bevis af den 12 innevarande Mars, brandförsäkrings afgiften redan skall vara till fullo erlagd, uneråt det af Sällskapet i Tidningarne nyligen annonserade Lånet på 600 Rdr, och de sednare, emot likaledes emot förstnämnda inteckningen uti halfva Jakola Skattehemman af Ingå by, Muskho Kapell och Masko Socken, erhålla ett Lån af 222 Riksd. 10 fm. 8 rtg.

Härvid anmälte af Sällskapets Sekreterare, att utom ofvannämnde 2ne Låneansökningar, sedan den 15 i denna månad, Herr Kapitenen Wernot Otto Ahnqvist, uti och förut erbuden inteckning uti halfva Skattehemmanet Ytter Vesterby med dermed

och af Utskottet godkand

lydande halfva Såg och Mjölqvarn jemte
halfva hemmanet Rensberg i Pojo Socken
begärt att undfå 1000 Rdr:r lån på det
att Herr Kapitenen till en början ville
nöjas med så mycket som Sällskapet
han umbära, och emottaga fyllnaden
Summan framdeles; att Herr Majoren
Jacob Wilhelm de Pont, emot förstå int
ningen uti Stromma Säteri af Tösfala
Socken, anhållit om ett lån af 2000 R
hvaraf nu genast skulle lyftas 600 R
och det öfriga emån medel dertill inf
och att Hofrätts Advokaten, Baron
mannen i Pemar Anders Löfvenmar
emot intechning uti Räpälä Fjälsg
man derstädes, ansökt om ett lån af 8
Rdr. 16 Sk. Men emedan dessa ansökning
icke blifvit af Sällskapet till Utskotte
handläggning remitterade, så anså
Utskottet sig icke kunna dem till pröf
upptaga.

Utskottet skadade derföre endast
vid Herr Direktoren Thorenbergs och Sh
si Rangells ansökningar; och emedan
Sällskapet till utlåning annonceradt
hvem mera eller mindre än 600 Rdr:r, o
Herr Direktoren Thorenberg jemväl begä
jemnt denna Summa; han äfven dere
erbudit nöjaktig säkerhet, helst hans
de gård, utom tomten och källaren, b
vit vid brandförsäkrings värderingen
sedd till 600 Rdr:r Banko myntt: så tillstyrk
Utskottet, att han må till lån undfå d
begärte 600 Rdr:r R. G. S. emot det han
derupp å utgifver en Skuldsedel af den

då lånet af Sällskapet beviljas, samt
höfver sig att på egen bekostnad utverka,
Sällskapets räkning, lån uti gården
N:o 152 af Kyrkogvarteret förstå intechning,
bevisat hvaröfver af Magistraten intygas
och, att intechning deri förut hvarken är
gård eller belägd, och att ingen större
eller mindre del af Köpeskillingen uti
samma gård innestår, hvarjemte Herr
Thorenberg ämnar borde förbinda sig att
Sällskapets värja, och till dess sin dis-
sition i händelse af eldsvåda, till dess
ia disposition, öfverlemna Brandförsäk-
ings brefvet, så snart han det samma
an händer får.

Vid sådan beskaffenhet, och då nå-
on vidare tillgång till utlåning icke var
Sällskapets Kassa befintelig, hade Ut-
skottet icke med sitt förord understödja
hvarken Rangells och dess hustrus lån-
ansökning, hvilkens yrkande förmodades
komma att förfalla.

Den 14 April 1803 Kämnera-
de i Ekonomi Utskottet, dess
Föreförande och Ledamöter,
utom Herr Fältkamreraren
Ithimoes, Herr Rådmannen
Sachléus, Herr Magister Docens
Winge, Herr Magister Grenc-
hell och Herr Grofskyandlaren
John.

Utskottet hade sammanträdt för att
till pröfning företaga följande 2ne Lån-
ansökningar, nemligen:

1:o af Herr Majoren Jacob Wilhelm de
Pont, hvem begärt, att emot förpa intech-

ningen uti Stramma Säteri belaget i Tö
la Socken, till Läns mindre 2000 Rdr R. G. S.
eller i fall dertill icke vore tillgång, de
Tidningarne annoncerade 600 Rdr
Sällskapets löfte, att framdeles emot pe
ningar inflyta, lemna Herr Majoren
fyllnaden i förspnämnde Summa: hä
vande Herr Majoren vid sin ansökning
bilagt ett af Advokat Fiskals Embetet
Kongl. Åbo Hofrätt den 30 sistl. Mars
utgifvit bevis, att bemälde Stramma
säteri för närvarande icke vore besvä
rad med flere inteckningar, än den
Härads Rätten den 20 Nov. 1799 bevilja
Handelsmannen Car i Åbo Herr Jona
Lundberg för 450 Rdr R. G. S. hvilken
inteckning lyftvål Handelsmannen Lun
derberg sjelf, genom a tergo den 30
Mars förnämt intyg, häfvit och dödat;

2:o af Hofrätts Advokaten och Kron
Länsmannen i Pemar Anders Löfgrenius
som emot inteckning i Räpälä Fräls
hemman derstädes, begärt ett lån af 833
Rdr 16 Sk. R. G. mynt, och emedan Herr Hofrätts
Advokaten å denna Summa redan den
22 sistl. Februari utgifvit sin Revers till
återbetalning efter Sex månaders uppsäg
ning, samt låtit den samma vid Vinter
Tinget i Pemar den 25 i samma måna
intekna Sällskapet till förmån inteckna
nen Räpälä Frälsehemman, som skall
vara af Ett Mantals storlek, enligt Advo
katens i Kongl. Åbo Hofrätt Herr Augu
Throchs den 14 sistl. Mars utgifne bevis,
förut häftar för åtta Inteckningar, som til

14. apr.

sina utgöra 666 Rdr 32 Sk. Så hade Herr
Hofrätts Advokaten, hvilken skall anna an
vända det lån han af Sällskapet förvantar,
till dess Skuldens betalning och inteckning
arnes dödande vid nästa Ting, för klarer,
att han icke en gång skulle vilja lyfta de
inteknade summorne utan tillåt sådant
verkställas af Inteckningshafvarena:
hvarefter Herr Hofrätts Advokaten af
lemnade bilagt en den 11 sistl. Mars utgifven
attest af Kapellanen i Pemar Herr Carl
Gustaf Sevonius och Härads Skrifvaren Herr
Joh. G. Sevon, hvarmedelst de förklarat, att
de förenämnde åtta Inteckningar, skola,
enligt Herr Hofrätts Advokatens erhål
na del det begärta lånet, vid näst infallande
Höste Ting i orten, ofelbart dödas; åfvenes
som Herr Hofrätts Advokaten löfvat in
lemna bevis deröfver, att han längst för det
samma år befriad från det för myndershap
Härads Rätten den 2 November 1799 upp
gjort genom förr Rusthållaren Johan
Mathiasons fråu Rautalho Sysslon Maria
och Lena Johans döttrar.

Detta allt tog Utskottet i öfvervägan
de: Och emedan Sällskapets enskilda Fas
tighet, enligt Skattmästarens senaste uppgift,
har större tillgång till utlåning än 600
Rdr R. G. S. samt Utskottet desutom icke
finner, att Stramma Säteri, hvars ag i värde
förvarande emot de 2000 Rdr Herr Ma
jorew De Pont derå velat upplåna, så
hemstälde Utskottet Herr Majorens anhållan
om lån med sitt förord understödja.

Wilkommande dernäst Herr Hofrätts Advokaten Löfvenmarck, Jämte Advokat Fiskals Embetets vun Råpälå Trälfkommans interthningar utgifna Bevis icke strächte sig längre an till och med sistl. års Höste Ting, sedan hvilken tid någon ny interthning möjligt wis skunde demte vara tagen (eller begärt) hvilket att det icke skett, nödvändigt borde vara upplyst innan Sällskapet det begärda lånet bewiljar, fann Utskottet likwäl i öfrigt icke någon betänklighet wid, att konom Hofrätts Advokaten Löfvenmarck, Jämte wida anmaning till den i tidningarne annoncerade utlåningsSummans erhållande någon wid tillfälle sedermera; Sällskapets Marsa inom slutlik, till erhållande af dess åstundade lånet 833 Rdr 16 Sk. anmäla. Wid denna hemställan nödgades dock Utskottet fästa följande wilkor:

1:o att Skuldsedeln, som nu finnes wara underskrefwen endast af Herr Hofrätts Advokaten, men ej af dess hustru utbytes emot en ny, den hon, i närwaro af 2ne ojäfwige wittnen, bör gemensamt med sin man underteckna, och sedermera inför Domstolen i orten, wid förstkommande Ting, sin underskrift erkänna;

2:o att i följe häraf ny och förstå interthning af Härads Rätten Sällskapet å den nya Skuldsedeln meddelas;

3:o att de nu warande Löftesmännen i stället för den otillräckeliga Borgen de hittills ingått, en för begge och begge för en förbinda sig att ansvara för hela Skulden, intill dess Sällskapet fått förinteckningen uti sin hand; och

4:o att Hofrätts Advokaten Löfvenmarck ej äger lyfta större del af Lånemedlen, än hwad som öfverblifver, jemnan, än wid wid nu warande Interthnings Hafware i Råpälå, afledna Jon General Majorskan Sinkerinnan Armfelt, född Wennerstedt Gerbhus, och Herr Akademi Hauremarcs Widenius, till fullo utfått sina fordringar mot Reverserners återställande, till fullo utfått sina fordringar; #

I detta Utskottets beslut deltog icke Herr Häradshöfdingen Collan, som anseende till Hofrätts Advokaten Löfvenmarcks befattning med flere flags sysslor, å hwilkens han, enligt hwad Herr Häradshöfdingen sade sig känna, wäl skall hafta för nagon balans, dä de trodde Sällskapets rätt och säkerhet wara wid genom förstå interthningen, Råpälå, tillbörligen tryggade.

Justerad dan 28 Apr. 1803.

Sigfrid.

Dan 28 April 1803 Wärwarande i Ekonomi Utskottet dess Ordförande och Ledamöter utom Herr Majoren och Riddaren Tock, Herr Fältkamreraren Thimaeus, Herr Rektoren Bark, Herr Directoren Hadrich och Herr Magister Doctoren Wrinch, af hwilka den förstnämnde nu är ifrån staden bortrest.

samt 5:o att Hofrätts Advokaten Löfvenmarck bewiser sig wara entledigad ifrån det förmynderskap, hwarom enligt Advokat Fiskals Embetets bewis, icke längre talas och ombetrodt.

§ 1.

Protocollerne för den 12 och 29 Mart
samt för den 14 i innevarande månad
upplästes och justerades.

§ 2.

Med anledning deraf, att Sällskapet
den 1 i löpande månad afslog Herr Kapi-
nen Annorins och Musices Directors
Thorenbergs anskaffningar om lån, å
öfverlemnat till Riksrådet att utlåta sig
icke allenast öfver Herr Majoren de
Ponts och Herr Hofrätts Advokaten Löf-
marks i lika ändamål gjorda anskaf-
ningar, utan ock öfver dem som till
ännu
vederbörs kunde inkomma, innan Säll-
vid nästa sammankomst
skapet kunne vidtaga författning om
utlåningen af de 600 Rd Riksgäldens
som hvilka i sednare tillfälle anmä-
derades, föreslog Riksrådet nu till pröf-
ning ett Memorial af Auditoren vid Kongl
Finska Artilleri Regementet, Herr Jus-
tiarien Henr. Johan Blome, som emot
sig intecknings uti halfva Backby Skat-
Rusthåll, belägen uti Esbo Socken af Ny-
lands Län, och hvilket, enligt Herr Häradsh
dingen Carl Henri Adlercreutz's den 12
innevarande April utgifne Bevis, är
ogravererad, begärt att till Läns under
ofvannämnde Sexhundrade Riksdaler.
Men emedan Utskottet fann, att Back-
by Egendom förut tillhörd Herr Justitia-
rien afledna första åren äfven lefvan-
de för äldrar, samt Herr Justitiarien
ke på sätt Sällskapets Instruction i §:to 46
af förledne års Åbo Tidning föreskrifver
åtkomst dertill, eller huru stor andel de
barn denne kunna äga, så var Utskottet
icke i tillfälle att styrka till bifall å Herr
Justitiariens ansökning.

§ 3.

Nu afträdde Secreteraren Hr Lofts-
D:r Wallenius och tillkallades Ordförande Secreteraren
vidtog Protocollen, hvarpå, och som Säll-
skapet den 1 i denne Månad till Riksrå-
det remitterat att utlåta sig, huruvida
Hr Lofts:n må kunna utur Sällska-
pets Caissa enskilda Caissa tillåtelas den
af Hr Professorn D:r Pipping föreslagna
Disgretionen för Hr Lofts:n
hafda besvär
öfver Alstmanska Testamentet härrö-
rande mål, alla företog sig tillfället
att nu detta ärende till öfverläg-
ning. Och inhemtades uti Skattmä-
starens förslag öfver Sällskapets en-
skilda medel för första Qvartalet
af Sällskapets innevarande Sjet-
tonde år, at vid sagde Qvartals slut den
tredje sistkommande Jan. har uti Caisan varit
tvåhundrade Sexton Riksdaler
32 ß. 10 r. i Rikets Ständers Contoirs
credit sedlar, hvartill Kommer det,
som af Sällskapets Ledamöter un-
der detta nu snart till ända löpan-
de Qvartal kan vara insatt, samt
Interessen af Ettusende Tvåhundra
de Riksdalers Capitaler* hvilka i
detta Qvartal bordt blifva erhållen
dels till fullt rätta belopp för Utskott
det skånda tillgånger äro Sexhun-
drade Riksdaler erbudna till utlå
ning och böra hållas den Låntagare
till handa, som på hvars ansök
ning kan vinna Sällskapets bi-
fall. Behållningen kan så myc-

Ket mindre af Utskottet beräk-
nas, som de utgifter hvilka för
Sällskapets räkning i detta
Qvartal förefallit icke äro Ut-
skottet bekanta.

Efter denna undersökning
anslöds Ballottering om för-
nämnde discretion, till dch af
Prof:r Dr Pipping föreslagne be-
lopp Tjugohundrade Riksdaler,
hvilket med sjutton nekande kul-
mot tvenne gjkande blef assi-
gik.

Derpå nedsattes belappch på
i fråga satta discretionen till ett
hundrade femtio Riksdaler, hvilk
vid Balloteringen medelst fyra gj
kande kulor emot trenne nekan
de bifölls.

Utskottet fann sig således bo
tillstyrka Sällskapet ab låta
ur dess enskilda Casse, så fram
tillgång förefinnes utbetalandra ett hu
drade femtio Riksdaler till
Secreterare för Afdelning Dr Wadén
nius till förmon.

§ 4.

Likaledes företog sig Utskottet till
seende, det af Kongl. Sällskapet
jemväl d. 1 i denne Månad till Utsk
det remitterade mål angående hu
för en vice eller andre Secreterare
i fall Sällskapet skulle finna för
godt at antaga en sådan Em
betsman till biträde för Säll
pets Ordinarie Secreterare eller

förste Secreterare i dess sysla,
vilket mål även Beredningss
skottet till följe af Sällskapets
förordnande den 22 i denne, blif
förehaft och jagde Embetsmans
antagande, såsom nödigt tillstyrkt.

I anledning af jagde Utskotts
detta ämne förda Protocoll, som
den var till hands gjorde detta
Utskott sig af framlestne Prof:
Bilmarks Testamente, uppgif-
vad om den Belöning han an-
lagit åt den som komme ab
hafva besväret med de mål
som röra utlåningen af
Prof:ns till Landthushållningens
erhjelpande testamenterade
fond. Och anser Utskottet detta
förmål lämpeligen kunna
förenas med den föreslagna
Andra Secreterarens Sysla, så
att den af Prof:n Bilmark an-
lagna en Procent af dess till
lånande testaments medel
kunde blifva en tillgång till
Sällskapets Andre Secreterare
ens aflönande.

28. Apr.

2:o Anser Utskottet Andre Secr
Secreteraren kunna tillgodo kapellanse
och närmaste rättighet till Suc
cession, då förste Secreterare
syslan kunde blifva ledig, dock
så vidt T.S. i Stadgarna medgifver.

3:o Såsom årlig lön utaf Sål-
skapets enskilda Casse förestå
Fredtiotre Rd 16 sk. hvilket vid
anställd Ballottering med fyra
tjugande Kulor emot tre nekan-
de tilföllo, men andra Ballot-
teringen skedde till utrönande
detaljen om större lön än ru-
men förmår är, skulle tillfyr-
kas, tesamma sex nekandeku-
lor emot en tjugande, hvilket
allt Kongl. Sällskapets omprö-
vande och förordnande vörd-
samt
inställes

Justerade d. 2 Maji 1803 Löb: Hjelmstrom

Den 9 Maj 1803 sammanträdde af det nywalda Ekonomi-Utskottets Ledamöter, Herr Hofrätts Rådet och Riddaren Sam. Ehrenmalm, Herrar Assessorerne Gyldenstolpe och Rancken, Herr Öfver Inspektoren Dahlbeck, Herr Akademi Sekreteraren Hannö, Herr Hofrätts Sekreteraren Vorgström, Herr Hofrätts Notarien Swellan, Herr Apothekaren Åkerman, samt Herrar Handelsmännen Roos och Gestrin.

§ 1.

Till följe af 18 §:i Sällskapets Stadgar, hade wäl till den 3 i denna månad ett sammanträde i detta Utskott warit utsatt, och wal till Utskotts-Ordförande då tillämnadt; men då vida den gången icke flere än fyra Utskottets Ledamöter sig infunnit, så lade med denna sak till i dag bliefvit hvilande. Och befanns vid valförrättarnes öppnande, att Herr Hofrätts Rådet och Riddaren Ehrenmalm samt Herr Assessoren Gyldenstolpe erhållit lika många röster, hvarföre, enligt Stadgarnes 15 § lottning dem emellan nu anställdes, så lotten att vara Ordförande tillföll den förre eller Herr Hofrätts Rådet Ehrenmalm.

§ 2.

På anmälan af Enke-fru Assessorskan Ahlmans ombud Herr Vice Häradshöfdingen Svendorff, hade Sällskapet den 2 i denne månad, ehuru tvifvelsutan emellan bemälde fru Assessorska och Sällskapet ännu icke vore tract i det stycke, att den samma af

Utskottet hunde till husförsakligt pröfning
förehagas, anmodat Utskottet att utlåta
sig, huruvida af de Hr Assessorskan till för-
mån i ofvanbiga Kolumnen upptagne 299 Rd
39 Sk. 1 öre. 250 Rikesdaler kunde nu genast
förskottsvis till Hr Assessorskan utanord-
nas. Och så vida Utskottet härvid icke fann
någon betänklighet möta, så förståndigades
Herr Vice Häradshöfdingen Tiendorff, att
jemlikt Sällskapets redan i förväg tagne
beslut, sig till Anordnings erhållande när
som helst anmäla.

§ 3.

I anseende dertill, att de af Sällskapet i
N:o 19 af innevarande års Åbo Tidning
till utlåning annonserade 600 Rd R. G. S.
hittills icke hunnat, för brist på tillräcklig
antal Ledamöter vid Sällskapets Sam-
mankomster, ~~dit~~ till detta ändamål dispo-
neras, och så vida Sällskapet den 1 instående
April till Utskottet öfverlemnat att utlåta
sig öfver alla de Lånansökningar, som
efter den tiden, och innan Sällskapet vid
påföljande Sammanträde kunne gå i författ-
ning om medlens utlånande, kunde till Säll-
skapet inkomma, samt i betraktande der-
af, att Hr Hofrätts Advokaten och Stads-
Länsmannen Löfvenmarck, hvars Lån-
ansökning Utskottet den 14 förlidne April
villkorligen till bifall anmält, ännu icke
fullgjort någon af de å Utskottets sida yr-
kade förbehållen, eller ens yttrat sig huru
vida han i den ville ingå, ansåg Utskot-
tet sig böra till pröfning förehaga ett af
Herr Kapitenen Anders Baër och dess Bro-
der Herr Grosshandlaren Carl A. Baer un-
der den 7 i denne månad ingifvet Memo-
rial, hvarigenom de anhålla om ett lån
utaf Två Tusende Rikesdaler R. G. S. emot

förstå inteckningen uti deras ogravarade
Rusthåll Kaisfarnieemi, belägit i St. Maria
Socken, och förbinda sig att på egen bekost-
nad, denna inteckning utverka, samt för-
utan sig ej höjde att nu till en början lyfta
mera sig ej höjde att nu till en början lyfta
de i tidningarne utbudne 600 Rikesdaler,
emot försäkran af Sällskapet, att de af
först inflytande medel skola erhålla fyll-
naden eller 1400 Rikesdaler.

Häraun öfverlades: Och emedan Utskottet,
med förbehåll, att Herr Kapitenen och Herr
Grosshandlaren Baër, om Kaisfarnieemi Rust-
hålls ogravarade tillstånd med förstå inteck-
ning vederbörande Domares bevis, ansåg den
af dem erbudna säkerheten för fullkomli-
gen antaglig, så tillstyrktes att de, emot
en gemensamt afgifvande Revers på hela
Summan, som äfven genast del och hållen
inteckning bör, måtte af Sällskapet erhålla
det begärda lånet. Kommande dock i sådan
händelse beräkningen af intresset att gem-
mas tills vidare efter den förstå utlånings-
posten, och sedan hela Summan efter hand
eller på en gång kunnit fyllas, efter de tider
terminer å hvilka Sökanderne denna eller
dessa sednare poster af Sällskapet emottagit.

Justerad den 14 Maj 1803.

Sam: Ehrenmalm.

Den 14 Juni 1803 Vårvarande i Ekonomi Utskottet Dess Ordförande och Ledamöter, utom Herr Assessoren Kanthen, Herr Rådmannen Löffman, Herr Hofrätts Notarien Arvellan och Herr Handelsmannen Roos.

§ 1.

Emedan Herr Chorales Ramsten förledit år biträdt Sällskapet med sin sednare skrifning i mindre af dess Hushålls-underrättelser för menige Man, Andra Häftet, samt af Kongl. Nådiga Kungörelse af den 22 December 1801 om Potatois planteringens uppmuntran och utvidgande i Finland, hvilka begge sammantagne pröfvas hafva uppgått till ungefärliga arktal med de skriften samma Herr Chorales år 1801 och någon gång tillförene för Sällskapets räkning öfversatte, och dessa Herr Chorales för dessa förra den 15 Januari 1802, erhållit 16 Rdr 42 Skill. hvarmed han sig då åtnöjd förklarat, så tillstyrktes att han jemväl nu måtte undfå ett lika arfvode.

§ 2.

Nu inkom Herr Professoren Ramsten: Uti emedan Sällskapet den 15 Maj sistledne år (Prot. § 9), beslutit, att det af framledne Professoren Wilmark till Finska Landthushållnings uppodling lemnade Kapital borde genom räntans läggande till hufvudstolen, förrän öka till dess af Testator bestämda fulla belopp 5560 Riksdaler, innan deraf göres någon Testaments enligt bruk, i anledning hvaraf Utskottet nu påminner sig att samma behållna Kapital den 2 nästledne Maj utgjort 5468 Riksd. 2 Sk. 1 r. så att icke mera i dess fyllnad fattades än 91 Rdr. 45 Sk. 11 rst. samt Utskottet blifvit anmodadt, att emellertid betänka sig på en plan, som i verkställigheten kunde svara emot Testators ändamål, och den samma Sällskapets slutliga pröfning underställa, så företog sig

Utskottet nu detta ärende till öfverläggning, och fann till en början gifvarens afsigt och ändamål vara med följande ord, i 4de punkten af dess den 2 Sept. 1797 upprättade Testamentariska dispositioner, uttryckta:

Till Finska Landthushålls uppodling lemnar jag ett Kapital af tvenne Tusende Femhundrade Sexhio Riksdaler, som så användes, att en bonde, som vill uppoda en mark, får mot behörig säkerhet och 3 procents årlig ränta, låna på 15 års tid trehundrade Daler Kopparmynt, den som har besvär härmed, får en procent, men Kapitalet åker med 2 procent årligen.

Vid denna disposition, hade ~~vi~~ Korresponderande Ledamoten Herr Sekreteraren Nijsöth uti inlemnad Skrift af den 1 sistl. April gjort några anmärkningar, dem Sällskapet under den 6 i innevarande Juni månad till Utskottet remitterat, att i ett sammanhang med den förra remissen till pröfning och utlåtande företagas. Och blef för denskull Herr Sekreterarens Skrifts nu åtvenleder föredragen.

Sedan Herr Sekreteraren denti yttrat sin tanka vara, att Finlands uppkjelpande hufvudsakligen borde ske genom uttappande af dess hafv och mossar samt swårrörd insjöar, anmärker Herr Sekreteraren, att deras uppodling icke kan verkställas utan ansenlig kostnad; att då den med länta penningar skall angripas, blifver den laga räntan af sex för hundrade allt för dryg att under hela uppodlingstiden erlägga; att således ett modereradt intresse af blott 3 procent borde å det förskutna Kapitalet fordras, och uppodlaren minst i åtta års tid vara fri för allt dråp af större eller mindre återbetalning på hufvudstolen; att 4de punkten i Wilmarkska Testamentet utgör

nar om en god och på Finland väl syftan-
de affigt, men att Testator, hvars yrke land-
hushållningen aldrig varit, icke så noga
kunnat afpröfva den kostnad som vid kärr
och oländig marks uppodlande oundgängli-
gen åtgår, och af sådan grund delat sin
gåfva i allt för många och följaktligen
obetydliga summor; samt att Herr Sekrete-
raren fördenskull kraft sig böra hemställa
om icke utlåningarne borde till belopp et
ökas, och gifvas efter omständigheterna
i summor ifrån 16 Rdr 32 Sk. till 500 Rdr
eller i fall Sällskapet icke anfåge sig kun-
na vika ifrån Testamentets ordalydelse
hvad tiden och utlånings summornas stor-
lek vidkommer, Testamentets ändring i dess
delar skulde underställas Hennes Majts aller-
nådigste omprövande: hvarjemte Herr
Sekreteraren slutteligen föreslagit åtskilliga
förbehåll att vid lånens meddelande såsom
ovillkorliga föreskrifter fastställas.

Detta allt log Utskottet under öfverväg-
ande, och skulle, på de af Herr Sekrete-
raren anförda grundeliga skäl, gerna haf-
va förenat sig med hans yttrade tanka,
helst äfven ~~Sällskapet~~ hos Sällskapet skrif-
velsmål redan förut uppstått om möj-
ligheten att Testators föreskrift, efter bok-
stafven verkställa; men då Utskottet icke
fann Sällskapet äga rättighet att derut-
ifrån godtyckligt göra någon förändring, så
och den af Herr Sekreteraren föreslagne un-
derdåniga hemställan till Kongl. Maj:t an-
sågs vara för tidig, så länge icke erfaren-
heten kunnat visa någon omöjlighet att
Testators förklarade vilja uppfylla, så
trodde Utskottet sig böra tillstyrka, att

hans författning må, så fort Kapitalet ge-
nom inflytande interessen kunnat åter upp-
stiga till sitt bestående belopp 5560 Riksdaler,
allmänneligen kungöras, i så måtto: att den
bonde, som vill uppodla en mark, förvissas
att på 15 års tid så emot 3 procents ränta, som årligen afbördas,
ett lån af 16 Riksd. 32 Skill.; att han till sä-
kerhet för lånet lemnar Sällskapet fullgod 14 sjun.
borgen eller interhåning; att han, innan lå-
net kan beviljas, låter behörigen syna och be-
skrifva den mark han will odla, samt jemte
ordentligt kostnads förslag syne Instrumentet
och beskrifningen till Sällskapet insänder; att
han årligen sedermera årligen genom ny och
tillförlitlig syn utreder beskaffenheten af upp-
odlingens fortgång och tillväxt; samt att i
fall han något deraf ur rakt låter, eller det
undfångna lånet annorlunda än till uppod-
lingar använder, Kapitalet genast kommer
att indrifvas, ~~samt~~ räntan för den tid det
utestått, att öka ifrån 3 till 6 procent. Och
hölt Utskottet äfven före, att Sällskapet, se-
dan en sådan Kungörelse föregått, borde af-
bida tiden af ett år, för att komma i er-
farenhet, huruvida inom samma tids för-
lopp, på ofvannämnda vilkor, någon ~~sig~~
bonde sig till års erhållande af Wilmarkska
fonden anmäler, och i händelse sådant ic-
ke sker, underställa Kongl. Maj:t Nådigste
omprövning, hvad förändring med dispositio-
nen af samma fond, vid dylik beskaf-
fenhet, må kunna vidtagas.

§ 3.

Sällskapet hade den 16 sistl. Maj (Prot. §
8) anmodat detta Utskott, att, i afseende på
den Utredning som af Ahlmanska Testa-
ments-fonden kommer att utgå, insamla och

; ordning ställa alla de upplysningar som erfordras till upprättande af behörigen verificerad ligvid öfver verkliga behållningen af de medel Testator till andre användning och förmånstagares disponerat; men emedan Sällskapets Ombudsman för Ahlmanske ärenderne, Herr Assessoren Brandorff, som efter hand indrifvit flere Ahlmanska Bocks utestående fordringar, och för denna sin befattning hittills icke kunnat göra någon slutelig redo, ännu är frånvarande, så kunde icke heller Utskottet för närvarande något härvid tillgöra, utan blef dermed till annan och lägligare tid beroende.

§ 4.

Herr Professoren Hällströms, å Revisorernes öfver Rådhusshapterne vägnar, uti Memorial af den 1 Sistl. Maj gjorde anmärkningar vid en den 2 November 1801 utfärdad Anordning på 168 Rdr. 22 Sk. 10 r. för kostnaden som åtgått till Ahlmanska Jettonens Stämplar och prägling, anfåg Utskottet vara af Sällskapets Sekreterare, uti dess Memorial af den 16 i förstnämnde månad, för dess del till fulla förklarade. Men emedan det icke dess mindre var otvifvigt, att Sällskapets Kommissionär, Herr Kongl. Sekreteraren Gummer fått mera penningar sig tillsände än behofvet fordrat, så hemställde Utskottet, om icke begge Memorialerne kunde kommuniceras med Herr Kongl. Sekreteraren, som derefter utan tvifvel genast befordrar om återbäring af hvad han för mycket uppburit.

§ 5

Om Herr Revisions Sekreterarens Sekr. Henric Strömborns den 13 Juli 1799 till framledne Assessoren Ahlman utgifne Lösen Skuldsedel på Tvåhundrade Riksd. R. G. S. för hvilken samma Herr Revisions-Sekreterare och Riddaren Carl Johan Tyrhjelm samma dag i full och proprie borgen trädt, hade väl Herr Kammererarens Julius, uti sin Enke Fru Assessorskan Ahlman den 3 Mars 1800 afslutna Skriftvexle, förmält, att denna förskrifning blifvit af framledne Assessoren Ahlman lemnad i Herr Kammererarens förvar, med det uttryckeliga villkor, att Gäldenären icke skulle fordras, utan förskrifningen honom återställas utan lösen, enär frågan om Kungsådrans förbigående i år, som löper för bi Hallandsåå, blifvit afgjord: Men emedan utskottet härå icke kunde fästa afseende, och Skuldsedeln är executiv, så churu, genom det den samma icke blifvit förnygad, Herr Revisions Sekreterarens och Riddarens Tyrhjelm nu mera är fri för den borgen han sig inlåtit, ansågs likväl Sällskapet icke kunna undgå, att dess innehåll af Herr Revisions Sekreterarens Strömborn, för Ahlmanska Fondens räkning utfordra, helst beskaffenheten af den eftergift Assessoren Ahlman i en viss händelse till äfventyrs velat låta förmånstagande Herr Revisions Sekreterare till godo komma, icke vore af Sällskapet känd, eller, ~~vida~~ så vida kärtagaren utfäst sig att redan inom September månads utgång år 1799 sin skuld afliqvidera, vederbörligen utredd och fatt utom det tvifvelsmål, att Sällskapet förty kunde anses berättigadt att Fondens fordran efterskrifva. I anseende hvar-

till Utskottet alltså hemställde, om icke Herr Revisions Sekreterarens Strömborns Revers kunde tillsändas Herr Kongl. Sekreterarens Gummer, att genom honom Herr Revisions Sekreterarens till inlösen presenteras.

gillkändt d. 22 Juni 1803.

Sam: Ehrenmalm

Den 14 Oktober 1803 Närvarande i Ekonomi Utskottet Dess Ordförande och Ledamöter, utom Herr Assessoren Gyldenstolpe, Herr Akademi Sekreterarens Alanus, Herr Hofrätts Sekreterarens Borgström, Herr Rådmannen Loffman och Herr Hofrätts Notarien Avellan.

Till följe af Sällskapets den 1 i denne månad gifne Remiss, hade Utskottet i dag sammanträdt för att granska det af Sekreterarens upprättade och i Sällskapet upplästa Formulär till Köpebref om Hallanpåd Egendom, ej mindre än Formuläret till den revers Köparen Herr Öfversten och Riddaren Gust. Adolph Leijonancker kommer att på den återstående Köpeskillingen afgifva.

Det förra eller Köpebrefvet befanns med några små förändringar gillad; och emot det senare eller Reversen, såsom enlig med Köpekontraktet af den 2 Januari 1802, ~~som icke heller Utskottet~~ hvarvid äfven Sekreterarens bort hålla sig, kunde icke heller Utskottet i sådant afseende göra någon erinran. Men Herr Assessoren Ranchen fradde för sin

del, att samma Köpekontrakt vore i vissa ~~afseenden~~ punkter så mycket för Sällskapets fördelar, att någon ändring deruti, om möjligt vore, ej borde förhas. Sällskapet hade i 3dje punkten deraf medgifvit, att den återstående köpeskillingen skulle, med afdrag af ~~Bank~~skulden till Riksens Ständers Bank, så i Egendomen innestå, så länge Köparen eller hans rätte innehafvare det åtkade och åtnjutade; men då Egendomar, fördelen af den natur som de flesta Hallanpåd underlydande hemman äro, genom penningestockens förminskning, krig, misswäxter och andra till en del oförutsedda omständigheter kunna råka både i vanpris och ödesmål, ansåg Herr Assessoren den casus möjeligen ganska lätt kunna inträffa, att Hallanpåd fastigheten icke blefve någon full och säker underpant för Sällskapets fordran, och önskade derföre, att detta villkor, med Köparens bifall måtte kunna förändras, och betalningsskyldigheten efter visa år Köparen åläggas. Uti Köpekontraktet vidare innehölle att rentan å den innestående köpeskillingen finge erläggas i gängbart mynt, ville tillika Herr Assessoren, att å Sällskapets sida förbehåll skulle göras om dess utgörande i Banko, såsom nu mera för närvarande den enda myntsort, hvarefter all beräkning göres.

Slutligen anmärktes af Utskottets Ordförande Herr Hofrätts Rådet och Riddaren Samuel Ehrenmalm, att då föga utsigt vore till den återstående köpeskillingens inbetalning, helst om Sällskapet ville förmena Köparen att den samma

mindre poster än till halfva summan i
lender afbörda, emedan det, på de grunder Herr
Assessoren i Kanchen anfört, vore enligt
med Sällskapets förmån och säkerhet, att
heldre lätta än försvåra en sådan inbe-
talning, ja skulle Sällskapets i denna
del uti Köpekontrakten gjorda förbehåll
icke lämpeligen kunna förändras,
och Sällskapet lemna Köparen eller
hans rätte innehafvare frihet, att äfven
i mindre poster, åtminstone till ¼ i
lender, efter föregången sex månaders
uppsägning, göra afbetalningar på
sin skuld: i hvilken hänseende, så väl
innefattande egendeligen att medgif-
vande från Sällskapets sida, utan
något hänsyn på Köparen, de öfrige
Riksstatens Ledamöter sig äfven förenade.

Justerad den 15 Oktober 1803.

Sam. Ehrenmalm.